

**EGYSZERŰ ÁLLAM:
A VÁLLALKOZÁSOK ADMINISZTRATÍV TERHEIT CSÖKKENTŐ
KÖZÉPTÁVÚ KORMÁNYZATI PROGRAM**

2011

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
1. AZ ADÓZÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE.....	15
2. A SZÁMVITELI SZABÁLYOZÁS EGYSZERŰSÍTÉSE	27
3. A HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉGEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE	35
4. A FEJLESZTÉSI CÉLÚ PÁLYÁZATOKHOZ ÉS A KÖZBESZERZÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE	45
A pályázati adminisztráció egyszerűsítése	45
A vidékfejlesztési pályázatokon való részvétel egyszerűsítése	50
A közbeszerzésekhez kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése	54
5. EGYES ÁGAZATOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁS EGYSZERŰSÍTÉSE.....	57
Az agrárgazdaságra és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése.....	57
A környezetvédelmi és a termékdíj-szabályozás további egyszerűsítése	69
A fuvarozáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése	76
6. AZ ÁLLAM MŰKÖDÉSÉNEK ELEKTRONIZÁLÁSÁRA IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK.....	81
7. A BERUHÁZÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK GYORSABBÁ ÉS KISZÁMÍTHATÓBBÁ TÉTELE	92
8. A FOGLALKOZTATÁS ADMINISZTRÁCIÓS KÖLTSÉGEINEK CSÖKKENTÉSE	102
9. A VÁLLALKOZÓI JOGÉRVÉNYESÍTÉS FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA	108
A cégjogot érintő intézkedések.....	108
A vállalkozói jogérvényesítés feltételeit javító intézkedések.....	109
10. AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK TOVÁBBI FOLYAMATOS CSÖKKENTÉSÉT ELŐSEGÍTŐ, RENDSZERSZINTŰ INTÉZKEDÉSEK.....	117
M E L L É K L E T E K	127
1. MELLÉKLET: A PROGRAM INTÉZKEDÉSEINEK ÁTTEKINTÉSE.....	127
2. MELLÉKLET: A KORMÁNY ÁLTAL EDDIG MEGTETT INTÉZKEDÉSEK ADMINISZTRÁCIÓCSÖKKENTŐ HATÁSA 139	
3. MELLÉKLET: ÖSSZEFOGLALÓ A HATÁSVIZSGÁLATI MÓDSZERTANRÓL	143
4. MELLÉKLET: A PROGRAM HATÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA	147
5. MELLÉKLET: AZ EGYSZERŰ ÁLLAM KONZULTÁCIÓ ÁTTEKINTÉSE	155
6. MELLÉKLET: SABLON AZ ADMINISZTRATÍV KÖLTSÉGEKRE GYAKOROLT HATÁS BECSLÉSÉRE.....	159

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Egyszerű Állam Program kijelöli a vállalkozásokat terhelő adminisztrációs költségeket csökkentő kormányzati tevékenységek irányait, megfogalmazza a végrehajtás lépéseit és megteremti annak szervezeti kereteit. Egyrészt konkrét intézkedéseket fogalmaz meg annak érdekében, hogy a vállalkozások bürokratikus kiadásai 503 milliárd forinttal csökkenjenek. Másrészt meghatározza egy olyan rendszer működési elveit és kialakításának feladatait, amelyik megakadályozza a vállalkozói adminisztrációs költségek és kockázatok növekedését.

A Program a legális vállalkozás lehetőségeinek bővülését, a legális, adózó munkahelyek számának növekedését szolgálja a gazdaságot feleslegesen sújtó adminisztráció visszaszorításával.

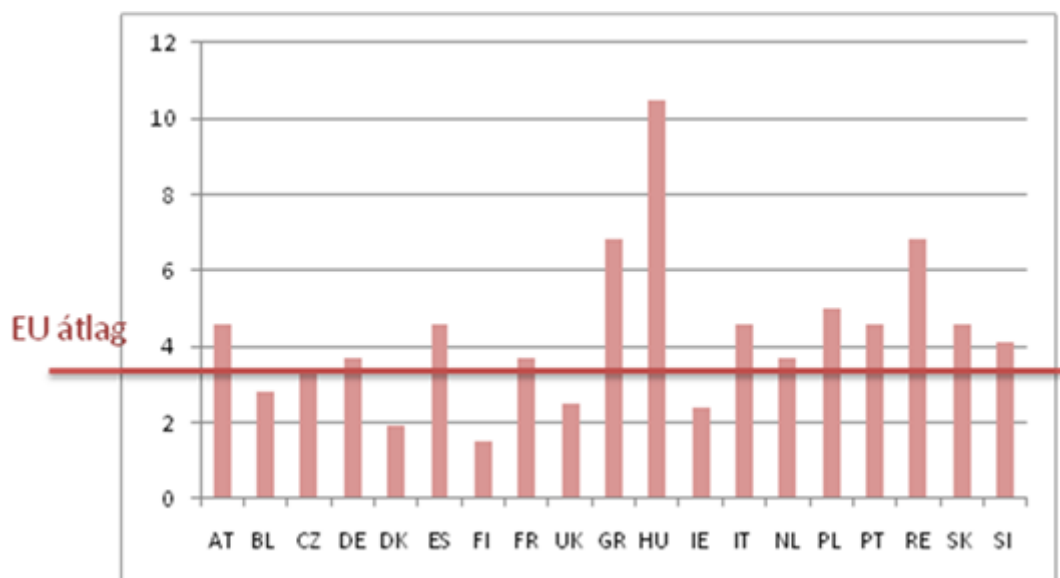
A Program tartalma nagyrészt a 2011 júniusában tartott Egyszerű Állam című konzultációsorozatra épül, melynek keretében 35 rendezvényen és az online konzultáció során több mint 2000 javaslatban fogalmazták meg a vállalkozók és a vállalkozói szervezetek az adminisztrációs terhek csökkentésével kapcsolatos észrevételeiket.

Helyzetkép

Az adminisztrációs költségek Magyarországon mind világviszonylatban, mind a visegrádi országokhoz képest is túlzottan magasak.

Az Európai Unió költségcsökkentési programját megalapozó Kox-tanulmány szerint Magyarországon a 2000-es évek elején a GDP 6,8%-ára tehető az adminisztratív költségek – míg ez uniós szinten 3,8%. Hazánk ezzel a tanulmányban szereplő országok összehasonlításában a legutolsó helyre került.

A gazdasági tárca által megrendelt háttér tanulmány mérése szerint Magyarországon a vállalkozások adminisztratív költségei a nemzetközi összehasonlításhoz képest is magasabb költség szintet tükröznek: a GDP 10,5%-át teszik ki. E költségekben belül csupán az állami működéshez kapcsolódó költségek a GDP 3,1%-ára rúgnak.

A vállalkozásokat sújtó bürokrácia mértéke jelentős versenyképességi hátrány Magyarország számára.

A Világgazdasági Fórum (WEF) versenyképességi indexe (GCI) szerint Magyarország 2002 óta jelentősen hátrébb sorolódott: nyolc év alatt 19 helyet esett vissza. Az állami szabályozás terhe alindexben a 134. helyen szerepel Magyarország, 23 hellyel hátrébb, mint a visegrádi országok átlaga. Ezt az értéket 2006 óta mérik, azóta 56 helyet esett vissza hazánk. A hatékony jogérvényesítés (gyakorlatilag a hatósági eljárás érdemi megfellebbezhetősége) alindexben Magyarország a 114. helyen szerepel, a visegrádi országok átlagánál 11 hellyel hátrébb.

A szintén nemzetközi versenyképességi elemzéseket végző svájci IMD összesített rangsora szerint Magyarország a vizsgált nyolc év alatt 12 helyet csúszott hátra. A Bürokrácia alindexben („A bürokrácia mennyire hátráltatja az üzleti tevékenységet?”) a 41. helyen szerepel Magyarország, ezzel 5 hellyel van lemaradva a visegrádi országok átlagától.

A vállalkozások üzleti érvényesülésük egyik legfőbb akadályát a kiszámíthatatlanul változó szabályozásban és a túlzott állami adminisztrációban látják.

A témát vizsgáló hazai kutatások szerint:

- A hazai kis- és középvállalkozások elsősorban a stabil, kiszámítható és a mainál alacsonyabb köz- és adminisztratív terhek jellemezte üzleti környezet megteremtését várják a kormányzattól.
- A piaci működés szabályozása gyakran áttekinthetetlen és túlbürokratizált. Az összes előírás betartása sokszor az üzletmenetet lehetetlenné tévő költségekkel járna. Ezt az állam részben tolerálni kénytelen, és ennek következménye, hogy a szabályok ellenőrzése következtlenül és kiszámíthatatlanná válik.
- A vállalatvezetők számára egy évben átlagosan 65 órát vesz igénybe a különböző adminisztratív feladatok ellátása – azaz, több mint a teljes munkaidejük 3%-a közvetlenül kapcsolódik az állam gerjesztette papírmunkához.
- Az adminisztratív terheket a vállalkozók nagyobb problémának tartják, mint a magas adórátaikat.
- Az adórendszer működésének adminisztratív költségei a kisvállalkozásokat sújtják elsősorban, versenyhátrányba hozva őket a nagyobb cégekkel szemben. Az adózás adminisztrációja még a nagyobb cégeknél is eléri az éves nettó árbevétel 1%-át, de a kisvállalkozások alsó kategóriájában 10% körüli becslések születtek.

Az adminisztrációs terhek hazánkban olyan magasak, hogy évente 2000 milliárd forint felesleges kiadástól szabadulhatna meg a gazdaság, ha a bürokrácia szintje az Európai Unió átlagára csökkenne. A túlzott adminisztrációs terhek az egyik fő oka annak, hogy a tisztességes vállalkozásra épülő érvényesülés Magyarországon nehéz és a társadalom többsége szerint nem nyújt reális perspektívát.

Ahogy sok más területen, itt is a korábbi hozzáállás és gyakorlat radikális megváltoztatására van szükség az ország versenyképességének helyreállítása érdekében.

A Program előzményei

A vállalkozások adminisztrációs terheinek gúzsba kötő és demoralizáló hatását felismerve a kormány a Nemzeti Együttműködés Programjában vállalta, hogy „Programot indít a gazdasági bürokrácia és az adminisztráció csökkentésére.” Ennek irányait a Széll Kálmán Terv határozza meg, a Magyar Program helyezi igazgatáskorszerűsítési kontextusba. A vállalkozói adminisztrációs terhek csökkentésének

feladatait – köztük a vállalkozók adminisztrációs terheit csökkentő cselekvési terv kialakításának feladatát - a 1133/2011-es kormányhatározat jelölte ki. Ezen határozat keretében a Kormány az adminisztrációs terheket összesen 105 milliárd forinttal csökkentő intézkedéseket fogalmazott meg, melyek végrehajtását az Egyszerű Állam Program intézményi keretei koordinálják a jövőben. Mindezek mellett is több jelentős adminisztrációcsökkentő lépést tett a Kormány, mint például az adók számára I. Akciótervbeli csökkentése, a nyereségadó-feltöltés összeghatárának emelése a II. Akciótervben, a pályázati rendszer átalakítása az Új Széchenyi Terv keretében, a kistermelői értékesítés könnyítése, a havi standolás megszüntetése, a kormányablakok kialakítása.

Az Egyszerű Állam Program erejét a Kormány tettekkel bizonyított eltökéltsége, az elmúlt egy év során szerzett tapasztalatok és a mindezekre épülő vállalkozói és igazgatási támogatás adja.

A Program várható hatásai

A Programot a gazdaság megerősítése, a gazdaságpolitika hitelességének növelése, a tisztességes érvényesülés lehetőségeinek bővítése és az olcsóbb és cselekvőképesebb államműködés kialakítása motiválta.

A bürokráciacsökkentés a hazai vállalkozásokon keresztül erősíti meg a magyar gazdaságot

A jelenlegi érzékeny gazdasági helyzetben, olyan megoldások lehetnek sikeresek, amelyek úgy képesek megerősíteni a magyar gazdaságot, hogy közben az államháztartást nem hozzák nehéz helyzetbe, a felesleges pazarlás, a felesleges bürokrácia csökkentésével csökkentik a vállalkozások terheit.

A bürokrácia-csökkentéssel 2012 januárjától a Kormány 500 milliárd forintot hagy a vállalkozásoknál. A felesleges adminisztráció csökkentésével felszabaduló forrásokat a vállalkozások bővítésre, fejlesztésre, a versenyképességük növelésére, munkahelyek megtartására és új munkahelyek létrehozására fordíthatják. Az átláthatóbb ügyintézés, adatszolgáltatás illetve hatósági ellenőrzések következtében egyszerűbben, gyorsabban és legálisan lehet érvényesülni. Mindez jelentősen hozzájárul a magyar gazdaság kihívásához. Becslések szerint a Program intézkedéseinek hatására hosszú távon a GDP 1,2-1,3%-os növekedése feltételezhető; a költségvetés pozíciójának 100-140 milliárdos javulása várható, több mint 100 ezer legális munkahely jöhet létre. Ez azonban csak akkor garantálható, ha az intézkedések maradéktalanul megvalósulnak, helyükre nem lépnek más adminisztrációs terheket növelő folyamatok és a vállalkozások alkalmazkodnak az új környezethez.

A bürokráciacsökkentés erősíti a gazdaságpolitikánk hitelességét.

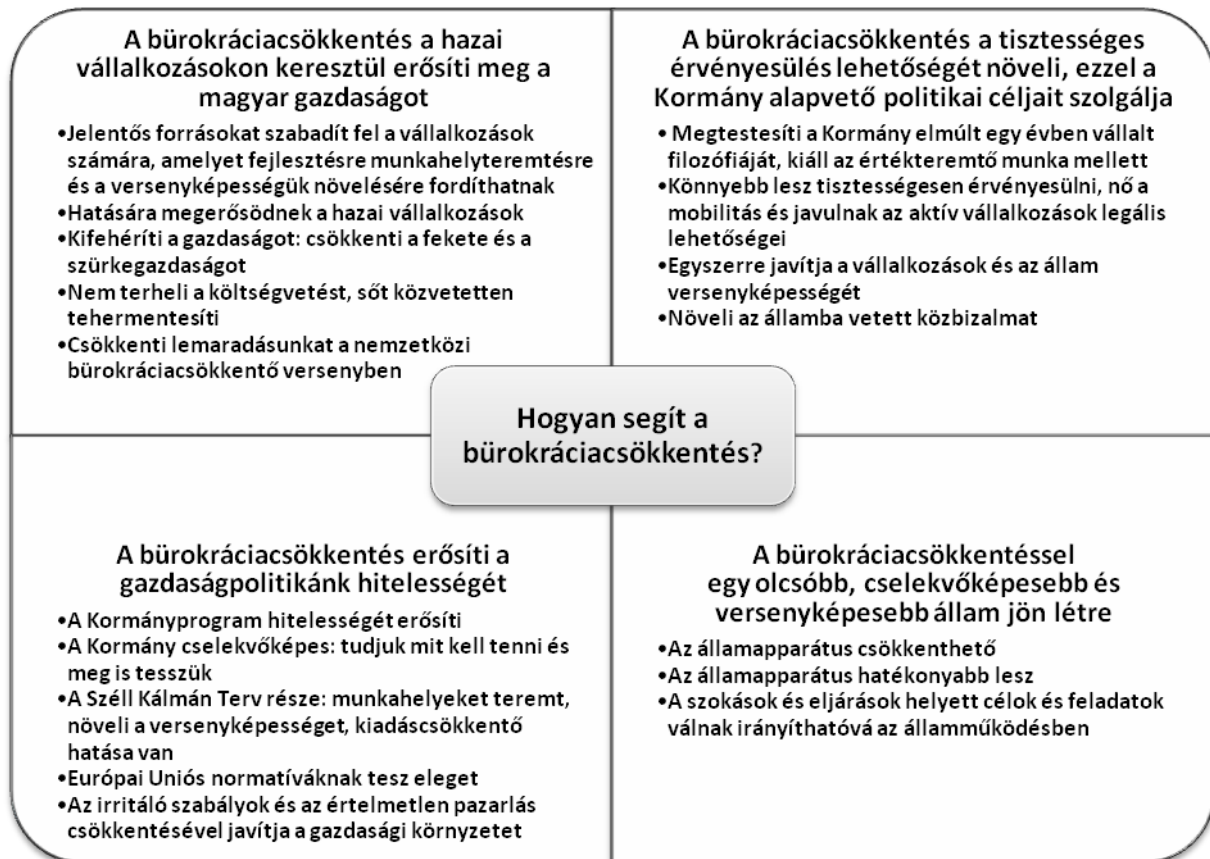
A Kormány a Széll Kálmán Tervben kitűzte a vállalkozások adóssághatékonyságának további csökkenéséhez szükséges lépések megtételét, ennek része a gazdasági bürokrácia és az adminisztráció mérséklése is. A nemzetközi jó tapasztalatokból építkező adminisztrációcsökkentéssel nem csak a Kormány célkitűzéseinek, de az Európai Unió irányadó normáinak is megfelelhet Magyarország. A hazai gazdasági és vállalkozói környezet javulásával (az irritáló szabályok és az értelmetlen pazarlás csökkentésével) az eredmények hamar érezhetővé válnak.

A bürokráciacsökkentés a tisztességes érvényesülés lehetőségét növeli, ezzel a Kormány alapvető politikai céljait szolgálja.

A bürokráciacsökkentés igazgatási lépésekkel testesíti és valósítja meg a Kormány elmúlt egy évben vállalt filozófiáját. Megerősíti a tisztességes vállalkozásra és a legális munkára épülő érvényesülés lehetőségét. Rendet vág az energiákat felemészítő kaotikus államműködési folyamatokban. Erősíti a saját erejükből felemelkedni vágyó kis- és középvállalkozásokat. Egyszerre javítja a vállalkozások és az állam versenyképességét. Növeli az államba vetett közbizalmat.

A bürokráciacsökkentéssel egy **olcsóbb, cselekvőképesebb és versenyképesebb állam jön létre.**

A felszabaduló időbeli és anyagi források nemcsak a vállalkozások oldalán jelentkeznek, de az államigazgatás is hatékonyabban oszthatja el erőforrásait. A Program alapelveinek érvényesülése révén az államműködésben a szokások és az eljárások meghatározó ereje csökken, a kormányzati célok és feladatok irányadó ereje nő, így csökkenő államapparátus mellett, egy egyszerűbb és cselekvőképesebb állam jön létre.

A Program tartalma

A Program a következő 10 területen jelöl ki konkrét tennivalókat, fogalmaz meg középtávú feladatokat és továbblépési irányokat:

1. Az adózáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése
2. A számviteli szabályozás egyszerűsítése
3. A hatósági tevékenységek adminisztrációs terheinek csökkentése
4. A fejlesztési célú pályázatokhoz és a közbeszerzésekhez kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése
5. Egyes ágazatokra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése
6. Az államműködés elektronizálása

7. Beruházások engedélyezésének gyorsabbá és kiszámíthatóbbá tétele
8. Foglalkoztatás adminisztrációs költségeinek csökkentése
9. Vállalkozói jogérvényesítés feltételeinek javítása
10. Az adminisztratív terhek további folyamatos csökkentését elősegítő, rendszerszintű intézkedések

A Program intézkedéseket fogalmaz meg a párhuzamosságok felszámolására, a hivatalok és eljárásaik elburjánzásának megállítására, a bizalmatlanságra, büntetésre ösztönző intézményi mechanizmusok felszámolására. A túlzott adminisztráció elleni határozott fellépés mellett a Program támogatja a bizalomra épülő állami ügymenet elterjesztését, a vállalkozókra és polgárokra terhelt költségeket figyelmen kívül hagyó szabályozási és intézményi gyakorlat visszaszorítását szolgáló kormányzati kezdeményezéseket.

A Program összesen 114 intézkedést fogalmaz meg, ebből a következő 12 intézkedés tekinthető a Program zászlóshajójának adminisztrációcsökkentő hatása vagy szimbolikus ereje miatt:

- A munkavállaló alkalmazásához kapcsolódó **rendszeres adatszolgáltatás további jelentős egyszerűsítése**, annak érdekében, hogy minden információszolgáltatás egyetlen adatlapon keresztül legyen megoldható.
- **Társasági adóbevallás szabályainak egyszerűsítése**: az éves (egyszerűsített éves) beszámolóban és a társasági adóbevallásban elvárt adatszolgáltatási kötelezettség időbeni és tartalmi összehangolása.
- **E-vállalkozás**: Az e-vállalkozás kereteinek létrehozásával **a vállalkozók az állammal szembeni minden kötelezettségének eleget tudnak tenni egy egységes, ügyfélbarát, elektronikus felületen keresztül**, a rendszeres és életszerű adatszolgáltatás (pl. számlák leadása) minimálisra szűkíti a cég adat-szolgáltatási kötelezettségeit, a megfelelő ügyféltámogatás megszünteti az adminisztrációs kockázatokat
- A Kormányhivatalon belül intézendő ügyek esetében a szakhatósági állásfoglalások idejét az ügyintézési határidő foglalja magába – ezáltal **a vállalkozások, ha csak a Kormányhivatallal állnak kapcsolatban 30 napon belül minden engedélyüket megkaphassák.**
- **Kérhető hatósági ellenőrzés**: A vállalkozások kérhessék magukra a hatósági ellenőrzés lefolytatását, ezáltal erősítve a hitelességüket. Az önállóan kezdeményezett ellenőrzések esetén a feltárt mulasztások megszüntetésének előírása mellett csak kirívó esetekben történhessen meg bírság vagy a működést korlátozó retorzió.
- **Hiteles audit elismerése**: Azon vállalkozások, amelyek működését külső, hiteles auditor vizsgálja rendszeresen, azok tevékenységük hitelesített körére az auditor vállalja, a jogellenes magatartás azonnali megszüntetésén túli, felelősséget.
- Az ipari területen történő beruházásokra kerüljenek kialakításra **egyszerűsített, a szakhatóságok garantáltan gyors ügyintézését kötelezően előíró** – nem építésügyi, hanem településrendezési szempontú – **eljárástípusok** az engedélyezési eljárások elhúzódásának visszaszorítása érdekében.
- **A működéssel és a munkavállalókkal összefüggő szabályzatkészítési kötelezettségek kockázat alapúvá tétele**: a kötelezetti kör szűkítésével a hatóság célzott ellenőrzéseinek elősegíté-

se. Csak olyan esetekben kelljen a vállalkozásoknak a működésükkel és a foglalkoztatással összefüggésben belső szabályzatokat alkotni, ha a tevékenységük, vagy a munkakör veszélyessége indokolja azt. Csak a legindokoltabb körben kelljen külső szakértőt igénybe venni elkészítéséhez, ilyenkor a szakértő vállalja majd érte a felelősséget a hatóságok irányában.

- **Házipénztár szabályozás életszerűbbé tétele:** A házipénztár napi maximális záró állományára vonatkozó előírások eltörlése
- **Az állam által biztosított nyilvános céginformációk körének bővítése:** Egy olyan céginformációs rendszer létrehozása, amelyen keresztül a kisvállalkozások is könnyen megbizonyosodhatnak üzleti partnerük megbízhatóságáról.
- **Az adminisztrációs terheket feleslegesen növelő javaslatok kiszűrése:** A vállalkozások adminisztratív terheket növelő jogszabály előterjesztéseket a kormány ne vegyen napirendjére, hacsak az adminisztratív tehernövekedés elkerülhetetlenségét és indokoltságát külön bemutató érveket az erre kijelölt felelős személy vagy testület nem hagyja jóvá.
- **Pályázati elszámolás, projektmonitoring, lezárás egyszerűsítése:**
 - a monitoringhoz szükséges dokumentáció ésszerűbb és rövidebb legyen,
 - készüljön Operatív Programonként egységes, kizárólag a pályázati kiválasztáshoz releváns információkat tartalmazó megvalósíthatósági tanulmány sablon,
 - a támogatási szerződés módosítása esetén a módosítás ideje alatt a változással nem érintett költségvetési sorok tekintetében ne kerüljön sor a kifizetés felfüggesztésére.

A Program végrehajtása

A Program végrehajtásáért az egyes szakterületek felelősek, munkájukat a Nemzetgazdasági Minisztérium Parlamenti és Stratégiai Államtitkársága koordinálja. A koordináció fő eszközei:

- A Program végrehajtási munkatervének és az ahhoz kapcsolódó jogalkotási terv elkészítése és rendszeres karbantartása
- Rendszeres beszámoló készítése a Program végrehajtásáról és annak eredményeiről a kormány számára
- A Program végrehajtásához kapcsolódó igazgatási tevékenységek közötti kommunikáció biztosítása, együttműködés szervezése
- A végrehajtást támogató módszertani, szakmai háttér biztosítása
- Kapcsolattartás a vállalkozói szférával

A Program kialakításának szempontjai és alapelvei

A program célja, hogy a jó állam kormányzási koncepcióját a vállalkozások és az igazgatás viszonyában valósítsa meg. A jó állam koncepciója értelmében az állami tevékenységek szervezésének a közhasznát és a közösség tagjainak érvényesülését kell szolgálnia, a közösség értékei alapján. A vállalkozások számára a jó állam egyszerű államot jelent, ahol a szabályok megértése és betartása könnyű és

olcsó, mert az állam elvárásai egyértelműek és a valósághoz igazodnak, eljárásai gyorsak és praktikusak.

A Program kidolgozása során az alkalmazott **szempontok** feladata az intézkedések által elérendő társadalmi, gazdasági változások irányainak a meghatározása volt. Ezek a szempontok (1) kijelölték az intézkedések kidolgozásnak irányait (2) orientálták az előkészítés egyeztetéseit (3) megalapozták az intézkedések hatásainak vizsgálatát.

A Program **alapelvei** a különböző területekhez kapcsolódó konkrét intézkedések kidolgozását azzal segítik, hogy összefoglalják a magas adminisztrációs terhek fő okait és a bürokrácia csökkentésének fő irányait.

A Program szempontjai

A Program intézkedéseinek kidolgozását, belső szerkezetének kialakítását a következő hét szempont vezérelte:

- 1. Irritáció csökkentése** - A sikeres adminisztrációcsökkentő lépések a vállalkozások vezetőit és tulajdonosait különösen irritáló adminisztrációs gyakorlat visszaszorítására törekuszenek.
- 2. Kockázat csökkentése** - A vállalkozások számára az adminisztrációs költségek nem csak a bürokratikus elvárások teljesítését jelentik, hanem az állami működés, hivatali gyakorlat gerjesztette kockázatokat is. A teljesíthetetlen vagy életszerűtlenül szigorú szabályok társadalmi költsége jelentős: a gazdasági tevékenység felhagyására vagy szürke zónában való megszerzésére ösztönöznek.
- 3. Stabilitás, megbízhatóság** - Az adminisztrációs költségek jelentős része a szabályok gyakori, kiszámíthatatlan változásából következik. Egyrészt az új szabályok megismerése költséges, másrészt a szabályok betartásához szükséges rutin, a vállalkozásokat kötelezettségeik teljesítésében támogató szolgáltatások piacának kialakulása, árának csökkentése időt igényel.
- 4. Kifehértetés** – A szabályok kikerülése és megszegése komoly költséget jelent a vállalkozónak, jelentős kockázatot ró az érintett tevékenységek szállítóira, vevőire. A szürke szektorban működő informális gazdaság megfelelő szabályozással a legális szférába terelhető, ami a vállalkozónak biztonságot és fejlődési lehetőséget, a vevőknek, szállítóknak, alkalmazottaknak legális és kikényszeríthető szerződéseket, az államnak pótlólagos bevételeket és legitimitásának erősödését kínálja.
- 5. A növekedést és a foglalkoztatás bővítését akadályozó korlátok lebontása** – A vállalkozás fejlesztéséhez és a foglalkoztatás egyszerűsítéséhez kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése közvetlenül hozzájárul a gazdasági tevékenységek bővítéséhez. Ugyancsak segíti a vállalkozások megerősödését, ha a szabályozás nem kényszeríti őket működésük a valós gazdasági folyamatoktól eltérő adminisztrálására (például támogatásszerzés, adóoptimalizálás céljából).
- 6. Pozitív költségvetési hatás** – Az adminisztrációcsökkentő lépéseknél arra kell törekedni, hogy azok nettó költségvetési hatása pozitív legyen. Olyan intézkedésekre van szükség, amelyek összességében nem csökkentik a költségvetési befizetéseket, nem borítják fel az államháztartás likviditását, csökkentik az állam működési kiadásait, javítják a vállalkozások közteherviselési morálját.
- 7. Biztonság és rendezettség** – A bürokrácia egyszerűsítése nem veszélyeztetheti a gazdasági működés biztonságát, a vállalkozásokon belüli és a vállalkozások közötti viszonyok kiszámíthatóságát. Az egyszerűsítés nem a vállalkozásokkal szemben támasztott társadalmi elvárások

csökkentését, hanem azok életszerűbb, kiszámíthatóbb és célratörőbb – összességében rendezettebb – érvényesítését kell, hogy szolgálja.

A Program alapelvei

A Program intézkedéseinek kidolgozását hét alapelv támogatta. Ezek a felesleges adminisztráció létrejöttének és fennmaradásának legfőbb megjelenési formáira és ezek okaira világítanak rá a téma hazai és nemzetközi elemzései, a vállalkozói konzultáció során elhangzottak és az igazgatási szakértők tapasztalatai alapján. A hét alapelv a következő:

- 1. Egyértelmű elvárások** – A vállalkozások megbízható tájékoztatáshoz jussanak arról, hogy tevékenységüknek, döntéseiknek milyen feltételei, következményei vannak/lehetnek az állam és szervei részéről.
- 2. Duplikációk megszüntetése** – Az államnak egyszer megadott információt ne kelljen újra megadni, azokat a hatóságok, igazgatási szervek egymástól vegyék át.
- 3. Elektronizálás** – Az állam fogadja el a vállalkozások működésének elektronikus dokumentálását.
- 4. Bizalom a tisztességnek** – A tisztességes működésüket felelősségvállalással, prudens működéssel, megfelelő audittal igazoló cégek az állammal való kapcsolat során nagyobb bizalmat feltételező eljárásban részesülhessenek.
- 5. Minimálisan szükséges védelem és maximálisan szükséges garancia** – A vállalkozói működéssel kapcsolatos állami elvárások (jogkövetés, biztonság, adófizetés stb.) érvényesítése során az állam szüntesse meg, és ne írjon elő a szükséges védelmet valamint garanciákat biztosító feltételeket meghaladó előírásokat.
- 6. Torz ösztönzők kikapcsolása** – A hivatalok és a szabályozásban közreműködők anyagi érdekeire épülő gyakorlatok kerüljenek kivezetésre a bürokrácia növeléséhez kötődő formális és informális ösztönzők megszüntetésével.
- 7. A felesleges adminisztráció visszaszorítása legyen elvárás** – A jogalkotás és a jogalkalmazás során legyen számon kért elvárás a vállalkozók számára minél egyszerűbb, stabilabb, kiszámíthatóbb, illetve alacsonyabb idő- és költségigényű igazgatási gyakorlat kialakítása.

A Program kidolgozása

A Program kidolgozása a 1133/2010-es kormányhatározat alapján 2011 májusában indult meg. Az NGM Parlamenti és Gazdaságstratégiai Államtitkárság titkársága által irányított munka négy fő területe az érintettek bevonása, az igazgatási egyeztetések szervezése, a szakértői háttérmunka biztosítása és a programkészítés irányvonalának meghatározása, valamint érvényesítése volt.

Az **érintettek bevonása** az adminisztrációcsökkentés esetében kiemelkedően fontos. Egyrészt a bürokrácia egyszerűsítése akkor sikeres, ha az a bürokráciával találkozó ügyfelek által érzékelt problémákat orvosolja. Másrészt a bonyolult igazgatási folyamatok problémáinak feltárásához szüksége van a vállalkozók tudására és támogató nyomásgyakorlására. Az érintettek bevonásának fő csatornáit a következők voltak:

- Vállalkozói szervezetek részvétele a munka fő koordinációs testületében, az Adminisztrációcsökkentő Munkacsoportban (listájukat lásd az 5. mellékletben).

- A Program kidolgozását támogató Egyszerű Állam országos konzultációsorozat megszervezése és lebonyolítása.
- Egyeztetések a vállalkozói szervezetekkel.

Az **igazgatási egyeztetések** során a szakértői együttműködés kialakítása volt a cél. A feladat nehézségét az adta, hogy az adminisztráció csökkentése mindenképpen a megszokott igazgatási folyamatok átalakításával jár, az adminisztráció bonyolultsága, sokszor az igazgatás részlegei közötti bizalmatlanság eredménye. A status quo megtörésének és az igazgatóson belüli bizalomra épülő együttműködés megerősítésének, belső ellentmondásának enyhítésének egyik eszköze a célok egyértelmű megfogalmazása, másik eszköze a többbretű egyeztetési rendszer kialakítása volt.

Az igazgatás számára a 1133/2011-es kormányhatározat egyértelműen megfogalmazta:

- az elérendő célokat – (1) az adminisztratív terhek 500 milliárd forintos csökkentését, valamint (2) az adminisztrációs terhek folyamatos kordában tartását és mérséklését lehetővé tevő rendszer kialakítását;
- a célok elérése során figyelembe veendő szempontokat (lásd a Program szempontjainál).

A munka során ezen célokat és szempontokat következetesen és semlegesen érvényesítő módszertan és munkaszervezés került kialakításra. A munka fő fóruma az összes érintett kormányzati szerv és a vállalkozói szervezetek tagságával működő Adminisztrációcsökkentő Munkacsoport és ennek almunkacsoportjai voltak. Ezt a parlamenti államtitkárokkal lefolytatott írásbeli egyeztetés és az egyes témákért felelős tárcák illetékes vezetőivel folytatott egyeztetések egészítették ki.

A **szakértői háttérmunka** nagyban támaszkodott az egyes igazgatási területek és szakmai szervezetek szakértőire. A Program szempontjainak érvényesítése érdekében áttekintésre került a téma nemzetközi és hazai szakirodalma, illetve a munka egyes fázisait támogató elemző, hatásvizsgálati módszer került bevezetésre.

A **programkészítés irányvonalának** kialakításakor elsődleges szempont volt, hogy érzékelhető változások legyenek megvalósíthatóak a bürokráciacsökkentés eddig kudarcos területén. Az irányvonal érvényesítését a kiemelt vezetői figyelem és támogatás segítette. A megközelítést a következő ábra foglalja össze:

A valósághoz igazítja a szabályozást

- Vállalkozók tapasztalatai alapján készül
- Vállalkozók szempontjait helyezi előtérbe
- Intézkedésvezérelt, konkrét problémák megoldására fókuszál

Célorientált

- I lépés: 105 milliárdos bürokráciacsökkentés
- II. 400 milliárdos bürokráciacsökkentés
- III. a bürokrácia újratemelődének megakadályozása
- Szerkezete: Projekt célokból, konkrét feladatokból és általános célokból áll
- Az állami elvárás adott, de annak adminisztrációja nem kőbe vésett

Átfogó (minden területre kiterjedő)

- Összkormányzati szemlélet alapján készült
- A vállalkozók adminisztrációja szempontjából fontos összes kormányzati cselekvést összekapcsolja
- Szabályokkal, szokásokkal és intézményi témákkal is foglalkozik a jogszabályok mellett

Megalapozott

- Épít a hazai és külföldi jó gyakorlatokra
- Szakértők bevonásával készült
- Felhasználja a vállalkozói szervezetek tudását
- Épít a témában készült elemzésekre

Gyakorlatias (elkötelezett pragmatikus)

- Folyamatos, és az aktuális politikai mozgástérhez igazodik
- Nem fogadja el az érvek nélküli szokásjogra hivatkozó válaszokat (status quo-t)
- Alázatos, képes kompromisszumokra és alkalmas más programok aktív támogatására

Kommunikáció orientált

Az előkészítési szakasztól fontos, hogy elemei

- könnyen érthetőek legyenek
- aktivizálják a vállalkozói réteget
- bemutassák a program alapjául szolgáló koncepciót
- Aktív konzultációra épüljenek

Politikai megközelítésű

- célből indul ki és nem folyamatból
- Eredményre fókuszál és nem tevékenységre
- Érzékelhető hatásra törekszik és nem dokumentáló aktivitásra
- Szövetségekben és érintettekben gondolkodik
- Az igazgatás szerepe a döntés megalapozása, nem jóváhagyása

1. AZ ADÓZÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE

Az adózáshoz kapcsolódó adminisztrációs terhek meghatározóak a hazai üzleti környezet szempontjából. A hazai vállalkozók körében végzett felmérések és a nemzetközi összehasonlítások egyaránt az üzleti tevékenységet leginkább akadályozó tényezők közé sorolják. A Világgazdasági Fórum 2010-2011-es Versenyképességi jelentése szerint az üzleti tevékenységet második leginkább akadályozó tényező Magyarországon a bonyolult adójogszabályokból eredő adminisztrációs kötelezettség. Az adózással kapcsolatos szabályok betartása a Világbank „Doing business” 2010-es felmérése alapján, az általuk vizsgált középállalati típusban 277 órát vesz igénybe egy évben, 109. helyre sorolva ezzel Magyarországot a vizsgált 183 ország közül. (egy ugyanilyen típusú vállalkozás esetében ez az időigény Ausztriában 170, Írországból 76 óra). A felmérés feltételezései azonban azt eredményezik, hogy a jelen adat, a valóságosnál még kedvezőbb képet fest a magyarországi adózás időigényességéről. Nem veszi ugyanis figyelembe a szabályok megismerésére fordított időt, amely a hazai szabályozás kiszámíthatatlansága és változékonysága miatt jelentős további időráfordítást igényel.

A Világgazdasági Fórum Versenyképességi jelentése tartalmazza azt a mutatót is, amely azt vizsgálja, hogy az adózás milyen hatást gyakorol a foglalkoztatásra és beruházásra. Magyarország ebben a felmérésben a vizsgált 139 ország közül a 138. helyen szerepel, amely értékelést tovább árnyalja, hogy az adókulcsok mértékére vonatkozó mutató a 115. helyre sorolja hazánkat. A két mutató tartalmát és egymáshoz viszonyított értékét vizsgálva megállapítható, hogy az adórendszer működéséhez kapcsolódó költségek jelentősen, hátrányosan befolyásolják a magyarországi vállalkozások működését.

A magyar adórendszer működésének legfőbb jellemzői az adminisztratív terhek szempontjából:

A magyar adórendszer működésének adminisztratív költségei a kisvállalkozásokat sújtják elsősorban, versenyhátrányba hozva őket a nagyobb cégekkel szemben. Felmérések alapján az adózás adminisztrációja még a nagyobb cégeknél is eléri az éves nettó árbevétel 1%-át, de a kisvállalkozások alsó kategóriájában már 10%-ra becsülik.¹ Ennek nagyobbik része nem a könyvelőknek kifizetett összegből, hanem elsősorban az adórendszer teljesítésével (kisebb cégeknél nagyrészt a vezetés által) eltöltött idő magas arányából adódik. A leginkább érintett csoport a nagyobb mikro- és kisméretű vállalkozások, amelyek különösen érzékenyek az adózás gyakori változásaira, és vezetői valószínűsíthetően idejük jelentős részét fordítják arra, hogy nyomon kövessék az adózással kapcsolatos szabályokat és megfeleljenek azoknak.²

Az adórendszerhez kapcsolódó szabályok többsége nem közvetlenül a beszedéshez, hanem az adóval kapcsolatos adminisztrációhoz kötődik, amelyek célja, hogy olyan adminisztratív rendszerek kialakítására vegyék rá az adózókat, amelyek az ellenőrzés során lehetővé teszik az adóhiányok feltárását. Ezek az adminisztratív előírások okozzák azokat a magas költségeket, amelyeket a vállalkozások jelentős része a legnagyobb nehézségnek tekint működése során. Ezen szabályok életszerűtlensége értelemszerűen vezet az adószabályok folyamatos és rendszerszerű megsértéséhez. „Magyarországon az adóelkerülés nem a normaszegés, hanem maga a norma”, vagy ahogyan a felmérések során a megkérdezett vállalkozók megfogalmazzák: az adózás alól kibújni nem bűn, hanem kényszer.³

¹ Balás Gábor – Vékony András Benjámin (2009): Az adórendszer hatása a vállalkozás szabadságára - Egy lepapírozott adórendszer költségei, Közjogi és Kapitalizmus Intézet, Műhelytanulmány No. 16., 2009. április 22.

² Dr. Szerb László – Dr. Ulbert József (2007): Vállalkozásbarát adórendszer, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, 2007. december 10.

³ Balás-Vékony (2009)

Az adóelkerülés mértéke rendkívül magas: A vonatkozó vizsgálatok a feketegazdaság mértékét és az adóelkerülést 20-25% körüli értékre becslik. A hivatalos (effektív) adókulcs és a valós (effektív) adókulcs a magyar gazdaságban, átlagban 25%-kal eltér egymástól.⁴ Elemzői becslések alapján a lakosság legalább negyede érintett a szürkegazdaságban⁵ és a minimálbérre bejelentett foglalkoztatottak 60-65%-a nem minimálbérrel dolgozik.⁶ Az adóelkerülésre vonatkozó vizsgálatok alapján az is megállapítható, hogy a magas elkerülési arány nem a fekete-, hanem a szürkegazdaságból ered, azaz a gazdaság nem szabályosan és szabálytalanul működő, hanem különböző mértékben és formában az adózás egy része alól kibújó vállalkozásokból tevődik össze.

A bemutatott tényezők alapján, az adórendszer sajátosságai arra ösztönzik az adóhatóságban dolgozókat és a vállalkozásokat, hogy az adórendszer valós logikáját elfedő előírásoknak megfelelően „papíroztassák” és „papírozzák le”⁷ a gazdaság működését. Az ebből eredő „szürke működés” és optimalizációs kényszer számos kockázatot teremt a vállalkozások számára, amelynek egyik lényeges eleme az ellenőrzések logikájából, inkonzisztenciájából adódik.

A fenti folyamat eredménye (a szürke működés költsége) továbbá, hogy a vállalkozások számára a tőkebevonás különösen nehéz mivel sem a hitelezők, sem esetleges külföldi befektetők számára nem hasznosítható információk szerepelnek a vállalkozás üzleti dokumentációjában.

A megfogalmazott intézkedések jelentős része arra irányul, hogy olyan változtatásokat tegyenek az adórendszerben, amelyek a jóhiszemű adózók számára megteremtik az egyszerű megoldásokat előnyben részesítő, az ellenőrző adóhatóság számára átláthatóságot biztosító választás lehetőségét. A kérhető, vagy auditált ellenőrzések lehetősége, az egy összegben befizethető, de nem visszaigényelhető járulékok opcionális rendszere ebbe az irányba mutat. Szorosan ehhez a témához is tartozik, az „E-vállalkozás”, mint vállalkozási forma bevezetése is, amelynek részletes bemutatása az „Állam-működés elektronizálása c. fejezetben található. Az E-vállalkozás lényegi tulajdonsága, hogy megteremti azokat a feltételeket, amelyek mellett egy kisvállalkozás minden adózással kapcsolatos adminisztrációját kizárólag elektronikus formában, átlátható, (kis költséggel) ellenőrizhető formában végzheti. Többek között a hatóság által biztosított hiteles elektronikus felületen keresztül bocsátja ki és könyvelési számláit.

1. A munkavállaló alkalmazásához kapcsolódó rendszeres adatszolgáltatás további jelentős egyszerűsítése, annak érdekében, hogy minden információszolgáltatás egyetlen adatlapon keresztül legyen megoldható

Az intézkedés épít az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) adatszolgáltatási igényei közötti összhang megteremtésére a 1133/2011. (V.2.) számú kormányhatározat (4. pont) keretében megkezdett munkára, további elemekkel bővítve a kidolgozás alatt álló koncepciót. A Kormányhatározat végrehajtásáról készült jelentéssel összhangban az intézkedés eredményeképpen a munkáltató a NAV számára benyújtott egyetlen (ún. 08-as) nyomtatványon teljesíteni tudja a munkavállaló egészségügyi ellátásához szükséges minden rendszeres adat-

⁴ Balás-Vékony (2009)

⁵ Krekó Judit és P. Kiss Gábor (2008): Adóelkerülés és adóváltoztatások Magyarországon, MNB Szemle, 2008. április

⁶ Semjén András- Tóth István János és Fazekas Mihály (2008): Alkalmi munkavállalói könyves foglalkoztatás munkaadói és munkavállalói interjúk tükrében, MTA-KTI Műhelytanulmányok No. 2008/10

⁷ Balás-Vékony (2009)

szolgáltatási kötelezettségét. Az intézkedés nyomán további jelentős egyszerűsítésre kerül sor a biztosított jogviszony folyamatos dokumentálására vonatkozóan is a TB kiskönyv, foglalkoztató nyilvántartási lap egyszerűsített, nem kizárólag papír alapon történő vezetésének lehetőségével. (pl. elektronikus nyilvántartásból előállítható, a munkáltató által hitelesített igazolás) Az intézkedés célja, hogy a munkáltató maga sem kényszerüljön olyan adatok rendszeres nyilvántartására, és utólagos rendszeres igazolására, amelyeket a NAV (és ezáltal a Társadalombiztosítás) felé folyamatosan jelent, különösen nem ezen szervek felé, amelyek az adatokat rendszeresen megkapják. (Pl. munkaviszony megszűnésekor, nyugdíjba vonuláskor mind az OEP és az ONYF, mind pedig a munkavállaló számára kimutatások és igazolások kiállítására van szükség jelenleg.)

A társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltatók, amelyek maguk folyósítják a kérdéses ellátásokat, jelenleg utólagos adatszolgáltatást végeznek, amely szintén jelentős mértékben egyszerűsíthető lenne, ha a vállalkozásoknak nem kell adatot szolgáltatniuk az OEP-nél (NAV átadásából) már rendelkezésre álló információkról. A kifizetőhelynek minősülő vállalkozásoktól 50-60 000 eljárás indul, amelyek esetében a duplikált adatszolgáltatás megszüntetése 3-4,5 milliárd Ft-os megtakarítást jelent (a 1133/2011. kormányhatározat keretében megvalósuló 15,2 milliárd Ft-on felül).

Megvalósítás lépései:

- Az említett koncepció kidolgozásának keretében minden társadalombiztosításhoz kapcsolódó rendszeres adatszolgáltatási kötelezettség (GYES, TGYÁS, baleseti ellátás) egységes, 08-as nyomtatványon történő bevallási lehetőségének megteremtése
- A nyugdíjba vonuláshoz, a jogosultság elbírálásához szükséges dokumentáció, nyilvántartás minimalizálása, a NAV-nál már rendelkezésre álló adatok esetében a többszörös adatbekérés megszüntetése
- A munkáltatónál vezetett rendszeres nyilvántartások, igazolások szükségességének felülvizsgálata, megszüntetése abban az esetben, amikor ezek az adatok a NAV-nál (OEP-nél) rendelkezésre állnak.
- A TB kifizetőhellyel rendelkező munkáltatók esetében: utólagos adatszolgáltatás egyszerűsítési lehetőségeinek felmérése, javaslat elkészítése.
- a szükséges jogszabály módosítások (Az egészségbiztosításról szóló, 1997. évi LXXXIII. törvény és végrehajtási rendeletei) előkészítése és Kormány elé terjesztése

Felmerülő kockázatok: A módosítások során különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a munkavállaló helyzetére csak pozitív hatást gyakoroljanak. Többek között biztosítani kell, hogy a munkavállaló biztosított státusza folyamatosan, egyértelműen igazolható legyen a papíron, formanyomtatványon vezetett nyilvántartások megszüntetésekor is.

Kapcsolódási pontok: 1133/2011. sz. Kormányhatározat 4. pontjának végrehajtása

Ütemezés és felelősök: 2012. április 1. – a szükséges jogszabály-módosítások első csoportjának hatálybalépése (NGM, a NEFMI bevonásával)

2012. május 15. – minden további szükséges módosítás kormány elé terjesztése

2012. szeptember 1. – minden szükséges módosítás hatálybalépése

2. Kisadók, járulékok rendszerének felülvizsgálata, számának csökkentése

A 1133/2011-es Kormányhatározat megvalósítása során a NAV megkezdte hat adónem (szakképzési hozzájárulás, innovációs járulék, rehabilitációs hozzájárulás, játékadó, agrártermelési költség, cégautó adó) évi egyszeri bevallási lehetőségének kidolgozását.

Az adónemek számának csökkentése az Egyszerű Állam konzultáció során az adózás területén leggyakrabban elhangzott javaslatként jelent meg a vállalkozások részéről, akik jelenleg összességében több mint 50 féle adó és járulék fizetésére és bevallására kényszerülnek (természetesen ágazattól és mérettől függően eltérő módon). Az adófajták sokfélesége, eltérő adóalapokra épülő kiszámítása mind a szabályozás megismerése, mind pedig annak betartása szempontjából jelentős költségeket jelent. Az intézkedés végrehajtása során meg kell vizsgálni a különböző kisadó és járulékfajták összehasonlásának és az egyes adótípusok megszüntetésének lehetőségeit és a bevallás, befizetés adminisztratív terheinek, illetve a vállalkozások vagy a költségvetés számára jelentkező előnyök összevetésével.

Az intézkedéstől 7 milliárd Ft-os adminisztratívteher-csökkenést várunk.

Megvalósítás lépései:

- Felülvizsgálat, javaslatok kidolgozása
- Folyamatos bevezetés

Kapcsolódási pontok:

- 1133/2011-es Kormányhatározat végrehajtása
- Adózás rendjéről szóló törvény esedékes módosítása

Ütemezés és felelősök: 2012. február 29. - felülvizsgálat, javaslatétel (NGM, NFM)

2012. szeptember 1. - jogszabály módosítások elfogadása, kormánydöntés

2013. január 1. - módosítások életbe lépése, kevesebb adónemmel működő adórendszer

3. Adóaudit lehetőségének bevezetése kis-és középvállalkozásoknál, melynek értelmében az a vállalkozás, amely adószakértővel/könyvvizsgálóval önként megvizsgáltatja cégét hitelesített módon, tevékenysége hitelesített körére mentesül a felelősség alól

A javaslat célja, hogy csökkentse a vállalkozó adózási rendszerből származó kockázatait olyan módon, hogy a hitelesített audit végzője viseli a felelősséget a vállalkozó helyett az adóhatósági szankció megállapítása esetén is, az adóhivatal pedig elfogadja a hitelesített audit alapján végzett vizsgálat eredményét. (A működőképesség feltétele, hogy ha később az adóhivatal szabálytalanságot tár fel az auditált területen, akkor az audit lefolytatójával szemben szankciók alkalmazhatók.) A NAV ellenőrzési stratégiájának része lesz, hogy a rendszeresen hiteles adóauditot végző cégek kisebb kockázatúnak minősülnek, csökken az ellenőrzések gyakorisága.)

A jelenlegi rendszerben a könyvvizsgáló szerepe az adóellenőrzési és hatósági eljárásban korlátozott, az eljárás során az elbírálást jellemzően nem befolyásolják a könyvvizsgáló megállapításai. A hiteles audit lehetőségének bevezetésével az értékelést végző olyan formában vállal felelősséget mind az adóhatósági, mind pedig a büntetőeljárás során is, amelyet mind az adóhatóság, mind pedig a bíróság elismer. A bevezetéshez szükséges a megfelelő felelősségbiztosítási rendszer kidolgozása és működtetése, amely lehetővé teszi a szankciók átvállalását is.

Az intézkedés legfontosabb hatása, a vállalkozó azon kockázatainak csökkentése, amely a kiismerhetetlennek tűnő szabályozás bizonytalanságából fakad. A „lepapírozás” ideje és költsége, illetve a bizonytalanságból adódó elmaradt hasznok együttesen kb. 2 milliárd Ft-tal csökkenthetők.

Összhangban a megfogalmazott célokkal, hozzásegíti a vállalkozót a „nyugodt alváshoz”, az erőforrásait az értékteremtő folyamatokra fordíthatja.

Megvalósítás lépései:

- Szükséges jogszabályi feltételek vizsgálata: felelősségvállalás, szankciók érvényesítésének lehetősége milyen eszközökkel biztosítható.
- Felelősség biztosítás rendszerének kidolgozása, feltételek megteremtése.
- Az összhang megteremtése a NAV működésével: ellenőrzési gyakorlat, kockázatok mérlegelési szempontjainak felülvizsgálata.

Felmerülő kockázatok: az intézkedés hatása hosszabb távon érezhető csak, és szorosan összefügg az adóhatóság működésére vonatkozó egyéb intézkedések megvalósításával is, mivel szemléletváltásra, a jelenlegi bizalmi viszonyok átalakítására épít.

Kapcsolódási pontok:

- Hatóságok működésére vonatkozó intézkedések
- Vállalkozásbarát adóhatóság

Ütemezés és felelősök: 2012. szeptember 1. – kormánydöntés (NGM)

4. A kérhető önkéntes adóellenőrzés lehetőségének bevezetése. Önként kért ellenőrzés esetén a megállapított hátralékon túl csak kirívó szabálytalanság után kerülhet sor büntetés megállapítására

Az intézkedés eredményeképpen a vállalkozások bizonyos feltételekkel kérhetnek adóellenőrzést, és ha ezekben az esetekben az adóhatóság hiányosságot állapít meg, azok enyhébb következményekkel járnak.

A kérhető adóellenőrzés lehetősége arra irányul, hogy, csökkentse a vállalkozó azon költségeit, amelyek az adórendszer kiszámíthatatlan és bonyolult működéséből adódnak. Az intézkedés nyomán kialakuló rendszer elősegíti a jóhiszeműen működő vállalkozások egyértelmű működtetését, amelyek így erőforrásaik nagyobb részét fordíthatják az értékteremtő tevékenységre.

A megvalósítás során fontos lépés az önkéntes ellenőrzés jogkövetkezményeinek pontos meghatározása, ennek legfontosabb elemei:

- megállapított hátralék megfizetésének módja
- az önkéntesen kért ellenőrzés és más adóhatósági ellenőrzések viszonya: a NAV ellenőrzési stratégiájának részeként kidolgozásra kerül, hogy milyen feltételekkel és formában csökkenthető az ellenőrzések gyakorisága ezeknél a vállalkozásoknál.
- büntetés-megállapítás lehetőségeire, természetére vonatkozó iránymutatások rögzítése

Az intézkedés hatására elsősorban a vállalkozókat irritáló tényezők szűnnek meg, az ellenőrzések számának csökkenéséből, a tervezhetőbb működésből adódó megtakarítások kb. 1 milliárd Ft-ra tehetők.

Felmerülő kockázatok: az intézkedés hatása hosszabb távon érezhető csak, és szorosan összefügg az adóhatóság működésére vonatkozó egyéb intézkedések megvalósításával is, mivel szemléletváltásra, a jelenlegi bizalmi viszonyok átalakítására épít.

Kapcsolódási pontok:

- Adózás rendjéről szóló törvény módosítása.
- Vállalkozásbarát adóhatósági működés
- Hiteles adóaudit bevezetése

Ütemezés és felelősök: 2012.szeptember 1. - kormánydöntés (NGM)

5. Adóadminisztrációhoz kapcsolódó elektronikus ügyintézés egyszerűsítése, továbbfejlesztése: A vállalkozások minden adózással kapcsolatos adminisztrációs kötelezettségüknek eleget tudjanak tenni kizárólag elektronikus úton is az elektronikus ügyintézés továbbfejlesztésével, egyszerűsítésével, felhasználóbarátabbá, ügyfél-orientáltabbá tételével

Az adózás területén már jelenleg is működő elektronikus megoldások javítása számos módon járul hozzá az adminisztratív terhek csökkentéséhez, a javaslat legfontosabb területei:

- Elektronikus bevallások felhasználóbarát átalakítása, online formátumban adatkitöltés lehetősége a letöltött nyomtatványok helyett, ismétlődő adatok (törzsadatokon túl is) előzetes betöltése – „előre kitöltött bevallások”, ellenőrző programok tökéletesítése
- Ügyfélkapu működéséből adódó lehetőségek kihasználása, értesítések, figyelmeztetések megküldése.
 - Pl. A magánszemély adózó, illetve a munkáltató és kifizető az Art. 31. § (2) bekezdés szerinti, a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adó- és járulékadatokról szóló bevallásban és adatszolgáltatásban szereplő adatokat saját maga, illetve a nála foglalkoztatottak vonatkozásában az ügyfélkapun keresztül lekérdezheti

- Az állami adatbázisok interoperabilitásának növelése, és a lekérdezhető információk körének folyamatos bővítése
- Az E-számlázás bevezetése, lehetőségeinek bővítése – az intézkedés részletes bemutatása az „Az állam működésének elektronizálására irányuló intézkedések” c. fejezetben található

Megvalósítás lépései:

- A NAV elektronikus szolgáltatásainak javítását célzó EKOP projektek (kapcsolódva az Ügyfélkapu modernizációjára irányuló projekthez is) megvalósítása olyan módon, amely figyelembe veszi a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésének szempontját.

Az intézkedés hatása elsősorban az ügyintézés és információszerzés idejének csökkenésében, az irritáló elemek csökkentésében jelenik meg. Az intézkedés eredményeként a vállalkozások adminisztratív terhei kb. 5 milliárd Ft-tal csökkenhetnek.

Kapcsolódási pontok:

- Államműködés elektronizálására vonatkozó intézkedések
- Vállalkozóbarát adóhatósági működés kialakítása

Ütemezés és felelősök: 2011. november – egyszerűbben kitölthető bevallások, közérthető útmutatók folyamatos bevezetése (NGM, NFM)

2012. február – a rendszer módosítást, fejlesztést igénylő intézkedések körének felmérése, részletes bevezetési terv kidolgozása (NGM, NFM)

2012. szeptember 1. – kormánydöntés

6. Vállalkozóbarát adóhatósági működés kialakítása, amely aktívan támogatja a jogkövető vállalkozót, többek között nyilvános és a hatóság számára kötelező érvényű állásfoglalások kiadásával, a bírságot gyakorlat irritáló elemeinek felülvizsgálatával.

Az adóhatóság működése meghatározó az adórendszerhez kapcsolódó adminisztratív költségek szempontjából. Jelenleg a kiszámíthatatlan, nem következetes működés jelenti a legnagyobb problémát, sokszor nincsen összhang az egyes területi szervek működése között, előzetes iránymutatásnak megfelelően tett lépéseket nem fogad el ellenőrzéskor a hatóság stb.

Az intézkedés célja olyan adóhatósági működés kialakítása, amely a jóhiszemű vállalkozást támogatja azáltal, hogy egyértelműek és alacsony adminisztratív terhelés mellett betarthatóak a jogkövető magatartás feltételei.

Ennek érdekében elsősorban a következő területeken van szükség módosításokra:

- állásfoglalások, iránymutatások:
 - Egy konkrét ügyben kiadott állásfoglalás legyen kötelező az adóhatóságra nézve is: amennyiben a vállalkozó jóhiszeműen, eszerint jár el, ne legyen büntethető. (adóhatóság belső szabályzatában, belső utasításokban megteremtett feltételekkel)

- Az újonnan megjelenő szabályozásra vonatkozó értelmező jellegű iránymutatások gyors megjelentetése.
- Állásfoglalás, tájékoztatás kérése esetén rövid (az üzleti tevékenységhez igazodó) határidejű érdemi válaszadás kötelezővé tétele.
- Az adóhatóság központi és különböző területi szervei között a végrehajtás egységes feltételeinek megteremtése.
- bírságot, ellenőrzési gyakorlat irritáló elemeinek felülvizsgálata
 - Pl. a jóhiszemű, korábban bizonyítottan szabálykövető vállalkozások esetében differenciált büntetés kiszabása.
 - Kampányszerű ellenőrzések ésszerűségének, hatékonyságának felülvizsgálata.
- Bevallások folyamatos egyszerűsítése az érintettek, gyakorlati szakemberek álláspontjának figyelembevételével, párhuzamos adatbekérések megszüntetése.
- „könyvelőbarát működés”: az ügyintézés legyen tekintettel arra, hogy a vállalkozások túlnyomó részét elsősorban könyvelője képviseli az adóhatósággal kapcsolatos ügyintézés során. Olyan módosításokra van szükség, amelyek figyelembe veszik, életszerűen kezelik ezt a tényt. (azonosítás kérdései, több céghez kapcsolódó ügyintézés egyszerűsítése stb.)

Az intézkedés eredménye elsősorban a vállalkozói irritáció csökkenésében jelenik meg, az adóadminisztrációra fordított idő és költségcsökkentéshez megközelítőleg 500 millió Ft-tal járul hozzá.

Megvalósítás lépései:

- Jelenlegi működés felülvizsgálata, NAV működéséből adódó költségek okainak pontos azonosítása, intézményi javaslatok kidolgozás, bevezetése, folyamatos nyomon követése indikátorok segítségével
- Az iránymutatások, állásfoglalások érvényességéhez jogi keretek, megoldások megteremtése.
- Folyamatos bevallás-egyszerűsítési program kidolgozása, vállalkozói fórum bevonásával.

Kapcsolódási pontok:

- Hatóságok működésének felülvizsgálata
- Önkéntes adóellenőrzés, hiteles audit

Ütemezés és felelősök: 2012. február – állásfoglalások, iránymutatások lehetőségeinek áttekintése (NGM)

2012. május – a NAV működésének részletes felülvizsgálata adóadminisztráció szempontjából (NGM)

2012. május – szükséges jogi keretek megteremtése (NGM)

2012. június 1. - kormánydöntés

7. Az adószámlák kezelésének egyszerűsítése a számlák számának csökkentésével, az átvezetés egyszerűsítésével, az adatközlés cég- és könyvelőbaráttá tételével

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 40. § (1) bekezdése szerint: „Az adóhatóság által nyilvántartott adót az adózónak adónként, a megfelelő adószámlára kell megfizetnie, illetve a költségvetési támogatást támogatásonként, a megfelelő számláról kell visszaigényelnie. A bírságot, a pótlékot és a költséget külön számlára kell megfizetni.”

A vállalkozások jelenleg több mint 50 féle jogcímen fizetnek adókat (bevételi, beszédési, magánnyugdíjpénztár, illeték, támogatás), a Magyar Államkincstárnál, a Nemzeti Adó és Vámhivatal adóztatási tevékenységével összefüggésben pedig összesen mintegy 180 számlát (bevételi, beszédési, támogatás jellegű, folyószámlán nem megjelenő, letéti) vezet.

Az intézkedés célja, hogy az adóhatóság adóztatási tevékenységével összefüggő bevételi és beszédési számlák számát számlák összevonásával illetve számlák megszüntetésével csökkentjük, a számlák közötti átvezetési tranzakciókat egyszerűsítjük, az ehhez kapcsolódó adatközlést pedig vállalkozó- és könyvelőbaráttá tegyük.

Az intézkedés a 1133/2011. sz. Kormányhatározat értelmében már megkezdődött folyamat megerősítését és kiterjesztését tartalmazza, amennyiben a számlák számának további csökkentésére, és az átvezetések megkönnyítésére irányul, célja, hogy az adószámlák száma megközelítse a jelenlegi negyedét, és a számlák közötti átvezetéshez szükséges idő jelentősen csökkenjen.

A számlaösszevonásokon túlmenően jelentősen csökkenti továbbá az adózással kapcsolatos adminisztrációs terheket az elektronikus fizetési rendszer folyamatban lévő bevezetése, amelynek segítségével az adózó egy tranzakcióval rendezhetné több adónemet is érintő befizetését, ha az erre a célra kialakított felületen rögzíti az adónemenkénti részösszegek szerinti megbontást, amelyet ezt követően az adóhatóság szét tud osztani az egyes adónemeknek megfelelő számlák között.

Az intézkedés eredményeként egyszerűbbé válik a vállalkozók számára az adószámlák nyomon követése és az ezekre történő befizetés, illetve a különböző számlák közötti tranzakciók lebonyolítása, amelynek következtében időt és pénzt takaríthatnak meg, csökkentve ezzel az adóhatóság által kiváltott irritációt is. Az állami szervezetek (adóhatóság, államkincstár) pedig szintén előnyös egy egységesebb, átláthatóbb, könnyebben nyomon követhető adószámla rendszer, amely működésük hatékonyságának növekedéséhez és költségcsökkenéshez vezet. A korábban elfogadott adószámlák egyszerűsítésére vonatkozó intézkedéssel együttesen megközelítőleg 10 milliárd Ft adminisztratív teher megtakarítására nyílik lehetőség.

Kapcsolódási pontok:

- 1133/2011. Kormányhatározat
- Elektronikus Fizetés Elszámoló Rendszer

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – előterjesztés elkészítése (NGM)

2012. május 1. – technikai feltételek megteremtése (NGM)

2012. szeptember 1. – kormánydöntés

8. Transzferár-szabályozás egyszerűsítése

A vállalatok transzferáron vagy elszámoló áron nyújtanak terméket vagy szolgáltatást kapcsolt vállalkozásaiknak. A transzferázás jövedelemátcsoportosítással lehetőséget adhat adóelkerülésre, amelynek megakadályozására a kialakított szabályozás szerint, azt az eredményt, amely abból származik, ha a kapcsolt vállalkozások egymás közötti gazdasági kapcsolataikban nem úgy járnak el mint ha független felek lennének, korrigálni kell. Magyarországon 2003 óta kötelező transzferár dokumentációt készíteni, amelynek az a célja, hogy kiderüljön, az alkalmazott transzferár megegyezik-e a szokásos piaci árral. A dokumentációt az adóbevallás benyújtásának napjáig kell elkészíteni minden évben, de az adóhatóságnak nem kell elküldeni.

Az egyszerűsítés elemei:

A transzferár szabályok alkalmazásának kizárása olyan esetekre, ha a társasági adó alapja a piaci ár alkalmazása esetén sem változna. Például nem kellene transzferár dokumentációt készíteni az egyezményes országban lévő fióktelep más országokban található társaságokkal kötött tranzakcióikra, amelyek árazásának a magyar adóalapra a mentesítés miatt nincs hatásuk.

AZ egyszerűsített nyilvántartás jelenlegi 50 milliós értékhatárának 100 millióra emelése. (Nyilvántartást szükséges készíteni, de az nem tartalmazza a legnagyobb költséget jelentő számításokat, benchmarkot.)

Az EU Joint Transfer Pricing Forum (JTF) által készített ajánlás átvétele: A JTPF meghatározott alacsony hozzáadott értékű szolgáltatásokat (könyvelési, IT) amelyeknél feltehető, hogy az 5 százalékos haszonkulcs szokásos piaci árnak minősül. Az azonosított szolgáltatások esetében csak egyszerűsített nyilvántartást kell készíteniük az adózóknak.

Az intézkedés eredményeképpen a vállalkozások kisebb terjedelmű dokumentáció elkészítésére kötelezettek, adminisztratív terheik kb. 600 millió Ft-tal csökkennek

Ütemezés és felelősök: 2012. február – intézkedés végrehajtása (NGM)

2012. március 1. - kormánydöntés

9. Számviteli és adószabályozás összhangjának megteremtése az egységes fogalomhasználat és egységes számítási eljárások alkalmazásával, a számviteli törvény vállalkozói szempontú megértésének fokozottabb támogatásával

A két szabályozás eltérései tovább nehezítik a vállalkozók számára a működési feltételek megismerését, betartását, számos esetben a párhuzamos nyilvántartások vezetésére is kötelezve a vállalkozót.

A számviteli és az adószabályozás például eltérő leírási kulcsokat tartalmaz, a tárgyi eszközök értékcsökkenése esetében például kétszeres analitikus nyilvántartás vezetésére kényszerülnek, amennyiben élnek a TAO alapot csökkentő leírás lehetőségével.

Megvalósítás lépései:

- Szükséges törvénymódosítások vizsgálata, javaslatkészítés
- Módosítások kormány, OGY elé terjesztése

Ütemezés és felelősök: 2012. május – módosításokat tartalmazó előterjesztés elkészítése (NGM)

2012. szeptember 1.– módosítások elfogadása (NGM), kormánydöntés

10. Az adórendszerrel kapcsolatos irritációt csökkentő rövidtávú intézkedések

Az Adózás rendjéről szóló törvény előkészítés alatt álló módosítása, számos változtatást tartalmaz, amely az adózással összefüggő adminisztratív terhek csökkentésére, az adórendszer működéséből adódó irritáló elemek megszüntetésére irányul. A módosítások adónemenként a következők:

ÁFA

- Nem kell önellenőriznie az adóalanyoknak abban az esetben, ha a felek tévesen a korábbi megállapodásuktól eltérően magasabb ellenértéket számláztak ki.
- Az adóalap csökkentés lehetősége kiterjesztésre kerül arra az esetre is, amikor a teljesítés hiánya miatt az előleget csak részben fizetik vissza.
- A tárgyi eszköz figyelésére vonatkozó korrekciós kötelezettségüknek az adóalanyok az új szabályozás eredményeként úgy tesznek eleget, hogy a naptári év végén egy levonási hányadost alkalmaznak valamennyi figyéléssel érintett eszközükre.
- Az ingatlanértékesítésre adókötelezettséget választó adóalanyok listája ezentúl az adóhatóság honlapján elérhető lesz, így vevőnek nem kell minden esetben külön tájékoztatást kérni az adóhatóságtól. (Az adóhatóság honlapján közzéteszi azt a tényt, ha az általános forgalmiadó-alany minősülő adózó (ideértve a csoportos általános forgalmi adó-alanyt is) az általános forgalmi adóról szóló törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján az adómentes ingatlan értékesítés vagy bérbeadás tekintetében az adókötelessé tételt választotta.)

Jövedéki, regisztrációs adó

- A kisüzemi sörfőzde esetén nem lesz kötelező a könyvvizsgálat és külön termékmérleg vezetési kötelezettség, csökken a jövedéki biztosíték minimuma.
- A jövedéki adóban annak kimondása, hogy engedélyezési és egyes nyilvántartásba vételi eljárások esetén ne kelljen külön igazolás azokban az adatokban, amelyek a hatóság saját nyilvántartásában, illetve a cégnyilvántartásban megvannak.
- A regisztrációs adónál elektronikus regisztrációs eljárás lehetőségének megteremtése.
- Az AEO tanúsítvánnyal rendelkező gazdálkodók megbízható engedélyes státuszba kerülése jövedéki eljárásokban (a jövedéki biztosíték 50%-kal csökken).
- A többműszakosan üzemelő üzemanyagtöltő állomásokon megszűnik a műszakonkénti nyilvántartás-vezetés kötelezettsége.
- A regisztrációsadó-eljárás esetén vámjogi képviselő is eljárhat képviselőként.

- Az ásványolaj-adóraktárban a vámtarifaszám változással nem járó, felhasználási cél változása miatti átminősítést nem kell bejelenteni a vámhatóságnak.

Cégautóadó

- Az évi egyszeri adófizetés és egyszeri bevallás-benyújtás megteremtése a költségvetési bevételek sérelme nélkül.

Társasági Adó

- A külföldön megfizetett adó és a saját tőke bevonására vonatkozó társasági adóalap módosító tételek megszüntetése összhangban a számviteli törvény változásával.
- Ingyenes juttatások szabályozásának egyszerűsítése társasági adóban: ajándék fogalmának bevezetése közhasznú, kiemelkedően közhasznú társaság vonatkozásában (pozitív eredmény igazolására nem kell beszámolót küldeni).
- A bejelentett részesedés fogalmának módosítása a társasági adóztatásban oly módon, hogy nem kell adóhatósági bejelentést tenni, ha csak a részesedés értéke nő.

Adóeljárás

- Az adószám kiadásával egyidejűleg váamazonosító szám is kérhető, és az adóigazgatási és vámigazgatási feladatokat ellátó szervezeti egységek azonos nyilvántartási bázist használnak.
- Az adózó az adóelőleget annak esedékességéig az önellenőrzésre vonatkozó szabályok szerint egy alkalommal mérsékelheti, vagy az adóhatóságtól kérheti a mérséklést.

Az intézkedések együttesen megközelítőleg 3,5 milliárd Ft-tal csökkentik a vállalkozókat terhelő adminisztratív költséget.

Ütemezés és felelősök: 2011. december 1. – adózás rendjéről szóló törvény elfogadása (NGM), kormánydöntés

2. A SZÁMVITELI SZABÁLYOZÁS EGYSZERŰSÍTÉSE

Az általános vélekedés szerint a vállalati szektor állami szabályozásból adódó adminisztratív költségeinek és terheinek kiugróan magas arányát teszik ki a számviteli előírásokhoz kapcsolódó adat-előállítási és adatszolgáltatási kötelezettségek. A számvitelhez kapcsolható adminisztratív terhek aránya 25-33 százalékra tehető (a legjelentősebb tételek a 2008. novemberi állapotra vonatkozó hazai felmérés szerint: könyvvezetési kötelezettségek; bizonylatok megőrzése; számviteli politika kialakítása, módosítása; kötelező könyvvizsgálat). A bonyolult szabályok következtében hatalmas arányú a tevékenységek kiszervezettsége, költségei jelentősek.

Az EU adminisztratív tehercsökkentési (*Better regulation, Smart regulation*) programja keretében 2008-2009-ben a kiemelt 12 uniós szabályozási terület között vizsgálta a számviteli szabályozást. Fel-tűnő az EU-s szabályozás kiterjedtsége: az adatszolgáltatási kötelezettségek (*information obligations, IO-k*) számát tekintve is kiemelkedő a számviteli és társasági jog dominanciája, magas aránya az ad-minisztratív terhekért „felelős” területek közt. Az 12 terület becslést és összesített adminisztratív költségei 125 milliárd euró körül alakult 2007-ben, s ebből 23,3 milliárd euró (azaz mintegy 1/5-e) volt betudható a társasági és számviteli szabályozásoknak.⁸ Az EU felmérés szerint a számvitel területén az adminisztratív költségek és terhek 80,8 százaléka a negyedik társasági jogi irányelvben előírt két adatszolgáltatási kötelezettséghez kötődik.⁹

A számviteli szabályozás – és annak javasolt egyszerűsítése – minden működő vállalkozást érint, ami mindenképpen többszázszáz sokaságot jelent. Jelentős egyszerűsítések történtek ugyan az elmúlt évek során (például eva bevezetése, egyszerűsített beszámolási kötelezettség, könyvvizsgálati értékhatár fokozatos emelése, stb.), de a vitathatatlan haladás ellenére a vállalkozási szektor és az őket kiszolgáló könyvelői, számviteli szolgáltató szakértői, vállalkozói kör észrevételei, panaszai alapján a vállalkozásokat közvetlenül érintő igazgatási és jogrendszer továbbra is túlzottan bonyolult, túl gyakran módosul, számos részrendszere nem összehangolt egymással.

A vállalati méretgazdaságosságból, eltérő szervezettségből, az alkalmazott technikai (adatfeldolgozási technológiai) megoldások eltérő színvonalából stb. következően a kis- és mikrovállalkozókra neheze-dő bürokratikus terhek és költségek egy foglalkoztatottra, vagy egységnyi árbevételre stb. vetítve többszöröse a közepes és nagy cégekének.

A 2000. évi C. számú törvény a számvitelről 174 oldalt tesz ki, kisvállalkozók számára befogadhatatlan, nehezen érthető olvasmány. A számukra releváns vonatkozásokról, tudnivalókról közérthetően megfogalmazott kis terjedelmű összefoglalások nem készültek, nem férhetők hozzá az Interneten. Általános vállalkozói élmény e területen a Kafka regényeiből ismerős kiszolgáltatottság, kiismerhetet-lenség és szeszélyesen változó szabályrendszer, amelynek be nem tartása súlyos következményekkel jár. A vállalkozók kényszerből fizetnek a szabályrendszer ismeretéből élő, szolgáltatásokat és valame-lyes biztonságot nyújtó szakértőknek, vállalkozásoknak. A piac és az árak alig vagy csak nehezen áttekinthetők, ezért a megvásárolható szolgáltatások minősége és ára szélesben szóródik.

⁸ A magyar és az EU27 adatok összehasonlításakor helyénvaló a módszertani óvatosság: az EU megbízásából készült felmérés Magyarországra vonatkozóan e területen más országok adataiból extrapolálta becsléseit; a hazai felmérés pedig e területen alaposabb volt, több adatszolgáltatási kötelezettséget vizsgált, még az EU-eredetű szabályok közül is. Túl határozott megállapításokat nem szabad tehát megfogalmazni az EU27 átlag 20%-a és a hazai 25-33%-a alapján!

⁹ *Final Report for Priority Area Annual Accounts/Company Law – for delivery 28th February 2009, 14. oldal*

A továbbiakban bemutatott javaslatokban előforduló egyszerűsítési megoldások jól ismertek a nemzetközi és a hazai szakirodalomból egyaránt. Ezek a következők:

- a központi adatbázisok kialakítása a közigazgatás területén, s ezek közt megfelelő adatcsere, adathozzáférés
- a folyamatok és információközlések, hozzáférések elektronizálása
- a jogszabályi szövegek egyszerűsítése
- a jogszabályváltozások számának csökkentése
- a nyomtatványok egyszerűsítése és összevonása
- a bizonyos árbevételi, foglalkoztatotti létszám méret alatti, valamint egyes jogi formájú vállalkozások mentesítése – részben kockázatalapú mérlegelés alapján – bizonyos kötelezettségek alól

Az utóbbi kategóriába tartozik az a már végrehajtott intézkedés, amely szerint a kötelezően alkalmazandó könyvvizsgálat árbevételi határa nettó 100 millió Ft-ról 200 millióra, majd 2014-től 300 millió Ft-ra emelkedik (ezen éves nettó árbevételi határ alatt a vállalkozások szabadon dönthetnek a könyvvizsgálói szolgáltatás igénybevételéről). A könyvvizsgálat alapvető funkciója ugyanis a tulajdonosok érdekeinek védelme az ügyvezetéstől független ellenőrzési tevékenységen keresztül. Jelenleg Magyarországon kb. 300 millió Ft alatti nettó árbevétel alatt túlnyomórészt megegyezik a tulajdonos és az ügyvezető személye, így a törvény indokolatlanul széles körben írta elő kötelező jelleggel a könyvvizsgáló alkalmazását. 2013-tól mintegy 17 000, majd 2014-től további 7 000 cég mentesül a kötelezettség alól, ami mintegy 5,6 milliárd forint adminisztratívteher-csökkentést eredményez nemzetgazdasági szinten.

A továbbiakban bemutatott intézkedések többsége többszázezer vállalkozót, illetve a számukra könyvelési, könyvvizsgálati szolgáltatásokat nyújtó ugyancsak többeszes vállalkozói réteg mindennapjait, működési feltételeit teszi egyszerűbbé, átláthatóbbá. A javaslatok többnyire rendkívül zavaró, bonyolult eljárások, adatszolgáltatási kötelezettségek kiiktatására vagy átalakítására irányulnak. Az érintett vállalkozások tömegéből, a vállalkozókra nehezedő adat-előállítási és -szolgáltatási kötelezettségek mindennapokra kiterjedő gyakoriságából adódóan a javaslatok hatásai igen számottevőek. A javasolt intézkedések együttes hatásaként több tízmilliárd forintra becsülhető adminisztratív költségcsökkentés megvalósulása várható az elsősorban érintett kis és mikro vállalkozási szektorban. Annak érdekében, hogy az intézkedések valóban megvalósuljanak és érezhetőek legyenek a célcsoportnál, áttekinthető, s a kiszervezett szolgáltatások esetében (ami általánosan jellemző) a megbízási díjakat valóban csökkentő feltételek (kommunikáció, verseny) megteremtése szükséges.

11. A házipénztár szabályozás életszerűbbé tétele: A házipénztár napi maximális záró állományára vonatkozó előírások eltörlése

A házipénztárra vonatkozó érvényes szabályokat a 2000. évi C. törvény 14§ (8)-(9) - (10) bekezdései határozzák meg. A (9) bekezdés szerint a „napi készpénz záró állomány maximális mértékét annak figyelembevételével kell meghatározni, hogy a készpénz napi záró állományának naptári hónapoként számított napi átlaga – kivéve, ha külön jogszabály eltérően rendelkezik – nem haladhatja meg az előző üzleti év – éves szintre számított – összes bevételének 2%-át, illetve ha az előző üzleti év összes bevételének 2%-a nem éri el az 500 ezer forintot, akkor az 500 ezer forintot. Az átlag számításánál az adott hónap naptári napjainak záró készpénz állományát kell figyelembe venni. Mindaddig,

amíg az előző üzleti év összes bevétel adata nem áll rendelkezésre, addig az azt megelőző üzleti év összes bevételét kell alapul venni.” A (10) bekezdés a jogelőd nélkül alapított gazdálkodók esetében úgy rendelkezik, hogy a (9) bekezdés szerinti „napi átlag maximális mértékének meghatározásakor az összes bevételt a tárgyévi várható adatok alapján kell figyelembe venni”.

A jelenlegi bonyolult szabályozás betartása gyakran nehézkes, sok adat naprakész feldolgozását kívánja meg a vállalkozó, illetve könyvelője részéről. Az idők során kialakultak kijátszási, kockázatcsökkentési technikái is, amelyekkel a véletlen (elnézésből adódó) hibák, illetve szándékos magas pénzkészletek tartása legalizálhatók, a szabálysértés büntetése elkerülhető. A szabályozás alapvető célja a gazdaság „fehérítése” volt, a készpénzforgalom korlátozásán keresztül. Az intézkedés nem bizonyult hatásosnak, ezért fenntartása nem indokolható.

Az intézkedés keretében a számviteli törvény úgy módosul, hogy a 14. § (9) és a (10) bekezdései törülésre kerülnek (a 2012. évi adómódosítások keretében), ami egy zavaró, bonyolultsága és esetenként az üzleti tevékenységek objektív jellege miatt (például kiskereskedelem, vendéglátás) nehezen betartható, illetve könnyen kijátszható szabály visszavonását jelenti. A változtatás melletti legfontosabb érv a bonyolult szabályozás betartásának nehézségéből adódó irritációs tényező.

Az intézkedés hatásaként a vállalkozások adminisztratív terhei 1,5 milliárd Ft-tal csökkenhetnek.

Ütemezés és felelősök: a 2012. évi adócsomag részeként a számviteli törvény módosítása (NGM) 2011. december 1. - kormánydöntés

12. A kisvállalkozók egy körülhatárolt körére a mainál egyszerűbb kettős könyvviteli szabályrendszer kidolgozása és bevezetése (a beszámoló egyszerűsítésén túlmenően a könyvvezetés szabályainak a vállalati működéshez igazítása), az EU negyedik társasági jogi irányelvének korszerűsítését indítványozó, a magyar elnökség alatt elfogadott tanácski következtetés szellemében

Az intézkedés eredményeként a kkt-k és bt-k (kb. 140 ezer cég) közül a kisebb és mikrovállalkozások körébe sorolhatók számviteli és könyvviteli terhei radikális egyszerűsítés esetén nagymértékben csökkennek, akár kiszervezetten szolgáltatásként vásárolják ezt a tevékenységet, akár maguk végzik. Ha óvatosan 100 ezerre becsüljük az érintett vállalkozások számát, és évi 50 ezer forintra a megtakarítást, akkor összességében kb. 5 milliárd forint ráfordítás alól mentesül a vállalkozói szektor.

A közvetlen adminisztratív költségek csökkenésén túlmenően számottevően csökken a vállalkozói szektor irritációja is.

Az intézkedés kapcsolódik a 17. számú intézkedéshez (standard számviteli politika kisvállalkozások részére). A javasolt standard szerinti számlakeret tartalmazná elkülönítetten azokat az adózás előtti eredményt növelő egyéb és rendkívüli bevételeket, melyekkel a társasági adó alapja csökkenthető, valamint azokat az adózás előtti eredményt csökkentő költségeket és ráfordításokat, amelyekkel a társasági adó alapját növelni kell. Ezeket az adóalapba eleve be nem számító tételként elkülönített főkönyvi számlákra kellene könyvelni. Ez esetben az egyszerűsített társasági adóalap a könyvelésből az adózás előtti eredmény előtti lépésben azonnal megállapítható.

Mivel a jelen intézkedéshez szorosan kapcsolódik a 17. számú intézkedés, a kisvállalkozások meghatározott köre által választható, hivatkozható standard számviteli politika kidolgozásától függ elsősorban az érintett vállalati kör kijelölése. Az Országos Számviteli Bizottság jelenleg 2012 második félévére tervezi a standard kidolgozását.

A kijelölés a kft-k esetében az éppen módosítás alatt álló EU negyedik társasági jogi irányelvétől függ. Ez az irányelv közös számviteli elveket, valamint az eredmény-kimutatáshoz és a mérleghez előírt tagolásokat határoz meg, a korlátozott tagi felelősséggel működő társaságok éves beszámolóihoz pedig minimális nyilvánosságra hozatali követelményeket fogalmaz meg.

Az EU Bizottság javaslatai között szerepel az eredmény-kimutatás és a mérleg előírt tagolásainak egyszerűsítése és – különösen a kisvállalatok esetében – a nyilvánosságra hozatali követelmények számottevő könnyítése.

Az irányelv elfogadása, valamint a jogharmonizációra majdan rendelkezésre álló idő nem teszi ugyan sürgetővé a munkavégzés felgyorsítását, ugyanakkor a vállalkozói szektor versenyképességének javítása, költségeinek csökkentése érdekében célszerű prioritást adni a szükséges jogszabályi változások előkészítésének.

Ütemezés és felelősök: 2012. szeptember – az intézkedés végrehajtása (NGM)

2012. október 1. - kormánydöntés

13. A bizonylatok megőrzésére vonatkozó jelenlegi szabályok módosítása: (a) Rövidebb és egységes megőrzési idő-előírások (összehangolva a visszamenőleges hatósági ellenőrzés időhorizontjával); (b) Az elektronikus archiválás támogatása, az elektronikusan archivált dokumentumok elfogadásának (bíróági eljárásban) jogi biztosítása

Jelenleg különböző jogszabályok különböző előírásokat tartalmaznak a vállalkozások működése során keletkező bizonylatok kötelező megőrzési idejére vonatkozóan. Az adózás rendjéről szóló törvény szerint „Az iratokat az adózónak a nyilvántartás módjától függetlenül az adó megállapításához való jog elévüléséig, a halasztott adó esetén a halasztott adó esedékessége naptári évének utolsó napjától számított 5 évig kell megőriznie”. Az sja törvény 10 § /8/ bekezdése szerint „A bizonylatot és a nyilvántartást az adó megállapításához való jog elévüléséig kell megőrizni. E kötelezettség a bizonylat rontott példányára is vonatkozik.” A számviteli törvény 169 § /1/ bekezdése szerint ugyanakkor „a gazdálkodó az üzleti évről készített beszámolót, az üzleti jelentést, valamint az azokat alátámasztó leltárt, értékelést, főkönyvi kivonatot, továbbá a naplófőkönyvet vagy más, a törvény követelményeinek megfelelő nyilvántartást olvasható formában legalább 10 évig köteles megőrizni.”

Jelenleg nem zárható ki az, hogy a papír alapú, de elektronikusan archivált dokumentumok esetében akár az adóhatóság, akár más hatóság az eredeti papír alapú bizonylatot egy bizonyítási eljárás során bekérje. Ugyanis az eredeti papíralapú dokumentum a dokumentum valódiságának vizsgálata során döntő lehet. Indokolt ennek a felülvizsgálata.

Az intézkedések végrehajtásával a megőrzendő dokumentumok tárolásának költségei jelentősen csökkennek. Óvatos becslés szerint ezáltal kb. 5 milliárd Ft megtakarítás érhető el az érintett összeségében többszázezer vállalkozásnál. A kiszervezett irattárolásra szakosodott vállalkozások piaca ennek következtében valamelyest csökkenhet. A vállalkozóknak a költségek megtakarításán túlmenően a tárolási és szükség szerinti visszakeresési gondjai is csökkennek.

Az intézkedés bevezetésének kapcsolódó feltétele a hazai peres eljárások bizonyítási szokásainak, előírásainak módosítása: az elektronikusan archivált, de eredetileg papír alapú dokumentumok preferálása a hazai peres eljárásokban erősen hátráltatja az elektronikus archiválás elterjedését, s ezzel a szabályozás költség/haszon mérlege rendkívüli mértékben negatív.

Ehhez szükséges a peres eljárás szabályainak (bizonyításban az elektronikusan archivált, de papíros alapú dokumentumok kezelése, súlya) áttekintése, tekintettel a papíros alapú dokumentumok megőrzésének költségeire, az ilyen esetek gyakoriságára, átvehető nemzetközi jó gyakorlatokra, majd ez alapján a számviteli törvény vonatkozó előírásainak módosítása. Ugyancsak szükséges a visszamenőleges hatósági ellenőrzés időhorizontjának összehangolása a megőrzési szabályokkal.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – a vonatkozó szabályozás felülvizsgálata (NGM, NFM, KIM)

2012. március – szükséges jogszabály-változtatások kidolgozása (NGM, NFM, KIM)

2012. szeptember 1. - kormánydöntés

14. A számviteli beszámoló egyszerűbb formája választásának lehetővé tétele a mainál szélesebb körben

A mikro- és kisvállalkozások számára aránytalanul nagy terhet jelent a részletes adat- és információ-tartalmú éves beszámoló összeállítása. Emiatt számukra a számviteli törvény két egyszerűbb beszámolási forma választását is lehetővé teszi. A könyvvizgálatra nem kötelezett cégek (praktikusan a 100 millió Ft árbevétel alatti jogi személyiséggel nem rendelkező cégek) választhatják az úgynevezett sajátos egyszerűsített éves beszámoló összeállítását. Tekintettel arra, hogy e vállalkozói kör az Európai Unió adminisztrációs egyszerűsítő programjának is az egyik kiemelt célcsoportja, és arra, hogy tervezet szintjén már rendelkezésre áll a mikrovállalkozásokra vonatkozó számviteli egyszerűsítési irányelv, indokolt, hogy e tervezet mentén tovább bővüljön a sajátos egyszerűsített éves beszámolót készítő kör. Az uniós tervezettel összhangban az új határértékek a következők lesznek:

- legfeljebb 10 fő foglalkoztatotti létszám és
- legfeljebb 65 millió forint mérlegfőösszeg
- vagy 130 millió forint árbevétel.

Az irányelv-tervezet elfogadása után természetesen e lehetőséget indokolt kiterjeszteni a kft-kre is.

A mikrovállalkozói méretnél nagyobb kis- és közepes vállalkozások az egyszerűsített éves beszámolót választhatják. E beszámoló is lényegesen egyszerűbb a „normál” éves beszámolónál, továbbá üzleti jelentést sem kell készíteni. Az e beszámolási forma választásához kötött mérethatárok további növelésére nincs szükség, ugyanakkor felül kell vizsgálni, lehet-e az értékhatárok emelése nélkül növelni az egyszerűsítéssel élő vállalkozói kört. E munka a 2010-es törvénykezés keretében megindult, de 2011-ben folytatni kell. Ezzel egyben az üzleti jelentéskészítési kötelezettségből fakadó vállalkozói irritáció is jelentősen csökkenthető (az idő- és költséghatárak csökkenése mellett).

A fenti intézkedés becsléseink szerint a vállalkozások adminisztratív terheinek kb. 200 millió Ft-os mérséklését eredményezik.

Ütemezés és felelősök: 2011. december 1. – számviteli törvény vonatkozó előírásainak módosítása (NGM), kormánydöntés

15. A társasági adóalapot meghatározó, a számviteli előírások szerint megállapított adózás előtti eredmény meghatározásának egyszerűsítése a tipikus kisvállalati esetekhez igazodóan

A társasági adóalapot a számviteli előírások szerint megállapított adózás előtti eredményből kiindulva kell meghatározni. Az alkalmazandó adóalap-korrekciók olyan számviteli elszámolási szabályhoz kapcsolódnak, amely a kisvállalkozások zöménél elő sem fordul(hat). A számviteli és adózási szabályok és összefüggéseik ismerete szükséges ahhoz, hogy a kisvállalkozás felismerhesse: mi az a szabály, amit nem alkalmaz. A tipikus kisvállalati esetekhez igazodó, választható egyszerűsítés szükséges.

A vállalkozói szektor szervezetei is javasolják az adóalapot növelő és csökkentő tételek felülvizsgálatát. Céljuk az, hogy az adóalap és az adózás előtti eredmény közelítsen, a mikro és kisvállalkozási szektorban pedig azonos tartalmú legyen.

Az érintett vállalati kör nagysága miatt komolyabb egyszerűsítésekre kell törekedni, de további szakértői szintű egyeztetések szükségesek a javaslatot megfogalmazó és támogató kisvállalkozói érdekképviseleti szervezetek és szakértők, valamint a kormányzat között.

Az intézkedés eredményeként jelentősen csökken az adatszolgáltatási teher kisvállalkozások széles körében (a végül szükséges adatok előállításának radikális egyszerűsítése, ezáltal a szükséges ráfordítási idő rövidülése, eljárási költség csökkenése); az adminisztratív terhek összességében kb. 4,2 milliárd Ft-tal mérséklődnek.

Amennyiben az operacionalizálás részleteiben (mind az adó meghatározásának egyszerűsítésében, mind ehhez igazodóan a számviteli előírások egyszerűsítésében) egyetértés alakul ki viszonylag rövid időn belül, akkor jelentős mértékben csökkennek az adóbevallás számviteli előkészítésének ráfordítási igényei, különösen a bevallásukat maguk készítők körében.

Az intézkedés első lépéseként szakértői egyeztetésre van szükség (érdekképviseletek, szakmai szervezetek, jogalkalmazó hatóságok és jogalkotók részvételével) (1) változtatási elvek és irányok meghatározása (az opciót választható vállalkozások körének meghatározása; a radikális egyszerűsítés elemei; kapcsolódás az EU kkv-kra érvényes szabályait meghatározó irányelvéhez, annak módosításához; stb.) és (2) a jogszabályi változtatások gyakorlati kialakítása vonatkozásában.

Ütemezés és felelősök: 2012. szeptember 1. – egyeztetések lefolytatása és változtatási javaslat kidolgozása (NGM), kormánydöntés

16. Az éves (egyszerűsített éves) beszámoló adatait ne kelljen a társasági adó bevallásban szerepeltetni; számos bevallási lap törölhető, hiszen ezen bevallási lapokon szereplő adatok elérhetőek az eredmény-kimutatás, mérleg és kiegészítő mellékletben, amelyek adatai esetében biztosítani kell annak a feltételeit, hogy azok más hatóságok által is feldolgozható formában kerüljenek benyújtásra

Az éves (egyszerűsített éves) beszámoló adatainak megjelenítése a társaságiadó-bevallásban ismételt adatközlésnek tekinthető (a vállalkozások szempontjából), így számos bevallási lap felesleges, s ezért törölhető, ha ezen bevallási lapokon szereplő adatok elérhetőek lennének a NAV, a KSH és más adatigénylő szervezetek számára feldolgozható formátumban az eredmény-kimutatásban, mérlegben és kiegészítő mellékletben.

A javaslat megvalósításának feltételei a következők:

- A társasági adóbevallások egyes (megkétszerezett adatszolgáltatást képező) lapjainak elhagyása akkor történhet meg, ha a beszámolók benyújtása olyan formalizált nyomtatványokon történik, amelyek adatai aktívan használhatók az adóhatóság által működtetett rendszerekben.
- Ehhez egyrészt szükséges a beszámolók tartalmának egységesebb kialakítása, másrészt szükséges a szabályzásban a formalizált nyomtatványok használatának előírása is. (Ennek megvalósíthatóságát azonban az EU-s előírások korlátozzák oly módon, hogy egységes, „standardizált” beszámoló bevezetésére nincs lehetőség.)

Javasoljuk az adóbevalláshoz kapcsolt, annak keretében megvalósuló, kizárólagosan statisztikai adatgyűjtési célokat szolgáló adatközlési kötelezettségek felülvizsgálatát és költséghatékonyabb mintavételi eljárásokkal való helyettesítésének megfontolását.

Az intézkedés megvalósulása esetén az adóbevallás és az egyszerűsített éves beszámoló egyes adatközléseinek megkétszerezése elkerülhető lenne. A fölöslegessé tehető adatlapok száma nem kevés (például: 29-07-01, ..29-07-02, ..29-A-01, ..29-A-02-01, ..29-A-02-02 bevallási lapok), ez alapján a vállalkozások adminisztratív terheinek kb. 3 milliárd Ft-os csökkenése várható az intézkedéstől.

Az intézkedés végrehajtásához az adatfelhasználók (tárcák és KSH), az adatgyűjtő (NAV), valamint a Céginformációs Szolgálat közti egyeztetés szükséges az összehangolt adatgyűjtés, adatcsera és feldolgozás lehetőségeiről, technikai feltételeiről, beruházási szükségleteiről.

Ütemezés és felelősök: 2012. június – egyeztetések lefolytatása és változtatási javaslat kidolgozása (NGM, KIM)

2012. szeptember 1. - kormánydöntés

17. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő (vagy az alól is mentesülő) vállalkozás alkalmazhasson egy, a törvény mellékletébe vagy miniszteri rendeletbe kerülő számviteli politikát; azt ki se kelljen nyomtatnia, elég legyen a hivatkozás

Az egyszerűsített éves beszámolót készítő (vagy az alól is mentesülő) szabadon választhatóan alkalmazhasson egy, a törvény mellékletébe bekerülő számviteli politikát (és számlarendet, amely ugyan csak a törvény mellékletébe vagy kormányrendeletbe kerüljön), azt ki se kelljen nyomtatnia, hanem az hivatkozás esetén alkalmazható legyen. Hasonló eredményre vezet egy olyan megoldás is, ahol olyan részletes számviteli szabályokat adnak a kisvállalkozások „kezébe”, hogy a mellé már nincs szükség számviteli politika megkövetelésére.

Ennek eredményeként kevesebb cégnek kell majd számviteli politikát készítenie, készíttetnie, ha a hivatkozható, alkalmazható standard (amely esetleg modulárisan fog felépülni, bővítve a speciális, de azért gyakran előforduló tipikus helyzetekhez való illesztés lehetőségét) hozzáférhetővé válik.

A naprakész dokumentumok hiánya komoly bírságot is járt a mulasztó cégek esetében.

Nagy tömegű papírról lévén szó, nem elhanyagolhatók a kinyomtatás (papír, nyomtató) költségei, valamint a tárolás és selejtezés ráfordításai.

Feltételezve, hogy 300 ezer vállalkozónak kell évente részben vagy egészben új vagy módosított könyvelési politikát készítenie, készíttetnie, s feltételezve, hogy a kialakítás és módosítás költségei, ráfordításai átlagosan 60 ezer forintot tesznek ki (a piac árai szélesen szórnak: 30 ezer és 250 ezer Ft között, internetes mintánk alapján), akkor 18 milliárd Ft körül lehet (komoly hibahatárral) az intézkedés révén a vállalati szektor felhasználói oldalának tehercsökkenése. A szabályozásnak való megfelelésből élő cégek piacvesztése (ugyancsak nagy becslési hibahatárral) 8 milliárd Ft-ra tehető. Ha ez utóbbiak nem tudják tevékenységi portfóliójukat rugalmasan módosítani, kieső bevételeiket másfajta szolgáltatással pótolni, akkor a vállalkozási szektorban a nettó megtakarítás 10 milliárd Ft. Tételezzük azonban fel, hogy a tehertől szabaduló cégek bevételei, erőforrásaik ésszerűbb, produktívabb felhasználása révén növekednek is, továbbá a számviteli politikakészítők is ellentételezik valamelyest piaci veszteségeiket, a nemzetgazdasági szintű pozitív hatások egy-két éven belül lényegesen meghaladják a 10 milliárd Ft-ot (elérhetik például a 13-15 milliárd Ft-ot).

Fontos az irritációs hatás csökkenése, az adóhatósági ellenőrzésektől való félelem csökkenése is.

Az Országos Számviteli Bizottság 2012-re ütemezte a feladat elvégzését, de célszerű e tevékenység felgyorsítása (erőforráshiány esetén a választható kész számviteli politika és számlarend kidolgozható más keretek között is).

Ütemezés és felelősök: 2012. szeptember 1. – minta számviteli politika kidolgozása és jogszabályi támogatása (NGM), kormánydöntés

3. A HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉGEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

Számos nemzetközi szervezet (pl. World Economic Forum, vagy a svájci székhelyű IMD versenyképességi kutatóközpont) készít eredményességi, versenyképességi felméréseket a különböző országok közigazgatására, teljesítményére nézve. A felmérések is egyöntetűen a kormányzati hatékonyság és teljesítmény romlását mutatják Magyarország esetében.

Az 1133/2011. (V. 2.) Korm. határozat 7. pontja alapján a Kormány megkezdte a hatóságok ellenőrzési és szankcionálási gyakorlatának áttekintését, fejlesztését. Az alprogram célja a hatóságok ellenőrzési, bírságolási gyakorlatának kiszámíthatóságának növelése, a differenciált ellenőrzési, bírságkiszabási és beszedési gyakorlat kialakítása, valamint a szabályos működést támogató gyakorlat kidolgozása.

A vállalkozóktól bejött visszajelzések alapján egyszerre szükséges az egységes és rugalmas szabályozási, valamint hatósági jogalkalmazási keretek megteremtése, ahol a kompetens és nem vállalkozó-ellenes ügyintézők, ellenőrök, felügyelik a működést, a józanész szabályait alkalmazzák, és ennek megfelelően mérlegelnek az ügyintézők, felügyelők.

A hatóságok intézményi átalakítása a Kormány közigazgatási reformjának sarokköve. A javaslatok elsősorban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket), és ezzel párhuzamosan a hatósági működést szabályozó anyagi jogszabályok átalakítását igénylik, ám gyakran az intézmények alapvető működését, finanszírozását is.

A következőkben bemutatott intézkedések célja a kölcsönös bizalomra építő, tisztességes üzleti életet támogató, ügyfélorientált hatóságok megteremtése. Ahol a hatóságok segítik azokat a vállalkozásokat, akik a teljesítmény, az együttműködés és a verseny közösségi értékei alapján működnek – ugyanakkor eredményesen tudnak fellépni azokkal szemben, akik a közösség szabályainak megszegésével akarnak indokolatlan előnyökhöz jutni. El kell érniük, hogy a magyar hatóságok elismertsége, megbecsülése jelentősen javuljon a vállalkozások, vállalatok szemében.

Legfontosabb problémák (problématerületek) a következők:

- A vállalkozások általában a hatósági eljárások, de kiemelten az engedélyeztetések és az ellenőrzés terén a párhuzamosságok kiszűrését érzik a leginkább sarkalatos kérdésnek.
- A másik jelentős probléma a tisztességes vállalkozások büntetése: a hatóságoknak fel kell ismerniük, hogy sok esetben a normaszegés a vállalkozások részéről nem csalási szándékkal történik. A sok részletes szakterületi jogszabályalkotás kiszámíthatatlansága, gyors változása miatt legjobb akarattal sem lehet követni az összes szabályt. Nagyon sok javaslat érkezett arra vonatkozóan, hogy a hatóságok vállalják fel a tájékoztatás, segítés feladatát is, és először figyelmeztessenek, csak utána büntessenek.
- A vállalkozások elismerik a bírságolás szükségességét (a megfelelő tájékoztatás és figyelmeztetés után), de a mértékét több esetben vitatták. Gyakran visszatérő felvetés, hogy teljes mértékben el kell választani az ellenőrök ösztönzését, valamint a hatóság bevételeit a kirótt és beszedett büntetésektől.
- A jogalkotási folyamatban is fontos szempont, de elsősorban a hatósági eljárásokkal kapcsolatosan merül fel, hogy mind a jelenlegi szabályozás, mind az ellenőrzési mechanizmusok abból az alapfeltevésekből indulnak ki, hogy a vállalkozók csalók, és szigorúan rendszabályozni és

ellenőrizni, büntetni kell őket. A túlzottan szigorú és kemény feltételeken a csalók valószínűleg tényleg megbukhatnak, azonban a jóhiszemű vállalkozások számára ez hatalmas adminisztrációs terhet jelent.

Az alábbi intézkedések révén el kívánjuk érni, hogy a tisztességesen működő vállalkozások csak a kötelező esetekben találkozzanak a hatóságokkal. A jó gyakorlatok, az önkéntes jogkövetés szerepét meg kell erősíteni. A hatósági jogérvényesítési tevékenységekben az adminisztrációs kötelezettségeket, az ügyfelekre terhelt költségeket és az eljárási időket jelentősen csökkenteni kell. Hasonlóképpen el kell érni, hogy az ellenőrzés ne akadályozza a vállalkozások napi működését (vagy csak a feltétlen szükséges mértékben).

18. A fővárosi és megyei kormányhivatalon belül intézendő ügyek esetében egyre bővülő ügykörök esetében a szakhatósági állásfoglalások idejét az ügyintézési határidő foglalja magába, ezáltal a vállalkozások, ha csak a kormányhivatallal állnak kapcsolatban, 30 napon belül megkaphassák az engedélyeket

A Kormányhivatalon belül intézendő ügyek esetében – 2014-ig fokozatosan, egyre bővülő ügyek esetében – a szokásos ügyintézési határidő magában fogja foglalni a szakhatósági állásfoglalások idejét is, ezáltal a vállalkozások, ha csak a kormányhivatallal állnak kapcsolatban, 30 napon belül megkaphatják az engedélyeket. A lehetőség elsőként olyan ügyek esetében nyílik meg, amelyek esetében az eljárás maga és hatóság munkája egyaránt könnyebben racionalizálható: az eljárásban résztvevők vagy a döntés során mérlegelendő tényezők száma alacsony, a szakhatóság és a döntéshozó közötti adatáramlás csekély, így a munka párhuzamosan elvégezhető.

Ennek eredményeként a Kormányhivatal szakigazgatási szervei közötti javul az együttműködés, a hatósági ügyekben a döntéshozatal gyorsabb lesz. Az engedéllyel végezhető tevékenységek esetében nő a jogbiztonság.

Az intézkedés révén a megszűnik az elhúzódó, érdemi döntést halogató ügyintézés. Gyorsabban megkezdhetőek az engedélyhez kötött tevékenységek, a hatósági együttműködés és valóban egyablakos ügyintézés pedig közvetlenül érezhető lesz. Az eljárások késedelmét óvatosan csak 15 napra becsülve, az elmaradó gazdasági hasznok mértéke évente nemzetgazdasági szinten 21 milliárd Ft-ra tehető.

Ütemezés és felelősök: 2011. december 31-ig – szükséges jogi háttér kidolgozása (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2012. május 1-ig 10, a vállalkozások széles körét érintő eljárás esetében mintaprojekt készítése (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2012. december 31-ig az eljárásrendnek az egyes tárcánk szabályozási feladatköréhez illeszkedően további 10 ügyre történő kiterjesztése (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2013. július 1. – a Kormányhivatal által végzett eljárások 50%-ában az új eljárásrend alkalmazandó (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2014. január 1. – feladat teljes megvalósítása (KIM) a Kormányhivatal által végzett összes eljárás bevonása (KIM koordinációjával valamennyi érintett

tárca)

19. Kérhető hatósági ellenőrzés: A vállalkozások kérhessék magukra a hatósági ellenőrzés lefolytatását, ezáltal erősítve a hitelességüket; az önállóan kezdeményezett ellenőrzések esetén a feltárt mulasztások megszüntetésének előírása mellett csak kirívó esetekben történhessen meg bírság vagy a működést korlátozó retorzió

Az intézkedés eredményeként a vállalkozás kérheti a hatósági átvilágítást. A hatóság csak rendkívüli esetben szab ki büntetést, elsősorban csak a hibákat tárja fel, és határidőt ad ezek helyrehozatalára. Az intézkedés megvalósulásával növekedik annak a lehetősége, hogy a vállalkozások az előírásoknak megfelelően szervezzék működésüket, feltárhassák és felszámolhassák a szabályozástól eltérő gyakorlatukat. A vállalkozók ezáltal a szabályozásból eredő kockázatokat csökkenthetik. A hatóságok ellenőrzési kapacitásaikat hatékonyabban tudják felhasználni: a kérésre történő ellenőrzést az azt kérő cég finanszírozná, így a hatóságok ellenőrzési erőforrásai a szabályozás megszegői ellen fókuszálhatóak.

Az intézkedés a tisztességes vállalkozásoknál jelentős eredményeket hozhat: egyrészt nem kell tartania a szűrőpróbaszerű ellenőrzéstől, hiszen ha a korábbi ellenőrzés során megfogalmazott ajánlásoknak megfelelően folytatja a tevékenységét, akkor biztosan prudensen működik. Másrészt a prudens, hatóságilag is ellenőrzött, átlátható működés pedig csökkenti a tranzakciós, elsősorban a szerződéskötést megelőző információs költségeket.

Az intézkedés becsült adminisztrációs tehercsökkentő hatása 3,5 milliárd Ft.

A javaslat mind a jogkövető magatartás erősítését, mind a hatósági ellenőrzések átláthatóságát támogatja.

A szabályozás kialakítása során figyelemmel kell lenni az ellenőrzések következményére, pontosan milyen garanciát jelent ez a vállalkozás vagy a hatóság számára egy későbbi, vagy más hatóság által végzett ellenőrzés során.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

20. Hiteles audit elismerése: Azon vállalkozások, amelyek működését külső, hiteles auditor vizsgálja rendszeresen, azok tevékenységük hitelesített körére az auditor vállalja, a jogellenes magatartás azonnali megszüntetésén túli, felelősséget.

A javaslat célja, hogy a felelősséget az auditor is vállalja, hasonlóan a könyvelők és könyvvizsgálók esetében. Aki igénybe vesz egy szolgáltatást, el is várhatja, hogy az megfelelő minőségű legyen. Ilyen esetben ne a vállalkozót terhelje a felelősség. Az auditor cég vállalja az ellenőrzéssel kapcsolatos terhet az adott területen, a vállalkozót terheli azonban a jogellenes magatartás azonnali megszüntetése.

sének, továbbá a kármentesítésnek a felelőssége. Ha igénybe veszi a szolgáltatást, a vállalkozás számára jelentősen csökken az ellenőrzési gyakorlatból adódó kockázat.

Az intézkedésnek köszönhetően jelentősen csökkenhet a vállalkozások kockázata, ami mintegy 2,5 milliárd Ft megtakarítással járhat. A külsőleg rendszeresen végzett audit általában is csökkenti a tranzakciós, elsősorban a szerződéskötést megelőző információs költségeket.

Az adminisztratív költségcsökkenés várhatóan csak hosszabb távon lesz érzékelhető. A minősítő/auditor cégek számára komoly felelősség, ezáltal szolgáltatói minőségnovekedést jelent. Az intézkedés végrehajtása során külön tekintettel kell arra lenni, hogy a hiteles auditorok se ágazatilag, se területileg ne koncentrálódjanak, továbbá párhuzamosan ki kell dolgozni a kapcsolódó felelősségbiztosítási rendszer elemeit.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

21. A bírságbevételek központosítása: Javasoljuk, hogy a bírságbevételek ne jelenjenek meg sem közvetlenül sem közvetetten a hatóságok költségvetésben, hanem központosított bevételt képezzenek; ezáltal a hatóságok működésének finanszírozása és a bírságolási politikája közti összefüggés teljesen megszűnik

A vállalkozások visszatérő panasza, hogy az elmúlt években a hatósági ellenőrzés és bírságolás ki nem mondott célja volt a bevételek növelése, ezáltal az intézményi működés finanszírozása volt. A javaslat célja, hogy ezt a rossz ösztönzési mechanizmust megszüntesse, és a hatósági munkában a főszerepet ismét a szabályok betartatása, a jogszerű magatartás ösztönzése töltse be.

A csökkenő bírságolási kényszer miatt várhatóan a vállalkozásoknál a rendkívüli (bírság) kiadások csökkennek. A bírságkényszer megszűnésének hatására megnő a hatóság és a vállalkozás közti együttműködés esélye, a releváns problémák közös feltárásnak igénye is. A prudens működés csökkenti a tranzakciós, elsősorban a szerződéskötést megelőző információs költségeket. Az intézkedéstől a vállalkozói adminisztratív terhek kb. 1,5 milliárd Ft-os csökkenése várható.

Mindazokat a jogszabályi helyeket, ami a bírságbevételek felhasználásával foglalkozik, azt deregulálni kell, és egységesen az Áht-ban kell kezelni. (Ez a 2012-es költségvetéshez benyújtott törvényben meg is fog történni.) Ezen felül szükséges a hatóságok gazdálkodásának eddigi működésének, nyilvántartási rendszereinek felülvizsgálata, kincstári egységesítése.

Ütemezés és felelősök: 2011. elfogadás a költségvetési törvényben szereplő ütemezés szerint.

2012. december – feladat teljes megvalósítása (NGM)

2013. január 1. – hatálybalépés

22. A 30 napos ügyintézési idő 21 napra csökkentése 2014-ig

A közigazgatási hatósági eljárás 22 munkanapos eljárási határidői 30 naptári napra kerültek visszaállításra. A kormányhivatali működés gyorsabb és hatékonyabb közigazgatási eljárást tesz lehetővé, így a határidők folyamatosan csökkenthetőek lennének 2014-ig 21 napra oly módon, hogy az eljárások mind szélesebb körére terjedne ki a rövidebb határidő.

A hatósági együttműködésnek és valóban egyablakos ügyintézésnek köszönhetően, a gyorsabb eljárásból kifolyólag gyorsabban megkezdhetőek a tevékenységek, indulhat meg a vállalkozás működése. Az eljárások 5 nappal való rövidüléséből fakadó gazdasági hasznok évente nemzetgazdasági szinten 7 milliárd Ft-ra tehetőek.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak és intézményi folyamatainak racionalizálása.

Ütemezés és felelősök:

2014. januártól – az eljárások 30%-ára vonatkozóan az ügyintézési határidő 21 napra csökkentése, majd évente az ügykörök további 10%-os bővítése (KIM)

23. Ügydöntő hatósági felelősségi kör megerősítése: az ágazati szabályok áttekintésével olyan ügycsoportok meghatározása, amelyek esetén a hatóság maga dönthesse el, melyik szakhatóságot keresi meg az adott eljárás során, majd a beérkezett vélemények alapján a döntést maga hozhassa meg a szakhatósági megállapítások hosszadalmas egyeztetése helyett

A jelenlegi szabályozás alapján az eljáró szakhatóságok nem felelősek az ügyfélnek, a párhuzamosságok komoly irritációs forrást jelentenek. Az intézkedés eredményeképp en egyértelmű lesz ez a felelősség, a Kormányhivatal szakigazgatási szervei közötti együttműködés jelentősen javul, a hatósági döntéshozatal gyorsabbá válik. A gyorsabb eljárásból kifolyólag a vállalkozói irritáció és kockázatok jelentősen csökkennek, hiszen ezáltal az olyan tevékenységek esetében, amelyek engedéllyel végezhetőek, gyorsul a folyamat, és a jogbiztonság is nő. Az intézkedés eredményeképpen a hatóságok az egyes tevékenységeket teljes folyamatukban nézik, és ehhez igazodik a jogalkalmazási gyakorlat.

Az eljárások 5 nappal való rövidüléséből fakadó gazdasági hasznok évente nemzetgazdasági szinten 1,75 milliárd Ft-ra tehetőek.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak, intézményi folyamatainak racionalizálása. A hatóságoknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a társadalmi céljaik megvalósulásáért felelős döntéseket hozzanak. Ennek érdekében nem a hatóságok közötti felelősség leadminisztrálására van szükség, hanem a hatóságoknak világos, egyértelmű követelményeket kell támasztaniuk a tevékenységek végzésére vonatkozóan, és azok megtartását kell számon kérni, más szakhatóságok bevonásával. Meg kell teremteni az eljáró hatóság és a bevonásra kerülő hatóságok kijelölésének ágazati jogszabályi hátterét is.

Ütemezés és felelősök: a 18-as intézkedéssel párhuzamosan

2011. december 31. – megvalósításhoz szükséges jogszabályi környezet kialakítása (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2012. május 1-ig 10, a vállalkozások széles körét érintő eljárás esetében mintaprojekt készítése (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2012. december 31-ig az eljárásrendnek az egyes tárcánk szabályozási feladatköréhez illeszkedően további 10 ügyre történő kiterjesztése (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

2013. július 1. – a Kormányhivatal által végzett eljárások 20%-ában az új eljárásrend alkalmazandó (KIM koordinációjával valamennyi érintett tárca)

24. Jóhiszemű ellenőrzés: azon vállalkozások esetében, amelyek jogszerűen, hosszú ideje megbízhatóan működnek, rendszeres ellenőrzése és az esetleges vétség szankcionálása méltányosan csökkenjen

A tisztességes vállalkozók számára az ellenőrzések kevesebb kockázattal járnak, emiatt kevésbé lesz érdeke csalni a vállalkozónak. Nőhet a jogkövetően, prudens módon működő vállalkozások aránya. Egyúttal kiszámíthatóbb lesz a bírságolási gyakorlat. A hatóságok is jobban tudnak a szabálytalanul, rosszhiszeműen működő cégek felderítésére koncentrálni. Az elmaradt bírságok összege csökkenti a közvetlen költségeket is. A vállalkozót terheli azonban ebben az esetben is a vállalkozót terheli azonban a jogellenes magatartás azonnali megszüntetésének, továbbá a kármentesítésnek a felelőssége.

Az intézkedés a vállalkozások adminisztratív terheit kb. 3 milliárd Ft-tal mérsékli.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak és intézményi folyamatainak racionalizálása. A javaslat megvalósulásához szükséges a hatósági együttműködés és az információs rendszerek összehangolása.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

25. Nyilvános (önellenőrzésre használható) ellenőrzési eljárás kialakítása: olyan a hatóság által használt ellenőrzési eljárások nyilvánossá tétele, amelyeket a vállalkozások önmagukra nézvést is használhatnak.

A vállalkozások az intézkedés eredményeképp megismerhetik, hogy az egyes hatóságok milyen elvek és szempontok mentén ellenőrzik az egyes tevékenységeket. Az ellenőrzési gyakorlat, az eljárások menetének, a hatósági ellenőrzési hatáskörének ismeretében a vállalkozó időt és energiát, esetleg jogi költségeket takarít meg. A jogszabály átböngészése helyett rendelkezésére állnak világos útmutatók, amelyek alapján könnyebb beazonosítani a szabályszerű működés feltételeit, az ellenőrzés, eljárás menetét, a hatóság ellenőrzési jogkörének terjedelmét. Az ellenőrzések során a kockázat fennmarad, de jelentősen csökken. Várhatóan mintegy 500 millió Ft-tal csökkennek a vállalkozások ügyviteli költségei.

A javaslat a vállalkozót a jogkövető magatartásban segíti. Egyúttal viszonyítási alapot jelent a hatósági ellenőröknek, ügyintézőknek, ami a jogérvényesítés egységesítését is segíti. Az ellenőrt orientálhatja az általános gyakorlat, így elkerülhetőek a túlkapások, szabálytalanságok.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak és intézményi folyamatainak racionalizálása.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

26. Ellenőrzési terv nyilvánossága és társadalmi kontroll lehetőségének megteremtése: Az egyes hatóságok ellenőrzési tervüket, illetve annak megvalósításáról szóló beszámolókat hozzák nyilvánosságra, továbbá készüljön évente jelentés a hatóságok munkájáról és azok vállalkozói megítéléséről, amit a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács is megtárgyal

A hatóságok tevékenységének nyilvánossága a többi intézkedéshez szervesen kapcsolódik: a vállalkozások az ellenőrzési tervből megtudhatják, hogy milyen eséllyel számíthatnak ellenőrzésekre, és az ellenőrzések során milyen tevékenységeket fognak, és milyen módon ellenőrizni a hatóságok. A hatóságok tevékenységének átláthatóbbá válásával a vállalkozások jogtudatossága, tisztességes magatartása erősödhet. A vállalkozások szempontjai egyúttal megismerhetőekké válnak a hatóságok számára. A beszámolók nyilvánossága pedig azt segíti, hogy a Kormány és a vállalkozások valós képet kapjanak arról, hogy mik a leggyakoribb szabályszegések, visszaélések.

A közvetlen adminisztratív terhek az intézkedéstől nem csökkennek, de a tudatos vállalkozások számára kiszámíthatóbbá válik a hatóságok ellenőrzési tevékenysége, a „szürke” tevékenységeknek pedig kiszámíthatóbbá válik a kockázata. Várhatóan 200 millió Ft-tal csökkennek az adminisztrációs költségek.

Az intézkedésnek köszönhetően a Kormány szakpolitikai céljai, szempontjai is hangsúlyosabban kerülnek megjelenítésre, nyomon követésre a hatóságok tevékenységében.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak és intézményi folyamatainak áttekintésére.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM, NGM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

27. Olyan visszacsatolási rendszerek, ösztönzők és eljárási szabályok kidolgozása és bevezetése, melyek biztosítják, hogy az elsőfokú hatóság döntése a jogalkotói szándékot torzítatlanul jeleltesse meg, annál ne legyen szigorúbb

Az intézkedés a jelenlegi hatósági gyakorlat javítását célozza. Az elsőfokú hatóság döntése sok esetben szükségtelenül szigorúbban állapítja meg a jogkövetkezményeket, mint ahogy azt a jogalkotó szándékolta. Az arányosság követelménye számos esetben nem érvényesül, és ezt a jogorvoslati eljárásban kell helyesbítenni. Az intézkedés eredményeképpen olyan jogi és intézményi ösztönzők jönnek létre, amelyek az első fokon döntést hozó hatóságot a tényállás alapján meghozható méltányosabb döntésre sarkallják. Ehhez meg kell vizsgálni, hogy milyen eszközökkel lehet fellépni az esetlegesen túl szigorú hatósági gyakorlattal szemben. Jelenleg, ha másodfokon enyhébb döntés születik, mint első fokon, ennek az első fokra nézve semmilyen következménye nincs. Azokban az esetekben, amikor az első fokon született súlyosabb döntésnek nincsen objektíve kimutatható indoka, mivel a másodfokon született enyhébb döntést ugyanazon tényállás, bizonyítékok és mérlegelési szempontok alapján hozták, indokolt visszacsatolási módot kialakítani az első fok irányában.

A javaslat eredményeként javulhat a bizalom az állam és a hatóságok közt: a vállalkozások az intézkedés révén azt érezhetik, hogy a hatóság tévedésének is következményei lehetnek, és az állam automatikusan fellép ezen a jogsértő határozatokhozó tisztviselőivel szemben. Egyúttal javítja saját működését anélkül, hogy hosszadalmas eljárások sorát követelné meg állampolgáraitól és azok szervezeteitől.

A felülvizsgálati eljárás, valamint a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésével összefüggő eljárások adminisztrációja csökken. A szimbolikus intézkedéssel az állam önként felelősséget vállalna hibás döntéseikért, és nem egy harmadik személy erre történő utasítása esetén kerülne sor a hiba korrigálására. A felelősség megállapításához nem kellene az ügyfélnek – saját kockázatára – eljárást indítania.

A javaslat az adminisztrációs terheket 500 millió Ft-tal csökkentené, de a jelképes jelentősége sokkal nagyobb: ezentúl az állammal megéri ügyet intézni, mert ha téved, elismeri, és annak következményei vannak.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak és intézményi folyamatainak áttekintése.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM, NGM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

28. Összevont ellenőrzés: Amennyiben több hatóság hasonló tevékenységeket ellenőriz, kötelező együttes eljárás javasolt a különböző hatósági szakterületek részéről. Erre a kormányhivatalok kialakítása jó lehetőséget nyújt.

Az intézkedés arra irányul, hogy amennyiben több hatóság hasonló tevékenységeket ellenőriz, kötelező legyen az együttes eljárás a különböző hatósági szakterületek részéről. Erre a Kormányhivatalok kialakítása jó lehetőséget nyújt.

Az intézkedés fő eredménye, hogy a vállalkozónak az ellenőrzések alatt kevesebb ideig kell rendelkezésre állnia. Erősödik a hatóságok közötti együttműködés, egységesebbé válna a bírságolási gyakorlat. Az egyes hatóságok ellenőrzési gyakorlata, belső szervezeti kultúrája eltér, melynek összehangolása kívánatos, de időigényes. Megfontolható ezen folyamat kisebb lépésben történő elindítása.

Várhatóan 1,5 milliárd Ft-tal csökkennek a külön-külön hatóságokénti rendelkezésre állás miatti költségek.

Az intézkedés megvalósításához szükséges a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása valamint a hatóságok anyagi jogszabályainak és intézményi folyamatainak áttekintése.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM, NGM, érintett tárcák)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

29. Elsőre figyelmeztetés elve: amennyiben lehet, minimalizálni kell azon lehetőségeket, ahol a jogsértő magatartás megszüntetésén túl azonnali büntetés kivételére kerülhet sor; a hatóságoknak először a jogszerű magatartás követésére kell felszólítani a vállalkozásokat

A bírságkényszer megszűnésének hatására megnő a hatóság és a vállalkozás közti együttműködés esélye, a releváns problémák közös feltárásnak igénye. A csökkenő bírságolási kényszer miatt várhatóan a vállalkozásoknál a rendkívüli (bírság) kiadások csökkennek. Számos bírságolás elmarad és a szabályozás betartása mégis megvalósul.

Az intézkedés hatásaként a vállalkozók segítőkész és kiszámítható módon bírságoló ellenőrökkel/felügyelőkkel találkoznak, a vállalkozó segítséget kap a hiányosságok kiszűrésére. Az ilyen jellegű elmozdulás jelentősen növeli az utólagos ellenőrzések jelentőségét is. A lépés jelentősen erősíti a bizalmat és az együttműködést a hatóságok és a vállalkozók közt. A prudens működés csökkenti a tranzakciós, elsősorban a szerződéskötést megelőző információs költségeket. Az intézkedés végrehajtása során figyelemmel kell lenni arra, hogy a jogellenes magatartás azonnali megszüntetésének és az ebből származó kártérítésnek a felelőssége a vállalkozót terheli abban az esetben is, ha figyelmeztetésre kerül sor. A vállalkozások adminisztratív terhei összességében 4 milliárd Ft-tal csökkennek.

Ütemezés és felelősök: 2012. december 1. – kormánydöntés, szükség esetén Országgyűlés által történő elfogadás (KIM, NGM)

2013. január 1. – előkészítés

2013. július 1. – hatálybalépés

4. A FEJLESZTÉSI CÉLÚ PÁLYÁZATOKHOZ ÉS A KÖZBESZERZÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE

A pályázati adminisztráció egyszerűsítése

Az Egyszerű Állam konzultáció eredménye összecseng azokkal az elemzői véleményekkel, amelyek szerint Magyarországon jelentősek a pályázati működésből eredő felesleges vállalkozó költségek. A fórumorozat egyik leggyakrabban visszatérő kérdése a pályázatokkal kapcsolatos volt, több mint 150 hozzászólás hangzott el a témában. Egy 2008-as felmérés szerint¹⁰ az ÚMFT pályázati rendszerében például a támogatási szerződés megkötéséig a pályázók a támogatási keretösszeg 3,8% és 9,1%-a közötti adminisztratív költséget viseltek, amelynek több mint kétharmada a pályázati rendszer okozta felesleges költség. Ehhez társulnak a végrehajtás során felmerülő terhek, amelyek hasonló nagyságrendben terhelik meg a fejlesztési forrásokat.

A megfogalmazott intézkedések célja, hogy a pályázati rendszerből adódó adminisztratív terhek csökkentésével a hazai vállalkozók számára elérhetőbbé váljanak a fejlesztési források, a túlbürokratizált eljárások, illetve ezek magas költsége ne tartsa őket távol a résztvételtől.

Összhangban az alábbi, az Új Széchenyi Tervben is megfogalmazott célkitűzésekkel:

- egyszerűbb, kiszámíthatóbb támogatási rendszer bevezetése,
- mind a bírálat, mind a végrehajtás/kifizetés a pályázó vállalásain és teljesítésén, és ne a folyamatok bürokratikus „lepapírozásán” alapuljon,
- a vállalkozások ne csak a pályázásra szakosodott piaci pályázati tanácsadók révén juthassanak támogatásokhoz,
- a vállalás alapú, egyszerűbb pályázás egyszerűbb elszámolással és így gyorsabb kifizetésekkel párosuljon,
- a felesleges átfedések megszüntetése.

A strukturális alapok fejlesztési forrásainak végrehajtását illetően a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség jelentős átalakításokat kezdetett meg, különösen az Új Széchenyi Terv pályázataival vonatkozásában, amelyek a 4/2011. sz. Kormányhatározatban szerepelnek, és jelentős részük hozzájárul a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentéséhez. Az alábbiakban megfogalmazott intézkedések célja, hogy további, a vállalkozások számára jelentős terhekre vonatkozó módosításokra kerüljön sor, amelyek megerősítik, illetve kiegészítik a korábbiakban megfogalmazott módosításokat.

A strukturális alapok fejlesztési forrásainak felhasználására vonatkozó intézkedések a következők:

¹⁰ Balás-Csité (2008)

30. Horizontális szempontok érvényesítése programok és nem minden projekt szintjén, a horizontális elvekhez kapcsolódó adatszolgáltatás ésszerűsítése. (ÚSZT)

Az Unió forrásból megvalósuló támogatások esetén a megfelelő rendeletek előírják horizontális elvek (fenntarthatóság, esélyegyenlőség) érvényesítését, azaz azt a követelményt, hogy a megítélt források felhasználása elősegítse azok érvényesülését. A hazai szabályozásba ez a követelmény úgy épült be, hogy minden projekt szintjén igazolni kell a horizontális szempontok érvényesítését, teljesítését.

A szempontok értelmezése és indikátorokkal való mérése különösen a kisebb projektek esetén jelentős nehézséget okoz a pályázóknak, a célja nehezen értelmezhető számukra, ezért a kapcsolódó közvetlen adminisztratív terheken túl jelentős irritációs forrás is. Amennyiben a szempontok érvényesülését program szinten vizsgáljuk, továbbra is szükség van adatszolgáltatásra az egyes projektekről, ez azonban szűkebb körű, célzott, a pályázó számára könnyebben értelmezhető indikátor lehet.

Az intézkedés eredményeképpen ésszerű, az egyes projektek tartalmához jobban igazodó beszámolósi rendszer jön létre, terjedelmében rövidebb, különös figyelmet fordít az adatszolgáltatási átfedések elkerülésére, ugyanakkor a programszintű értékelő munkához jobban hasznosítható információkat tartalmaz. Az intézkedés számszerűsíthető adminisztratívteher-csökkentő hatása 400 millió Ft.

Megvalósítás lépései:

- a horizontális elvekhez kapcsolódó adatszolgáltatás felülvizsgálata, a többszörös adatbekérések megszüntetése
- javaslat kidolgozása a horizontális elvek teljesülésének egyszerűsített monitoringjára
- az egyszerűsített monitoringot támogató felhasználóbarát útmutatók elkészítése

Kapcsolódási pontok:

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének, szabályozásának kialakítása.

Ütemezés és felelősök: 2012. február (NFM, NEFMI, KIM)

2012. március 1. - hatálybalépés

31. Projekt monitoring, elszámolás, lezárás egyszerűsítése (ÚSZT): (a) Szükséges dokumentáció ésszerűsítése és csökkentése; (b) A támogatási szerződés módosítása esetén a módosítás ideje alatt a változással nem érintett költségvetési sorok tekintetében ne kerüljön sor a kifizetés felfüggesztésére.

Az intézkedés célja, hogy a fejlesztési források felhasználásának nyomon követése során és ellenőrzése hasznos információ keletkezzen, mind a forrást biztosító, mind pedig a felhasználó számára is, ugyanakkor a minimálisan szükséges adminisztráción túl ne terhelje a vállalkozásokat.

A projektek megvalósulását követő rendszer egyszerűsítése:

- Szükséges dokumentáció mennyiségének csökkentésével, a jelentések és igénylésekhez szükséges nyomtatványok adattartalmának, struktúrájának felülvizsgálatával és ésszerűsítésével
- Az előírt támogatási szerződés módosítások következményeinek felülvizsgálata, ennek keretében annak biztosítása, hogy a módosítás ideje alatt a változással nem érintett költségvetési sorok tekintetében ne kerüljön sor a kifizetés felfüggesztésére.

Az intézkedés hatására csökken a projekt követésének dokumentálására fordított idő és költség, illetve az ésszerű adatszolgáltatás eredményei hasznosíthatóak a vállalkezési tevékenység tervezése és szervezése során is. Az kifizetésekhez kapcsolódó módosítások hatékonyabb, rugalmasabb és gyorsabb forrásfelhasználást teszik lehetővé. Mindezek alapján megközelítőleg 10 milliárd Ft megtakarítás keletkezik a vállalkozásoknál.

Kapcsolódási pontok:

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének, szabályozásának kialakítása.

Ütemezés és felelősök: 2011. november – a szükséges felülvizsgálatok elvégzése (NFM)

2012. január 1. – a jogszabály-módosítások életbe lépése (NFM)

32. A pályázónak ne kelljen állami társszerveknél már rendelkezésre álló igazolásokat benyújtania, ezt a Közreműködő Szervezet tudja ellenőrizni az adatbázisokból. (ÚSZT)

A pályázatok benyújtása esetén számos olyan igazolás benyújtására van szükség, amelyeket állami adatbázisok tartanak nyilván és a szükséges információ a megfelelő adatbázisok interoperabilitásának növelése, és a pályázók hozzájárulása esetén egy lekérdezővel megoldható. Az intézkedés célja, hogy az NFÜ-ben már megkezdett folyamat az állami adatbázisok minél szélesebb körére terjedjen ki, minél több pályázati konstrukciónál igénybe vehető legyen. Kiemelt cél, hogy az egyes Közreműködő vagy Közvetítő Szervezetek belső szabályzatai ne követelhessenek meg olyan dokumentumokat hiteles papír formájában, amely információkat az NFÜ már képes lekérdezni. (pl. Kombinált mikrohitel konstrukciók közvetítő szervezetei.)

Megvalósítás lépései:

- fokozatosan minél több központi adatbázis elérhetőségének biztosítása:
 - Cégbíróság, NAV, Földhivatal
 - Önkormányzatoktól, kormányhivataloktól beszerezhető dokumentumok

A feleslegesen beszerzett és benyújtott igazolások összegyűjtésére fordított idő és költség megtakarításával megközelítőleg 1,5 milliárd Ft megtakarítása van lehetőség a vállalkozások számára.

Kapcsolódási pontok:

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének, szabályozásának kialakítása.
- Állami adatbázisok interoperabilitásának növelése

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – NAV, Cégbíróság adatbázisának bekapcsolása (NFM)

2012. március 15. – Földhivatal adatbázisának bekapcsolása (NFM, VM)

33. A támogatási és kifizetési kérelmek elbírálási határidejének rövidítése

Az egységes működési kézikönyvről szóló NFM utasítás előremutató módosításokat tartalmaz a támogatási kérelmek befogadására, hiánypótlások határidejének csökkentésére vonatkozóan, jelen intézkedés arra irányul, hogy a pályázó számára tervezhető, és lehetőség szerint minél rövidebb legyen mind befogadás, mind pedig kifizetési kérelem esetén a teljes eljárás időigénye. A fent említett határidők rövidítése mellett továbbra is fennáll az a probléma, hogy szabálytalanságok kivizsgálása, vagy panasz elbírálása esetén a rendeletben foglalt határidők felfüggesztésre kerülnek, és teljes eljárás időtartama aránytalan mértékben nő.

Az intézkedés értelmében meghatározásra kerülnek olyan maximált időtartamok a pályázat befogadására, támogatási szerződés megkötésére, kifizetési kérelem teljesítésére, amelyeknél a teljes eljárás hossza csak kivételes esetben lehet hosszabb.

Megvalósítás lépései:

- vizsgálat: mely pályázattípusoknál milyen egységes maximált időtartam meghatározása lehetséges, fokozatos bevezetés lehetőségeinek elemzése.
- Közreműködő Szervezeteknél a teljesítéshez szükséges egységes eljárási garanciák megteremtése.
- Elektronikus támogatás bevezetése: ha az értesítések küldése nem csak postai úton, hanem az EMIR rendszerben is megtörténik a kézbesítés időtartama a felkészülésre fordítható.

A támogatási és kifizetési kérelmekről hozott döntés elhúzódsának költsége elsősorban a meg nem kezdett tevékenység elmaradó hasznából, a fel nem használt források költségéből származik. Az eljárások időtartamának csökkentésével megközelítőleg 10 milliárd Ft megtakarítására kerül sor.

Kapcsolódási pontok:

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka.
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének, szabályozásának kialakítása.
- Állami adatbázisok interoperabilitásának növelése.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – hatálybalépés (NFM)

34. Közreműködő Szervezetek működésének felülvizsgálata, ügyfélbarát, egységes működés kialakítása. (ÚSZT)

A folyamat szervezéséből adódóan a pályázó számára a közreműködő szervezettel (KSZ) való kapcsolat során jelentkezik az adminisztratív költségek, irritáció jelentős része. A korábban bemutatott intézkedéseken túl a Közreműködő Szervezetek (KSZ) működésének módosítása is hozzájárul az adminisztratív terhek csökkentéséhez, amennyiben folyamatainak szervezésével, és az ügyfélszolgálati feladatok minél jobb minőségben történő ellátásával biztosítja a gyors ügyintézkést és minél egyszerűbb információszolgáltatást. Az intézkedéstől a vállalkozói adminisztratív terhek kb. 1 milliárd Ft-os csökkenésére lehet számítani.

A megvalósítás lépései:

- a KSZ-ek belső szabályzatának körébe tartozó kérdések felülvizsgálata, módosítások előkészítése, amelynek eredményeképpen:
 - Rögzítésre kerül azon dokumentumok, igazolások köre, amelyek kiegészítő benyújtásáról a KSZ rendelkezhet
 - A pályázó számára is legyen megismerhető a KSZ működése, egységesen, könnyen megismerhető módon szabályozott eljárási elemek kidolgozása
- KSZ-ek működésének folyamatos és nyilvános értékelése, a pályázók elégedettségének figyelemvételével, hatékonyságot javító ösztönző rendszer kidolgozása
- Ügyfélszolgálati működés javítása
- tájékoztatás során megfogalmazott ajánlások legyenek összhangban az elbírálás szempontjaival

Kapcsolódási pontok:

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének, szabályozásának kialakítása.

Ütemezés és felelősök: 2012. február – felülvizsgálat, javaslatok (NFM)

2012. júniustól folyamatosan – változtatások bevezetése (NFM)

35. Könnyen értelmezhető, a pályázatban való részvételről gyors, megalapozott döntést elősegítő pályázati kiírások, pályázati dokumentáció rendszerének kialakítása. (ÚSZT)

A kiírási dokumentációk bonyolultsága (hossza, nyelvezete) miatt a pályázati részvételről hozott döntés jelentős költséggel jár a vállalkozók számára, a kiírási feltételek megismerésére fordított időn túl

további költségekkel jár az is, ha a nehezen értelmezhető információk miatt a vállalkozó olyan pályázat benyújtása mellett dönt, amely esetében nagyon kis esélye van a támogatásra.

Az intézkedés eredményeképpen sor kerül a pályázati kiírások és dokumentáció tartalmának, hosszának, kötelező elemeinek felülvizsgálatára és olyan struktúra kialakítására, amely támogatja a megalapozott, gyors döntéshozatalt. Ennek keretében Operatív Programonként egységes, kizárólag a pályázati kiválasztáshoz releváns információkat tartalmazó megvalósíthatósági tanulmány sablon kialakítására is sor kerül. Az intézkedés adminisztratív terhekre gyakorolt csökkentő hatása kb. 300 millió Ft.

Kapcsolódási pontok:

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének, szabályozásának kialakítása.

Ütemezés és felelősök: 2011. december 31. – felülvizsgálat, javaslatok (NFM)

2012. januártól megjelenő pályázatok – Változtatások bevezetése (NFM)

A vidékfejlesztési pályázatokon való részvétel egyszerűsítése

2007-től a hazai vidékfejlesztési források leváltak a strukturális alapok végrehajtásától és a terület-alapú támogatási rendszerrel egy intézményi struktúrában működtek tovább. A változás lényegi pontján érintette a vidékfejlesztés rendszerét, mivel a terület alapú támogatásoknál bevett Ket alapú támogatási rendszert vezetett be a korábban (és a strukturális alapokra ma is jellemző) polgárjogi, szerződéses rendszer helyett.

A Ket alapú működésre való áttérés a vidékfejlesztésben komoly működési problémákhoz vezetett, miközben a régebben is Ket alapon működő része az ÚMVP-nek továbbra is jobban teljesített. Az eltérés nem csak, illetve négy év távlatából nézve nem elsősorban az átállás következménye, hanem az ÚMVP fejlesztéseinek pillérenkénti eltérő logikájából fakad. A Ket a maga sablonizált és formalizált szabályaival jól tud működni egy olyan fejlesztési probléma megoldásánál, ahol egyszerű, kevés menet közbeni változással terhelt sablonizált döntések meghozatala (norma könyv alapú támogatás) a feladat. Összetett, - a végrehajtás során a fejlesztési környezet megváltozása révén - változó igényekre nem tud megfelelő döntési mechanizmust adni, mivel formai korlátai és rugalmatlan döntési rendszere lassú és nehezen specifikálható. A vidékfejlesztési feladatok többsége viszont, amelyet az ÚMVP III. és IV. tengelye kezel tipikusan és jellemzőbben ilyen fejlesztési feladatokat kell, hogy támogasson. A Ket ilyen típusú korlátai jól láthatóak a III. és IV. tengely jogcímeinek, döntéseinek, kifizetésének lassúságán, csúszásain, míg az alapvetően sablonizált döntéseket igénylő I. és II. tengely esetében alapvetően működik. Az összetett típusú fejlesztési problémákra (az állami szereplő általában jellemző lassúsága és rugalmatlansága ellenére is) lényegesen rugalmasabb keretet tud adni az ÚMFT-ben kialakult polgári jogviszony.

A végrehajtási rendszer problémáit felerősíti a vidéki vállalkozások körében, hogy az ÚMVP és az ÚMFT közötti lehatárolás miatt a vidékfejlesztési forrásoknak kellene betöltenie a nem mezőgazdasági vállalkozások számára azt a szerepet, amit az Új Széchenyi Terv vállalkozásfejlesztési programja a nem vidéki településeken biztosít. E tekintetben az ÚMVP III. és IV. tengelyének relatív lassúsága és bizonyos tevékenységek támogatásának elmaradása meghatározóan befolyásolja az érintett vállalkozásokat.

36. Az ÚMVP és ÚSZT eljárásrendjei harmonizációjának megteremtése. A sablonizálható – formalizálható szabályok alapján történő – projektkiválasztásból a bonyolult fejlesztési feladatok elhatárolása. Ez utóbbinál a pályázati rendszerre való mielőbbi áttérés lehetőségeinek vizsgálata, feltételeinek (informatikai, humán) megteremtése. A Ket alapú eljárások alkalmazási területeinek optimalizálása. Az ÚMVP miniszteri rendeletekkel történő részletszabályozásainak minimális szintre szorítása.

A 2007-11-es időszakra érvényben lévő vidékfejlesztési támogatási rendszer lényege, hogy nem a klasszikusnak mondható pályázati formát használja, hanem ún. támogatási kérelem a jogi forma, amelynek elbírálása közigazgatási eljárás keretein belül történik. A döntésről közigazgatási határozat születik. A közigazgatási eljárás nehezen egyeztethető össze a fejlesztési támogatások felhasználásának sajátosságaival, ezért az eljárásrendek módosítására, a pályázati forma minél szélesebb körű kiterjesztésére van szükség.

Az új eljárásrendek eredményeképpen tervezhetőbbé és kiszámíthatóbbá válik az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) végrehajtási rendszere, a valós folyamatokhoz igazított eljárásrendek a pályázók számára is tervezhető, életszerű felhasználást tesznek lehetővé.

Az intézkedés közvetlenül a vidékfejlesztési pályázatokon részt vevő vállalkozásokra gyakorol hatást, azáltal, hogy rövidebbé teszi az elbírálás idejét, a hiánypótlások feltételeit, az adminisztrációra fordított idő csökkentésén túl, a korábban megkezdett projektek korábban termelnek hozzáadott értéket a vállalkozás számára. A vidékfejlesztésre vonatkozóan bemutatott intézkedések együttesen megközelítőleg 5 milliárd forintos megtakarítást tesznek lehetővé, aminek felét, kb. 2,5 milliárd Ft-ot ez az intézkedés tesz ki.

Kiemelt elemek:

- támogatási határozat formai szabályainak, a támogatási határozat módosítási feltételeinek rugalmasabbá tétele, ezzel a projektszerű működéshez igazítása.
- differenciált projekt kiválasztási és végrehajtási szabályok alkalmazása, amelynek eredményeképpen a kisebb forrásigényű támogatási kérelmeket kisebb adminisztratív követelményrendszer terheli

Megvalósítás legfontosabb lépései:

- Jelenlegi eljárások felmérése, összevétel az ÚSZT rendszerében megvalósított eljárásokkal.
- Pályázati eljárásra vonatkozó szabályozás áttekintése, alkalmazási, kiszélesítési lehetőségeinek áttekintése.
- Új eljárásrend kidolgozása és bevezetése.
- Pályázati eljárásban benyújtandó igények körének bővítése.

Megvalósítás lehetséges kockázata: az ágártámogatások esetén az eljárások Uniós akkreditálása szükséges, amelyet az intézményrendszer lényegi módosítása esetén újra el kell végezni.

Kapcsolódási pontok:

- A jelen alfejezetben bemutatott vidékfejlesztési forrásokhoz jutásra vonatkozó intézkedések együttesen fejtik ki hatásukat a kívánatos módon.

- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének kialakítása.

Ütemezés és felelősök: 2012. február - felülvizsgálat, szükséges jogszabály módosítások előkészítése (VM)

2012. április 30. - új rendszer bevezetése, működése (VM)

37. Egyértelmű információszolgáltatás és iránymutatások feltételeinek javítása (jogszabályok, kézikönyvek és kézikönyvek összhangjának pályázó barát módon történő biztosítása) (ÚMVP)

38. Ügyfélszolgálati rendszer felülvizsgálata, elérhetőség javítása

A sikeres pályázat előfeltétele, hogy a szükséges információk könnyen elérhető és értelmezhető formában álljanak rendelkezésre, és az egyes források információtartalma összhangban legyen egymással. Ennek elkerülése érdekében biztosítani kell, hogy a végrehajtási kézikönyvek aktualizálása a szükséges határidőre elkészüljön, és összhangban legyen a jogszabályokkal. Meg kell teremteni az összhang feltételeit, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) közleményei esetében is, elkerülendő, hogy felülírják vagy túlszabályozzák a jogszabályi rendelkezéseket. Ezt a folyamatot hatékonyan egészíti ki egy felkészült és elérhető Ügyfélszolgálati rendszer.

Az egyértelműen, megbízhatóan rendelkezésre álló információk következtében a vállalkozó benyújtásra, előkészítésre szánt ideje csökken, csökkenthető továbbá a hiánypótlások, elutasítások száma is.

A két intézkedés hatásaként a vállalkozások adminisztratív terhinek kb. 1 milliárd Ft-os csökkenése várható.

Megvalósítás legfontosabb lépései:

- A probléma okainak pontos feltárása: intézményi működés, eljárások azonosítása
- Az EMVA irányító hatóság – közreműködő szervezet hatásköreinek egyértelmű lehatárolása, az irányító hatóság felügyeletének biztosítása
- A szükséges SZMSZ módosítások és belső utasítások kidolgozása és elfogadása
- Ügyfélszolgálati rendszer elérhetőségének javítása
- Pályázó és ügyintézőbarát kifizetési kérelmek kidolgozása
- Szükség esetén a 2007. évi XVII. Tv. és 23/2007. FVM rendelet módosítása a felügyelet vonatkozásában

Kapcsolódási pontok:

- A jelen alfejezetben bemutatott vidékfejlesztési forrásokhoz jutásra vonatkozó intézkedések együttesen fejtik ki hatásukat a kívánatos módon.
- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka

- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének kialakítása.

Ütemezés és felelősök: 2011. december – problémák feltárása, módosítási javaslatok (VM)

2012. március 15. – hatálybalépés

39. Elektronikus feltételek megteremtése (ÚMVP): (a) elektronikus ügyintézés lehetőségeinek fejlesztése, különös tekintettel a társszerveknél rendelkezésre álló igazolások elérhetőségére [Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MEPAR), állattenyésztési azonosító rendszerek (TIR, ENAR), TAKARNET, föld-használati nyilvántartás, VKSZI nyilvántartás] ; (b) elektronikus formában vezethető nyilvántartások körének lehetőség szerinti bővítése; (c) Az ÚMVP informatikai rendszere (IIER) nyomon követhetőségének, adatszolgáltatási rendszerének, működtetés hatékonyságának javítása

A szükséges adminisztráció elvégzését az elektronikus formák használata jelentősen könnyíti, mind a kitöltés, beszerzés időigénye, mind pedig a dokumentáció tárolása vonatkozásában.

A javaslat megvalósulása esetén pl. a társszerveknél rendelkezésre álló adatokat nem kell a pályázónak külön-külön beszereznie és igazolás formájában benyújtania (ilyenek pl. a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MEPAR), vagy állattenyésztési azonosító rendszerek (TIR, ENAR), lehetősége nyílik egyes nyilvántartásokat kizárólag elektronikusan vezetni. Az intézkedés adminisztratívteher-csökkentő hatása 1 milliárd Ft-ra becsülhető.

Megvalósítás legfontosabb lépései:

- Az ÚMVP informatikai rendszerének (IIER) átalakítása annak érdekében, hogy a pályázó információt tudjon szerezni kérelmének státuszáról.
- Feltételek megteremtése az MVH és társszervei közötti adatkapcsolathoz
- Elektronikusan vezethető nyilvántartások körének folyamatos bővítése

Kapcsolódási pontok:

- A jelen alfejezetben bemutatott vidékfejlesztési forrásokhoz jutásra vonatkozó intézkedések együttesen fejtik ki hatásukat a kívánatos módon.
- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének kialakítása.
- Állami adatbázisok interoperabilitásának növelése

Ütemezés és felelősök: 2012. február – szükséges módosítások részletes kidolgozása (VM)

2012. szeptembertől – a fejlesztések fokozatos bevezetése (VM)

40. Jogorvoslat feltételeinek javítása (ÚMVP): (a) első és másodfokú hatósági jogkörök elosztásának felülvizsgálata; (b) igazolási kérelem, hiánypótlás feltételeinek felülvizsgálata

A Ket. alapján működő eljárásrendből, illetve abból az intézményi megoldásból adódóan, hogy az elsőfokú ügyintézés és értékelés valamint a II. fokú eljárási hatáskör is az MVH-nál található, a jogorvoslati lehetőségek vonatkozásában számos probléma adódik.

A javaslat legfontosabb elemei:

- Az igazolási kérelem, hiánypótlás feltételeinek felülvizsgálata, szélesebb körű alkalmazás lehetőségének megteremtése.
- Fellebbezések érdemi elbírálásának lehetősége (pl. adminisztratív jogosultsági feltételek utólagos teljesítése)
- Jogkövetkezmények megállapításánál mérlegelési lehetőség, gazdasági, foglalkoztatási hatások figyelembe vétele.

A fejlesztési források sajátosságaihoz, vállalkozások működéséhez jobban illeszkedő eljárás alakul ki, amely csökkenti a kirívóan elhúzódó esetek számát.

Az intézkedés adminisztratívteher-csökkentő hatása 500 millió Ft-ra becsülhető.

Kapcsolódási pontok:

- A jelen alfejezetben bemutatott vidékfejlesztési forrásokhoz jutásra vonatkozó intézkedések együttesen fejtik ki hatásukat a kívánatos módon.
- A pályázati adminisztráció terén az NFM által megkezdett egyszerűsítési munka
- A következő költségvetési ciklus tervezése, végrehajtási intézményrendszerének kialakítása.
- Ket. Jelenleg is zajló felülvizsgálata.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – módosítási lehetőségek azonosítása (VM)

2012. május 1. – 2007.évi XII. Tv módosítása

2012. október 1. – új jogorvoslati rendszer életbe léptetése (VM)

A közbeszerzésekhez kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény előkészítése során alapvető igényként fogalmazódott meg, hogy a jelenleginél átláthatóbb, a közpénzek racionális és célszerű felhasználását támogató, mind az ajánlatkérők (állami beszerzők), mind az ajánlattevők (vállalkozások) számára könnyebben használható beszerzési keretek megalkotására kerüljön sor.

Míg a közösségi értékhatár feletti eljárás szabályait részletesen tartalmazza, az új törvény a jogi szabályozás minimalizálására épített a közösségi értékhatárt el nem érő eljárások esetében. Az egyes ajánlatkérők egyéni beszerzési szabályokat alkothatnak majd, amelyek csak a közbeszerzési törvényben foglalt alapelveknek (a verseny tisztaságának, átláthatóságának biztosítása, nyilvánosság, a köz-

pénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás) kell megfelelniük. Ezzel a kisebb értékű beszerzések esetében az eddigi adminisztrációs kötelezettségek gyakorlatias és számon kérhető eljárásokká alakulnak – támogatva a kis- és középvállalkozások érdemi megjelenését a közbeszerzési piacon (az eljárások döntő többségét (73,8 %-át) az EU értékhatár alatt bonyolították le, míg a beszerzések összértékének 73,5%-át az EU értékhatár felett realizálták, így a nagyobb értékű beszerzések esetében továbbra is erős központi szabályozás marad fenn). Az új közbeszerzési törvény becsléseink szerint kb. 2 milliárd Ft-tal mérsékelheti a vállalkozások adminisztratív terheit.

Mivel az egyes közpénzfelhasználó szervezetek eljárásrendje azok egyéni céljainak és prioritásainak mércéje lesz, célszerű

- ha a kormánynak lehetősége nyílna évenként kötőerővel nem bíró irányelveket meghatározni az egyes közbeszerzési eljárásrendek fejlesztésére. Úgy véljük, hogy ezen orientáló megoldás az eredményes és innovatív jogi szabályozás példája lehet. Az irányelvek jogszabályban való pusztán rögzítése helyett az ajánlatkérők évente beszámolót készítenének arról, hogy hány eljárásban alkalmazták az irányelvet / vagy ellenkezőjéről: részletes, vezetői jóváhagyással bíró közleményben lennének kötelesek számot adni arról, miért nem éltek a lehetőséggel.
- minta eljárásrendek kidolgozásával a vállalkozásbarát közbeszerzési szabályzatok alapelveinek, a vállalkozások szempontjából különlegesen fontos egyszerűsítési irányok lefektetése, amelyeket az ajánlatkérők szabadon építhetnek be a saját eljárásrendjeikbe.

41. Ajánlások kibocsátása a vállalkozásbarát közbeszerzési eljárásrendek elősegítése érdekében: (1) Kötőerővel nem bíró irányelvek kialakítása az egyes közbeszerzési eljárásrendek, különösen az ajánlatkérő saját eljárásrendje fejlesztésére, amelyek teljesítéséről az ajánlatkérők évente beszámolnak; (2) Minta eljárásrend készítése (Vállalkozásbarát Közbeszerzés), amely az adminisztratív terhek alacsony szinten tartását biztosító pontokat határozná meg, amelyeket az ajánlatkérők saját eljárásrendjükbe szabadon felvehetnének

A nemzeti értékhatár alatti közbeszerzési eljárások fejlesztése céljából

- kerüljön sor évente kötőerővel nem bíró irányelvek kialakítására a vállalkozások közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos kockázatainak és terheinek csökkentése érdekében. Ezek alkalmazásáról a közbeszerzés hatálya alá tartozó intézmények évente számoljanak be Közbeszerzések Tanácsának, majd az eredmények kerüljenek megtárgyalásra a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács ülésén
- készüljön évente felülvizsgált minta eljárásrend az egyéni közbeszerzési eljárásrendek vállalkozásbarát jellegének megerősítése céljából, amelynek elemeit az ajánlatkérők saját eljárásrendjükbe szabadon felvehetnének

Az egyéni közbeszerzési eljárásrendek megalkotása során az ajánlatkérők megfelelő segítséget kapnának ahhoz, hogy a vállalkozások igényeit és lehetőségeit, az eljárással összefüggésben vállalandó terheinek csökkentését biztosító szempontokat a lehető legteljesebben figyelembe vegyék. Az intézkedés lehetőséget nyitna a legjobb beszerzési gyakorlatoknak e szempontok szerinti elemzésére, a legjobb megoldások átadására és továbbfejlesztésére.

Az intézkedésektől a vállalkozói adminisztratív terhek 4 milliárd Ft-os mérséklődése várható.

Ütemezés és felelősök: 2012. május 1. – minta eljárásrend megalkotása és alapelvek meghatározása (NFM, NGM)

2012. június 1. – jogi szabályozói eszközben (vagy utasításokban, felhívásokban) történő megjelentetés (NFM)

2012. december 1. – a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozók első beszámolója a Közbeszerzések Tanácsa irányába

5. EGYES ÁGAZATOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁS EGYSZERŰSÍTÉSE

Az agrárgazdaságra és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése

A versenyképességük növelése érdekében szükséges lépések kapcsán a mezőgazdaságban dolgozók részéről szinte minden esetben felmerül az állam által létrehozott bürokrácia csökkentésének igénye: a termelő tevékenységet végző vállalkozásoktól különösen idegen az adminisztráció világa, hiszen azon munkavégzéstől veszi el az időt, amely a gazda megélhetését biztosítja. A jogszabályoknak való megfelelés jelentős erőforrásokat köt le: az életidegen elvárások bonyolult nyilvántartások és igazolások vezetését követelik meg, elvonva az erőforrásokat a termeléstől, a foglalkoztatástól, új gépek és technológiák beszerzésétől.

A Vidékfejlesztési Minisztérium az elmúlt év során számos, az agrárvállalkozások adminisztrációját csökkentő lépést hajtott végre: így többek között egyszerűsödött az alkalmi foglalkoztatás szabályozása, a közbeszerzési törvény hatálya alól pedig kikerül a hús és a zöldség-gyümölcs, ezáltal a kistermelők közvetlenül értékesíthetik termékeiket a közétkeztetésben. Jelentősen könnyebbé vált a helyi értékesítés: a kistermelők az állati alaptermékeket (tej, tojás, nyers hús, stb.) és a feldolgozott termékeket (sajt, lekvár, kolbász, stb.) helyben vagy a környező településeken egyaránt szabadon értékesíthetik a helyi közösségek felé – akár a végső fogyasztóknak, akár boltok és vendéglátó egységeknek.

Magyarország megújításának egyik kulcsa a mezőgazdaságban rejlik: a közösségi élet és munka, az egészséges és minőségi élelmiszerek előállítása, a vidéki élet viszonyainak rendezettsége minél szélesebb kör számára hozandó elérhető közelségbe. A természet törvényeinél, a földdel és földből élő közösségek alapvető normáinál erősebb szabályokra nincsen szükség – az állami szabályozás és működés alapjai is ehhez a rendhez igazítandóak. A papírmunka helyett egyszerű, szigorúan és következetesen érvényesíthető rendelkezésekre, a tanácsadásra és az ismeretszerzési lehetőségek bővítését szolgáló hivatali eljárásokra van szükség. Ezzel párhuzamosan meg kell teremteni és erősíteni termelők együttműködési és összefogási képességét a mezőgazdaságból élők és az ország elismertségének fenntartása érdekében. Ezen célkitűzések összhangban vannak az illetékes tárca szakpolitikai törekvéseivel is, amelyet az agrárvállalkozások adminisztratív terheinek csökkentését célzó intézkedések megfelelően támogathatnak a közép- és hosszú távú stratégiai munka keretében.

Mindenekelőtt szükséges, hogy a legkisebb vállalkozásokat is a vidék megtartó erejét jelentő összefogás aktívabb részévé tegyük. Erre akkor van lehetőség, ha az állam által elvárt dokumentációs igényeket a lehető legszűkebb és a szakmailag indokolt körre vonjuk meg annak érdekében, hogy a mezőgazdasági tevékenységgel szemben bizalmatlanságot csökkentjük. A gazdák lelkiismeretes és szakmai munkájának állandó dokumentálási kényszere ma részben erre a bizalmatlanságra vezethető vissza, amelyet a fogyasztói igények sem támasztanak alá. Felül kell tehát vizsgálni minden olyan előírást, amely a mezőgazdasági vállalkozások számára ma adminisztratív terheket jelentenek életszerűtlen és indokolatlan voltukból fakadóan, és különösen a mikro-, kis- és közepes vállalkozásokat mentesíteni azok alól.

Szükség van továbbá olyan helyi piacok megteremtésére, ahol a legkisebb vállalkozások a termékeiket szabadon értékesíthetik közvetlenül a fogyasztóknak. Ezen piacokkal szemben erősebb kell a közösségek szervezése iránti elvárás – ami a piacok legősibb funkciója – mint a jövedelemszerzés állam által történő figyelemmel kísérésének igénye. Legyen lehetőség kistermelői piacok megnyitására a gazdák önszervezése által, ahol az egyes biztonságosan előállított, háztáji mennyiségű termékek adminisztrációmentesen, szabadon értékesíthetőek mindennemű kötöttség nélkül. A gazdák az önszerveződő piacok működtetéséért vállalhassanak saját közösségeiken keresztül felelősséget, fogalmazzák meg alapvető szabályaikat, és jövedelmükből arányos módon részesülhessen az állam maga is.

A földhasználati nyilvántartások jelenleg sem az állam, sem a földtulajdonosok, földhasználók irányában nem képesek valós képet adni a földhasználati viszonyokról. A minden érdekelt számára kockázatokot jelentő széttagolt nyilvántartások nehezítik a zsebszerződések felderítését, a hatósági ellenőrzéseket, az állami szervek közötti adatcsere működését – a vállalkozások joggal sérelmezik, hogy az ugyanazon szervezet által kezelt két nyilvántartás között sincsen átjárhatóság, így más szervek sem férnek ahhoz hozzá saját eljárásaik során. A földhivatali erőforrások jelentős részét ma indokolatlanul köti le az ingatlan-nyilvántartástól elkülönülő földhasználati nyilvántartás – az ezzel kapcsolatos bürokrácia költségei különösen jelentősek annak fényében, hogy az Uniós elvárásokat teljesítendő külön műholdas információs adatbázist is vezetendő a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál. Olyan egységes, az Uniós elvárásokat kielégítő nyilvántartás alakítandó ki a következő években, amely képes a föld használatával és tulajdonjogával kapcsolatos információkat nyújtani minden érdekelt számára egyszerűen és gyorsan információ szolgáltatására, az ezzel kapcsolatos állami kiadások csökkentésére.

A növekvő agrárvállalkozások számára a legjelentősebb korlátot ma az engedélyezési rendszer jelenti - a több lábon álló, állattartással és növénytermesztéssel egyaránt foglalkozó vállalkozások számára a beruházási igényeken túl az környezetvédelmi engedélyezések költségei sok esetben már vállalkozhatatlanok, így a tevékenységük korlátozására kényszerülnek. A hatósági díjak, valamint a környezethasználatlaltal összefüggő hatásvizsgálatok és engedélyezési eljárások akár az éves árbevétel 3-5%-át is kitehetik, amely a jövedelmezőséget igen jelentős mértékben rontja. Az intézkedési terv a környezethasználati szempontok maradéktalan érvényesítése mellett az engedélyezési eljárások ésszerűbb és költségtakarókosabb lefolytatását biztosító javaslatokat fogalmaz meg - érvényre juttatva azt az alapvető elvet, miszerint az államnak elsősorban a mezőgazdasági termelés eredményéből, a vállalkozás nyereségéből kell részesednie, nem pedig az egyes tevékenységekkel összefüggően támasztott díjakból, kötelezésekéből bevételt szereznie.

Az agrárium és a mezőgazdasági működés külön ágát képezi a borászat – amely részben az állami szabályozási elvárások okán különül el a szőlész-, és borász ágazatra. Az ezen tevékenységekre vonatkozó szabályozás egyetlen feladata a borkészítés kultúrájából fakadó szigorú elvárások általános magatartásmintává emelése lenne – ezen túl azonban számos olyan előírást tartalmaz, amelynek nyomán az erőforrásoknak legalább olyan jelentős részét köti le az adminisztráció, mint maga a szőlő termesztése, a bor előállítása. Bár 2011 áprilisában több egyszerűsítést jelentő intézkedés is hatályba lépett, szükség van a termékpálya szabályozórendszerének átfogó felülvizsgálatára, a magyar bor számára versenyhátrányt jelentő rendelkezések és hatósági működési elemek felülvizsgálatára. Ennek keretében:

- egyszerűbb jövedéki szabályozás alakítandó ki, hiszen a jövedéki adómentes terméknek minősülő borok esetében a kötelezettségek messze nincsenek arányban az eredményekkel. Így többek között biztosítani kell, hogy a 60 liter alatti, de 2 litert meghaladó kiserelések esetében ne kelljen jövedéki zárral ellátni a kisebb kisereléseket, a bor minőségét tanúsító jegyen kívül más zárjegy ne legyen alkalmazandó, egyszerűsíteni kell a jövedéki bevallások rendszerét, meg kell vizsgálni a pezsgő jövedéki adójának forgalomba hozatali járulékkal történő kiválthatóságát.
- egyszerűbb, számon kérhető dokumentációs rendre van szükség: a pincekönyvvel kapcsolatos tartalmi elvárásokat tovább kell egyszerűsíteni – különösen a kistermelők számára, ahol a számlák alkalmasak lennének a nyilvántartás egy részének kiváltására. Hasonlóan fontos feladat, hogy a veszteség elszámolása a tényleges mértékben és ne normák szerint kerülhessen sor, valamint történjen meg a táblatorzskönyv adminisztrációjának egyszerűsítése is.
- a minőségi borok előállítását ösztönzendő, csökkenteni kell a forgalomba hozatalhoz szükséges vizsgálatok-, valamint a leadandó minták számát, lehetővé kell tenni a kis mennyiségű

bor lehető legalacsonyabb költséggel történő bevizsgálását: a termelő első négy termékének bevizsgálás legyen ingyenes a forgalomba hozatali járulékból történő fedezet biztosításával.

- lehetőséget kell biztosítani, a helyi hegyközségeknek a hatósági ellenőrzésekbe való bekapcsolódásra, a hegyközségi vizsgálatoknak a hatósági ellenőrzések egy körének lehetőség szerinti kiváltására. Lépéseket kell tenni továbbá az állami ellenőrzések összehangolására a földhivatal, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, a Nemzeti Adó és Vámhivatal vonatkozásában.

42. Családi gazdaságok, őstermelők, valamint agrár mikro- és kisvállalkozások dokumentációs kötelezettségeinek átfogó felülvizsgálata annak érdekében, hogy a legkisebb vállalkozások (1) a kötelezettség alól teljes egészében mentesülhessenek, (2) ahol a kötelezettség alóli kikerülésre nincsen lehetőség teljes körben, ott részleges mentesítésre nyíljon lehetőség, vagy (3) ahol a kötelezeti kör nem csökkenthető, ott egyszerűbb tartalmi/formai elvárások vonatkozzanak rájuk

Az intézkedés keretében a legkisebb mezőgazdasági vállalkozások termeléssel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségeinek egyszerűsítésére kerül sor, annak érdekében, hogy

- a kötelezettségek egy része alól teljes egészében mentesülhessenek,
- ahol a kötelezettség alóli kikerülésre nincs lehetőség teljes körben, ott részleges mentesítésre nyíljon lehetőség (pl. bizonyos méret, tevékenység volumen, bevétel alatt, vagy induló vállalkozások esetében),
- ahol a kötelezeti kör nem csökkenthető, ott egyszerűbb tartalmi, illetve formai elvárások vonatkozzanak rájuk.

Az intézkedés illeszkedik a Kormány által elhatározott egyéb, az agrárvállalkozások működésével és adózási, támogatási feltételrendszerével összefüggő egyéb szakmai szempontú vizsgálat ütemezéséhez és céljaihoz.

A legkisebb vállalkozások adminisztratív terheinek teljes körű áttekintésére kerül sor annak érdekében, hogy ne terheljék őket az esetükben ésszerűtlen és indokolatlan tartalmú előírások. A közvetlenül a termelési tevékenységgel összefüggésben vezetendő adminisztráció évente egy kisebb mezőgazdasági vállalkozás részéről átlagosan 130, míg egy több tevékenységet folytató gazdaság akár 290 óra időráfordítást is megkövetel – amely nem foglalja magába a külső szakértőkön keresztül igénybe vett adminisztrációt (adó-, foglalkoztatási, stb. adminisztráció), és annak költségeit. Ez az időtartam 2012 végére a felére szorítandó le, 10 milliárd Ft-tal csökkentve a vállalkozói adminisztratív terheket.

Ütemezés és felelősök: 2012. február 1. – adatszolgáltatási kötelezettségek teljes körű feltérképezése, az egyszerűsítési lehetőségek meghatározása (VM)

2012. április 1. – jogszabály-módosítások előkészítése (VM)

2012. május 1. – Kormány általi elfogadás

2012. július 1. – hatálybalépés

43. Borászati intézkedéscsomag keretében a termékpálya szabályozórendszerének egyszerűsítése és ésszerűsítése, a versenyhátrányt okozó rendelkezések felülvizsgálata

A bor előállításával és kereskedelmével összefüggő vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése érdekében előterjesztést kell készíteni a Kormány számára az egyszerű, szigorúan számon kérhető, a borkészítés magas szakmai minőségét elősegítő szabályozási környezet megteremtése érdekében.

Az előterjesztés intézkedéseket kell, hogy tartalmazzon többek között:

- a jövedéki szabályozás egyszerűsítésére, a jövedéki adminisztráció csökkentésére, a pezsgő esetében jövedéki adójának forgalomba hozatali járulékkel történő felválthatóságára;
- a dokumentációvezetési kötelezettségek átfogó, érdemi egyszerűsítésére (különösen a kis-termelők vonatkozásában indokolt számottevő ésszerűsítésekre), a hegyközségek és az állam felé teljesítendő adatszolgáltatás egységesítésére;
- a termelői borkimérés szabályainak kiterjesztésére a termelők által üzemeltetett üzletekre és a termelői borkimérésben elvitelre kimérten értékesített szőlőborra a hivatalos zárazás kötelezettségének megszüntetésére,
- a nem újratölthető *bag-in-box* kiszerezésű boroknál a hivatalos zárazás kötelezettségének megszüntetésére,
- a forgalomba hozatalhoz szükséges vizsgálatok számának csökkentésére, a kis mennyiségű bor lehető legalacsonyabb költséggel történő bevizsgálásának lehetővé tételére;
- a hegyközségek ellenőrzési hatásköreinek kiterjesztésére, a hatósági működéssel történő összehangolására, a hatóságok ellenőrzési tevékenységének korszerűsítésére.

A szőlő-bor ágazat szakpolitikai feladatainak támogatását, a koncepcionális, hosszú távú intézkedések kiegészítését szolgálja a tevékenységgel kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentése, amely az érintettek számára az egyik legjelentősebb irritációt jelenti. A borkészítéssel összefüggő szigorú szabályozás nem csupán az adminisztrálással, hanem a rendszeres és támogató, szaktanácsadói jelleggel bíró ellenőrzésekkel biztosítandó. Míg az előbbi a hazai borelőállítás nemzetközi versenyképességét csökkenti, a szakmailag indokolt, és a hazai borkészítés magas minőségét szolgáló szabályozások betartatása minden borkészítő és borfogyasztó közös érdeke. Az intézkedés az ezzel kapcsolatos szakmai elvárások érvényre juttatása mellett a szőlész-, borász ágazat adminisztratív terheit mintegy 1,5 milliárd Ft-tal csökkenti.

Ütemezés és felelősök: 2012. február – intézkedési terv előkészítése (VM)
2012. május – Kormány elé történő benyújtás (VM)
2012. június – Kormány általi elfogadás
2012. július 1. - hatálybalépés

44. A mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedékiadó-visszaigénylés egyszerűsítése: (a) az egységes terület alapú támogatási kérelemmel egy időben történő benyújtás lehetővé tételével; vagy (b) meg kell vizsgálni továbbá, hogy milyen feltételekkel fizethető minden gazdának átalány formájában, ha nem kíván tételes elszámolást benyújtani

A mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedékiadó-visszatérítés feltételeiről és szabályairól szóló 341/2007. (XII. 15.) Korm. rendelet módosításával biztosítani kell, hogy az egységes terület alapú támogatási kérelemmel egy időben történő benyújtásra sor kerülhessen, valamint a vállalkozónak csak a gázolaj-számlákat kelljen a kérelemhez csatolnia – a megművelt földterület nagyságát, valamint a munkálat elvégzését a hatóságok egymás közötti adatcsere során kell, hogy igazolják.

Meg kell továbbá vizsgálni a költségvetési hatásait a visszaigénylés átalánnyá alakításának lehetőségét: ha a vállalkozó nem kíván tételes elszámolást benyújtani, legyen lehetősége alacsonyabb átalány igénylésére az egységes területalapú támogatás keretében.

Az intézkedéssel a jelenleg két lépcsős, és a vállalkozó általi adatszolgáltatásra épülő visszaigénylési rend kerülne megváltoztatásra: a megművelt terület nagyságára és a munkálatok elvégzésére vonatkozó adatokat a jövőben is hatóságok szolgáltatnák, de nem a gazdálkodón keresztül, hanem közvetlenül az MVH részére, aki az igazolt adatokat a NAV-nak továbbítaná kifizetésre. A költségvetési mozgástér lehetőségére figyelemmel a visszaigénylés helyett a kidolgozott feltételek alapján akár átalány is fizethető lenne, amely nemzetgazdasági szinten akár 7 milliárd Ft-os vállalkozói költség megtakarítást is eredményezhetne.

Ütemezés és felelősök: 2012. április 1. – hatálybalépés (VM, NGM)

45. Termelői vásár szabályozási kereteinek megteremtése (számla-, illetve nyugtaadási kötelezettségek egyszerűsítése háztáji előállítókra, egyszerűbb piacalakítási szabályok kialakítása)

A vonatkozó jogi szabályozások módosításával biztosítani kell olyan helyi termelői piacok kistermelők általi kialakíthatóságát, ahol a kis mennyiségű, saját maguk által előállított termékeket előzetes regisztráció, nyugta- és számlaadási kötelezettségek nélkül értékesíthetik. Az adminisztrációs és adófizetési kötelezettségek tekintetében a piacot szervező közösség felelősségvállalására kell lehetőséget teremteni.

Olyan termelői piacok kialakítása, amelyek átláthatóvá és a hatóság számára is követhetővé teszik a kistermelők értékesítését, egyben lehetőséget teremt arra, hogy az eddig informális úton értékesített termékek szélesebb helyi körhöz eljussanak. A jelenlegi értékesítési szabályokkal szemben előzetes regisztráció nélkül kerülne sor az értékesítésre, valamint az eladók mentesülnének a számla- és nyugtaadási kötelezettség alól – ezeket a piacot szervező közösség közösen teljesíthetné, az egyedi kistermelők vonatkozásában adminisztrációra nem kerülne sor. Az előzetes regisztrációs, számlaadási, és címkézési előírások ésszerűsítése nyomán életszerű, laza feltételek megteremtésére nyílna lehetőség a saját előállítású alapvető élelmiszerek, alapanyagok értékesítésére az előállítók és a helyi közösségek közötti gazdasági, közösségi kapcsolatok építésére – az adminisztratív terhek 640 millió Ft-os csökkentése mellett.

Az intézkedés kiterjed arra is, hogy a helyi piacokon, vásárokon értékesítés körével bővül az adózott magánfőzött, bérfőzött párlatok értékesítési lehetősége.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – nemzetközi gyakorlatok megismerése (NGM)
2012. február 1. – jogszabály-módosítás elkészítése (NGM)
2012. március 1.– Kormány általi elfogadás
2012. május 1. – hatálybalépés

46. Mezőgazdasággal kapcsolatos hatósági eljárások egyszerűsítése: (a) Az eljárás gyorsítása és költségeinek csökkentése azáltal, hogy egységes környezethasználati engedélyezés során a mezőgazdasági tevékenység alapján szakmailag indokolható vizsgálatok és eljárások kerüljenek csak lefolytatásra; az engedély érvényességi idejének emelése vagy az évente fizetendő felügyeleti díj felülvizsgálata; (b) A vízjogi üzemeltetési engedély beemelése az egységes környezethasználati engedélybe

47. Mezőgazdasági vállalkozások működésével összefüggő egyes hatósági és szakhatósági engedélyezési rend megváltoztatása (telephely-engedélyezés, szakhatósági közreműködés)

Az intézkedés célja a mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozások hatósági eljárásainak egyszerűsítése, az azokkal összefüggő költségek csökkentése szem előtt tartásával, annak érdekében, hogy

- összhangban a Program 55. számú intézkedésével (környezetvédelmi fejezet), előterjesztést kell készíteni a Kormány számára annak érdekében, hogy a mezőgazdasági tevékenységet folytatók esetében a környezethasználati engedélyezés során a mezőgazdasági tevékenység alapján szakmailag indokolható vizsgálatok és eljárások kerüljenek csak lefolytatásra, valamint lehetőséget kell biztosítani az engedély érvényességi idejének emelésére vagy az évente fizetendő felügyeleti díj felülvizsgálatára.
- a vízjogi üzemeltetési engedélyt be kell illeszteni az egységes környezethasználati engedélybe.
- konkrétan kerüljön meghatározásra, a hatóság milyen esetekben kérhet környezetvédelmi szakhatósági közreműködést a környezetvédelmi hatások jelentőségének feltárására,
- a mezőgazdasági vegyszerek esetében egy napi készletnél nagyobb mennyiségű anyag tárolása, raktározása ne teremtse telephely-létesítési eljárási kötelezettséget a vállalkozások számára.

Ezen eljárások a termelők számára indokolatlanul nagy adminisztrációs és anyagi terhet jelentenek, 6,8 milliárd Ft-os éves kiadást eredményezve számukra. A környezeti hatások figyelembevételével történő biztonságos működés követelményét a hatóságok egyéb eljárás keretében is vizsgálhatnák: az előzetes környezeti vizsgálatok, valamint a kötelező telephely létesítési eljárás szükségességét túlzónak vélik. A mezőgazdasági vegyi termékek raktározását, tárolását el kell választani a gyártási kritériumoktól, és egyszerűbb szabályok betartásával (esetleg bejelentési kötelezettség teremtésével) végezhetővé lehessen tenni, ha az csak a mezőgazdasági termelés elősegítését szolgálja.

Ütemezés és felelősök: 2012. február – jogszabály-módosítás kidolgozása (VM)

2012. április – részletes hatásvizsgálat lefolytatása a környezetvédelmi felügyelőségekhez befolyó eljárási díjak kiesésére, a szaktanácsadói funkció megerősítésével azok esetleges pótlására (VM, NGM)

2012. május – kormány-előterjesztés készítése, összhangban az 55. számú javaslattal (VM)

2012. június 1. - hatálybalépés

48. Területalapú támogatások igénylése esetén önellenőrzés formájában korrekció lehetőségének megvizsgálása

A terület alapú támogatások esetében meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a vállalkozások az éves határidőn túl is benyújthassanak korrekciót, ha arra valamilyen függő jogi helyzet (pl. a hatóság jogerős döntésének hiányában) nem kerülhetett sor. Vizsgálandó továbbá, hogy az igénylés leadása után – akár hatósági díj ellenében – nagyobb határidő álljon rendelkezésre a gazdálkodóknak az esetleges hibák javítására, az igénylés kiegészítésére.

Ennek az egyszerűsítési lehetőségnek a közösségi jogszabályokkal összhangban kell megvalósításra kerülnie, tekintettel arra, hogy a területalapú támogatások jogalapját a 73/2009/EK rendelet, illetve a 1122/2009/ EK bizottsági rendelet képezi.

Az intézkedés a jelenlegi határidők valamint a korrekciós eljárás teljesíthetőségének felülvizsgálatát célozza, amely a vállalkozói visszajelzések alapján nem minden esetben elegendő ahhoz, hogy a támogatási igények megfelelő módon leadásra kerüljenek.

Ütemezés és felelősök: 2012. március 1. – jelenlegi gyakorlat elemzése a vállalkozói szervezetekkel történő együttműködés keretében, a vizsgálat eredménye alapján javaslatok készítése (VM)

49. A földhasználati nyilvántartással kapcsolatos adatbázisok összehangolása és a hatóságok közötti adatszolgáltatás gyakorlatának javítása: a hatóságok a földhasználati igazolás beszerzését ne a gazdáktól várják, hanem a hatóságok közötti adatszolgáltatás keretében szerezzék be az eljárások során

A földhasználati nyilvántartásnak az alapja az ingatlan-nyilvántartás, azonban attól elkülönülő, önálló közhiteles nyilvántartás. A földhasználati nyilvántartás a földhasználókról vezetett adatbázis, mindkettőt a földhivatalok vezetik, holott a kettős nyilvántartás nem csupán a vállalkozók regisztrációs terheit növeli, hanem a hatóságok közötti adatátadást is nehezíti.

A nyilvántartások közötti elkülönülést mi sem példázza jobban, mint hogy az egyikben bekövetkezett változás a másikon nem kerül átvezetésre: ha a Földhivatal például egy osztatlan közös tulajdont megoszt, és új helyrajzi szám keletkezik vagy az aranykorona érték változik, arról a bérlőt nem értesíti - ellenben a földhasználati nyilvántartásban történő változás átvezetésének kérelmezése, mint kötelezettség őt terhelné (ugyanannál a hatóságnál).

A földhasználati nyilvántartás adatait a vállalkozásoknak saját maguknak kell kikérni többek között a gázolaj jövedéki adójának visszaigénylése során – valamint az egyes változásokat is maguknak kell átvezettetniük. Az ezzel kapcsolatos eljárási díjak több ezer forintot tesznek ki. A földhasználati nyilvántartás már ingyenesen hozzáférhető a hatóságok számára, el kell érni tehát, hogy a hatóságok a jövőben a nyilvántartással kapcsolatos adatokat maguk szerezzék be, és ne az ügyfelektől várják ezt el.

A jelenlegi rendszerben további átfedést jelent, hogy Magyarország EU csatlakozását követően a termőföld használathoz kötött agrártámogatások alapját a MePar (műholdas térinformatikai nyilvántartása a termőföldeknek) rendszerben rögzített adatok képezik. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal a MePar alapján ellenőrzi a bejelentett földhasználatot, így ehhez sincs szükség a földhasználati nyilvántartásra.

Az intézkedés keretében ezért meg kell vizsgálni annak a lehetőségét is, hogy a különböző nyilvántartásokat miként lehetne jobban összehangolni.

Az intézkedés a vállalkozói adminisztratív terheket kb. 1,6 milliárd Ft-tal mérsékli.

Ütemezés és felelősök: 2012. január – az adatbázis adatbázisok összehangolására vonatkozó koncepció elkészítése és a hatósági gyakorlat felmérése (VM, az érintett tárcák bevonásával)

2012. március 13. – Kormány előterjesztés elkészítése (VM, az érintett tárcák bevonásával)

2012. szeptember – a végrehajtás érdekében szükséges jogszabálymódosítások és egyéb a hatóságok gyakorlatát javító lépések előkészítése (VM, az érintett tárcák bevonásával)

2013. január 1. – az adatbázisok összehangolt működésének megkezdése (VM, az érintett tárcák bevonásával)

Élelmiszerbiztonság

Az élelmiszerbiztonság kiemelt társadalmi érdek – amely magába foglalja a biztonságos élelmiszerforgalmazás megteremtésére, a közegészségügy biztosítására, a hagyományosan magas minőségű magyar élelmiszer és gazdaságstratégiai szempontból is kiemelkedő jelentőségű vendéglátás keretrendszerének fenntartására vonatkozó igényt.

Az élelmiszerbiztonság elérése érdekében a felelős tevékenység végzésének és nem az azzal kapcsolatosan jelenleg elvárt papírmunka adminisztrálásának fontossága hangsúlyozandó. A minden termékről külön-külön vezetendő gyártmánylapok, a hűtőközegek napi kétszeri mérésének előírása, a mosogatási szabályzatalkotási kötelezettség, vagy éppen az üzletben kialakítandó szállítási útvonalak azonban csak eszköznek tekinthetők – bürokratikus, és sok esetben célszerűtlen eszközöknek, amelyek alkalmazását a hatóságok jellemzően maguk sem tudják ellenőrizni.

A kérdéskör alapvetően Uniós szabályozási alappal bír – a csatlakozáskor felmerülő igények a HACCP alapú rendszerek alkalmazására vonatkozóan azonban jelentős vállalkozási irritációt jelentettek az élelmiszer előállítók és a vendéglátó vállalkozások számára. Az Európai Parlament és a Tanács 852/2004/EK rendelete az élelmiszer-higiéniáról ugyanis előírja, hogy az élelmiszer-ipari vállalkozók a HACCP alapelvein alapuló folyamatos eljárást vagy eljárásokat kell, hogy bevezessenek, alkalmazzanak és tartsanak fenn.

Az Unió elvárása azonban igen rugalmas: a HACCP (mozaikszó: jelentése veszélyelemzés és kritikus ellenőrzőpontok az élelmiszerbiztonság területén) fogalmának meghatározása helyett csupán 7 olyan alapvető fogalmat tartalmaz, amelyet az élelmiszeripari vállalkozásoknak figyelembe kell venniük, és megtartását igazolniuk tevékenységük során. Az igazolás módját, konkrét tartalmát a vállalkozók maguk határozhatják meg a nemzeti szabályozás figyelembevételével.

Az Unió jogszabály kifejezetten hangsúlyozza: lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az illetékes hatóság az élelmiszer-vállalkozás jellegének és méretének megfelelően a HACCP egyszerűsített megvalósítását és dokumentálását is elfogadhassa.

A hazai vállalkozói visszajelzések jogosan mutatnak rá arra, hogy a HACCP rendszer teljes körű alkalmazását az EU rendelet nem írja elő: az a dokumentációs és előírástöbblet, amely a hazai szabályozásban megjelenik a HACCP kapcsán, az Unió elvárásából nem vezethető le – jórészt a nemzeti szabályozásból, másrészt pedig a hatóságok túlzott elvárásából, valamint a külső szakértők által „túl-misztifikált” tanácsadásból fakadnak. A vállalkozások ennek okán úgy tapasztalják, hogy az alapelvek megfogalmazásán túl a magyar szabályozás sokkal szigorúbban kezeli, kötelezővé teszi a szigorú előírásokat valamint a különböző méretű és tevékenységű vállalkozásokhoz rugalmatlanul viszonyul.

A jelenlegi szabályozási gyakorlatban az alábbi problémák merülnek fel:

- szinte lehetetlen bizonyítani, hogy minden veszély, probléma megelőzésre került volna - a visszajelzések alapján a hatósági ellenőrzések során a vállalkozások kiszolgáltatottnak érzik magukat, hiszen tökéletes és kockázatmentes előállítási rendszer nincsen. Ez a jogalkalmazás bizonytalanságát, és esetlegességét eredményezi a jogbiztonság romlása mellett;
- időigényes és képzett szakembereket igényel az elemzéshez - önmagában jól jelzi egy szabály bonyolultságát, ha annak egy felkészült, és szakmailag potens vállalkozó egyedül nem képes megfelelni. Egységes állami minimumszabályok hiányában a tanácsadói piacon dolgozó vállalkozások sok esetben túlteljesítik a jogszabályokban előírt elvárásokat a hatósági igényekre hivatkozva, valamint a nagyobb tanácsadói díjak megalapozása érdekében – a hatóságok pedig a dokumentumban foglaltak megtartását kérik számon minden esetben a vállalkozóktól.
- az elemzést egyedileg kell elvégezni minden termékre, feldolgozó vonalra, illetve nyersanyagra az adott helyszínen, természeti, gyártási, forgalmazási körülmények között - amely előírás a legkisebb vállalkozások esetében lehetetlen feladat. Egy 20-25 féle ételt előállító kisvendéglő, kávézó vagy cukrászat számára a HACCP rendszer kiépítés formális feladattá válik. A higiénés szabályok ésszerű betartása mellett a HACCP szabályzat minta megvásárlásával az előírást teljesítik, de a betartásra erőforrásuk nincsen;
- rendszeresen felül kell vizsgálni és naprakész állapotban kell tartani az egyes dokumentációtartalmakat - ami azt jelenti, hogy bármely összetevő vagy éppen technológia (pl. tisztítószert) változásakor hosszas dokumentálási igény keletkezik, amely kisebb jellegű, azonos kockázatot képviselő elem változásakor még ésszerűnek sem mondható elvárás;
- a vállalkozások napi munkáját a párhuzamos dokumentációk tovább nehezítik. Gyakran kell olyan nyilvántartásokat vezetniük, amelyeket egyébként is vezetnek egy másfajta formanyomtatványon, vagy esetleg elég lenne egy nyomtatvány a különböző nyilvántartások vezetésére, illetve vannak, amelyek gyakorlatilag semmilyen plusz információval sem szolgálnak. Az érintettek szerint a mérlegelést engedő kérdésekben a hazai jogalkotók a legszigorúbb előírást választották. Ez jelentős többletköltségekhez vezet, amely versenyhátrányt okoz a magyar vállalkozásoknak.

A bonyolult előírások a tevékenység minőségére is negatívan hatnak: sokakat elfordítanak a természetes alapanyagok használatától, hiszen a készáruk megfelelőségének dokumentálása egyszerűbb az élelmiszer-ipari vállalkozások számára. Ez a hazai gasztronómia, vendéglátás, turizmus számára kifejezetten hátrányos. Az Unió kötelezettségeink okán nincsen lehetőség arra, hogy a HACCP alapelvek alkalmazása alól egyetlen élelmiszer előállító vállalat is mentesüljön, a nemzetközi gyakorlat elemzése alapján ugyanakkor nem látszik akadálya például egy olyan, mintegy kézikönyvszerű - kockázatelemzésen alapuló iránymutatás készítésének - amelynek megtartásával a legkisebb vállalkozások mentesülhetnének a HACCP rendszer szigorú és részletes elvárásai alól. Az állam által a legkisebb vállalkozásokra lefektetett minimumkövetelmények és mintadokumentációk akár egy az egyben alkalmazhatóak lennének számukra.

Ugyanezen megoldást alkalmazták azon országok, amelyek a leghatékonyabb módon alakították ki az Unió rendelkezéseinek illeszkedő nemzeti jogszabályokat. A legtöbb tagállamban nehézségek merültek fel az élelmiszer-ipari kisvállalkozások, nevezetesen a mikro- és kisméretű vendéglátó-ipari és kiskereskedelmi létesítmények körében. Néhány esetben külső tanácsadók olyan általános rendszereket bocsátottak rendelkezésre, amelyek nem álltak összhangban a létesítmények valódi jellegével, és alkalmazásuk a kötelezőnél több dokumentációs és nyilvántartási feladattal járt. A nemzetközi szabályozások az utóbbi időben jelentősen egyszerűbbekké váltak, hiszen a kisvállalkozók számára a bonyolult élelmiszerbiztonsági rendszerek nem hatékonyak, viszont felettébb drágák.

Néhány tagállamban az illetékes hatóságok oly módon járultak hozzá a probléma enyhítéséhez, hogy bizonyos típusú tevékenységekre vonatkozóan kockázatelemzést végeztek, illetve a kisvállalkozások számára egyszerűsített gyakorlati tájékoztató anyagot dolgoztak ki. Más tagállamokban az élelmiszer-ipari szektor szereplőit arra biztatták, hogy dolgozzanak ki útmutatókat a helyes gyakorlatról, mivel ezek az eddigi tapasztalatok alapján igen hasznos eszköznek bizonyultak.

50. Az Európai Unió egyik legkorszerűbb élelmiszerbiztonsági rendszerének alkalmazási feltételeinek kialakítása 2014-re: Meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy az európai uniós élelmiszerbiztonsági és higiéniai előírásoknak (HACCP) való teljes megfelelést biztosító, ugyanakkor a vállalkozások számára a lehető legkönnyebben betartható, számukra a lehető legkevesebb adminisztratív terhet jelentő rendszer jöjjön létre.

A vállalkozások visszajelzései alapján az élelmiszerbiztonsági rendszerekre vonatkozó szabályozásból adódó adminisztratív kötelezettségek súlyos problémát jelentenek a számukra, betartása túlzottan bonyolult. (Az Egyszerű Állam Konzultáció során a leggyakrabban említett, a vállalkozások működését közvetlenül befolyásoló, leginkább irritáló tényezők közé tartozik.)

Az intézkedés célja, hogy 2014-re a vállalkozások számára következetesen betartható, az élelmiszerbiztonsági és higiéniai szempontokat hatékonyan érvényesítő rendszer jöjjön létre, amely mindemellett azonban ésszerű adminisztratív terhelést jelent.

A rendszer kialakításához szükséges lépések – a végrehajtás során kiemelt alapelvként biztosítani kell a vállalkozó szervezetek folyamatos bevonását:

Elemzések, vizsgálatok

- Problémás pontok meghatározása: A végrehajtás során meg kell vizsgálni, hogy a rendszer illetve annak alkalmazásának mely elemei azok, amelyek a legtöbb dokumentációs terhet eredményezik, illetve leginkább problémát okoznak a betarthatóság szempontjából.

- A jelenleg már azonosított problémás területeken (hatósági, működés, tájékoztatás) meg kell határozni, hogy milyen konkrét változtatásokra van szükség a hatósági működés (ellenőrzés) egységesítéséhez, kiszámíthatóbbá tételéhez, illetve kommunikáció, oktatás terén.
- Nemzetközi legjobb gyakorlatok elemzése: Milyen eszközökkel segítik az EU tagállamai az irányelvek betarthatóságát, az önellenőrzés folyamatát.

Javaslatok kidolgozása, elfogadása

A vállalkozói szervezetek bevonásával elvégzett vizsgálatok alapján kerül sor a szabályozási környezet és az állami szerepvállalás szükséges módosításait érintő javaslatok kidolgozására, illetve azok elfogadására, jóváhagyására.

A javaslatok alapján átalakított rendszeralkalmazást a vállalkozói szervezetek és a hatóság rendszeresen értékelik és szükség esetén további javaslatokat fogalmaznak meg.

A nyilvántartási kötelezettségeknek gyakorlatias, valóban szakmai érdekeket szolgáló dokumentációra szorítása mintegy 2,6 milliárd Ft adminisztratív tehercsökkentést eredményezne. A gyakorlati élethez jobban alkalmazkodó önellenőrzési rendszer kialakításával az élelmiszerbiztonsági szint emelkedése érhető el.

Ütemezés és felelősök: 2012. július 1. – szükséges vizsgálatok elvégzése, javaslatok kidolgozása

2012. július 1-2012. december 31. A szükséges módosítások elfogadása, felkészülés

2013. január 1. – a kidolgozott javaslatokon alapuló élelmiszerbiztonsági rendszer hatálybalépése

2013. utolsó negyedév – az élelmiszerbiztonsági rendszer működésének értékelése a vállalkozói adminisztratív terhek, élelmiszer-biztonsági és higiéniai szempontok érvényesülése szempontjából (vállalkozói szervezetek bevonásával).

51. Vendéglátó vállalkozások számára kötelező anyaghányad nyilvántartások szükségességének kiértékelése a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet hatályba lépésétől számított egy év során végzett hatósági ellenőrzések tapasztalatainak fényében.

52. Élelmiszer-előállító vállalkozások számára kötelező gyártmánylap készítési kötelezettség (a termékek összetételének részletes dokumentálása) egyszerűsítése

A vonatkozó jogszabályok módosításával kerüljön egyszerűsítésre

- az élelmiszer előállító vállalkozások vonatkozásában a termékek összetételének részletes dokumentálását szolgáló gyártmánylap készítési-,
- a vendéglátó vállalkozások esetében a felszolgált ételek összetételének részletes dokumentálására szolgáló kötelező anyaghányad nyilvántartás vezetési kötelezettség.

A vállalkozások számára irritáló, az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos társadalmi érdekeket és igazgatási célokat nem szolgáló nyilvántartások szükségességének felülvizsgálata, egyszerűsítése mintegy 1,5 milliárd Ft-tal csökkenti a vállalkozások közvetlen adminisztratív terheit. A nyilvántartások meglétének formális ellenőrzése helyett a hatóságok tevékenysége az élelmiszerbiztonsági szabályok megtartására összpontosítható.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – jogszabály módosítás elkészítése (VM, NGM)

2012. március 1. – jogszabály módosítások elfogadása (VM, NGM)

2012. április 1. – hatályba lépés és intenzív kommunikációs kampány (VM, NGM)

A környezetvédelmi és a termékdíj-szabályozás további egyszerűsítése

A környezetvédelmi szabályozás egyszerűsítésének alprogramja az egyszerű, betartható, a vállalkozások működéséhez és a tevékenységük környezeti kockázatához igazodó, differenciált környezetvédelmi szabályozás kialakítását tűzi ki célul.

A legfontosabb problématerületek a következők

- Számos ügyintézési forma ma még nem érhető el elektronikusan, így jelentős terhet ró a vállalkozásokra a papíralapú ügyintézés (ezen belül is leginkább a változás bejelentés), vagy a többszörös adatszolgáltatás – azaz olyan adatok, információk bekérése, amely egy másik hatósági ügy kapcsán már a hatóság rendelkezésére áll.
- A jelenlegi szabályozás ma elsősorban a kis- és középvállalkozásokat érinti hátrányosan, hiszen jellegzetesen nekik ugyanakkora az egyes eljárásokhoz benyújtandó dokumentáció, mint egy nagyvállalatnak.
- Az uniós szabályok implementációjakor a szabályozás nem mindig alkalmazkodott a magyar sajátosságokhoz, ezért néha a vállalkozások életszerűtlennek, túlzónak érzik az egyes kötelezettségeket.

Az adminisztráció és az ügyintézés egyszerűsödésével, elektronizációjával jelentős változás várható: a vállalkozások több forrást tudnak szánni a modern technológiák, környezetkímélő eljárások bevezetésére, egyúttal a hatóság több energiát tud a megelőzésre, ellenőrzésre fordítani. Így mind a környezeti célok, mind a versenyképességi célok egyszerre tudnak teljesülni.

<p>53. A környezetterhelési díj bevallásának egyszerűsítése és éves fizetési kötelezettséggé alakítása. Az adatszolgáltatás átalakítása annak érdekében, hogy a hatóság számára közölt adatokból az adóhatóság maga állapíthassa meg a fizetendő összeget</p>
--

A javaslat eredményeként a vállalkozások számára komoly adminisztrációs terhet jelentő negyedéves környezetterhelési díj előleg bevallása és fizetése éves rendszerűvé válik. A hatóság számára közölt adatokból (pl. engedélyekből, éves felülvizsgálatból) számított díjfizetés pedig jelentősen csökkentené a vállalkozások által külső szakértő igénybevételének kötelezettségét.

A javasolt intézkedés mind az adminisztrációs terheket, mind a vállalkozói irritáció jelentősen csökkentené. Az eddigi szétváló negyedéves bevallás, előleg-fizetés, majd év végi bevallás és elszámolás éves rendszerűvé alakítása várhatóan mintegy 6,1 milliárd Ft adminisztrációs kiadáscsökkentést eredményezne.

Ütemezés és felelősök: 2012. február 29. – éves díjfizetés kidolgozása (NGM, VM)

2012. november 30. – hatósági díj megállapítás kidolgozása

2012. december 1. – hatálybalépés

54. Hulladék-nyilvántartás egyszerűsítése

A javaslat eredményeként a vállalkozások a tevékenységük során képzett hulladékról vezetett nyilvántartás rendszeressége ritkul. A naprakész nyilvántartás vezetési kötelezettsége csak egyes kiemelt kockázatú iparágak (vegyipar, gyógyszeripar, hulladékkezelők stb.) és csak egyes hulladéktípusok (veszélyes hulladék) marad meg. A nem veszélyes hulladékok havi rendszerességű nyilvántartása ugyanakkor jelentősen csökkenti a vállalkozások (elsősorban a kis és középvállalkozások) adminisztrációs kötelezettségeit.

A javasolt intézkedés mind az adminisztrációs terheket, mind a vállalkozói irritációt jelentősen csökkenti. A javaslat éves szinten mintegy 3,1 milliárd Ft adminisztrációs teher csökkenéssel jár.

Az intézkedés megvalósítása során nagyon fontos annak előzetes vizsgálata, hogy mely tevékenységekre, milyen hulladékképződésre lehet ezt az egyszerűsítést alkalmazni. A legnagyobb veszélyt jelenti, hogy jelenleg igen magas az illegális hulladék lerakás és kereskedelem (elsősorban színesfém, illetve elektronikus hulladék kereskedelem), és ehhez kapcsolódó szervezett bűnözés.

Kapcsolódási pontok:

- Az hulladékgazdálkodás újraszabályozása

Ütemezés és felelősök: 2011. november 30. – hulladék nyilvántartás újraszabályozása (VM)

2012. január 1. – hatálybalépés

55. Az egységes környezethasználati engedély (EKHE) időtartamának meghosszabbítása, az éves ellenőrzés ritkábbá tétele

Az intézkedés eredményeként:

- Az egységes környezethasználati engedély legalább 10 éves időtartamra kerül kiadásra, amennyiben ennél rövidebb időszakra adja ki, a hatóságnak indokolnia kell a döntést. (A szabályozás átalakítása során figyelembe véve a vonatkozó 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet.) Az időközönkénti (5 év) felülvizsgálat kötelezettségének megőrzésével.
- A vonatkozó új, 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hazai alkalmazása során 2013-tól az éves ellenőrzések ritkábbá tétele, kockázatbecslési alapa helyezése.

Természetesen a hatóság továbbra is ellenőrizheti szűrőpróbaszerűen, vagy tervszerűen az engedélyben foglaltak teljesülését.

Az éves felülvizsgálat adminisztrációs terhe mintegy 0,5 milliárd Ft-ra, az EKHE eljárás adminisztrációs terhe nemzetgazdasági szinten mintegy 0,9 milliárd Ft-ra tehető, így az intézkedéstől legalább 500 millió Ft-os adminisztratívteher-csökkentést várunk.

Ütemezés és felelősök: 2012. augusztus 31. – engedélyezési, felülvizsgálati rendszer átalakítása (VM)

2013. január 6. – hatálybalépés

56. Információs rendszer fejlesztések a környezethasználattal járó eljárások során felhasználandó adatok megozstására

A javaslat eredményeként a vállalkozások számára számos, papíralapú adatszolgáltatási kötelezettség megszűnik, illetve az engedélyezési, regisztrációs eljárásokban a már bekért adatokat a hatóság nem kéri be újra. Ezáltal a vállalkozások lényegesebb egyszerűbb, gyorsabb eljárásokkal találkoznak.

A tervezett informatikai fejlesztések révén mind a közvetlen adminisztrációs terhek mind az ügyintézési idők, és az ebből fakadó vállalkozói irritáció, valamint kockázatok csökkennek.

Az adminisztrációs terhek csökkenése, valamint az ügyintézési határidők jelentős csökkenéséből fakadó többlethasznok nemzetgazdasági szinten akár több tíz milliárd Ft-ra tehetőek.

A hatóságok számára a saját eljárásához szükséges mértékben elérhető információs rendszer legyen alkalmas:

- a párhuzamos hatósági adatigények kiszűrésére;
- a felesleges, szakmailag indokolatlan adatbekérések megszüntetésére;
- az elektronikus adatszolgáltatás teljesítésére;
- az egyes adatokban bekövetkezett változások egyablakos bejelentésére;
- a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek átláthatóságának javítására, a jogszabályok megkerülésével működő vállalkozói működés visszaszorítását célzó ellenőrzési gyakorlat megalapozására.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – elektronikus ügyintézés lehetőségeinek áttekintése (VM)

2013. január 1.– elektronikus ügyintézés indulása (VM)

57. A vízjogi üzemeltetési engedély kerüljön be az egységes környezethasználati engedélyezés rendszerébe, így nem kellene arra külön engedélyezési eljárást fenntartani azoknak, akik egységes környezetvédelmi engedély megszerzésére kötelezettek

Az intézkedés eredményeként a vízügyi engedélyek közül a vízjogi üzemeltetési engedély egységes környezethasználati engedélybe foglalása jelentősen egyszerűsíti az engedélyezési eljárást, hiszen felesleges adatszolgáltatási átfedéseket szüntet meg. Az intézkedésnek köszönhetően csökken az igazgatási szolgáltatási díj, rövidebb ügyintézési határidővel kell számolni. Ezáltal gyorsabban kezdhető meg az adott tevékenység is.

A tervezett szabályozás módosítás során meg kell vizsgálni azokat a környezeti szempontokat is, amelyek eddig az egységes engedélyi jelleg ellen szóltak: jelenleg az egységes környezethasználati engedély elvi típusú engedély, míg a vízjogi üzemeltetési engedélybe foglalt vízi létesítmények sajátos építményfajtáknak számítanak.

Az intézkedés hatására az adminisztrációs terhek mintegy 100 millió Ft-tal csökkennének.

Ütemezés és felelősök: 2012. augusztus 31. – szabályozási és intézményi feltételek megteremtése (VM, NFM)

58. A környezetvédelemmel kapcsolatos eljárások során az ügyfelekre vonatkozóan alkalmazott egyedi azonosítók egy részének, (KÜJ) felváltása más eljárások során is használt, már meglévő azonosítókkal (pl. adószám, cégjegyzékszám), ezáltal az egyedi azonosító igénylésére vonatkozó kötelezés megszüntetése és további azonosítók kivezetési lehetőségeinek vizsgálata (KTJ)

Jelenleg számos tevékenység megkezdéséhez, a környezetvédelmi hatósági eljárásokhoz külön azonosítók (KÜJ, KTJ, GLN) igénylése szükséges. A vállalkozás adminisztratív adataiban történő változás bejelentése vagy formanyomtatványon, vagy a külön jogszabályban meghatározottak szerint elektronikus úton történik. Az intézkedés eredményeként megszűnik mind a bejelentkezési kötelezettség, illetve az adminisztratív adatokban történő változás elérhető lesz más hatóságok információs rendszeréből. Az azonosítók kiváltása jelentős adminisztrációs terhetől szabadítja meg a vállalkozókat.

Az egyedi azonosítók igénylésének megszüntetésének hatására az adminisztrációs terhek legalább 15,5 milliárd Ft-tal, míg a változás bejelentés egyszerűsítésével további 1 milliárd Ft-tal csökkennek.

Az intézkedés szorosan kapcsolódik az 57. pontban foglalt informatikai fejlesztésekhez.

Ütemezés és felelősök: 2012. november 30. –informatikai, szabályozási keretek kialakítása (VM)
2012. december 1. - hatálybalépés

59. Az egyedi hulladékgazdálkodási terv készítési kötelezettség megszüntetése

Az intézkedés eredményeként megszűnik a kis- és középvállalkozások hulladékgazdálkodási tervkészítési kötelezettsége (megszűnne mind a dokumentációs, mind a díjfizetési kötelezettség). Az intézkedésnek köszönhetően gyorsabban meg tudják kezdeni az adott tevékenységüket. Természetesen a környezeti kockázatok növekedésének elkerüléséhez a felügyeleti hatáskör erősítése szükséges.

A tervkészítési kötelezettség megszűnése mintegy 300 millió Ft-tal csökkenti az adminisztratív költségeket.

Ütemezés és felelősök: 2011. november 30. – szabályozási és intézményi feltételek megteremtése (VM)
2011. december 1. - hatálybalépés

60. A hulladékgazdálkodás területén a rendszeres adatszolgáltatók körének szűkítése

A rendszeres adat-szolgáltatók köre a termelők esetében újra meghatározásra kerül, azaz csak jóval szűkebb vállalkozói körre terjed majd ki. Az intézkedés mind a vállalkozások, mind a hatóság adminisztratív terhein csökkent.

Az egy vállalkozásra jutó költségek nem csökkennek, de mivel szűkül az adatszolgáltatók köre, ezért ez éves szinten mintegy 100 millió Ft adminisztratív költség csökkenést jelent.

Ütemezés és felelősök: 2011. december 1. – szabályozási és intézményi feltételek megteremtése (VM)

61. A természetvédelmi szakhatósági közreműködés megszüntetése bizonyos esetekben

A szakhatósági közreműködés megszüntetés eredményeként jelentősen egyszerűsödik az építési engedélyezési eljárás. Az évek óta buszmegálló célra használt, akként is funkcionáló útszéli, széles útpadkán szabályos autóbusz öböl kiépítésének, forgalomba helyezésének közlekedés építésügyi hatósági ügyében a szakhatósági közreműködés megszüntetése. A közlekedési hatóság eljárása is egyszerűsödne ebben a speciális esetben, mivel egy megkereséssel kevesebbet kellene küldenie, rövidülne az eljárása is (A felügyelőségnek az általánostól eltérően 30 nap van a szakhatósági eljárására), és a felügyelőség szakhatósági eljárásainak száma is csökkenne.

Az intézkedés eredményeként a beruházónak kevesebb szolgáltatási díjat kell majd fizetnie, rövidül az engedélyezési eljárás.

Az intézkedés elsősorban jelképes, a szakhatósági közreműködést egyszerűsítene.

Ütemezés és felelősök: 2011. december – szabályozási és intézményi feltételek megteremtése (VM)

2012. január 1. - hatálybalépés

62. Egyes vízjogi engedélyezési eljárások egyszerűsítése: (a) egyes vízjogi engedélyezési eljárások bejelentéssel való felváltása, továbbá magának a vízjogi engedélyezési eljárásnak az egyszerűsítése, (b) a kármentesítési eljárás szabályainak egyszerűsítése

Az intézkedés elsődleges hatásaként alapvetően az eddig végre nem hajtott előírások szűnnek meg, vagy egyszerűsödnek. Csökkennek az eddig jegyzői hatáskörbe utalt, de általában el nem látott feladatok. Az intézkedés eredményeként javul a jogérvényesítés, aminek köszönhetően a legálisan folytatott tevékenységek erősödhetnek. Megszűnnek a túlzónak ítélt, általában be nem tartott előírásokból származó fenyegetettségek. Egyszerűsödnek a kármentesítési eljáráshoz kapcsolódó vízjogi engedélyezési eljárások, ami egyrészt az eljárás idejének rövidülése miatt javítja a beruházás hatékonyságát, másrészt csökkentheti a befizetendő igazgatási szolgáltatási díjakat.

Az intézkedésnek köszönhetően nem lesz szükség engedélyezési tervdokumentációra, csökken az igazgatási szolgáltatási díj, a vállalkozó tevékenységet a bejelentéssel megkezdheti, így több hónapos ügyintézési idő gyorsulással számolhat.

Az egyszerűsítés mértékétől függően mintegy 500 millió Ft adminisztrációs tehercsökkentés érhető el.

Ütemezés és felelősök: 2012. december – szabályozási és intézményi feltételek megteremtése (VM, NFM)

2013. január 1. - hatálybalépés

Termékdíj-szabályozás egyszerűsítése

A termékdíj fizetéséhez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségek korábban szinte valamennyi termelővállalatot érintették, amelyek elektronikai termékeket importál vagy gyárt, reklámhordozó kiadványokat rendel, termékek csomagolását végzi, vagy csomagolt termékeket hoz belföldön (elsőként) forgalomba. A környezethasználattal együtt járó termékek gyártóitól megkövetelt anyagi hozzájárulás társadalmilag fontos cél, ugyanakkor a fizetési kötelezettséggel kapcsolatos szabályok túlzottan széles kört érintettek, bonyolult adminisztrációt, és a hatóság számára is nehezen ellenőrizhető szabályokat eredményeztek.

A 2009-ben a hatósági ellenőrzések 52,8 százalékában állapítottak meg jogsértést a pénzügyőrök. Ezen arány nem lehet csupán a hatóság teljesítményének és a kötelezettek adóelkerülési szándékának következménye - ilyen magas aránynál bizonyosan a jogszabály nem volt megfelelő, mondhatni betarthatatlannak bizonyult.

A vállalkozói irritációt és terheket jelentősen fokozta, hogy a legnagyobb kötelezetti kör a csomagolások termékdíjában keresztül volt érintett. A csomagolás esetében nem a csomagolás gyártója volt a kötelezett, hanem a csomagolást felhasználó vállalat – ezen szabályozási megoldás nemcsak a kötelezettek körét emelte meg több tízezer vállalkozással, hanem az állami bevételek beszedhetőségét és az ellenőrzés lehetőségét is csökkentette. A termékdíjjal kapcsolatos adminisztrációs költségek a csomagolási termékdíj fizetésre kötelezettek esetében messze nem voltak arányosak a befizetés mértékével, a kis és közepes vállalatok esetében gyakran meghaladták a fizetett termékdíj összegét is.

A termékdíj szabályozással összefüggő közvetlen vállalkozói adminisztratív terhek a gazdasági tárca 2010-es részletes tehermérése szerint mintegy 27 milliárd forintot tettek ki, ehhez járult hozzá a bevalláshoz és a nyilvántartáshoz használt kódok megszerzésével, alkalmazásával járó adminisztratív terhek szintje több mint 17 milliárd forintra volt tehető.

Az idén júniusban elfogadott környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelem szakmai szempontjainak hatékonyabb érvényesítése mellett jelentős változásokat hozott az adminisztratív terhek vonatkozásában is:

- a csomagolási termékdíj esetében a gyártói felelősség elvét érvényesítette, kivéve a szabályozás alól azokat a cégeket, amelyek néhány ezer forintos fizetési kötelezettségre kényszerültek csupán. A csomagolást felhasználó helyett a jövőben kötelező jelleggel a gyártó fizeti majd meg a termékdíjat – az intézkedés eredményeképpen a jelenleg mintegy 40.000 fős regisztrált kötelezetti kör akár 80-90%-al is csökkenthető lesz.
- a csomagolást gyártók esetben azonban lehetőség lesz átalány fizetésére – a csekély, vagy kis mennyiséget előállítók évente egyszeri átalány fizetésével kiválthatják az évközi fizetéseket. Szintén lehetőségük lesz átalány fizetésére a mezőgazdasági vállalkozóknak is.
- a termékdíj fizetés szerződéssel történő átvállalását lehetővé teszi a beszállító és a gyártó viszonylatában – ezáltal a hazai beszállítók nem kerülnek versenyhátrányba amiatt, hogy az ő termékeik árát terheli a termékdíj – ellenben azt az exportáló cég igényelheti vissza.

- a termékdíjjal kapcsolatos adminisztráció egyablakossá alakult – azzal kapcsolatban kizárólag a NAV jár a jövőben el, valamint a termékdíj rendszerbe történő regisztráció és adatszolgáltatás több más, hulladékhasznosítási adatszolgáltatás is kielégítésre kerül majd.
- 2013-tól a cégek választhatóan vállalhatják, hogy a rendszeres negyedévi bevallás helyett az előző év azonos időszakában fizetett termékdíj 120%-át fizetik be. Ezzel mentesülnek a negyedéves bevallás alól, és év végén a tényleges kötelezettségük szerint elszámolhatnak – ha szükséges, visszaigényelhetik a túlfizetést, vagy a következő negyedéves befizetéskor érvényesíthetik azt.
- a termékdíj bevallások és az azzal kapcsolatos nyilvántartások elkészítése során használandó közel 10 féle azonosító 2-re csökkent.

A vállalkozások által régóta szorgalmazott intézkedésekkel az Előterjesztő becslései szerint mintegy 38,5 milliárd Ft-tal sikerült csökkenteni a vállalkozások adminisztratív terheit.

A törvény hatályba lépését követően az alkalmazás gyakorlati tapasztalatai alapján nem látszik akadály annak, hogy a csomagolás mellett az egyes további termékkörökre is meghatározásra kerülhessen átalányfizetési lehetőség, amellyel a csekély-, vagy kis mennyiséget importálók vagy gyártók élhetnének.

<p>63. A csomagoláson kívül más termékcsoportok esetében is nyíljon meg a termékdíj átalányfizetési lehetősége</p>

Az intézkedés keretében

- 2012. december 31-ig a vonatkozó jogszabályok módosításával biztosítani kell, hogy a termékdíj köteles termékek teljes körére vonatkozóan lehetővé váljon a csekély vagy kis mennyiségű termék után fizetők esetében az éves átalány fizetése,
- biztosítani kell továbbá, hogy az átalányfizetést választók a bevallásaikat egyszerűsített módon készíthessék el, és esetükben a nyilvántartási kötelezettségek kizárólag a termékmennyiség el nem érésnek igazolását biztosító adatkörre korlátozódjanak.

Az intézkedés a termékdíj fizetésre kötelezett cégek további részét mentesítheti a részletes adminisztratív kötelezettségek megtartása alól – mintegy 180 millió Ft megtakarítást eredményezve a gyártóknak -, egyben hozzájárul az állami bevételek biztosabbá válásához és mind a költségvetés, mind a vállalkozások oldaláról történő tervezhetőség javításához. Az irritáló adminisztratív kötelezettségek alóli mentesítés előnyei akár némileg magasabb termékdíj tételeket is képesek ellensúlyozni, azonban a részletes bevallások benyújtásának lehetővé tételének biztosításával a vállalkozások anyagi terhei sem nőnek egyenesen abban az esetben, ha az átalány túlzottan magasnak bizonyul.

Ütemezés és felelősök: 2012. augusztus – az érintettek lehetséges körének meghatározása, a csekély- és kis mennyiségre vonatkozó küszöbök meghatározása (VM)

2012. szeptember – törvénymódosítás elkészítése (VM, NGM)

2012. december 1. - hatálybalépés

A fuvarozáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

A közúti közlekedési szolgáltatások (fuvarozás) szakterületén belül tevékenykedő vállalkozásoknak (kb. 22-23 ezer vállalkozás) nagy számú jogszabályi előírásnak kell folyamatosan és maradéktalanul megfelelniük, eleget tenniük.

Ez a szakterület van az ellenőrzéseknek szinte leggyakrabban kitéve, ugyanis a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, az Országos Rendőr-Főkapitányság szervei, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat és a Fővárosi Közterület-felügyelet is jogosult közúti vagy telephelyi ellenőrzések keretein belül megvizsgálni a tevékenység végzésének jogszerűségét, az előírások betartását.

A jogszabályi előírásoknak való folyamatos megfelelés, az ellenőrzések általi fenyegetettség, és a hiányosságok miatt bekövetkező bírságfizetés olyan körülmények, amelyek sok esetben komoly kihatással vannak a vállalkozások működésére, versenyképességére. Ezért is lett ez az ágazat kiemelt területe az adminisztrációcsökkentésre irányuló Programnak.

A Program kidolgozása során folytatott nyilvános konzultáció és a szakmai szervezetek részvételével folytatott almunkacsoport munkája során számos észrevétel érkezett, amelyek beépítésre kerültek intézkedési javaslatainkba.

A felmerült problémáknak megfelelően intézkedési javaslataink többek között az alábbi területeken történő előrelépést célozzák a fuvarozással foglalkozó vállalkozók adminisztratív terheinek csökkentése érdekében:

- Hatósági eljárások és ügyintézés egyszerűsítése, hatékonyabbá tétele;
- Egyablakos és elektronikus ügyintézés megteremtése, továbbfejlesztése;
- Adatszolgáltatás egyszerűsítése, hatósági adatbázisok interoperabilitásának növelése;
- Adózási és számviteli szabályok felülvizsgálata és egyszerűsítése;
- Hatósági ellenőrzési és bírságolási gyakorlat felülvizsgálata és egyszerűsítése;

Az intézkedési javaslatok természetesen elsősorban a fuvarozási ágazat specifikus problémáira kívánnak megoldást nyújtani, ugyanakkor számos ponton kapcsolódnak a Program más területeihez és azok intézkedéséhez is, mint például:

- Adózáshoz kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségek egyszerűsítésének további lépései;
- Számvitelhez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségek egyszerűsítésének további lépései;
- Elektronikus megoldások a vállalkozói adminisztráció csökkentésére;
- A hatósági működés felülvizsgálata a vállalkozói adminisztrációs terhek szempontjából;

A Programban szereplő intézkedési javaslatok mellett a Kormány több lépést is tett már többek között a mezőgazdasági gépekre és pótkocsikra vonatkozó további kedvezmények biztosítása, valamint a járművek környezetvédelmi felülvizsgálatánál a minőségirányítási rendszer kötelező alkalmazásának eltörlése érdekében. Emellett a közeljövőben kerülnek előkészítésre többek között a közúti köz-

lekedési szolgáltatói engedély kiváltásának egyszerűsítését, valamint a közúti járművezető képzés és vizsgáztatás reformját, a távoktatás (e-learning) bevezetését célzó intézkedési javaslatok is.

A fejezet további részében a fuvarozással foglalkozó vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentésére irányuló konkrét intézkedési javaslatokat részletesebben is bemutatjuk.

64. Fuvardokumentációk elektronizálása: az intézkedések eredményeként a helyszíni ellenőrzés során a sofőrnek elég lesz egy szűkebb fuvarokmány kört magánál tartania, elsősorban a belföldi szállítás esetében

A fuvarozás során a szállító járműveken tartandó fuvarokmányok köre rendkívül széles lehet, ami tovább növekedhet, ha különleges áru vagy nemzetközi szállítási tevékenységről van szó.

Az intézkedés első lépései között meghatározásra kerül az elektronizálásba bevonható dokumentumok köre, az utólagos ellenőrzésbe bevonható okmányok körét a fuvarozáshoz közvetlen kevéssé kapcsolódó dokumentumok teszik ki, a fuvarozáshoz, az áru leszállításához feltétlenül szükséges dokumentumok körében pedig megkezdődik az elektronizálás, így az elektronizált okmányok adatköre és engedélyei lekérdezhetők elektronikusan a helyszínen. A fuvarozók díj ellenében használhatnák ezeket az elektronikus szolgáltatásokat. Hosszabb, több éves időtávon cél az is, hogy a jogosítványon és a forgalmi engedélyen kívül minden okmány legyen elektronikusan elérhető.

Az intézkedés eredményeként a helyszíni ellenőrzés során a sofőrnek elég lesz egy szűkebb fuvarokmány kört magánál tartania, elsősorban a belföldi szállítás esetében. Az elektronizálás és az utólagos ellenőrzés megteremtésével egy korábbinál vállalkozásbarátabb ellenőrzési gyakorlat alakul ki és csökken a nem szándékos okmányhiányból származó bírságok száma és az ebből fakadó vállalkozói irritáció szintje. Ha az elektronizálásba megfelelő nagyságú okmánykört sikerül bevinni, akkor a teljes fuvardokumentáció mindennapos ellenőrzéséből fakadó terhei és az elfelejtésekből fakadó bírságok mennyisége és értéke jelentősen – akár 2,9 milliárd Ft vállalkozói ráfordítás értékben – csökkennek. Az intézkedés keretében így módon megvalósul több, gyorsabb és olcsóbb ellenőrzés nagymértékben hozzájárul a fuvarozással foglalkozó vállalkozók gazdasági tevékenységének kifejlesztéséhez is.

Az intézkedés kapcsolódik *Az érintett hatóságok közös, koordinált ellenőrzési eljárásai* elnevezésű intézkedéshez.

Ütemezés és felelősök: 2013. május 30. – gyakorlati működés elvi lehetőségének megteremtése (NFM)

2014. január 1. - hatálybalépés, gyakorlati működés elindulása (NFM)

65. A hatóságok közötti adatátadás javítása: A hatóságok közötti adatátadás javítása eredményeként a fuvarozási engedély megadása során a Kormányhivatal közvetlenül a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól fogja kikérni a pozitív adólistán szereplő vállalkozók adatait

A hatóságok közötti adatátadás javítása eredményeként a fuvarozási engedély megadása során a Nemzeti Közlekedési Hatóság közvetlenül a NAV-tól fogja kikérni a pozitív adólistán szereplő vállalkozók adatait. A helyi adókkal kapcsolatos igazolások esetében továbbra is a vállalkozónak kell kérni az igazolást, de teszünk lépéseket ezen adóigazolások átadásának irányába. Vagyis a központi közigazgatáson belüli adatátadások rendszerének kialakítását követően valószínűleg meg a szélesebb, teljes államigazgatásra kiterjedő hivatalok közötti adatátadás.

Az intézkedés másik fontos eleme, hogy az okmányirodáknál megteremtődik annak a lehetősége, hogy a cégbíróságnak járó szokásos illeték (díj) ellenében bekérhessék a cégkivonatokat a járműigazgatási eljárásoknál, de továbbra is lehetőség marad az is, hogy a vállalkozó maga kérje be a cégkivonatokat a Cégbíróságtól.

Az intézkedések hatására felgyorsul az ügyintézés és csökken az idő, amit a fuvarozó vállalkozók eddig kénytelenek voltak a különböző hatóságoknál eltölteni. A vállalkozásokra terhelt felesleges költségek hozzávetőleg 810 millió Ft-tal csökkennek.

Ütemezés és felelősök: 2012. augusztus 31. – hatálybalépés, gyakorlati működés elindulása (KIM, NFM, NGM)

66. Megvalósul a fuvarozó járművek egyablakos ügyintézése: A fuvarozó járművek egyablakos ügyintézésének megteremtése első lépéseként a járműigazgatási eljárások során (okmányirodák hatásköre) és az engedélyezéssel kapcsolatos ügyeket fizikailag egy helyen lehet intézni

A fuvarozással foglalkozó vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentését szolgálja a fuvarozó járművek egyablakos ügyintézésének megteremtése, amelynek során nem a vállalkozó kötelessége lenne az adatok és okmányok egyik igazgatási szervtől a másikig történő eljuttatása. A fuvarozó járművek egyablakos ügyintézésének megteremtése első lépéseként a járműigazgatási eljárások során (okmányirodák hatásköre) és az engedélyezéssel kapcsolatos ügyeket fizikailag egy helyen lehet intézni. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy a közlekedési felügyelőség (Kormányhivatal) megyei kirendeltségeinél okmányiroda is fog működni vagy pedig a megyei kirendeltségek költöznek be az okmányirodába. Az intézkedés kitér a tényleges egyablakos ügyintézés megvalósítási tanulmányának elkészítésére, amikor nem pusztán egy helyen, de ténylegesen egy ablakban, a lehető legmagasabb fokon elektronizáltan lehet intézni a fuvarozó járművek igazgatási és engedélyezési ügyeit.

Az intézkedések hatására a járműigazgatással és a fuvarengedélyezéssel kapcsolatos ügyek intézése felgyorsul. A vállalkozásokra terhelt felesleges költségek hozzávetőleg 380 millió Ft-tal csökkennek. Az Okmányirodák kitelepülése többletköltséget jelenthet.

Ütemezés és felelősök: 2011. november 30. - fizikailag egy helyen történő ügyintézés jogszabályi háttérének és eljárási elemeinek kidolgozása (KIM, NFM)

2012. június 1. – tényleges egyablakos ügyintézés megvalósítása (KIM, NFM)

67. A vezetői engedélyek és a gépjárművezetői képesítési igazolványok érvényességi ideje összehangolásra vagy egyetlen okmányban egységesítésre kerül

Az uniós szabályozásnak megfelelően bizonyos, közúti áru fuvarozást és személyszállítást végző gépjárművezetőknek – életkoruktól, az általuk használt jármű kategóriájától és a megtett távolságtól függően – szakmai alkalmassági bizonyítvánnyal kell rendelkezniük. Annak megállapítása érdekében, hogy a gépjárművezető teljesíti-e kötelezettségeit, a tagállamoknak szakmai alkalmassági bizonyítványt kell kiállítaniuk a gépjárművezető számára, amely tanúsítja, hogy rendelkezik alapképesítéssel, illetve részt vett továbbképzésben.

Igaz ugyan, hogy jelenleg alapesetben (vagyis egy induló, fiatal gépjárművezető esetén) mind a vezetői engedély, mind pedig a gépjárművezetői képesítési igazolvány érvényességi ideje megegyezik (5 év), azonban a fent említett tényezők függvényében ez el is térhet, aminek következtében az okmányok megújítása külön ügyintézés igényelhet, adminisztrációs terhet róva ezzel a vállalkozásokra.

Az intézkedés két alternatívát is nyújt a vezetői engedélyekhez és a gépjárművezetői képesítési igazolványokhoz kapcsolódó vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésére:

- A vezetői engedélyek és a gépjárművezetői képesítési igazolványok érvényességi idejének összehangolásával meghatározott időszakonként (pl. 5 évenként) egyszer kerülne csak sor az okmányok megújítására, így minden ezzel kapcsolatos ügyintézésre.
- A vezetői engedélyek és a gépjárművezetői képesítési igazolványok egy okmányban történő egységesítésével a gépjárművezetői képesítésről nem tanúskodna külön okmány, hanem az erre vonatkozó információ feltüntetésre kerülne a vezetői engedély megfelelő kategóriájánál, a 95-ös kód bejegyzésével, így minden ezzel kapcsolatos ügyintézés szintén egy alkalomra korlátozódna.

Az intézkedés közvetlenül és pozitívan érinti a kb. 22,5 ezer fuvarozással foglalkozó vállalkozást, mivel csökkenek a vezetői engedélyekhez és a gépjárművezetői képesítési igazolványokhoz kapcsolódó vállalkozói adminisztratív terhek, mérsékelve ezzel a vállalkozói irritáció mértékét is.

Az intézkedés megvalósításával a vállalkozói adminisztratív terhek becslés alapján mintegy 120 millió Ft-tal csökkennének, feltételezve, hogy a vezetői engedélyek és a gépjárművezetői képesítési igazolványok eltérő érvényességi idejéből adódóan átlagosan kb. 2-3 évente kerül sor az okmányok megújítására és a megújításra fordított idő átlagosan 2-3 nap. Ez alatt az idő alatt a gépjárművezető kiesik a munkából, a tevékenységből kieső 1 nap nyereségének visszanyerése vállalkozásonként pedig kb. 4 000-5 000 Ft.

Az intézkedés közvetlenül és pozitívan érinti a gépjárművezetői képesítési igazolványokat kiadó Nemzeti Közlekedési Hatóságot is, mivel az adminisztráció egyszerűbbé válik.

Az intézkedés már rövidtávon (1-2 éven belül) is megvalósítható a vonatkozó jogszabályok módosításával és hatályba léptetésével.

Ütemezés és felelősök: 2012. augusztus 31. - gyakorlati működés elvi lehetőségének megteremtése (NFM, KIM, NEFMI)

2013. január 1. - hatálybalépés, gyakorlati működés elindulása (NFM, KIM, NEFMI)

68. Az érintett hatóságok közös, koordinált ellenőrzési eljárásai: A hatósági ellenőrzések módszereinek fejlesztése magában foglalja Komplex Ellenőrzési és Bírágolási Útmutató felülvizsgálatát, az ellenőrzések informatikai támogatásának fejlesztését, és a hatóságok közös, koordinált ellenőrzés eljárásainak kialakítását; a Komplex Ellenőrzési és Bírágolási Útmutatóban foglaltakhoz minden hatóságnak vállalnia kell, hogy tartja magát

A fuvarozó szakmán is túlműködő társadalmi elvárás a hatóságok szemléletváltása. Ezen elvárás szerint hatóságnak elsősorban ösztönöznie kell a vállalkozásokat a szabályok betartására, nem pedig büntetni. A hatóságok először figyelmeztessenek szabálytalanságokra, és csak akkor kerüljön sor

szankcionálásra, ha a figyelmeztetés után sem történik előrelépés. Mivel a közúti közlekedési szolgáltatókat sok hatóság, sokszor ellenőrzi, így ezen a területen végrehajtott ésszerűsítés is jelentős, kézzelfogható eredménnyel járhat.

A hatósági ellenőrzések módszereinek fejlesztése magában foglalja Komplex Ellenőrzési és Bírságotlasi Útmutató felülvizsgálatát, az ellenőrzések informatikai támogatásának fejlesztését, és a hatóságok közös, koordinált ellenőrzés eljárásainak kialakítását, továbbá a Nemzeti Közlekedési Hatóság kezelésében egy egységes országos közlekedési bírság-nyilvántartási rendszer létrehozása. A Komplex Ellenőrzési és Bírságotlasi Útmutatóban foglaltakhoz, minden hatóságnak vállalnia kell, hogy tartja magát. Az intézkedés kapcsolódik a *Fuvardokumentációk elektronizálása* elnevezésű intézkedéshez.

Az ellenőrzési módszerek fejlesztése révén az ellenőrzések időtartama csökken. A hatósági ellenőrzések helyszínének és időpontjának hatóságok közötti koordinációjával a közeli helyszínek és időpontok esetében megszűnik a többszöri ellenőrzések száma. A Komplex Ellenőrzési és Bírságotlasi Útmutató felülvizsgálatának eredményeként jelentősen csökkennek a fuvarozó vállalkozásokra terhelt kockázatok és az irritáció, a vállalkozások adminisztratív terhei hozzávetőlegesen 600 millió Ft-tal csökkennek.

Ütemezés és felelősök: 2012. augusztus 31. – gyakorlati működés lehetőségének megteremtése egy szűkebb körben (NFM, érintett minisztériumok)

2013. január 1. - teljes körű gyakorlati működés elindulása (NFM, érintett minisztériumok)

6. AZ ÁLLAM MŰKÖDÉSÉNEK ELEKTRONIZÁLÁSÁRA IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

A Program fontos eleme az elektronikus megoldások lehetővé tétele, szabályozásának egyszerűsítése és használatuk ösztönzése – mind az állam és a vállalkozások közti, mind a gazdálkodó szervezetek közötti kapcsolatok tekintetében. A vállalkozókkal folytatott országos konzultációsorozat eredményei azt mutatják, és az egyéb fórumokon folytatott beszélgetésekből, vitákból is egyértelműen látszik, hogy a Magyarországon üzleti tevékenységet folytatók között általános az a vélekedés, miszerint kívánatos volna, ha általánossá válna az elektronikus ügyintézés.

Az elektronikus megoldások lehetőségeinek bővítése, terjesztése jelentős pénz- és időbeni megtakarítást jelentenek a vállalkozások számára. Mindemellett a program fontos motivációja, hogy a vállalkozások számára különös irritációt jelent az állam technológiai lemaradása, hiszen miközben számos esetben mindennapi üzleti működésük során a legkorszerűbb technológiát használják, mind a termék/szolgáltatás, mind annak szervezése terén, az állammal folytatott tranzakciókban drága és elavult technológiát kénytelenek használni. Ennek a helyzetnek a megváltoztatása így a hazai üzleti környezettel kapcsolatos szubjektív érzéseket is pozitív irányba mozdítja.

Ugyan az egyes rangsorok szerint Magyarország régiós összehasonlításban jól teljesít az e-közigazgatás kapcsán általánosságban, világviszonylatban azonban jelentős a lemaradás. Az utóbbi években komoly fejlesztések indultak el, amelyek a következő időszakban is folytatódnak; jelenleg azonban a magyar állam elektronikus szolgáltatások nyújtására, vagy adat- és dokumentumforgalmának e-csatornákon történő folytatására csak korlátozottan képes, a legújabb technológiákat nem tudja befogadni. Az üzleti környezetet értékelő felmérésekben külön nem szerepelnek az elektronikus megoldások, mégis ésszerű feltételezni, hogy használatuk jelentősen képes csökkenteni a vállalkozókra rakódó terheket – s ezáltal javítani lehet az üzleti környezetet.

Az alprogram főként olyan, horizontális intézkedéseket tartalmaz, amelyek az egész gazdaságot, azaz a vállalkozások túlnyomó többségét érintik. Hatásuk bizonyos esetekben közvetlen, míg bizonyos esetekben közvetett megtakarítást jelent, például a postai, nyomtatási csökkenésén keresztül.

Az adminisztrációcsökkentő csomag elektronikus megoldások használati lehetőségeinek bővítését célzó eleme egy az e-közigazgatásnak a teljes államműködésre kiterjedő kialakítására irányuló összkormányzati fejlesztési programba illeszkedik bele. Ezt a programot egyfelől a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium E-közigazgatásért Felelős Helyettes Államtitkársága, másfelől a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kormányzati Informatikáért felelős Helyettes Államtitkársága koordinálja. A kettős irányítás a szabályozás újjáalakításának és az infrastruktúra stratégiai fejlesztésének kettős feladatának felel meg. Fontos emellett kiemelni, hogy az e-közigazgatás, e-ügyintézés lehetőségeinek fejlesztésére szolgál az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) is, amely uniós forrásokkal járul hozzá az e-közigazgatás kiteljesítésének sikeréhez. Ebbe a szervezeti felállásba csatlakozik be az NGM Parlamenti és Gazdaságstratégiai Államtitkárság, amelynek célja nem az e-közigazgatás fejlesztése általában, hanem annak segítségével az adminisztrációs terhek csökkentése. Érintettként kezelendő ezeken felül a két főfelelős szervezeti egység háttérintézménye, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala és a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt., továbbá a NAV, az OEP és egyéb adatokat és közhiteles nyilvántartásokat kezelő állami szervek, állami eljárásokat folytató hatóságok.

Az adminisztrációcsökkentő csomag jelen programelemének intézkedései, azaz az állam és a vállalkozások közötti kapcsolatok, illetve az üzleti működés elektronizálásának erősítése összesen 116,3 milliárd Ft megtakarítást jelentenek a vállalkozások számára. Az egyes intézkedésekkel általánossá válik, hogy a vállalkozások csak elektronikus úton szolgáltatnak adatokat és dokumentumokat az államnak

(az eljárások lehetőség szerint papírmentessé válnak), az állam megfelelő módon tájékoztatja az üzleti világot a szabályokról és azok változásáról, illetve az életszerűtlen, túl szigorú szabályozás többé nem lesz akadálya olyan, az üzleti működést egyszerűsítő lehetőségeknek, mint az e-aláírás, az e-számlázás vagy dokumentumaik elektronikus formájú megőrzése. Mindemellett, az e-vállalkozás kereteinek létrehozásával az állam lehetőséget biztosít egy olyan vállalkozási mód elterjedéséhez, amely minimális adminisztratív költséggel, az állam és az üzleti partnerek számára teljesen átláthatóan működik.

Az államműködés elektronizálása területén jelenleg a következők a legfontosabb problémák:

- Az állam és az önkormányzatok olyan adatokat és dokumentumokat is bekérnek, amellyel már rendelkeznek – így lényegében felesleges terhet raknak a vállalkozásokra, amikor újra be kell őket szolgáltatni.
- Az állam számára csak papíron lehet számos adatot benyújtani az állammal folytatott kapcsolat és az eljárások jelentős részében, számos esetben csak a nehezen kezelhető illetékbélyeggel lehet hatósági eljárás során fizetni.
- A szabályozások folyamatos változása kockázat és költség a vállalkozások számára – amely problémát súlyosbítja, hogy nehéz a változásokról információt szerezni. A technológia lehetővé tenné, hogy az állam egyszerűen biztosítsa a vállalkozások információellátottságát, de ezt a magyar közigazgatás nem használja ki.
- Papíron kell megőrizni minden dokumentumot, gyakran nem lehetséges, hogy hitelesített formában, de elektronikus verzióban őrizzék meg ezeket a cégek.
- Az állam sokszor szigorú, életszerűtlen szabályokkal akadályozza olyan technológiák használatát, mint az elektronikus aláírás vagy az elektronikus számlázás.

A következőkben ismertetett intézkedések céljai az alábbiak:

- Az állami adat- és dokumentumszolgáltatás rendszere újuljon meg a következő alapelvek mentén:
 - Az adat- vagy dokumentumigénnyel fellépő állami szerv ne kérjen be adatot az eljárásban érintett gazdálkodó szervezettől, amennyiben az megvan neki (más eljárásból vagy változatlanúság esetén).
 - Az adat- vagy dokumentumigénnyel fellépő állami szerv akkor se kérjen be adatot az eljárásban érintett gazdálkodó szervezettől, ha azzal nem rendelkezik, de más állami szerv adatbázisából el tudja érni.
 - Az adat- vagy dokumentumigénnyel fellépő állami szerv, amennyiben kénytelen az eljárásban érintett gazdálkodó szervezettől adatot vagy dokumentumot bekérni, a gazdálkodó szervezetnek legyen lehetősége adat- vagy dokumentumszolgáltatási kötelezettségének elektronikusan eleget tennie.

Mindezzel lehetővé válik, hogy a vállalkozások adatszolgáltatási kötelezettsége 2014-re 30%-kal, 2016-ra 50%-kal csökkenjen (az erre fordított idő és energia tekintetében), míg 2014-ra az eljárások 90%-ában, 2016-ra mindegyikében lehetséges legyen a hivatali kapu használata. Ennek köszönhetően a vállalkozások az adminisztratív munkára fordított időt és energiát, illetve a kapcsolódó szolgáltatások kiadásait spórolhatják meg. A megtakarítás értéke a teljes megvalósulás esetén 71,3 milliárd Ft.

- Lehesse elektronikusan fizetni a hatósági eljárásokban.

2016-ra lehetővé válik, hogy minden hatósági eljárásban lehet bankkártyával vagy netbankon keresztül fizetni. A megtakarítás értéke a teljes megvalósulás esetén 10 milliárd Ft.

- Az állam használja egységes felületen, életszerűen és a helyzethez folyamatosan aktualizálva tájékoztassa a vállalkozókat a szabályokról és változásairól.

Ezzel lehetővé válik, hogy a vállalkozások számára az állami szabályozás változásai ne jelentenek kockázatot. A megtakarítás értéke a teljes megvalósulás esetén 10,5 milliárd Ft.

- Az állam a szabályok egyszerűsítésével tegye lehetővé, hogy a vállalkozások használjanak olyan technológiákat, mint elektronikus aláírás, elektronikus számlázás, üzleti dokumentumok digitális archiválása.

Ezzel lehetővé válik, hogy a vállalkozások jelentős megtakarítást érjenek el üzletmenetük modernizálásával. A megtakarítás értéke a teljes megvalósulás esetén 24,5 milliárd Ft.

69. E-vállalkozás: Az e-vállalkozás kereteinek létrehozásával a vállalkozók az állammal szembeni minden kötelezettségének eleget tudnak tenni egy egységes, ügyfélbarát, elektronikus felületen keresztül, a rendszeres és életszerű adatszolgáltatás (pl. számlák leadása) minimálisra szűkíti a cég adat-szolgáltatási kötelezettségeit, a megfelelő ügyféltámogatás megszünteti az adminisztrációs kockázatokat

Az intézkedés eredményeképpen lehetővé válik új keretek között, az ún. e-vállalkozás formájában vállalkozást indítani és működtetni. E-vállalkozásként az adózáshoz, foglalkoztatáshoz, könyvvitelhez és egyéb területekhez kapcsolódó állami adminisztrációs terhek minimálisak, a vállalkozás nagyon egyszerűen és teljesen átláthatóan működik. Az intézkedés hatására egy átlagos kisvállalat számára lehetővé válik, hogy az állami adminisztrációhoz kapcsolódó kötelezettségeinek saját számítógépe mellől, egyszerűen, minimális időráfordítással tehesse eleget.

Az e-vállalkozás bevezetése az előzetes számítások szerint kb. 1,2 milliárd Ft-os megtakarítást jelentene a magyar vállalkozásoknak a könyvelői költségek csökkenésén keresztül.

Az intézkedés végrehajtása érdekében először megvalósítási koncepciót kell kidolgozni a gazdasági jogért felelős KIM és NGM képviselőivel.

Az intézkedésnek nincs jelentős kockázata, a gazdaság kifehérítését is támogatja a vállalkozások működésének átláthatóbbá válásával.

Ütemezés és felelősök: 2012. január - megvalósítási koncepció

2012. június - a szabályozási keretek részletes kidolgozása - részletes előterjesztés (KIM, NFM, NGM)

2013. január 1. - szabályozás hatálybalépése

2013 júliusától a felület megkezdte működését bizonyos korlátozott ügyfélkörre és szolgáltatásokra vonatkozóan, az igénybe vehető adatszolgáltatási lehetőségek fokozatos, ütemezett bővítéssel (KIM, NFM, NGM)

70. Elektronikus adatszolgáltatás lehetőségeinek bővítése - A hatóságok és szervek számára legyen kötelező az adatbekérések és adatszolgáltatások ügyfélbarát elektronikus formáinak teljes körű bevezetésére intézkedési terv kidolgozása és megvalósítása úgy, hogy az adatigénylések 90 százaléka 2014-re, teljes köre 2016-ra elektronikusan teljesíthető legyen.

Az intézkedéshármas (71., 73., 74. számú intézkedések) eredményeként az állam a vállalkozásoktól semmilyen olyan adatot vagy dokumentumot nem kér be, amellyel már maga rendelkezik. Amennyiben mégis adat- vagy dokumentumbekérésre kényszerül az azt igénylő állami szerv, a vállalkozás jogosult azt elektronikusan szolgáltatni. Ezzel egyfelől csökken, másfelől egyszerűsödik az adat- és dokumentumszolgáltatási kötelezettség.

Mindezzel lehetővé válik, hogy a vállalkozások adatszolgáltatási kötelezettsége 2014-re 30%-kal, 2016-ra 50%-kal csökkenjen (az erre fordított idő és energia tekintetében), míg 2014-ra az eljárások 90%-ában, 2016-ra mindegyikében lehetséges legyen a hivatali kapu használata.

Az adatszolgáltatási rendszer megújításáról szóló intézkedéshármas hatása vállalatcsoportonként a következő:

- Mikrovállalatok (1-5 fő) esetén 57,6 milliárd Ft.
- Kisvállalatok (5-10 fő) esetén 4,8 milliárd Ft.
- Kisebb méretű vállalatok 5,616 milliárd Ft.
- Közepes méretű vállalatok (50-250 fő) esetén 2,322 milliárd Ft.
- Nagyvállalatok (250 fő <) esetén 936 millió Ft.

A teljes becsült hatás összesítve: 71,3 milliárd Ft.

Az intézkedés az állami adat- és iratkezelés teljes megújítását célozza. Ennek során:

- az állami adatbázisok és nyilvántartások működési elveit újraszabályozó, valamint az ügyviteli egyszerűsítésre vonatkozó jogszabály készül, amelynek keretében kialakításra kerül a nyilvántartásokért és adatszolgáltatásért való felelősség rendszere;
- az államigazgatáson belüli egységes irat- és dokumentumkezeléséről szóló előterjesztések készülnek, amelyek meghatározzák az irat- és dokumentumkezelés – különösen az elektronikus dokumentumkezelés – egységes szabályozási elveit, valamint a műszaki megvalósítás követelményeit;
- rendeletben szabályozásra kerülnek az egyes tárcák felelősségi körébe tartozó állami adatbázisok és nyilvántartásokra vonatkozóan alkalmazandó informatikai követelmények.

Az intézkedés összefügg (igen szorosan, hatásai is egyben értelmezendők) a 73. és 74. számú, azaz a Pénzügyi ösztönző rendszer az új adatbekérés és a papíralapú adatszolgáltatás csökkentésére és az Adatbázisok interoperabilitásának növelése elnevezésű intézkedésekkel.

Ütemezés és felelősök: 2012. július - Szabályozási keretek kidolgozása

2013. január 1. – Jogszabályi keretek hatályba lépése

2013. áprilistól ütemezett bevezetés, az adatszolgáltatási lehetőségek körének fokozatos bővítése

Felelős: KIM, NGM, NFM

71. Elektronikus másolat hiteles megőrzése - Lehetővé válik az üzleti működéshez kapcsolódó papír dokumentumokról hiteles elektronikus másolat készítése, és az elektronikus másolat hiteles megőrzése úgy, hogy az eredeti papír példányt nem kell megőrizni

Az intézkedés eredményeként lehetővé válik az üzleti működéshez kapcsolódó papír dokumentumokról történő hiteles elektronikus másolat készítése, és az elektronikus másolat hiteles megőrzése úgy, hogy az eredeti papír példányt nem kell megőrizni. Ez az üzleti adminisztráció jelentős egyszerűsödését jelenti.

A hiteles digitális másolatkészítést lehetővé tevő intézkedés hatása vállalatcsoportonként a következő:

- Kisebb méretű vállalatok (10-50 fő) esetén 1,5 milliárd Ft takarítható meg.
- Közepes méretű vállalatok (50-250 fő) esetén 5 milliárd Ft takarítható meg.
- Nagyvállalatok (250 fő <) 10 milliárd Ft takarítható meg.

Összesen: 16,5 milliárd Ft.

A jelenlegi, több esetben nem egyértelmű jogszabályi előírásokat a jogalkalmazás során szigorúan értelmezik, ezért a vállalkozások papíron őrzik dokumentumaikat. A szabályozás egyértelműsítésével, enyhítésével elérhető, hogy a vállalkozások digitális archívumot tartsanak fenn. Az intézkedés sikeréhez szükség van a jelenlegi jogszabályi környezet áttekintésére, módosítására az alábbi területeken: hiteles elektronikus másolatkészítés szabályozása, elektronikus megőrzés (archiválás) szabályozása, dokumentumok megőrzéséről (felhasználásáról, bemutatásáról) és az igazságszolgáltatási működésről rendelkező ágazati jogszabályok és gyakorlat.

A vizsgálatnak mindenképpen ki kell terjednie az alábbi jogszabályokra:

- Kisebb módosítás, a jelenlegi nem egyértelmű előírások pontosítása:
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény

A technikai részletszabályok aktualizálása: a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló 13/2005. (X. 27.) IHM rendelet.

A közigazgatási és igazságszolgáltatási szerveket tájékoztatni kell a szabályozás változásáról, vezetői utasítást kell előírni, hogy a mindennapi gyakorlat is változzon.

Mindemellett a vállalkozókat tájékoztatni kell a szabályozás változásairól.

Az intézkedés felelőse a fenti jogszabályokban érintett tárcák, azaz a KIM (polgárjogi szabályok, e-közigazgatás), az NGM (adó jogszabályok) és NFM (kormányzati informatika).

Az intézkedés sikere esetén számos vállalkozás fog elektronikus aláírást vásárolni. Emiatt az intézkedés támogatja 78. számú, Elektronikus aláírás lehetőségeinek bővítése elnevezésű intézkedés sikerét.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 30. - Jogszabályok áttekintése (NFM, KIM, NGM)

2012. március - részletes előterjesztés (NFM, KIM, NGM)

2012. május 1. - hatálybalépés

72. Pénzügyi ösztönzők az új adatbekérés és a papíralapú adatszolgáltatás csökkentésére: A papíralapú adatbekérés költségei évente csökkenő mértékben lesznek tervezhetők/elismerhetők a hatóságok és igazgatási szervek számára, a hatósági vezetők jövedelem-kiegészítések szempontjából, hogy mennyiben sikerült a bekért adatokat csökkenteni

Az intézkedéshármas (71., 73., 74. számú intézkedések) eredményeként az állam a vállalkozásoktól semmilyen olyan adatot vagy dokumentumot nem kér be, amellyel már maga rendelkezik. Amennyiben mégis adat- vagy dokumentumbekérésre kényszerül az azt igénylő állami szerv, a vállalkozás jogosult azt elektronikusan szolgáltatni. Ezzel egyfelől csökken, másfelől egyszerűsödik az adat- és dokumentumszolgáltatási kötelezettség.

Mindezzel lehetővé válik, hogy a vállalkozások adatszolgáltatási kötelezettsége 2014-re 30%-kal, 2016-ra 50%-kal csökkenjen (az erre fordított idő és energia tekintetében), míg 2014-ra az eljárások 90%-ában, 2016-ra mindegyikében lehetséges legyen a hivatali kapu használata.

Az adatszolgáltatási rendszer megújításáról szóló intézkedéshármas hatására a 71. pontban részletesen leírt módon összesen 71,3 milliárd Ft-tal csökkennek a vállalkozások adminisztratív terhei.

A megvalósítás első lépéseként át kell tekinteni, és az adatszolgáltatás egyszerűsítésére vonatkozó általános célokkal harmonizálni kell a hatósági belső szabályzatokat. Emellett át kell tekinteni az állami hatóságok költségvetési tervezési szabályait. A hatóságok költségvetési tervezésével kapcsolatban olyan szabályt kell kialakítani, hogy a papíralapú adatbekérés költségei évente csökkenő mértékben legyenek tervezhetőek/elismerhetőek a hatóságok és igazgatási szervek számára. Továbbá, át kell tekinteni az állami hatóságok vezetőinek javadalmazási rendszerét és olyan szabályt kell kialakítani, hogy a jövedelem-kiegészítésekor figyelembe kell venni, hogy mennyiben sikerült a bekért adatokat csökkenteni.

Az intézkedés összefügg a 71. és a 74. számú, azaz az Elektronikus adatszolgáltatás bővítése és az Adatbázisok interoperabilitásának növelése elnevezésű intézkedésekkel.

Ütemezés és felelősök: 2012. január - előzetes koncepció (KIM, NGM, minden érintett tárca)
2012. június - részletes előterjesztés
2012. július 1. - hatálybalépés

73. Állami adatbázisok interoperabilitásának növelése: megteremtődnek az állami adatbázisok interoperabilitásának szabályozási, szervezeti és technikai feltételei.

Az intézkedéshármas (71., 73., 74. számú intézkedések) eredményeként az állam a vállalkozásoktól semmilyen olyan adatot vagy dokumentumot nem kér be, amellyel már maga rendelkezik. Amennyiben mégis adat- vagy dokumentumbekérésre kényszerül az azt igénylő állami szerv, a vállalkozás jogosult azt elektronikusan szolgáltatni. Ezzel egyfelől csökken, másfelől egyszerűsödik az adat- és dokumentumszolgáltatási kötelezettség.

Mindezzel lehetővé válik, hogy a vállalkozások adatszolgáltatási kötelezettsége 2014-re 30%-kal, 2016-ra 50%-kal csökkenjen (az erre fordított idő és energia tekintetében), míg 2014-ra az eljárások 90%-ában, 2016-ra mindegyikében lehetséges legyen a hivatali kapu használata.

Az adatszolgáltatási rendszer megújításáról szóló intézkedéshármas hatására a 71. pontban részletesen leírt módon összesen 71,3 milliárd Ft-tal csökkennek a vállalkozások adminisztratív terhei.

Az intézkedés az állami adat- és iratkezelés teljes megújítását célozza. Ennek során:

- az állami adatbázisok és nyilvántartások működési elveit újraszabályozó, valamint az ügyviteli egyszerűsítésre vonatkozó jogszabály készül, amelynek keretében kialakításra kerül a nyilvántartásokért és adatszolgáltatásért való felelősség rendszere;
- az államigazgatáson belüli egységes irat- és dokumentumkezeléséről szóló előterjesztések készülnek, amelyek meghatározzák az irat- és dokumentumkezelés – különösen az elektronikus dokumentumkezelés – egységes szabályozási elveit, valamint a műszaki megvalósítás követelményeit;
- rendeletben szabályozásra kerülnek az egyes tárcák felelősségi körébe tartozó állami adatbázisok és nyilvántartásokra vonatkozóan alkalmazandó informatikai követelmények.

Az új szabályozás kialakításában a téma főfelelősei, a KIM E-közigazgatásért Felelős Helyettes Államtitkárság és az NFM Kormányzati Informatikáért felelős Helyettes Államtitkárság az illetékesek.

Az intézkedés összefügg (igen szorosan, hatásai is egyben értelmezendő) a 74. és a 76. számú, azaz az Elektronikus adatszolgáltatás bővítése és a Pénzügyi ösztönző rendszer az új adatbekérés és a papíralapú adatszolgáltatás csökkentésére elnevezésű intézkedésekkel.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. - részletes konzultáció és vizsgálat (NFM, NGM, KIM)
2012. január 1. - jogszabályi környezet áttekintése (minden érintett tárca)
2012. február - ügyviteli folyamatok egyszerűsítésére vonatkozó koncepcionális javaslat elkészítése, közigazgatási szempontból (KIM) és műszaki szempontból (NFM)

2012. február - adatok és adatkezelők felmérése, adatgazdák kijelölése (NFM, KIM)

2012. február - az állami adatbázisok és nyilvántartások működési elveit újraszabályozó, valamint az ügyviteli egyszerűsítésre vonatkozó jogszabály-tervezetek elkészítése (KIM)

2012. január - államigazgatási iratforgalom tekintetében legjelentősebb szerveinek képviselőiből álló munkacsoport létrehozása (NFM, KIM)

2012. május - állami adatbázisokra és nyilvántartásokra vonatkozóan alkalmazandó informatikai követelmények részletes szabályozása (minden érintett tárca)

2012. június 1. - hatálybalépés

2013. június – technikai feltételek megteremtése

2013. júliustól - adat és dokumentumszolgáltatási kötelezettségek ütemezetten bővülő körére nézve az állami szervek egymástól nyerik az információkat

74. Az elektronikus aláírás használati lehetőségeinek bővítése érdekében áttekintésre, aktualizálásra és egyszerűsítésre kerülnek a vonatkozó szabályok

Az intézkedés eredményeképp jelentősen leegyszerűsödik az elektronikus aláírás használata. Az e-aláírás használata lényegesen csökkentheti az üzleti adminisztrációt.

Az e-aláírás használatát egyszerűsítő intézkedés hatása vállalatcsoportonként a következő:

- Közepes méretű vállalatok (50-250 fő) esetén a papír- és postaköltség csökkenésével, az üzleti adminisztráció körülményességének csökkenésével vállalatonként évi 300 ezer, az egész vállalatcsoportot tekintve 1,5 milliárd Ft takarítható meg.
- Nagyvállalatok (250 fő <) esetén a papír- és postaköltség csökkenésével, az üzleti adminisztráció körülményességének csökkenésével vállalatonként évi 1 millió, az egész vállalatcsoportot tekintve 1 milliárd Ft takarítható meg.

Összesen: 2,5 milliárd Ft.

A megvalósítás keretében át kell tekinteni, hogy az elektronikus ügyintézés, dokumentumkezelést érintő jogszabályok jelenleg hol akadályozzák vagy zárják ki az elektronikus aláírással ellátott elektronikus iratok használatát, és ahol ez a korlátozás nem indokolható, lehetővé kell tenni az e-aláírás alkalmazását, meg kell szüntetni az elektronikus dokumentumok túlszabályozását, túlbiztosítását a papír dokumentumokhoz képest. Ezzel párhuzamosan felül kell vizsgálni az elektronikus aláírás jogszabályi hátterét is a szükséges aktualizálások, pontosítások, valamint az irányelvi keretek között lehetséges egyszerűsítések elvégzése érdekében.

Érintett jogszabályok:

- az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény és annak végrehajtási rendeletei;

- elektronikus ügyintézés, dokumentum-kezelést érintő jogszabályok.

Az ösztönzési hatások miatt a javaslattal összefügg a 75. számú, Hiteles digitális másolatkészítés lehetővé tétele elnevezésű intézkedés, illetve a 80. számú, Elektronikus számlázás használatának egyszerűsítése, ösztönzése elnevezésű intézkedés.

Ütemezés és felelősök: 2012. január - jogszabályok áttekintése (KIM, NFM, NGM)

2012. március - részletes előterjesztés

2012. május 1. - hatálybalépés

75. Minden hatósági eljárásban használni lehet az elektronikus fizetési rendszert (EFER), így lehetővé válik a bankkártyás, illetve internetbankos fizetés

Az intézkedés eredményeként minden hatósági eljárásban használhatják az érintett vállalkozások díjak, illetékek megfizetésére a bankkártyás, internetbankos fizetést, amelyet elősegít az Elektronikus Fizetés Elszámoló Rendszer is. Ezzel kevesebbszer kell postára járni, nem kell különválasztani az állammal és az üzleti partnerekkel folytatott tranzakciókat, általában egyszerűsödik az üzletmenet.

Az elektronikus fizetés lehetőségeinek bővítését célzó intézkedés hatása vállalatcsoportonként a következő:

- Mikrovállalatok (1-5 fő) esetén 7,2 milliárd Ft.
- Kisvállalatok (5-10 fő) esetén 960 millió Ft.
- Kisebb méretű vállalatok (10-50 fő) esetén 1,248 milliárd Ft.
- Közepes méretű vállalatok (50-250 fő) esetén 416 millió Ft.
- Nagyvállalatok (250 fő <) esetén heti 5 munkaóra 208 millió Ft.

Összesítve: 10,0 milliárd Ft.

Megvalósítás fő lépései, feltételei:

A megvalósítás érdekében az EFER rendszeréhez történő csatlakozásról szóló részletes szabályokat el kell készíteni – enélkül a bankok nem indítják el a szükséges fejlesztéseket. Az EFER rendszert használni kívánó hatóságoknak csatlakozási szerződést kell kötnie az EFER-t üzemeltető Magyar Államkincstárral. Érdeemes tájékoztató anyagot készíteni a változásokról az állami hatóságok alkalmazottainak.

Ütemezés és felelősök: 2011. október 19. – A Kormány 215/2011. (X. 19.) Korm. rendelete az elektronikus közszolgáltatásokkal összefüggő elektronikus fizetésekre és elszámolásokra vonatkozó szabályokról

2012. januártól - folyamatosan bővülő hatósági kör számára teljesíthető befizetések (KIM, NFM, NGM)

76. Az elektronikus számlázás használatának egyszerűsítése, ösztönzése érdekében megtörténik a releváns jogi környezet egyszerűsítése, tisztázása, és az állami vállalatokon keresztül az állam aktív példát mutat az e-számlázás használatában

Az intézkedés eredményeként elhárul minden akadály az e-számlázás használata elől, amelynek használata jelentősen egyszerűsítheti az üzleti adminisztrációt.

Az elektronikus számlázás használatát egyszerűsítő, lehetővé tevő intézkedés hatása vállalatcsoportonként a következő:

- Kisebb méretű vállalatok (10-50 fő) esetén 3 milliárd Ft takarítható meg.
- Közepes méretű vállalatok (50-250 fő) esetén 1,5 milliárd Ft takarítható meg.
- Nagyvállalatok (250 fő <) esetén 1 milliárd Ft takarítható meg.

Összesen: 5,5 milliárd Ft.

Egy 2010-es EU irányelv-módosításból eredő jogharmonizációs kötelezettség (2010/45/EU irányelv) miatt 2013. jan. 1-ig mindenképpen át kell tekinteni és módosítani kell a vonatkozó jogszabályokat. Ennek során – a korábbi szigorú szabályozás egyszerűsítése irányába mutató irányelv adta mozgástér kihasználásával – érvényesíteni kell a vállalkozói adminisztrációs tehercsökkentés elveit, fokozni kell a szabályozás életszerűségét. Vonatkozó jogszabályok:

- Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet
- a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet
- a digitális archiválás szabályairól szóló 114/2007. (XII. 29.) GKM rendelet

Továbbá, fel kell mérni annak lehetőségeit, hogy hogyan lehet az állami tulajdonú vállalatokat az e-számlázás elsődleges (vagy kizárólagos) használatára kötelezni, az akadályok elhárítása után tulajdonosi döntéssel ezt elő kell írni.

Az intézkedés sikere esetén számos vállalkozás fog elektronikus aláírást vásárolni. Emiatt az intézkedés támogatja a 78. számú, Elektronikus aláírás lehetőségeinek bővítése elnevezésű intézkedés sikerét.

Ütemezés és felelősök: 2012. január - jogszabályok áttekintése, projektterv előkészítése (KIM, NFM, NGM)

2012. március - részletes előterjesztés (KIM, NFM, NGM)

2012. május 1. - hatálybalépés

77. Vállalkozói portál működtetése, amely a vállalkozók számára az állami előírásokat és azok eljárási, adminisztratív teljesítésének módját teljes körűen, megbízhatóan, naprakészen, közérthetően mutatja be, és amelyhez a vállalkozók valós élethelyzeteihez igazodó egységes internetes felület és ügyfélszolgálati háttérrel is kapcsolódik

Az intézkedés eredményeképpen a vállalkozások mindig naprakészek lehetnek az aktuális állami szabályokból, legyen az horizontális vagy ágazati előírás. Ennek következtében jelentősen csökkenthető a szabályszegés miatt kifizetendő bírságra költött pénz, valamint a szabályoknak való megfelelés céljából is lényegesen kevesebbszer kell szakértőt fizetni.

A Vállalkozói Portál létrahozását célzó intézkedés hatása vállalatcsoportonként a következő:

- Kisebb méretű vállalatok (10-50 fő) esetén 6 milliárd Ft takarítható meg.
- Közepes méretű vállalatok (50-250 fő) esetén 2,5 milliárd Ft takarítható meg.
- Nagyvállalatok (250 fő <) esetén 2 milliárd Ft takarítható meg.

Összesen: 10,5 milliárd Ft.

A 1133/2011. sz. kormányhatározat 10. pontjában is szereplő intézkedés végrehajtása érdekében az érintett tárcákkal ki kell alakítani a portál működéséhez szükséges szervezeti kereteket és a portál struktúráját. Emellett módszertani útmutatót (tájékoztatási sztenderdeket) kell megalkotni, hogy a szövegek egységes módon kerüljenek a portálra. Továbbá, a kapcsolódó EKOP-projekt (magyarország.hu fejlesztése) számára meg kell alkotni az adminisztrációcsökkentéshez kapcsolódó kívánatos megvalósítási alapelveket.

Ütemezés és felelősök: Az egyeztetések már elindultak az érintett tárcák (KIM, NFM, NGM) között.

2012. január 1. - portál alapstruktúrájának kialakítása, tájékoztatási sztenderdek kialakítása, szervezeti rendszer koncepciójának kialakítása és pilot-ügyleírások készítése (KIM, NFM, NGM)

2012. október 1. - szervezeti rendszer elfogadása, véglegesítése (KIM, NFM, NGM)

folyamatos (mérőföldkő: 2012. szeptember) - ügyleírások elkészítése (KIM, NFM, NGM)

7. A BERUHÁZÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK GYORSABBÁ ÉS KISZÁMÍTHATÓBBÁ TÉTELE

A beruházások engedélyezési folyamata a beruházási döntés meghozatalától a működés megkezdéséig sokáig tart, lassan megy. Az egyes engedélyezésekhez szükséges idő mindemellett nem is látható előre: nem megjósolható, hogy melyik hatóság vagy szakhatóság a beruházási szakaszok melyikében mennyivel nyújtja meg a saját engedélyének kiadását. A beruházás ezért nem kiszámítható, nem tervezhető, ez pedig a vállalkozásoknak mindenképpen nagy teher.

A Világbank „Doing Business 2011” jelentése szerint egy Budapest peremén, még a városhatáron belül felépítendő raktárépülethez a beruházáshoz szükséges engedélyezési eljárások 189 napot vesznek igénybe. Az első helyezett Hong Kongban a jelentés szerint ennek időigénye 67 nap. A világbanki riport egy ideális esettel számol, ettől azonban nagy eltérések mutatkozhatnak. Gyakori, hogy az építési engedély megszerzése Magyarországon 8 hónapot is igényel, miközben 1990-ben 60 nap elegendő volt minderre.

Azok a vállalkozók, akiknek építési engedélyre van szükségük a tevékenységük megkezdéséhez, mind szembesülnek a nem kiszámítható és lassú ügyintézésessel. Magyarországon 2010-ben 37.821 új építési engedélyt adtak ki, míg 2007-ben, a válság előtt 74.013 új építményt engedélyeztek. Ez átlagosan évi 56 ezer engedélyezést jelent. Mindebből új építmény építésére 2010-ben 12 ezer engedélyt adtak ki, míg 2007-ben, a válság előtt 28 ezer új építmény építését engedélyezték. Azaz átlagosan évi 20 ezer azon újonnan épülő építmények engedélyezésének száma, aminek során szembesülnek a vállalkozók a hatóságoknak való kiszolgáltatottsággal, a bizonytalansággal és ki nem számíthatósággal, ami az engedélyezéseket jellemzi. Az alprogram számításai során a konzervatívabb becslést alkalmaztuk, egyrészt annak óvatossága miatt, másrészt azért, mert a beruházásindítás mint folyamat egy új építmény építésével indul. A kiválasztott telekhez gyakran földvédelmi, környezetvédelmi és régészeti engedélyt is kell szerezni – ugyanezek a hatóságok ezt követően, az építési engedélyezési eljárásba bevont szakhatóságokként több vagy más feltételeket szabnak az engedélykérőnek. Ehhez hasonlóan az előzetes (elvi) építési engedélyhez hozzájáruló szakhatóságok, amikor a jogerős építési engedély megszerzéséért folyamodik az építető, újabb követelményeket támaszthatnak az építménnyel szemben, ezeknek az újabb feltételeknek való megfelelés pedig még további időt igényel. Mindemellett a gyakorlat azt mutatja, hogy az egyes eljáró szakhatóságok lassan (sok esetben lassabban, mint maga az alap engedélyezési eljárás) intézik az egyes ügyeket. Másrészt az egyes érintettek – szomszédok, civil- és társadalmi szervezetek – a beruházás eljárásainak bármely szakaszában fellebbezhetnek, ezzel megakasztva és elhúzva az egész engedélyezési folyamatot.

A következőkben részletezett intézkedések célja a beruházás indításakor szükséges engedélyezési eljárások egyszerűsítése, kiszámíthatóvá és gyorsabbá tétele. Ennek megvalósításához szükség van a településrendezési eszközök (a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv) kötőerejének növelésére, az engedélyezési eljárások és a résztvevő hatóságok számának csökkentésére. Szabályozandó, szigorítandó továbbá, hogy a beruházás eljárásainak mely szakaszában élhetnek az érintettek fellebbezési jogukkal. Az intézkedések emellett lehetővé teszik pl. a kijelölt iparterületen történő beruházás engedélyezésének egyszerűsítését.

A 14 javasolt intézkedés hatására átlagosan 240-ről 120 napra csökken az engedélyek megszerzésének időigénye, aminek eredményeképpen évente várhatóan 35 milliárd forintot takaríthatnak meg a vállalkozók.

78. Az ipari területen történő beruházások esetében kerüljön kialakításra olyan egyszerűsített, a vélemény-nyilvánításra jogosult államigazgatási szervek gyors és szakszerű véleményezését kötelezően előíró – településrendezési típusú – eljárás, mely alkalmas a településrendezést követő államigazgatási eljárások túlburjánzásának visszaszorítására, kiiktatására.

Az ipari rendeltetésű építmények építését, bővítését, átépítését, stb. nagyban felgyorsíthatja, ha a beruházáshoz jelenleg szükséges hatósági engedélyezési eljárások egy részét kiválthatnák a településrendezési döntések. Ebben az esetben, csak azokban a kérdésekben maradna létjogosultsága önálló eljárás lefolytatásának, amely kérdéseket a településrendezési aktus nem vizsgálta és nem döntött a kérdésben.

Az intézkedés célja, hogy kialakítsa azt a jogi környezetet, intézményi feltételrendszert, mely lehetővé teszi az iparterületeken a fejlesztések egyszerűsített engedélyezését. Ez nagymértékben javíthatja hazánk pozícióját a zöld- és barnamezős beruházásokért folyó nemzetközi versenyben és csökkenti az iparfejlesztési költségeket, javítja a beruházás kiszámíthatóságához fűződő bizalmat.

Az intézkedés hatására a vállalkozói terhek legalább 100 millió Ft-tal csökkenhetnek.

Ütemezés és felelősök: 2012. február – megvalósításhoz szükséges részletes projektterv kidolgozása (BM, NGM, VM, NFM)

2012. szeptember – megvalósítás (BM, NGM)

2012. október 1. - hatálybalépés

79. A beruházásokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárások elhúzóadásának visszaszorítása érdekében:¹¹

- a. maximálni és radikálisan rövidíteni kell a szakhatóság döntéshozatalára rendelkezésre álló időt, csökkenteni kell a résztvevő szakhatóságok számát;**
- b. meg kell erősíteni az integrált engedélyezési eljárások alkalmazását;**
- c. az engedélyező hatóság szerepkörét, felelősségét erősíteni kell, a szakhatóságok szerepét a döntéshozó számára készülő szakvélemény adása felé kell eltolni.**

A három pont az engedélyezési eljárások gyorsításának lehetséges módjait mutatja be. Ezek egyrészt párhuzamosan alkalmazandóak a különböző beruházási helyzetekre, másrészt az engedélyezési folyamat integráltságának különböző erősségét és egymást követő fokozatait jelzik.

Az intézkedés összességében 7 milliárd Ft-tal csökkenti a vállalkozók adminisztratív terheit a gyorsabb ügyintézés és a kevesebb időt igénylő hivatali ügyintézés miatt.

¹¹ Ezen javaslat a) b) c) pontjainak mindegyike a javaslat fő célkitűzésére (A beruházásokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárások elhúzóadásának visszaszorítása) kínál alternatívát.

Ütemezés és felelősök: 2011. november - projektterv elkészítése (KIM, BM, NGM, NFM, VM, NEFMI)

2012. február - első ütem kivitelezése (KIM, BM, NFM, VM, NEFMI)

2013. január 1. - hatálybalépés

Szakhatósági eljárások számának és határidejének csökkentése

Az engedélyezési eljárások során előfordulhat, hogy egy szakhatóság nem egyszerre közli az engedély magadásának feltételeit és különböző okokra hivatkozva több ízben is visszaadja átalakításra a tervet. Így az ügymenet időtartama nem is becsülhető. A bevonandó szakhatóságok köre a főhatóságként eljáró építésügyi hatóságnak nem mindig egyértelmű, ezért sokszor előfordul, hogy feleslegesen keresnek meg egyes szakhatóságokat – ami esetenként tovább növeli az eljárási idő hosszát.

Az intézkedés eredményeképpen egyszerűbbé, áttekinthetőbbé és kiszámíthatóbbá válnak az engedélyezési eljárások. Az intézkedés megvalósulása esetén kevesebb szakhatóságot kell bevonni az eljárásokba, egyértelmű lesz, melyek ezek. A bevont szakhatóságok gyorsabban adják ki állásfoglalásaikat, ezáltal maga az építési engedély (és a további engedélyek is: használatbavételi, működési engedély) hamarabb válik kiadhatóvá.

Az intézkedés megvalósítása érdekében a következő jogszabály-módosítások szükségesek:

- 2004. évi CXL. tv. a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket): 33.§-ban kellene kimondani, hogy az ágazati szabályozás ne vagy csak különösen indokolt esetben térhessen el a Ket-ben foglaltaktól – ez esetben is maximálni, például szakhatóságoknak 8+8 napban – az ügyintézési határidőt.

Integrált engedélyezési eljárások megerősítése

Az integrált engedélyezés keretében a közreműködő hatóság keresi meg az érintett társhatóságokat és a szakhatóságokat és ez a munka nem hárul a kérvényezőre. A jogi lehetőség ellenére a gyakorlatban ez az eljárásrend mégsem működik. Ennek egyik oka, hogy a hatóságok nem érdekeltek az integrált eljárás működtetésében, a beruházók is előnyben részesítik a szakhatóságokkal való közvetlen kapcsolatot a jelenlegi bonyolult, gyakran kusza szabályozási környezetben.

Az integrált eljárás megerősítése során elsősorban az ügyfelek számára kell az eljárást vonzóbbá tenni, másodsorban csökkenteni kell a szakhatóságok motivációját az ügyfelekkel való közvetlen kapcsolattartásra.

Az intézkedés hatásaként nagymértékben csökken a vállalkozói irritáció, a hatósági munka összehangoltabbá válik és gyorsulnak az eljárások.

Az engedélyező hatóság státuszának megerősítése a szakhatósági szakvéleményezés bevezetésével

Az intézkedés célja, hogy az ügyféllel kapcsolatot tartó eljáró (közreműködő) hatóság felelőssége és hatásköre megerősödjön. Az intézkedés a bírósági eljárásokban gyakorolt logikát követi, mely szerint a döntésért egy szereplő felelős, a szükséges információkat az érintettek az eljárásban megadott módon biztosítják a felelős döntéshozó számára.

Az intézkedés hatásaként az építésügyi hatóság szerepe erősödik, a szakhatóságok szerepe gyengül az építési engedélyezési eljárásokban.

Az intézkedés megvalósításához a következő jogszabályok módosítására lehet szükség: Ket. Emellett az eljáró (közreműködő) hatóságként az építésügyi hatóság hatásköre erősítendő.

80. Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a települések a helyi településrendezési előírások alkalmazásával csökkentsék a beruházásokhoz szükséges egyedi hatósági eljárások számát és idejét. A hatóságok (pl. régészet, környezetvédelem, földvédelem, erdővédelem) a településrendezési előírásokat hagyják jóvá, ezután szerepük jelentősen csökkenthető az engedélyezési folyamat végső szakaszában. Szükséges továbbá a környezetvédelmi, termőföldvédelmi és régészeti eljárás áttekintése.

A beruházásokhoz szükséges hatósági eljárások száma számottevően csökkenhet, ha a helyi településrendezési előírások válnak irányadóvá: a hatóságok (pl. régészet, környezetvédelem, földvédelem, erdővédelem) szerepe megváltozik, megerősödik a településrendezési előírások egyeztetési és jóváhagyási eljárásban, és ezáltal az előzetesen már jóváhagyott területeken csökken az egyedi engedélyezés szerepe.

Az intézkedés elsődleges hatásaként a településrendezési eszközök kötőereje nő. Ezáltal nem szükséges, hogy a különböző szakterületek előírásainak érvényesítésére beruházásonként külön eljárások induljanak, az előírásokat, egyben az érintett területhez kapcsolt eljárással lehet érvényesíteni. Az intézkedés révén az engedélyezési folyamat első szakaszában minimum 30 (esetenként ennél jóval több) nap rövidülést lehet elérni, ami évente nemzetgazdasági szinten min. 390 millió Ft megtakarítást eredményez a vállalkozóknak.

Az intézkedés megvalósulásához az alábbi jogszabályok módosítására lehet szükség:

- 1997. évi LXXVIII. tv. Az épített környezet alakításáról és védelméről (Étv.) valamint
- 253/1997. korm.rend. az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK)

Szükséges továbbá a környezetvédelmi, termőföldvédelmi és régészeti eljárás áttekintése.

- 267/2006. korm.rend. a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról
- 1994. évi LV. törvény a termőföldről

Ütemezés és felelősök: 2012. február - feltételek kidolgozása (BM, VM, NGM, NFM, NEFMI)

2012. június - megvalósulás

2012. augusztus 31. – hatálybalépés

81. Meg kell vizsgálni a gazdasági tevékenységet szolgáló beruházások megvalósítása érdekében az önálló – környezetvédelmi, természetvédelmi, és földvédelmi – hatósági eljárások helyettesítésére, továbbá a régészeti vizsgálat integrálására alkalmas, azok szakmai és garanciális elemeit biztosító, azokat magába foglaló településrendezési hatósági eljárás bevezetésének lehetőségét.

Az intézkedés végrehajtása keretében meg kell vizsgálni, hogy milyen feltételekkel teremthető meg olyan eljárás, amely – abban az esetben, amikor nem elérhető az adott területre az előző (80.) intézkedésben bemutatott településrendezési eszköz – legális és kiszámítható lehetőséget biztosít gazdasági tevékenységet szolgáló beruházás létrehozására. A megalapozó vizsgálatban ki kell térni annak elemzésére, hogy az eljárás alkalmazása során hogyan lehet elkerülni a jó minőségű termőföld művelésből való kivonását a beruházások esetén.

A vizsgálat eredményképpen létrehozható eljárás a legálisan beruházást létesíteni kívánó középvallatokra gyakorolhat elsőrendű hatást, mivel csökkenthetőek a beruházás létesítésének kockázatai, kiszámíthatóvá és pénzügyileg tervezhetővé tehetik a beruházást.

Ütemezés és felelősök: 2012. március 1. – Kormánydöntés (BM, VM, NFM, NEFMI, KIM, NGM)

82. Lehetővé kell tenni, hogy az engedélyezéshez elegendő legyen a szükséges dokumentumok elektronikus formában történő benyújtása.

Az intézkedés eredményképpen kevesebb időráfordítás is elegendő lenne az engedélyes dokumentáció elkészítésekor, nagyságrendekkel csökkenne a papírfelhasználás, és nagyságrendekkel csökkenne a hivatali iktatási idő. Az elektronizálás elterjedésével az évenkénti megtakarítás 2,7 milliárd Ft-ra becsülhető.

A javaslat átfed a BM-ben működő Országos Építésügyi Fórum (OÉF) III/1. al munkacsoportja (Építésügyi hatósági eljárások) koncepcionális javaslatainak a Fórum által még nem jóváhagyott, egyelőre munkaanyagában a 2.15. ponttal.

Ütemezés és felelősök: 2012. február - projektterv: BM, NFM

2012. június - megvalósítás: BM

2012. augusztus 31.- hatálybalépés

83. A korábban engedélyezési keretszabályokban megengedett elemek alapján az érintettek ne léphessenek fel az engedélyezés ellen

84. Az érintettek engedélyezés elleni fellépése csak indokolt esetben akadályozhassa meg az engedélyek jogerőre emelkedését – a többi esetben fellépésük csak kártérítési igényre adhasson jogalapot

Jelenleg az építésügyi hatóság engedélyezési eljárását – résztvevő szakhatóságok engedélyező állásfoglalása esetén is – megakaszthatja az érintettek fellebbezése. Az érdeksérelemre való hivatkozás

lehetősége ma túl széles körben lehetséges, olyan ügyekben is, amelyekről már korábban az építésügyi hatósági eljárást megelőző eljárásokban jogerős döntés született. Ez az engedélyek jogerőre emelkedésének elhúzódását eredményezi és megnyitja az érintettséggel való visszaélés lehetőségét.

Az 83. intézkedés célja olyan jogi környezet kialakítása, amelyben a beruházáshoz kapcsolódó engedélyeket a korábbi hatósági szakaszokban már (az érintettek szükséges bevonásával) jóváhagyott kérdésekben az érintettek (szomszédok, civil- és társadalmi szervezetek) már ne támadhassák meg.

Célszerű az érintettek számára fontos kérdések többségét a településrendezési eszközök kialakítása során rendezni, és ott széleskörű lehetőségeket biztosítani az érintettek érdekeinek és szempontjainak érvényesítésére.

Az ügyféli jogállás értelmezése ma kiemelkedően széles, túlságosan sok jogcím miatt állhat le a beruházások engedélyezése. Az ebből származó bizonytalanság csökkentése érdekében kezdeményezi az 84. számú intézkedés az engedély megtámadhatóságának felülvizsgálatát és szűkítését úgy, hogy az engedélyezés meghiúsítását a megfelelő esetekben a kártérítés lehetősége váltsa fel. Az indokolt eset elsősorban arra vonatkozik, amikor az érintett az engedély érdekeltiséget teremtő tartalmával szemben lép fel, a vonatkozó nemzetközi egyezményekből (aarhusi) adódó feltételek biztosításával.

A két intézkedés hatására az engedélyezési eljárások ritkábban akadnának meg, csökkenne a fellebbezés miatti perek száma, csökkenne a hatósági perek száma, és nő a kártérítési perek száma. Mindezek révén 8,6 milliárd Ft-ot takaríthatnak meg évente a vállalkozók.

A megvalósításhoz jogszabály kell, hogy kimondja, hogy a településrendezési eszközökben foglaltaknak megfelelő engedélyezési dokumentációra kiállított építési engedély ellen fellebbezést ne lehessen benyújtani (kártérítési igényt – indokoltság esetén – igen). Ezen felül a Ket. módosítását igényli a javaslat.

Kockázatot jelent az érintetti kör szűkítése, amelynek pontos meghatározása nagy körültekintést igénylő, részletes vizsgálatot igénylő feladat.

Ütemezés és felelősök: 2011. december - jogszabály-módosítás tervezetének kidolgozása (KIM, BM, NGM)

2012. augusztus 31. - módosítások életbe lépése

85. A sajátos építményfajták (közművek, közlekedési építmények) építésügyi hatósági eljárásait és a rájuk vonatkozó szabályozási környezetet is felül kell vizsgálni, engedélyeztetésük időigényét radikálisan csökkenteni kell az engedélyezés különböző folyamatainak összehangolásával, illetve a szakhatóságok munkájának erősebb integrálásával, összevonásával, az érvényes határidők, és határidő kitolódásával járó lehetőségek korlátozásával

86. Biztosítani kell a közműtérképek nyilvánosságát.

A beruházónak az építési engedély kérelmezésekor be kell nyújtania a közművek nyilatkozatait is arról, hogy a közműellátás a kérdéses ingatlanon megoldható. A közműtérképek azonban nem nyilvánosak, nincsen teljes körű nyilvántartás róluk, ezért az építető vállalkozónak külön díjat kell a közműszolgáltatónak fizetnie az érintett térképszelvényekért. Az intézkedés arra vonatkozik, hogy a jövőben a közműtérképek nyilvánosak legyenek a beruházás résztvevői számára. Hatására a vállalko-

zók megspórolhatnák ezt a díjat – például úgy, hogy a tervezőmérnökök számára biztosított lenne a közműterképekhez való hozzáférés, így azt a tervek készítése során már használni tudnák.

Az intézkedés alapján jogszabályban kell a szolgáltatóknak előírni a tervjövahagyás és a kiépítés időtartamát. (Szerződéskötési kötelezettsége már van. Ehhez kell kapcsolni egy hálózatkiépítési határidőt az ügyfél első jelentkezésétől.), továbbá hogy a vezetékek helyzetének és minőségének meghatározására alkalmas nyilvántartás egy megadott körben ingyenesen hozzáférhető

Az intézkedésmegvalósulása az engedélyezések felgyorsulásával 380 millió Ft évi megtakarítást jelent a vállalkozóknak.

Érintett jogszabályok:

- 2008. évi XL. tv. A földgázellátásról
- 2007. évi LXXXVI. tv. A villamos energiáról
- 1995. évi LVII. tv. A vízgazdálkodásról
- 1996. évi LXXVI. tv. Földmérésről, térképészetről

Intézményi-működési gyakorlat megváltoztatása: kialakítandó egy közműterkép-adatbázis, amely bárki számára hozzáférhető.

Ütemezés és felelősök: 2012. június – intézkedés végrehajtása (NFM, VM, KIM)

2012. augusztus 31. - hatálybalépés

87. Az engedélyezett építési tervet a szakhatósági engedélyezések, a használatbavételi és üzembe helyezési engedélyek kiadásának folyamata ne bírálhassa felül, az engedély óta történt szabályozási változásokra való hivatkozással sem

A jelenlegi szabályozás mellett a felépített építmény használatbavételi engedélyezése során a szakhatóságok az építési engedély kiadásakor támasztottól eltérő elvárásokat fogalmazhatnak meg – tovább növelve ezzel a használatbavételi engedélyezés időtartamát. A cél az, hogy az időközben bekövetkezett jogszabályi változások ellenére se lehessen a szakhatóságoknak a kezdetitől eltérő elvárásokat megfogalmazni.

Az intézkedés hatására az engedélyezési eljárások ideje és bizonytalansága nagy mértékben csökken. Ez évente nemzetgazdasági szinten összesen 13,3 milliárd Ft megtakarítást eredményez a vállalkozóknak.

Az intézkedés végrehajtásához az alábbiak szükségesek:

- Annak az előírása, hogy az építési engedélyezési eljárás során hatályban lévő szabályozás érvényes az építkezés teljes folyamatára, és a használatbavételi engedély kiadására is.
- Szankciót előírni arra az esetre, ha a szakhatóság, vagy a közműszolgáltató, illetve a kéményseprő az építési engedélyben foglaltaknak megfelelő megvalósulás esetén gátat szab a használatbavételi engedély kiadásának.

Ütemezés és felelősök: 2012. február - jogszabály-módosítás (NGM, VM, KIM)

2012. augusztus 31. - hatálybalépés

88. Ki kell alakítani a beruházás főbb paramétereinek alapján megállapításra kerülő, az egész engedélyezési folyamatra vonatkozó hatósági díjatalány rendszerét

A sokszereplős hatósági eljárásokban az igazgatási szolgáltatási díjak jelentős költséget jelenthetnek. Ennél komolyabb probléma, hogy a hatóságokat olykor a szolgáltatási díjbevételek motiváció ösztönzi az aktív és közvetlen szerepvállalásra az engedélyezési eljárásban.

Ezt a káros ösztönzést csökkentheti a díjatalány bevezetése, ami révén az eljárásba bekapcsolódó szervezetek és a szükséges konzultációk számától függetlenül az engedélyező által fizetendő költség. Az intézkedés hatásaként mintegy 400 millió Ft-tal csökkenhet a vállalkozók adminisztrációs terhe a rövidülő határidők és a kevesebb bürokratikus ügyintézés miatt.

Az intézkedés megvalósításához a közigazgatási szolgáltatási díjak módosítása szükséges. Az érintett jogszabályok az alábbiak:

- 2004. évi CXL. tv. a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatások általános szabályairól
- 1990. évi XCIII. tv. az illetékekről
- egyéb ágazati szolgáltatási díjakról szóló miniszteri rendeletek

Kialakítandó továbbá a szolgáltatási díjak intézmények közti felosztásának módszere.

Ütemezés és felelősök: 2011. november - díjtervezet kidolgozása (NGM, KIM, BM, VM, NFM)

2012. augusztus 31. - bevezetés határideje

89. Az engedélyezést lefolytató hatóságoknak kötelező legyen a beruházások engedélyezését részletesen és teljes körűen bemutató tájékoztatót készítenie és gondoskodnia az ügyfelek tájékoztatásáról

A szabályozás sokrétűsége miatt az építetők számára rengeteg időt igényel a vonatkozó szabályok minél teljesebb körű megismerése. Ezt egyszerűsíti az intézkedés a tájékoztatási kötelezettség szélesítésével, illetve az ügyfélszolgálat felállítás előírásával.

A javaslat növeli a hivatalokkal való együttműködésbe vetett bizalmat, illetve csökkenti a tájékozódásra fordítandó szükséges idő hosszát, mérsékeli az ebből eredő irritációt.

Az időmegtakarítás évente 840 millió Ft költségcsökkenést jelent a vállalkozásoknak

Ütemezés és felelősök: 2012. február – intézkedés végrehajtása (BM, NFM, VM, érintett sajátos építményfajta szerinti társtárcák)

2012. augusztus 31. - hatálybalépés

90. A cím- és ingatlannyilvántartások összekapcsolásával, a hirdetményi értesítés lehetőségével váljon egyszerűbbé és gyorsabbá a beruházás engedélyezésében érintettek tájékoztatása

Építkezés esetén az érintettek kiértesítése elkerülhetetlen, azonban gyakori eset, hogy a tulajdonos címe megváltozott, esetleg külföldre költözött és a földhivatalban nyilvántartott személyt nem lehet megtalálni, értesíteni. Az eljárások idejét nagymértékben lerövidítené az érintettek gyors elérhetősége. Ennek érdekében az intézkedés a különböző nyilvántartások (Földhivatal + Cégnyelvántartó + Lakcímnivelvántartó) kölcsönös hozzáférési lehetőségének megteremtését kezdeményezi.

A beruházások során az engedélyezések időigényének csökkenése révén 130 millió Ft-ot takarítanak meg évente a magyar vállalkozások az intézkedés hatására.

A javaslat megvalósításához az Ingatlan-nyilvántartási törvényben (1997. CXLI) kell előírni, hogy a földhivatal által vezetett ingatlan-nyilvántartásban az ingatlan adatai között a tulajdonos elérhetősége érdekében a Földhivatal legyen kapcsolatban a címnivelvántartó szervekkel. Érintett lehet továbbá a 246/2009. kormányrendelet, amely módosítja a 338/2006. kormányrendeletet.

Ütemezés és felelősök: 2012. február - a jogszabályi háttér kialakítása (KIM, NGM, VM)

2012. augusztus 31. - működés: földhivatal és lakcím-nyilvántartó összehangolása (KIM, NGM, VM)

91. Egy beruházás érintettjeként csak a közvetlenül érintett ingatlanokkal rendelkezni jogosultak, illetve más módon közvetlenül érintettek léphessenek fel.

A beruházások esetleges kárait megakadályozó érintetti fellépés intézménye (ügyféli kör megállapítása) az érintettek körének túlságosan tág meghatározása miatt a beruházások megvalósításának komoly gátjává vált. Az intézkedés arra irányul, hogy az érintettek (ügyfelek) köre szűküljön, a beruházás által csak közvetetten érintett felek a konkrét fejlesztéseket csak kivételes esetekben támadhassák meg, szempontjaikat a településrendezési eszközök keretében vagy elfogadásakor érvényesíthessék.

Az intézkedés hatására a jogerős engedélyek megszerzésének időigénye csökken, ez évente 130 millió Ft megtakarítást eredményezhet a vállalkozók számára.

Szigorú eljárásrend kialakítása szükséges arra vonatkozólag, hogy az eljárás mely szakaszában ki lehet ügyfél, illetve, hogy az ügyfél mikor léphet be az eljárásba.

Érintett jogszabályok: Ket.

Ütemezés és felelősök: 2012. június - jogszabályi háttér kialakítása (KIM, NGM, VM)

2012. augusztus 31. - hatálybalépés

92. Biztosítsák az önkormányzatok a településrendezési eszközök és a további helyi szempontokat érvényesítő intézmények tartalmi és formai elvárásainak teljes körű nyilvánosságát, a részletes és megbízható tájékoztatást adó ügyfélszolgálat működését

A beruházások előkészítését megkönnyíti, ha az építető számára ismertek a helyi elvárások az adott településképről. Az intézkedés a helyi elvárások egyértelmű és nyilvános megfogalmazását kezdeményezi.

A helyi előírások változatossága és értelmezési nehézségei gyakran megnövelik a tervezési szakasz költségeit. Az intézkedés hatására ezek a költségek kb. 353 millió Ft-tal csökkennek.

A megvalósítás jogszabályi feltétele: előírás az Étv-be kerülhet, maga a szabály egy hozzá kapcsolódó kormányrendeletbe. Intézményi-működési gyakorlat megváltoztatása: az önkormányzatok hatáskörében jól működő tájékoztatási iroda létrehozása szükséges.

Ütemezés és felelősök: 2012. február - jogszabályi háttér kialakítása (BM, KIM, NGM, NFM)

2012. február - tájékoztatási irodák felállítása: helyi önkormányzati szervezés

2012. augusztus 31.- hatálybalépés

8. A FOGLALKOZTATÁS ADMINISZTRÁCIÓS KÖLTSÉGEINEK CSÖKKENTÉSE

A foglalkoztatás bővítése kiemelt kormányzati prioritás, amelyet egy, a vállalkozói környezet versenyképességének növelésére összpontosító kezdeményezés két irányból képes támogatni:

- csökkenti a munkaadás és munkavállalás adminisztratív terheit annak érdekében, hogy a munkavállaló ne új kötelezettségek sorát jelentse a vállalkozók – különösen: az első alkalmazott felvételét tervező mikro- és kisvállalkozások – számára, valamint
- a valós élet folyamataival nem konform szabályozások ésszerűsítésével ösztönzi az eddig feketén vagy szürkén foglalkoztatottak - óvatos becslések szerinti – 1 millió főt kitevő rétegének bekapcsolódását a legális foglalkoztatás világába.

Az állam piaci munkahelyeket nem tud kínálni, a versenyszféra által gazdaságosan el nem látható közmunkák szervezésén túl feladata ugyanakkor, hogy versenyképes munkajogi keretekkel segítse azon vállalkozásokat, akik képesek és akarnak is legális munkahelyeket teremteni. Erre a jelenlegi, a mára a foglalkoztatás több mint kétharmadát biztosító kis- és középvállalkozói kör sajátosságainak teret nem engedő munkajogi szabályozás nem mindig alkalmas. A rugalmatlan, túlbürokratizált, a munkajogviszony alakításában a feleknek igen korlátozottan teret engedő szabályozás miatt kialakult foglalkoztatási jellemzők minden érdekeltra negatívan hatnak:

- a be nem jelentett munkavégzéshez a munkavállalók rossz munkakörülményei, és az azokból egyenesen következő egészségi kockázatok, és elégtelen jogi és szociális védelem társulnak,
- a rugalmatlan szabályokat betartó vállalkozások számára a foglalkoztatás nem értékteremtő lehetőségként, hanem versenyképességet rontó körülményként jelenik meg.

A Magyar Munka Terv harmadik pillérében foglalt intézkedések a munkajogi szabályozás egészének átalakítására törekuszenek a versenyképesség és a gazdasági növekedés igényének alapulvételével. 2011 végéig megújul a szakképzés rendszere, a munkaviszony alapjait szabályozó Munkatörvénykönyv, új alapokon szerveződik újjá a munkaügyi ellenőrzés. Ezen intézkedések során kerülnek megvalósításra azok a munkajogi szabályozással kapcsolatos intézkedések, amelyekről a foglalkoztatási adminisztratív terhek csökkentésével összefüggésben 2011 áprilisában már döntött a Kormány. Így többek között a jövőben egyetlen adattal bejelenthetővé válik a munkavállaló – amely az első lépést jelenti a kártya alapú elektronikus bejelentési rendszerek felé –, megszűnik a havi bérigazolás kiadásának kötelezettsége, csökken a munkajogviszony keletkezésekor és megszűnésekor elkészítendő dokumentáció száma. Ezek az intézkedések a vállalkozások adminisztratív terheit nemzetgazdasági szinten évi 45 milliárd Ft-tal csökkentik

A szorosan vett munkajogi szabályozáson túl a kormányzati intézkedések eredményesebb megvalósítását a Program további intézkedésekkel támogatja – hiszen a vállalkozók a foglalkoztatás bővülésének feltételeit a megrendelés állomány és a jogi szabályozás életszerűvé tétele mellett számos külön jogszabályban foglalt kötelezés korszerűsítésétől is függővé tették a konzultációk során.

A munka világával összefüggésben a vállalkozások az egyik legproblémásabb jogintézménynek a foglalkozás egészségügyi szolgálatot említették. Az erre fordított társadalmi források határfoka igen alacsony: annak ellenére, hogy minden munkavállaló után köteles szolgáltatási díjat fizetni a munkáltatója, érdemi vizsgálatokra a munkavállalónak csak szűk körében kerül sor. Ennek oka, hogy a jelenlegi szabályozás nem kockázat alapú megközelítést alkalmaz: olyan ágazatok számára is kötelezővé teszi a szolgáltatás igénybevételét, amelyek esetében a munkavégzéssel összefüggésben egészségkárosodásnak a veszélye nem áll fenn. Ellenben a valóban indokolt veszélyességi területen dolgozók

érdemi, rendszeres vizsgálatát a jelenlegi díjtétel nem teszi lehetővé, jelentős egészségügyi kockázatokkal eredményezve mind a munkáltató, mind a munkavállaló irányában. Olyan szabályozási háttér kialakítására van szükség, amely képes a munkavállalók munkavállalással összefüggő egészségromlását hatékonyabban és eredményesebben megelőzni, a munkáltatók számára e jelenleg formális kötelezettséget valódi értékkel bíró szolgáltatássá alakítani.

A szakképzéssel kapcsolatos szabályozás átalakítás szükségességének a legfontosabb oka, hogy Magyarország elvesztette a külföldi befektetők szemében azt a versenyképességi vonzóerőt, hogy magasan kvalifikált és olcsó munkaerővel rendelkezik. A szakképzéssel kapcsolatos szabályok a szakképzési hozzájáruláson keresztül érinti a vállalkozások legszélesebb körét. A vállalatoknak a szakképzésben való részvételét anyagilag is ösztönözni hivatott szakképzési hozzájárulással kapcsolatosan biztosítani kell, hogy a munkáltatókat a szabályozás bonyolultsága ne riassza el a tanulók fogadásától: legyenek egyszerűbben elszámolhatóak az oktatás költségei a szakképzési hozzájárulás terhére. Biztosítandó tovább, hogy a szakképzési hozzájárulásként fizetendő összegeket a cégek a saját munkavállalók képzésére is a lehető legegyszerűbb – egyúttal a képzés hatékonyságát is szolgáló – módon tehessek meg. A szakképzéssel kapcsolatos tájékoztatói és ismeretszerzési lehetőségek megkönnyítése érdekében az egyes szakmapolitikai intézkedések során egyszerűsíteni kell továbbá a képzések fajtáját és típusát, a szakmai és vizsgakövetelmények rendszerét, valamint felül kell vizsgálni a képzőintézmények működési és akkreditációs adminisztratív terheit.

A foglalkoztatás további adminisztratív jellegű korlátját jelenti, amikor egy tevékenység vagy munkakör gyakorlását túlzott képesítési követelmények előírásával teszik költségesebbé és nehezebbé, miközben a képesítési előírások fenntartásában a képző szervezetek érdekeltek, akik a képzettségi előírások jogszabályi rögzítésével biztosítanak állandó és rugalmatlan keresletet képzési szolgáltatásaik iránt. A képzetlen, illetve nem megfelelő képesítéssel rendelkező munkavállalók elhelyezkedésének megkönnyítése érdekében a Kormány megkezdte azon tevékenységek egyszerűsítést célzó felülvizsgálatát, ahol a tevékenység végzését jogszabályban előírt képesítési követelményhez kötötték.

Az egyszerűsített foglalkoztatással kapcsolatban számos jogszabály módosításra sor került az elmúlt év során, valamint a 1133/2011. (V.2.) Korm. határozat is számos feladatot rögzít a további egyszerűsítésre vonatkozóan. A már a megvalósulás folyamatában lévő intézkedéseken túlmenően az alábbi területeken fogalmaz meg a Program feladatokat a szabályozói környezet fejlesztésére:

- A munkavállalók bejelentése még mindig számos esetben okoz nehézséget a munkáltatóknak, hiszen a bejelentést nem ők, hanem könyvelők, személyügyekért felelős munkatársaik végzik, akik jellemzően csak saját munkakezdésük után tudják azt megtenni. A kijelentés és módosítás szabályai szintén további egyszerűsítéseket igényelnek, amellyel kapcsolatban a vállalkozói és az ellenőrzési igények érvényesítését egyaránt biztosító modell alakítandó ki.
- Az alkalmi foglalkoztatásban rejlő lehetőségeket a vállalkozók továbbra sem tudják teljes mértékben kihasználni. A hónapon belüli korlátok (hetente legfeljebb 5 egymást követő nap, összesen 15 nap havonta) nem tesznek lehetővé életszerű munkavégzést: egy-egy alkalmi munka nem feltétlenül végezhető el 5 illetve 15 nap alatt, ellenben állandó foglalkoztatott alkalmazását nem igényli (építőipar, kisvállalkozások időszakos nagyobb megrendelése). Életszerűtlen az az elvárás, hogy egy hónapnyi alkalmi munkára két munkavállaló is felvételre, betanításra kerüljön. Ezen esetekben a fekete foglalkoztatás, vagy a munkavállalók munkáltatók közötti lepapírozott foglalkoztatásából fakadó terhek és kockázatok rugalmas szabályokkal csökkenthetőek lennének.
- Szintén jelentős előrelépés lenne, ha a NAV adókimutatással állapítaná meg az egyszerűsített foglalkoztatásban résztvevők szja- és járulékbevallásait, hiszen fix közteher társul hozzá, a ha-

tóságoknak pedig rendelkezésre áll, melyik munkáltató hány embert, hány napon keresztül foglalkoztatott.

- Az egyszerűsített foglalkoztatás egyik sajátos formája lehetne a segítő családtag által végzett munka. A családi, mikro- és kisvállalkozások által meghatározott havi időkeretben a közvetlen családtag munkaügyi bejelentés, valamint adó-, valamint járulékfizetési kötelezettség nélkül alkalmazható lenne, ha nem történik jövedelemszerzés. A javaslat a munka alapegységének bizonyos esetekben a családot feltételezi, ahol a jövedelem a családi vállalkozáson keresztül kerül összegzésre, az egyes segítő családtagok ezen alkalmi munkáért adóköteles jövedelmet nem szereznek.

A munkáltatónak – az egyes tevékenységekhez és munkavállalói létszámhoz igazodóan – közel 20 különböző szabályzatot és jelentést kell elkészíteniük, ha munkavállalókat alkalmaznak. A dokumentumok megalkotása és aktualizálása mellett költségeiket növeli, hogy szinte minden esetben külső szakértőt kötelesek igénybe venni a jogszabályi elvárásoknak való megfelelés érdekében. Önmagában az irritáló dokumentációs kötelezettség előírása társadalom- és gazdaságpolitikai igényeket nem szolgál, csak a papírmunkát, a költségeket, az állami bürokrácia által teremtett és fenntartott szakértői működés igénybevételének kötelezővé tételének érzését kelti. Minden dokumentumkészítési előírás esetében részletes kockázatelemzést kell végezni, annak érdekében, hogy a nem veszélyes tevékenységet folytató vállalkozások a kötelezettségek minél szélesebb köre alól mentesüljenek – ellenben a hatóságok az indokolt tevékenységi körök esetében hatékonyabban és a dokumentáció minőségére is kiterjedően tudják azokat ellenőrizni.

93. A működéssel és a munkavállalókkal összefüggő szabályzatkészítési kötelezettségek kockázat alapúvá tétele – a kötelezetti kör szűkítésével a hatóság célzott ellenőrzéseinek elősegítése: Csak olyan esetekben kelljen a vállalkozásoknak a működésükkel és a foglalkoztatással összefüggésben belső szabályzatokat alkotni, ha a tevékenységük, vagy a munkakör veszélyessége indokolja azt; csak a legindokoltabb körben kelljen külső szakértőt igénybe venni elkészítéséhez, ilyenkor a szakértő vállalja majd érte a felelősséget a hatóságok irányában

Az intézkedés keretében év végéig előterjesztést kell készíteni a Kormány számára a vállalkozási tevékenységgel, illetve foglalkoztatással összefüggő valamennyi szabályzatkészítési dokumentáció alkotási kötelezettség kockázat alapúvá tétele érdekében. Ennek keretében

- a nem veszélyes tevékenységet folytató vállalkozások méretüktől függetlenül a lehető legteljesebb körben mentesítendőek az elkészítési kötelezettség alól;
- a kis- és középvállalkozások vonatkozásában a szabályzat elkészítésének kötelezettsége nem, vagy csak – a vállalkozói szervezetekkel egyeztetett és jóváhagyott - különösen indokolt esetben köthető külső szakértő igénybevételéhez, közreműködéséhez;
- azon szabályzatok esetén, ahol a szakértő bevonásának kötelezettsége fennmarad – vagy a szakértőt a munkáltató önkéntesen veszi igénybe –, a szabályzat nem megfelelő voltából kifolyólag a vállalkozás ne legyen bírságható;
- felülvizsgálandóak az egyes szabályzatokkal kapcsolatos tartalmi előírások annak érdekében, hogy a munkavégzéssel kapcsolatos jogok és kötelezettségek gyakorolhatóságának elősegítését szolgálják mind a munkavállalók, mind a munkáltatók irányában, a tevékenységgel összefüggő kockázatok figyelembe vételével.

A vállalkozások által régóta szorgalmazott javaslat végrehajtásával jelentős (kb. 25 milliárd Ft-os) adminisztratív teher-csökkenés, és egyben irritációmérséklés érhető el: a legkülönbébb, a tevékenység veszélyességére tekintet nélkül megkövetelt szabályzatokat a vállalkozások kizárólag a formális megfelelés érdekében készítik el 25-40 milliárd forint közötti összeget fordítva azokra. A jövőben lehetővé válik, hogy a vállalkozók akár saját maguk elkészíthessék a szakértői közreműködést nem igénylő szabályzatokat, amelyek minőségét a hatóságok iránymutatásokkal orientálhatják.

A kötelezetti kör és a tartalmi elvárások felülvizsgálatával a vállalkozói működést segítő funkciójuk kerül megerősítésre a dokumentációs előírásoknak. A kötelezés nem kerül általánosan megszüntetésre, így a védelem szintje azon tevékenységek esetében ahol a szabályozás indokolt nem csökken – sőt a tartalmi felülvizsgálat miatt nő.

Ütemezés és felelősök: 2011. január 1. – szabályzatkészítési előírásokra vonatkozó kötelezések összegyűjtése (NGM koordinálásával valamennyi tárca)

2011. február 1. – kockázatértékelési elemzési módszer készítése és a hatásvizsgálatok elvégzése (NGM)

2012. március 1. – jogszabály módosítás elkészítése (NGM koordinálásával valamennyi tárca)

2012. április 1. – Kormány általi elfogadás

2012. május 1. - hatálybalépés

94. Felülvizsgálatra kerülnek a foglalkoztatás-egészségüggyel kapcsolatos egyes rendelkezések

Az intézkedés keretében előterjesztés készül a Kormány részére a foglalkoztatás-egészségügyi szolgáltatások hatékonyabbá és célzottabbá tételét szolgáló intézkedési lehetőségekről.

A felülvizsgálatnak javaslatot kell tennie a foglalkoztatás-egészségügyi szolgáltatások olyan irányú átalakítására, amely egyaránt szolgálja a munkavállalók és a munkáltatók foglalkozási megbetegedéssel összefüggő kockázatainak csökkentését, a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentését, az ezzel kapcsolatos vállalkozói ráfordítások mérséklését és a vizsgálatok hatékonyságának javítását. A munkáltatók által fizetett díjak kizárólag érdemi, mind a munkavállaló, mind a munkáltató foglalkoztatással összefüggő érdekeit szolgáló, a munkavállaló egészségügyi állapotának tényleges feltárását szolgáló vizsgálatokra használhatóak fel.

Az intézkedés legfontosabb hatása a foglalkoztatás egészségügyi szolgáltatásokat fedező források célzottabbá válása lenne: az éves szinten a vállalkozókat terhelő, a szolgáltatóknak fizetett díjból és a kapcsolódó adminisztratív terhekből (kiesett munkaidő, adminisztráció időszükséglete és rezsiköltsége) adódó mintegy 25 milliárd Ft eredményesebben szolgálja az egészségügyi kockázatok mellett foglalkoztatott munkavállalók egészségének megőrzését, a szolgáltatás minőségének és tartalmának javítását.

Ütemezés és felelősök: 2012. március 1.– a koncepció első változatának elkészítése (NEFMI, NGM)

2012. április 1.– a koncepció vállalkozásokat érintő elemeinek Nemzeti

95. Egyszerűsített foglalkoztatás: (a) Az egyszerűsített foglalkoztatással kapcsolatos, hónapon belüli időlimit megszüntetése; (b) Nagyobb rugalmasság biztosítása mind a kijelentési szabályok, mind a bejelentési szabályok terén (pl. legyen elegendő 10 óráig bejelenteni az aznapi munkavállalókat); (c) A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adókiivetéssel állapítsa meg az egyszerűsített foglalkoztatásban résztvevők SZJA és járulékbevallásait, hiszen fix közteher társul hozzá

96. A segítő családtag bejelentési kötelezettségének felülvizsgálata: meghatározott éves időkeretig a segítő családtag bejelentés nélkül legyen foglalkoztatható

A vonatkozó jogi szabályozások módosításával, valamint szükség szerinti kiegészítésével a következő célokat kell elérni:

- az egyszerűsített foglalkoztatással kapcsolatos, hónapon belüli időkorlát megszüntetése
- az egyszerűsített foglalkoztatás esetében a munkavállaló bejelentését munkavégzés megkezdésétől számított 2. óráig, vagy legfeljebb a munkavégzés megkezdésének napján 10.00 óráig lehessen megtenni. A módosítás szabályai is ezen időpontokhoz alakítandóak azzal, hogy a munkavállaló személyében bekövetkezett változást a munkavégzés egész időtartama alatt be lehessen jelenteni, ha a foglalkoztatottak számát nem érinti.
- a Nemzeti Adó és Vámhivatal a vállalkozó kérésére adókiivetéssel állapítsa meg és készítse el az egyszerűsített foglalkoztatásban résztvevők szja és járulékbevallásait, mentesítve a vállalkozásokat azok elkészítésének kötelezettsége alól, ha azok elfogadják a hatóság által készített dokumentációkat;
- meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy havi 40 órában a mikro- és kisvállalkozások tulajdonosainak, valamint vezető tisztségviselőinek közvetlen hozzátartozói bejelentés nélkül végezzenek a vállalkozás székhelyén vagy telephelyén jövedelem-, vagy egészség/nyugdíjbiztosításra való jogosultság szerzése nélkül munkát.

A jogszabály hatályba lépése óta eltelt idők tapasztalataira építve gyakorlatiasabb, a munkáltatók számára méltányosabb eljárásrend kerül kialakításra. A segítő családtaggal kapcsolatos szabályozás kivonja az általános szabályok alól azon eseteket, amelyek a családi vállalkozásban történő munkavégzés kapcsán eddig indokolatlan kockázatokat eredményeztek.

A fenti intézkedések összesen kb. 5 milliárd Ft-tal csökkentik a vállalkozói adminisztratív terheket.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. - az új Munkatörvénykönyvével kapcsolatos előterjesztés benyújtásához igazodva – az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény módosítása (NGM)

2012. március 1. – a szükséges felülvizsgálat elkészítése (NGM)

97. A szakképzési hozzájárulás felhasználásának egyszerűsítése a szakképzésben részt vevő vállalkozások ösztönzésére.

- A szakképzési hozzájárulás fizetésére kötelezettek részére a gyakorlati oktatás elszámolható költségeire vonatkozóan valamennyi iskolai rendszerben oktatható szakképesítésre differenciált, szakmacsoportonként meghatározott normatíva (Ft/fő/év) kerül bevezetésre a jelenleg alkalmazott, sokadminisztrációs munkával járó elszámolási, bevallási és visszaigénylési rendszer kiváltása céljából.

Meg kell továbbá vizsgálni a szakképzésben történő részvételnek a szakképzési hozzájáruláson kívüli egyéb lehetséges eszközeit a hazai és nemzetközi gyakorlat alapján. Az intézkedés ösztönzi és érdekeltté teszi a vállalkozásokat a szakképzésbe történő bekapcsolódásra, valamint az adórendszer egyszerűsítésével a szakképzés céljára fordítható források más adónemekből való biztosítására tesz javaslatot középtávon. Az intézkedés hatására egy, a vállalkozók által jelenleg nehezen felhasználható kisadó reformja történik meg 600 millió Ft vállalkozói adminisztratív költségcsökkentést eredményezve.

Ütemezés és felelősök: 2011. december – szakképzési hozzájárulással kapcsolatos jogszabálymódosítási javaslat elkészítése, hatálybalépés (NGM)

9. A VÁLLALKOZÓI JOGÉRVÉNYESÍTÉS FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA

A cégjogot érintő intézkedések

98. Az állam által biztosított nyilvános céginformációk körének bővítése: egy olyan céginformációs rendszer létrehozása, amelyen keresztül a kisvállalkozások is könnyen megbizonyosodhatnak üzleti partnerük megbízhatóságáról.

99. Készüljön vizsgálat arról, hogy hogyan alakítható ki olyan, „csődmegelőző” eljárásrend, amely tisztázza a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet esetén a vezetői felelősség megállapításának feltételeit.

100. Készüljön vizsgálat arról, hogy milyen módon könnyíthető az egyezség megkötése a vállalatok reorganizációját segítő csődeljárásban.

A vállalkozás szabadságából adó lehetőséggel együtt járó felelősségi szabályok megteremtése, érvényre jutathatóságának elősegítése kiemelt állami feladat. Az elmúlt évek világgazdasági válsága megmutatta, milyen hatásai lehetnek a korlátlan, az állami ellenőrzés nélkül folytatott kockázatteremtésnek és érvényesíthetetlen kötelezettségvállalásnak. Az egyes vállalkozások szintjén hasonlóan nehezen érvényesíthető a felelősség: a gyakorlatban érvényesíthetetlen szabályok híján a korlátozott felelősségű társaság behajthatatlan követeléseit hátrahagyva felszámolásra kerül, tulajdonosai pedig új céget alapíthatva folytathatják tovább tevékenységüket.

Ezen gyakorlat egyre szélesebb érvényesüléséről számolnak be a tisztességes vállalkozások. A bíróságok ugyan megállapíthatják a vezető tisztségviselők felelősségét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 33/A.§ alapján, ugyanakkor mind a hitelezőnek, mind az adós-nak nehéz bizonyítani azt külső személyként, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet időtartama mikor kezdődött – amikortól a vezető tisztségviselőt a követelés kielégítéséért felelősség terhelheti.

A lehetséges és jelenlegi üzleti partnerekkel kapcsolatos információ gyűjtés egyre jelentősebb vállalkozói erőforrásokat köt le a gazdasági életet egyre jelentősebb mértékben meghatározó bizalmatlanság okán. A korábbi kormányzati intézkedések alapvetően az állam által alkalmazható szankciókban látták a probléma eredményes kezelhetőségének lehetőségét, holott az üzleti élet megtisztítására kizárólag a vállalkozók saját maguk képesek, az állam feladata ezen a téren csupán másodlagos.

Annak érdekében, hogy a vállalkozásokkal kapcsolatos tulajdonosi és vállalatvezetési felelősségek mindenki számára érvényesíthetőek, valamint nyomon követhetőek legyenek, a következő lépések szükségesek:

- Létre kell hozni egy olyan céginformációs rendszert, amely a kisvállalkozások számára is elérhető módon lehetővé teszi, hogy a vállalkozások megbizonyosodhassanak üzleti partnerük megbízhatóságáról. Elsőként meg kell vizsgálni, hogy az állam által gyűjtött, nyilvánosan elérhető információk pontosan milyen körére van szükség, amely vizsgálat alapján elkészül az információs rendszer koncepciója, ezt követően kerülhet sor a létrehozására, az üzemeltetés leginkább megfelelő feltételeinek kidolgozására.

- Vizsgálat készül arról, hogy hogyan alakítható ki olyan, csődmegelőző” eljárásrend, amely tisztázza a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet esetén a vezetői felelősség megállapításának feltételeit, amelynek eredménye alapján. A vizsgálatról készülő jelentés tartalmazza az eljárásrend kialakítására vonatkozó részletes javaslatokat.
- Vizsgálat készül arról, hogy milyen módon könnyíthető az egyezség megkötése a vállalatok reorganizációját
- a csődeljárás részét képezi annak vizsgálata, hogy a biztosított követeléssel rendelkezők jóváhagyásnak elmaradása milyen feltételek fennállása esetén ne eredményezhesse a csődegyezés elmaradását.

A fenti intézkedés hatásaként csökken az üzleti partnerekkel kapcsolatos – részben jelenleg széttagolt állami nyilvántartásokban, részben csak adószeminősítő szolgáltatások keretében elérhető – adatok gyűjtésére fordítandó vállalkozói ráfordítások összege és időszükséglete. Az ezzel kapcsolatos közvetlen vállalkozói költségek éves szinten 18 milliárd Ft-ra becsülhetők. A vállalkozásoknak lehetőségük nyílik arra, hogy e nyilvántartás alapján teljes képet kapjanak üzleti partnerük múltjáról.

A további intézkedések hatásaként várhatóan erősödik az üzleti bizalom, tisztul a gazdasági környezet, javul a felelősség megállapításának lehetősége, anélkül, hogy a korábbi évek „kötelező öncsőd” intézménye visszatérne. Az ezzel együtt járó jelentős piactisztulás ugyanakkor rövidtávon negatív mellékhatásokkal is járhat.

Ütemezés és felelősök: 2012. március 1. - céginformációs rendszer feltételeinek vizsgálata, koncepció kialakítása (KIM)

2012. május 1. - céginformációs rendszer szabályozási kereteinek kialakítása (KIM)

2012. július 1. - céginformációs rendszer működése (KIM)

2012. július 1. - A csődeljáráshoz kapcsolódó kérdések vizsgálata, koncepció kialakítása (KIM)

A vállalkozói jogérvényesítés feltételeit javító intézkedések

Magyarországon a jogviták eldöntésének legelterjedtebb formája az állami bírósági út igénybevétele. Az Egyszerű Állam Konzultációhoz beérkezett javaslatok elsősorban olyan igényeket fogalmaztak meg, ami az eljárás gyorsabbá tételére és a bírónak a gazdasági életben felmerülő problémákkal kapcsolatos magasabb szintű hozzáértésére vonatkozik– ezzel párhuzamosan a választottbíráskodási és közvetítői (mediációs) fórumok igénybevételeinek megkönnyítésére vonatkozó intézkedési javaslatok kidolgozását kérték.

A konzultáció, valamint az üzleti környezet elemzésére vonatkozó szakértői munkák alapján megállapítható, hogy

- a vállalkozások a gyors és hatékony jogérvényesítés lehetőségét tartják alapvető fontosságúnak a vitarendezési eljárások során (bizonytalan jogi helyzetek minél gyorsabb és biztonságos rendezése, a döntések meghozatala során a szakmai szempontok megfelelő súllyal történő figyelembevétele, a határozatok eredményes végrehajtása), és

- nem ragaszkodnak minden esetben az állami bíróság igénybevételéhez: erős az igény részük-ről az alternatív vitarendezési módszerekben rejlő lehetőségek kiaknázása iránt. Az ezekre vonatkozó konkrét szabályokat és eljárási kereteket azonban nem ismerik.

2010-ben Magyarországon 21 200 gazdasági peres eljárás indult, ám a pereknek csupán kb. 70 %-a ér véget egy év alatt (s ez nem foglalja magában az eljárás megindításához szükséges időt). A vállalkozások hosszú hónapokig, évekig elhúzódó bírósági processzusokról, a határidők, tárgyalási napok és bírósági adminisztráció végeláthatatlan soráról és a gazdasági szakkérdésekben bizonytalan bírói karról számolnak be.

A jogérvényesítési igények kielégítésének lassúsága nemcsak a vállalkozási tevékenység további folytatását nehezíti azok alultőkésítettsége miatt, hanem a kielégítés eredményességét is nagymértékben rontja. Mire a jogerős ítélet megszületik, sokszor már nincs lehetőség végrehajtani azt: a bírósági döntés meghozatala előtt az adós cégek a felszámolási eljárásba menekülnek a követelések fedezetül szolgáló vagyon eltüntetése mellett.

A cégek működésének morálját jól tükrözi, hogy a felszámolási eljárási kérelmeknek csupán hozzávetőlegesen 40%-ában indul meg ténylegesen a felszámolás. A felszámolási eljárások jelentős részében le sem lehet az eljárásokat megfelelően lefolytatni: a felszámolási eljárások közel felében a cégiratok hiányosságai, valamint a cégvagyon igen alacsony volta miatt csak egyszerűsített felszámolásra kerül sor.

A vállalkozói környezet javítását célul tűző Program a jogérvényesítési eljárások komplex szemléletű megközelítését tűzte ki maga elé: a gazdasági élet igényeinek jobban megfelelő igényérvényesítési eljárások népszerűsítése mellett, az intézkedési pontok között szerepel az állami bírósági eljárások gyorsítása, a bírák szakmai továbbképzése is.

A program céljai három fő pontban foglalhatóak össze:

- a bírói fórum bevonása nélkül feloldható, a felek közös megállapodásával rendezhető ügyek kerüljenek közvetítői (mediációs) eljárás keretén belül lezárásra;
- a különös szakértelmet és jogi ismereteket egyaránt igénylő kérdések intézésére az állam nyújtson segítséget meg a vállalkozói és szakmai szervezetek részére választottbírósaik megerősítéséhez, alkalmassá téve azokat a kisebb értékű vállalkozói jogviták esetében is az eljárások ésszerű ellenérték (választottbírói díj) fejében történő eldöntésére is;
- amennyiben egyik eljárási forma sem látszik célszerűségi szempontból megfelelő lehetőségnek csak akkor kerüljön az állami bíróság elé a jogvita – de ezen fórum választása esetén is a vállalkozásnak – vitáik tárgyára tekintettel – olyan speciális eljárási keret álljon rendelkezésükre, amivel a határidők lerövidíthetők.

A fenti célok érdekében a kormányzat részéről a következő lépések szükségesek:

101. A vállalkozók jogvitáinak elbírálása során eljáró bírók speciális szakmai ismeretekkel való ellátása

102. Kis értékű perekkel kapcsolatos tapasztalatok alapján intézményfejlesztés és az eljárási határidő csökkentése

103. A vállalkozások egymás közötti jogvitáira külön eljárásrend kialakításának megalapozása

Magyarországon évente mintegy 21 200 gazdasági peres eljárás indul első fokon, a másodfokú eljárások száma pedig körülbelül 3 500-ra tehető. Míg a helyi bíróságok ügyszáma, ha csekély mértékben is, de csökken, a megyei bíróságok és az ítélőtáblák leterheltsége folyamatosan nő. Az elhúzódó perek azonban csak az egyik nehézséget jelentik a vállalkozások számára: az eljárását lezáró határozat érvényre juttatása, a kötelezettség végrehajtása a kielégítés további késlekedését és bizonytalan voltát hordozza magában.

A gazdasági peres eljárások, annak ellenére, hogy a leghosszabb peridőtartamú eljárások közé tartoznak a jogérvényesítési struktúrát tekintve, nem élveznek kiemelt figyelmet sem eljárásjogi-, anyagi jogalkotási szinten, sem a bírósági hierarchiát és ügykezelést tekintve. Az igazságszolgáltatás jelenleg sok tekintetben (egyes eljárásjogi szabályok, bírósági fórumrendszer) egységesen kezeli a gazdasági pereket a polgári perekkel (magánszemélyek egymás közötti jogvitái), annak ellenére, hogy a polgári pereknek jellemzően nem gazdasági/működési aktívák a tárgyai, így azok a termelésbe közvetlenül nem kapcsolódnak be. A gazdasági perek gyors és eredményes lezárása, a meghozott határozatok végrehajtása jelentős gazdaságélénkítő és dinamizáló hatással bírhatna, hiszen a bíróságokon megindult eljárások során elbírált jogok értéke mintegy 121 milliárd Ft tehető.

A nem a vállalkozások által elvárt idő alatt befejeződő eljárás miatt a vállalkozások ritkán élnek a bírósági eljárások eszközével jogaik érvényesítésére – inkább, ha lehetséges, felszámolási eljárást indítanak a nem fizetők ellen. Nincs lehetőség arra, hogy a bíróság a jogos követeléseket megítélje, a jogvitákat eldöntse – a kétséges jogi helyzetek jobbra az adós cég felszámolásával érnek véget, amelyet követően a tulajdonosok új cég alapításával kezdenek új lapot. Ezen gyakorlat a közvetlen negatív gazdasági hatásokon túl (minden egyes nap, amivel hamarabb a vállalkozók a követelésükhöz jutnának, 360 millió Ft-ot jelentene nemzetgazdasági szinten részükre) rombolja az üzleti környezetet is a bizalmatlanság erősítésén keresztül. Míg Magyarországon az éves leírasi veszteség meghaladja a GDP 2,5%-át, addig ez Nyugat-Európában 1-1,5% körül van. Az államot ebből érintő kár főképp elmaradt adóbevételekben és alacsonyabb foglalkoztatásban realizálódik.

A vállalkozói jogviták gyorsabb lezárásának, a követelések kielégítésének eredményesebbé tétele érdekében a következő lépések szükségesek:

- eddig gyakorlat tapasztalatai alapján felülvizsgálatra kerül a kisértékű perekre vonatkozó szabályozás, annak érdekében, hogy az elsőfokú és egyszerű megítélésű kisértékű perek lehetőleg a keresetlevélnek a bírósághoz történő érkezését követő 3 hónapon belül lezárhatóak legyenek
- a vállalkozások egymás közötti jogvitáinak eldöntésére irányuló eljárásrend kialakítása:
 - a felek számára önkéntesen választható, egyszerűbb eljárási kereteket teremt, amelyek alkalmazását a felek a szerződésükben előre kiköthetnék,
 - az eljárás elhúzását akadályozó cselekményeket korlátozza
 - a feleken kívül más személy közreműködését nem igénylő ügyekben lehetővé teszi a tárgyalási napok akár egymás utáni kitűzését, a megtartható tárgyalási napok számának korlátozását,
 - nagyobb teret enged az aktív bírói pervezető magatartásnak

- Az igazságügyi szervezet központi igazgatásának folyamatban lévő reformja során figyelemmel kell lenni
- azon bírósági szervezet átalakítási szükségletekre, amelyek valamennyi eljárás – köztük a vállalkozások egymás közötti pereinek – gyorsabbá és eredményessé tétele érdekében indokoltak. Többek között:
 - olyan képzések szervezése és azokon a bírák részvételének biztosítása, amelyek eredményeként a vállalkozói jogvitákat, valamint a vállalkozások közötti peres és nem peres eljárásokat gyorsan és hatékonyan, speciális szakmai ismeretek birtokában intézni képes intézmény és személyi kör további elkülönítésével kapcsolatos lehetőségek körére
 - az eljárások gyorsítását szolgáló egységes ítélkezés fokozott biztosítása iránti jogintézmények erősítése; a jogegységi eljárás megújítása
 - az önálló különbíróság felállítását nem igénylő szervezeti változásokra
 - a bírók, a bíróság saját eljárásaival összefüggő szervezeti adminisztratív terhek csökkentését szolgáló intézkedésekre
 - a munka keretében – egy független szervezet által – kerüljön feltárára a bírósági eljárásokkal kapcsolatos statisztikai mutatók és a vállalkozóknak a bírósági eljárások időtartamának értékelése közötti ellentmondás oka is

A fenti intézkedések a vállalkozások jogérvényesítéssel kapcsolatos közvetlen adminisztratív terheit ugyan csak kis mértékben (2,2 milliárd Ft-tal) csökkentik.

Nagyságrenddel jelentősebbek ugyanakkor közvetett gazdasági hatásai, amelyek a követelésekhez való gyorsabb és biztosabb hozzájutásból, a nem peres eljárások (felszámolási eljárás, csődeljárás stb.) eredményesebb lefolytatásából fakadó vállalkozói bizalomnövekedéséből fakadnak.

A vállalkozói peres és nem peres eljárásainak (körülbelül évente: 60 000 ügy) gyorsítását szolgáló bírósági szervezetrendszer kialakítása révén a nem peres gazdasági eljárások hátralékának ledolgozása következtében a gazdaság szereplőinél érvényesül egy kb. 10 milliárd Ft nagyságrendű összeg (csődeljárások, felszámolások becsült hatása).

A peres gazdasági eljárások ledolgozása miatt a gazdaság szereplőinél érvényesül egy 250-300 milliárd Ft körüli összeg (a becslés a pertárgyértékek minimumával számol, ezért a hatás ennek többszöröse is lehet).

Ütemezés és felelősök: 2011. december 1. – bírósági szervezeti reform (KIM)

2012. július 1. – Koncepció elkészítése a vállalkozói jogviták speciális szakmai ismeretekkel való ellátásához

2012. szeptember 1. – javaslattétel készítése arról, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításával (KIM) a vállalkozások pereire külön eljárásrend hogyan kerülhet kialakításra; módosítások hatálybalépése 2013 januárjától

2013. január 1.– a Kormány által jóváhagyott intézkedések végrehajtása

104. A közvetítői eljárás (mediáció) támogatása annak érdekében, hogy az üzleti élet szereplői könnyebben hozzáférjenek

Annak ellenére, hogy az EU többi országában az alternatív vitarendezési módok (jellemzően a közvetítés [mediáció], de ide értve a választottbíráskodást is) a gazdasági élet majdnem egészét átszövik, sőt a gyakorlatban legalább ugyanolyan jelentős arányban vannak jelen, mint az állami igényérvényesítési forma, a magyar vállalkozások körében ezek a lehetőségek szinte ismeretlenek. Üzleti mediációs eljárásra mindössze néhány tucat példa akad évente.

A mediáció lényege a megegyezésen alapuló feloldása a vitának. A felek között egyeztetési képzettséggel bíró személy közvetít, aki a felek választása alapján akár az adott ügyre vonatkozó szakképzettséggel is rendelkezhet – közgazdaságtani, jogi, mérnöki, pedagógus stb. A közvetítőcélja nem a vita eldöntése, hanem a vita felek által történő megoldásának az elősegítése. Az eljárást a gazdasági területen elsők között alkalmazták, és mára a világ legtöbb országában a gazdasági vitarendezés szerves részét jelenti (nemcsak jogviták, hanem általános vitarendezés kapcsán is – pl. üzleti kapcsolatépítés és fenntartás, belső vállalat management, érdekképviselések, szakmai szövetségek és kamarák).

A közvetítés (mediáció) az állami bíróságokkal szembeni legfontosabb előnyei, hogy

- a mediációs eljárás során a felek közös megegyezéssel hoznak döntést a vita tárgyával kapcsolatban;
- a megegyezés végrehajtására nagyobb hajlandóságot mutathatnak, mivel nincsen pervesztes félt;
- az eljárás gyors, nem kötik határidők, a bírói igényérvényesítésnél lényegesen olcsóbb, nem formalizált, hanem célszerűségi alapokon nyugvó eljárás;
- az eljárásban való részvétel önkéntes, a feleknek nem áll érdekükben az eljárás menetének hátráltatása.
- az eljárás sikertelensége esetén is pozitív jogkövetkezésménnyel jár (az e miatt indított perben kedvező perköltségviselési, illetve illetékkedvezményi szabályok).

Magyarországon a közvetítői eljárás ismertségi szintje rendkívül alacsony (a munkaügy és az oktatás, valamint az utóbbi időkben az építőipar területén) kap némileg nagyobb szerepet. Az üzleti mediációt a többi területhez képest jelenleg az átlagosnál még kisebb mértékben veszik igénybe.

Mind az Európai Unió, mind a nyugati jogrendszerek területén sikerrel alkalmazzák a mediáció eszközt, nemcsak a jogvitafeloldásban, hanem a vitarendezés általános spektrumára is. Míg ezekben az országokban az üzleti szférát tekintve nem csupán a jogviták feloldásának eszköze a mediáció, hanem sikerrel alkalmazzák a vállalkozás megtartása (csődeljárás), a körbetartozások csökkentése, a szerződéses kultúra javításának eszközeként, addig hazánkban még a jogvita-rendezési funkciója sem ismert. Holott a jelenlegi jogi szabályozás (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 121/A. §) is megköveteli a bírósághoz fordulás előtt a felektől az írásbeli egyeztetést, azonban ennek megtörténte csupán formális igazolást kíván meg. A vállalkozók nem ismerik a mediáció intézményét, nem tudják, mit várhatnak és kaphatnak az eljárás során. Bár a közvetítők adatbázisa jelenleg is léte-

zik, és azokat az igazságügyért felelős miniszter a világhálón közzé teszi (<http://www.kozvetitok.irm.gov.hu>), a közvetítőikkel kapcsolatos bizalom erősítésére nem alkalmas, hiszen a mediációs eljárások során szerzett tapasztalatra vonatkozóan nem tartalmaz információt; erre a közvetítők éves statisztikai adatbejelentéseiből levont azon adat lenne alkalmas, hogy a megindult közvetítői eljárások több mint 70%-a eredményesen (megállapodással) zárul.

Annak érdekében, hogy az üzleti mediáció valamennyi vállalkozás számára hatékony eszközzé válhasson a jogviták rendezése során, a következő lépések végrehajtása szükségesek:

- annak elősegítése – a vállalkozói és szakmai szervezetekkel együttműködve –, hogy minél több vállalkozó ismerhesse meg az üzleti mediációban rejlő lehetőségeket, az azzal elérhető jobb együttműködés gazdasági előnyeit
- az adatbázisok fejlesztésével a jogintézménybe vetett bizalom növelése (statisztikai adatok összesítésének nyilvánosságra hozatala), illetve azoknak a személyeknek jobban elérhetővé tétele, akik a közvetítői eljárás során segítséget tudnak nyújtani

Hosszú távon a mediáció kulcsmechanizmusokba történő beépülésének elősegítése fogalmazható meg célként: váljon társadalmi, gazdasági életbeli normává a közvetítés lehetőségének megemlítése a szerződésekben, alkalmazása jog- vagy érdekvita felmerülése esetén; akár a per előtt, akár az alatt. Az intézkedések elősegítik a jelenleg meglévő informális mediációs keretek elérhetőbbé és ez által eredményesebbé válását.

Feltételezve, hogy a jogviták 30%-a középtávon (2012-2014) mediációval feloldható a közvetlen adminisztratív ráfordítások (bírószági beadványok írása, megjelenési kötelezettségek) éves csökkenése évente 2,5 milliárd Ft-ra, az egyéb gazdasági hatások (követelések gyorsabb és biztosabb érvényesítése, a megegyezés értékteremtő hatása) körülbelül további 2,4 milliárd Ft-ra tehető. A csökkenő ügyszámból adódó munkaerőterheltség mérséklése 1 milliárd Ft költségcsökkentést eredményez az állami bíróságok oldalán.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – tájékoztató anyagok készítése a vállalkozói-, szakmai szervezetekkel együttműködve (KIM, NGM)

2012. szeptember 1. – a közvetítői tevékenységet folytatók kereshetőségét, szakmai ismereteinek megismerhetőségét biztosító honlap létező tájékoztatási felületeinek továbbfejlesztése (KIM, NGM)

105. A választottbíráskodás támogatása annak érdekében, hogy az üzleti élet szereplői könnyen hozzáférjenek, különösen vidéken és az alacsony perértékű ügyekben.

A választottbíráskodás intézménye az állami bíróságok kritikájaként is értelmezhető – a nemzetközi és történelmi tapasztalatok alapján gyors és hatékony jogvédelmet képesek biztosítani a polgári jogviszonyok vonatkozásában.

A választottbíráskodás a hagyományos, bírói úttal szembeni legfontosabb előnyei az alábbiakban foglalhatók össze:

- A választottbíráskodási eljárás során hozott határozatnak ugyanaz a hatálya, mint a jogerős bírósági ítéletnek, így állami kényszerrel végrehajtható az általános szabályok szerint.

- Az eljárás minden olyan esetben igénybe vehető, amikor állami bírósági eljárásnak lenne helye, feltéve, hogy a felek legalább egyike gazdasági tevékenységgel hivatásszerűen foglalkozó személy (és a jogvita tárgya e tevékenységével kapcsolatos), a felek a jogvita tárgyával szabadon rendelkezhetnek, és az erre való lehetőséget a választottbírósági szerződésben kikötötték.
- Az érdekvényesítési eljárást lényegesen felgyorsítja, hogy a választottbírói ítélet meghozatalát követően azonnal jogerős és végrehajtható, ellene fellebbezésnek helye nincsen.
- A bírák a felek akaratának megfelelően az adott kérdésben szakértelemmel bíró személyek közül kerülhetnek ki, így az ügy eldöntésének szempontjából releváns kérdések alapján születhet meg a határozat, valamint kisebb valószínűséggel kerül sor hosszadalmas szakértői bizonyítás igénybevételére
- Nemzetközi ügyekben is igénybe vehető, ahol is a választottbírósági szerződésben az alkalmazandó jogot is kiköthetik egyúttal a felek, elkerülve a nemzetközi magánjogi problémákat; az ítélet külföldön történő végrehajtása – a New Yorki Egyezményre is tekintettel, melynek lényegében a világ összes országa tagja – egyszerűbben történik, mint az állami bírósági ítéletek tekintetében.
- A választottbírósági ítéletek végrehajtására a felek nagyobb hajlandóságot mutathatnak, hiszen egy általuk választott fórum által meghozott döntést könnyebben elfogadhatónak tarthatnak magukra nézve, mint egy idegen, állami szerv határozatát.
- A választottbírósági eljárás első kalkulációra jellemzően magasabb díjigénye ellenére is kisebb ráfordítást igényel, mint az állami út igénybevétele köszönhetően az ügy gyors lezárulásának.
- Annak ellenére, hogy ma több vállalkozói szervezet rendelkezik valamilyen önálló vitarendezési fórummal (választottbíróság, békéltető, szakértői testületek), ezek ismertsége saját szervezetükön belül is alacsony. A vállalkozók által szélesebb körben ismert, állandó választottbíróságok (így különösen a Magyar Kereskedelmi és Iparkamra mellett működő Állandó Választottbíróság) elsősorban nagyobb ügyértékű eljárásokban érhetőek el a felek számára ésszerű eljárási díjért. Az alacsonyabb perértékkel, vagy mikro- és kisvállalkozások ügyeiben történő gyors és hatékony döntést nem teszik lehetővé az államinál gyorsabb és költségkímélőbb módon.

Annak érdekében, hogy a választottbírósági eljárások eredményesebb és hatékonyabb jogérvényesítést tegyenek lehetővé a vállalkozások számára, a következő lépések szükségesek:

- 2011. december 31-ig koncepció készül azokról az intézkedésekről, amelyek végrehajtása szükséges ahhoz, hogy 2012. június 30-ig a már meglévő választottbírósági tevékenységet el látó, a vállalkozói jogviták intézésébe bekapcsolódni képes fórumok személyi erőforrások és képzés tekintetében megerősítésre kerüljenek
- helyi és országos szervezettséggel, a kereskedelmi és iparkamarai, valamint agrárkamaraik rendszer reformjával is összhangban, biztosítani kell a már meglévő választottbírósági fórumokkal való együttműködést és a munkaterhek arányos, vagy szakmailag célszerű megosztását
- a választottbíróságok alkalmassá tétele kis perértékű eljárások gyors és költséghatékony intézésére (alacsony eljárási illetékeket, gyors és formalizált eljárást lehetővé tevő alapelvek megteremtésével)

- a választottbírói eljárásokkal kapcsolatos szabályozás (így különösen a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény) áttekintése (amennyiben a fenti célok maradéktalan megvalósítása érdekében szükséges)

Feltételezve, hogy a jogviták 25%-a középtávon (2012-2014) választottbírói rendszerben kerül feloldásra a közvetlen adminisztratív ráfordítások (bírói beadványok, megjelenési kötelezettsége) csökkenése évente 1,1 milliárd Ft megtakarítást eredményezne. A munkateher bírói fórumok közötti arányosabbá válásával ezen intézkedés további 1 milliárd Ft költségcsökkentést eredményez az állami bíróságok oldalán. A vállalkozások közvetlen adminisztratív terheinek csökkentése mellett jelentkezik a döntések jobb szakmai megalapozottsága, a végrehajtásra való hajlandóság növekedése.

Ütemezés és felelősök: 2012. március – koncepció a választottbírók fejlesztése és megerősítése érdekében szükséges lépésekről (KIM, NGM)

2012. május 31. – előterjesztés készítése a szükséges jogszabály módosításokról (KIM)

2012. május 31. – keretajánlás megalkotása a választottbírók számára a kis perértékű eljárások gyors és költséghatékony intézésére vonatkozóan (KIM, NGM)

2013. január 1. – a megyeszékhelyeken elérhető választottbírói fórumrendszer megerősítése, a hiányok pótlása

10. AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK TOVÁBBI FOLYAMATOS CSÖKKENTÉSÉT ELŐSEGÍTŐ, RENDSZERSZINTŰ INTÉZKEDÉSEK

A Program eddigi fejezeteiben bemutatott intézkedések következetes és teljes körű végrehajtásán túlmenően szükséges a végrehajtott intézkedésekkel elért eredmények megőrzése és a vállalkozások adminisztratív terheinek további, szisztematikus csökkentését elősegítő feltételek megteremtése is. Mindenképpen el kell kerülni, hogy a Program eddigi és jövőbeni eredményeként visszaszoruló állami bürokrácia a jövőben „visszaszivárogyon” a jogszabályi környezetbe vagy az intézményi működési gyakorlatba. Emellett olyan intézményi, rendszerszintű lépésekre is szükség van, amelyek az eddigi eredményekre építve nemcsak az adminisztratív terhek szinten tartását, hanem azok folyamatos további mérséklését is biztosítják. Utóbbi azért is létfontosságú, mert bár a Programban szereplő intézkedések érdemben csökkentik az adminisztratív terheket, a terhek jelenlegi, igen magas szintjét – és Magyarország versenytársainak hasonló irányú kezdeményezéseit is – figyelembe véve további tehercsökkentés szükséges Magyarország versenyképességének érdemi javítása érdekében.

A korábbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentésére irányuló kormányzati kezdeményezések nem mindig tudtak valódi és tartós eredményeket elérni. Az eredménytelenség fő oka nemcsak az lehet, hogy az előző kormányzat kezdeményezései gyakran már a végrehajtási szakaszban elhaltak, hanem az is, hogy az eredmények még a ténylegesen végrehajtott intézkedések esetében is gyorsan erodálódtak: a gyakran nem kis konfliktus árán megszüntetett adminisztratív terhek fokozatosan újratermelődtek. Ebben szerepet játszott az elért eredmények megfelelő nyomon követésének hiánya mellett az is, hogy az adminisztratív terhek csökkentésének ügye nem élvezett kellően erős és egyenletes kormányzati támogatottságot: a támogatottság csökkenésével és a politikai figyelem lanygulásával, illetve az adminisztratív terhek növekedését (újratermelődését) megakadályozó rendszerszintű, intézményes fékek hiányában a terhek növelésére, illetve fenntartására irányuló érdekek könnyedén érvényesültek a korábbi évek kormányzati döntéseiben.

A vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésének intézményi kereteinek, rendszerszintű feltételeinek hiánya egyben ahhoz is vezetett, hogy a terhek mérséklésére irányuló, általában szétforgácsolt kezdeményezések nem álltak össze egységes, átütő erejű programmá. Utóbbi hiányában a korábbi évek kezdeményezései gyorsan elhaltak, és a ritka, kampányszerű „fellángolások” közötti időszakokban az adminisztratív terhek csökkentésének szempontja a kormányzati prioritások között másodlagossá vált.

A rendelkezésre álló nemzetközi tapasztalatok is alátámasztják, hogy a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésének fontos feltételét képezik azok a szervezeti keretek, amelyek rendszerszinten folyamatos figyelmet, és egyben megfelelő súlyt biztosítanak az adminisztratívteher-csökkentés szempontjainak. Az adminisztratív terhek csökkentése területén ismert legjobb gyakorlatok tapasztalatai alapján a következők a fontosabb sikerkritériumok:

- A szervezeti keretek egyik fontos eleme, hogy az adminisztratív terhek csökkentésére világos, jól kommunikálható, számszerű célokat kitűző kormányzati programot kell hirdetni, amely átláthatóvá és könnyen értékelhetővé teszi az egyszerűsítés folyamatát. A program számára széleskörű politikai és társadalmi támogatottságot kell biztosítani.
- Az európai szinten példaértékűnek tekintett holland gyakorlatból levonható fontos tanulság, hogy a program sikeres végrehajtásához szükség van egy kormányzati koordinációs szerepet betöltő, központi szervezeti egységre. Annak is jelentősége van, hogy ez a koordinációs szervezeti egység a kormányzaton belül hol helyezkedik el: a program fontossága, politikai jelentősége, támogatottsága a tapasztalatok szerint mindenhol komoly szerepet játszik a refor-

mok sikeres véghezvitelében, ezért a koordinációs funkciót célszerű erős hatalmi pozíciókkal, befolyásolási lehetőségekkel rendelkező szervezeteknél elhelyezni történik.

- Végül a nemzetközi tapasztalatok szerint jelentősen hozzájárul a kormányzati kezdeményezések sikeréhez, ha az adminisztratívteher-csökkentő folyamat nyomon követésében és értékelésében kormányzattól független szereplők is (ideértve a vállalkozói szférát is) aktívan részt vesznek, és folyamatos külső kontrollt látnak el a program végrehajtása fölött (szükség esetén egyfajta nyomást is gyakorolva a kormányzatra).

Az adminisztratív terhek további, folyamatos csökkenését elősegítő, rendszerszintű lépések a következő célokat kell, hogy szolgálják:

- A kormányzati döntéshozatali folyamat során időben azonosítani kell a vállalkozások adminisztratív terheinek – nyílt vagy bújtatott – növelésével együtt járó (kormányzati vagy kormányzaton kívüli) kezdeményezéseket, és ezeket a kezdeményezéseket olyan hatásvizsgálatnak kell alávetni, amely alkalmas a kezdeményezés vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatásainak részletes, tételes és számszerű bemutatására.
- A vállalkozói adminisztratív terhek növekedését eredményező kezdeményezéseket még a kormányzati előkészítési szakaszban módosítani kell: főszabályként a Kormány elé ne kerülhessen ilyen előterjesztés, csak akkor, ha a terhek növekedésének elkerülhetetlensége és indokoltsága meggyőzően alá van támasztva.
- A vállalkozói adminisztratív terhek csökkenésére irányuló további – folyamatos és kampányyszerű – kezdeményezések sikerességének intézményi kereteit meg kell teremteni.

Ezek az intézkedések potenciálisan igen komoly mértékben tudnak hozzájárulni a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentéséhez. Felmérések szerint a vállalkozásokat közvetlenül terhelő – a jogszabályi környezetnek való megfelelésből fakadó –, számszerűsíthető adminisztratív költségek évi 2 800 milliárd Ft-ra tehetők. A jogszabályi környezet változása folyamatos, és valószínűleg nem túl erős feltételezés, hogy a jogszabályi megfelelésből fakadó adminisztratív terheket generáló jogszabályok átlagosan legalább tízévente megújulnak. (A jogszabályi környezet egyes elemei ennél stabilabbak is lehetnek ugyan, de például az adminisztratív terhek jelentős részéért felelős adózási vagy számviteli szabályok ennél általában gyakrabban módosulnak.) Ebből adódóan a kormányzatnak jogszabályalkotási (és -módosítási) tevékenysége keretében évi átlagosan 270-300 milliárd Ft értékű vállalkozói adminisztratív költség kerülhet a látókörébe. Ha csak annyit feltételezünk, hogy a következőkben részletezendő, az adminisztratív terhek folyamatos csökkenését elősegítő, rendszerszintű kormányzati lépések ennek csupán 5 százalékát képesek kiszűrni, az 2012-2013-ban óvatos becsléssel is legalább 27 milliárd Ft-tal mérsékelheti a vállalkozások közvetlen adminisztratív költségeit (a közvetett költségeket pedig valószínűleg ennél is nagyobb mértékben).

A fenti célok érdekében a kormányzat részéről a következő, a vállalkozói adminisztratív terhek további, folyamatos csökkenését elősegítő, rendszerszintű lépések szükségesek:

106. Az adminisztrációs terheket feleslegesen növelő javaslatok kiszűrése: A jövőben minden, a vállalkozói üzleti környezetet befolyásoló, előkészítés alatt álló jogszabály vagy más kormányzati döntés esetében sor kerül a vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatások előzetes vizsgálatára

A Kormány elé kerülő előterjesztések esetében kötelező hatásvizsgálatnak eddig is kötelező eleme volt az előterjesztésben javasolt intézkedések vállalkozók terheire (ideértve az adminisztratív terhe-

ket is) gyakorolt hatásainak bemutatása. A tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják, hogy az előterjesztő tárcák a hatásvizsgálatnak ezt a pontját különféleképpen értelmezik: nincs egységes gyakorlat arra vonatkozóan, hogy mit értenek a vállalkozók terhei alatt (beleértik az adminisztratív terheket is, vagy – az általános gyakorlat szerint – csak a pénzügyi terhek változását mutatják be), és ha ki is térnek az adminisztratív terhekre, a bemutatott hatások általában nélkülözik a konkrétumokat (és különösen a számszerű becsléseket). Mivel a kormányzati döntés-előkészítés során a gyakorlatban eddig nem működött olyan ellenőrzési pont, ahol a hatásvizsgálatnak ezt a pontját érdemben megvizsgálták volna (ellentétben például a költségvetési hatások bemutatásával, amelyet az államháztartásért felelős mindenkori tárca legkésőbb a közigazgatási egyeztetés keretében mindig szigorúan megvizsgál, véleményez és szükség esetén számon is kér), a vállalkozói (adminisztratív) terhekre vonatkozó hatásvizsgálati pont gyakran csak rutinszerűen, általános megállapításokkal került kitöltésre, s emiatt ritkán mutatja be az előterjesztés vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt tényleges hatásait. Ez annak a kockázatával jár együtt, hogy a kormányzati döntéshozatal különböző szintjein olyan előterjesztések is át tudnak jutni, amelyek az adminisztratív terhek – nyílt vagy bújtatott, de nem megfelelően megindokolt – növelésével járnak együtt.

A javasolt intézkedés szorosan kapcsolódik az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011. (VIII.9.) KIM-rendeletre, amelynek gyakorlati alkalmazása érdekében kidolgozásra került egy olyan – a jelen Programban tervezett intézkedésekre már alkalmazott – hatásvizsgálati módszertan, amelynek alkalmazásával a kormányzati döntés-előkészítési folyamatba kerülő valamennyi javaslat vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatásai bemutathatók és bemutatandók. Az e módszertan szerint elvégzett hatásvizsgálat a kormány-előterjesztések közigazgatási egyeztetésre bocsátásának előfeltétele, a Nemzetgazdasági Minisztérium erre felhatalmazott szervezeti egysége tételesen meg fogja vizsgálni az előterjesztésekben bemutatott hatásvizsgálat megalapozottságát, és szükség szerint kezdeményezni fogja annak kiegészítését, felülvizsgálatát. Ennek eredményeként a kormányzati döntéshozatal magasabb szintű fórumaira már nem juthat el olyan előterjesztés, amelyből nem derül ki egyértelműen, hogy miként hat az adminisztratív terhekre.

Az intézkedés végrehajtásának konkrét lépései a következők:

- hatásvizsgálati módszertan kidolgozása (megtörtént)
- elfogadott módszertan alapján végzett hatásvizsgálat kötelező előírása (megtörtént)
- az előterjesztők által készített hatásvizsgálatok tételes ellenőrzése és véleményezése (az NGM ebben játszott szerepének rögzítése a Kormány ügyrendjében)

Az intézkedés legfontosabb kockázata, hogy amennyiben a hatásvizsgálatok ellenőrzéséhez nem társul megfelelő súly, „retorzió”, a hatásvizsgálat elvégzése a jövőben is formális feladat marad a tárcák számára, s ezért lényegi funkciójának betöltésére nem lesz alkalmas. Ennek elkerülése érdekében célszerű az ellenőrzési pont intézményesítése (lásd 108. számú intézkedés).

Az intézkedés szorosan kapcsolódik az elfogadás előtt álló Egyszerűsítési Programhoz.

Ütemezés és felelősök: 2011. októbertől – a hatásvizsgálat folyamatos elvégzése (összes minisztérium)

2011. november – Kormány ügyrendjének szükség szerinti módosítása (KIM, az NGM bevonásával)

2012. januártól – hatásvizsgálatok NGM általi előzetes véleményezése

107. A vállalkozói adminisztratív terhek növelésével együtt járó előterjesztéseket a Kormány csak úgy veszi napirendjére, ha abban az adminisztrációs terhek növekedésének elkerülhetlensége és indokoltsága tételesen alá van támasztva; a Kormány döntéseit előkészítő testületek az adminisztratív terhek növekedésének tényére külön felhívják a Kormány figyelmét, és annak indokoltságát megerősítik

Az előző intézkedésben szereplő hatásvizsgálatok elvégzése csak akkor képes megelőzni az adminisztratív terhek növekedését, ha a kormányzati döntés-előkészítő és döntéshozó fórumok megfelelő súllyal mérlegelik a hatásvizsgálat eredményeit. Nem lehet kizárni annak lehetőségét, hogy egyes kormányzati lépések bizonyos területeken hozzájárulhatnak a vállalkozások adminisztratív terheinek növekedéséhez, de garanciákat szükséges kiépíteni arra vonatkozóan, hogy az ilyen döntések meghozatalánál valóban mérlegelésre kerüljenek az adminisztratív terhek növekedésének versenyképességet rontó hatásai, és kizárólag abban az esetben kerülhessen sor az adminisztratív terhek növelésére, ha az elkerülhetetlen, és a kívánt kormányzati cél más eszközökkel nem – vagy csak nagyobb hátrányok árán – érhető el.

A szükséges garanciát az jelentheti, ha a kormányzati döntéseknek már az előkészítési szakaszában is kiemelt szempontként érvényesül az adminisztratív terhek növelésével járó negatív hatások elkerülése, illetve minimalizálása, az adminisztratív terhek növekedésével járó javaslatok esetében pedig nemcsak bemutatásra kerül a tehernövekedés ténye és mértéke, hanem egyben a javaslat előterjesztője tételesen be is mutatja, hogy milyen indokok alapján elkerülhetetlen a tehernövekedés. Ez már a közigazgatási egyeztetésre bocsátásnak is előfeltétele kell, hogy legyen, és az előterjesztő által bemutatott indokok megalapozottságának vizsgálata a kormányzati döntéseket előkészítő fórumok egyik kiemelt feladata kell, hogy legyen. A cél az, hogy a Kormány elé az adminisztratív terhekre negatív hatást gyakorló előterjesztés csak úgy kerülhessen, ha a Kormány döntéseit előkészíteni hivatott fórumok – elsősorban a Közigazgatási Államtitkári Értekezlet – előzetesen megvizsgálta és elfogadta a tehernövekedés indokait, és erre fel is hívja a Kormány figyelmét.

Az intézkedés célja, hogy a 106. számú intézkedés kapcsán már említett, az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011. (VIII.9.) KIM-rendeletben előírt hatásvizsgálat elvégzésen túlmenően a hatásvizsgálat eredményeinek megfelelő súlyú mérlegelésére is garanciát biztosítson.

Az intézkedés részeként az alábbi lépésekre kerül sor:

- az ahhoz szükséges intézményi feltételek biztosítása, hogy az adminisztratív terhek növelésének elkerülése, illetve minimalizálása a kormányzati döntéseknek már az előkészítési szakaszában kiemelt szempontként érvényesüljön
- annak a kötelező előírása, hogy az adminisztratív terhek emelkedésével járó javaslatok esetében a kormány-előterjesztésben tételesen be kell mutatni a tehernövekedés indokoltságát, elkerülhetlenségét
- annak az előírása, hogy a fenti indokok megalapozottságát az NGM előzetesen véleményezi, és Kormány döntéseit előkészítő testületek (különösen a Közigazgatási Államtitkári Értekezlet) megvitatják, és a tehernövekedés indokoltságát igazolják
- jelentősebb mértékű tehernövekedés esetén a javaslatot a Versenyképességi Tanács is meg tárgyalja, és a Kormány a Versenyképességi Tanács véleményét figyelembe véve dönt

Ennél az intézkedésnél is kockázatot jelenthet, hogy a kormányzati figyelem lanygulása esetén az indoklási kötelezettség formálissá válhat, és ezáltal az adminisztratív terhekkel járó intézkedések könnyebben juthatnak át a kormányzati döntések különböző előkészítési szakaszain. Ez a kockázat a megfelelő intézményi feltételek biztosításával, illetve a Kormány részéről érkező folyamatos politikai támogatással kezelhető.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1.– az intézkedés céljait elősegítő intézményi keretek kialakítása (KIM, NGM)

108. A prudens működést és a kormányzattal a közös gazdaságpolitikai célok teljesítése érdekében működési és teljesítményvállalásokra épülő együttműködést kiépítő vállalkozások számára a hatósági eljárások ügyfélbarát intézését támogató versenyképességi szerződések rendszerének kialakítása

A versenyképességi szerződés keretében az egy ágazatban vagy területén tevékenykedő, egymással együttműködő vállalkozások csoportja vállalatokat tesz (1) gazdasági teljesítménye javítására (pld a foglalkoztatás, hozzáadott érték növelésére), (2) a vállalkozások versenyképességét és megbízhatóságát javító együttműködés kialakítására (3) a vállalkozások számára fontos közösségi feladatok (pld, képzés, helyi értékek védelme, tömegközlekedés, infrastruktúrafejlesztés) szervezésében való részvételre. A vállalatok és azok garanciái megteremtik a lehetőséget, hogy a résztvevő vállalatok a hatósági eljárások (engedélyezés, ellenőrzés, adatszolgáltatás) során gyorsított és egyszerűsített módon intézhessék ügyeiket, közvetlen együttműködést építhessenek ki a hatóságokkal.

Az intézkedés célja a vállalkozások és az igazgatási, kormányzati együttműködés jogi és intézményi kereteinek kialakítása.

Az intézkedés hatására a versenyképességi szerződésekhez kapcsolódó vállalkozások hatósági ügyintézési ideje és költségei jelentősen csökkenhetnek, a vállalkozások versenyképessége és gazdasági teljesítménye jelentősen javulhat. Az intézkedés teljes körű megvalósításával a magyar nemzeti össztermék 3-5 százalékát termelő vállalkozások adminisztrációs terhei 10 százalékkal csökkenhetnek, ez 8,4-14 milliárd Ft adminisztrációs költségcsökkenést eredményez. Az intézkedés versenyképesség-növelő hatására az érintett vállalkozások növekedési üteme 1-3 százalékkal nőhet. Ez a hozzáadott érték 80-400 milliárd forintos növekedését, a foglalkoztatás 12-57 ezer fős bővülését eredményezi.

Ütemezés és felelősök: 2012. február – versenyképességi szerződés konstrukciójának kidolgozása (NGM)

2012. június 1.– első szerződések aláírása

109. A vállalkozói szektorral együttműködésben évente jelentés készül a Kormány számára, amely beszámol az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló kezdeményezések előrehaladásáról, és általában a kormányzati és a bírósági működés vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatásáról

Mind a megtett intézkedések eredményeinek értékelése, mind az adminisztratív terhek ügyének a folyamatos napirenden tartása érdekében szükséges, hogy a kormányzat legalább éves rendszerességgel tekintse át az adminisztratív terhek csökkentése érdekében megtett intézkedések előrehala-

dását, eredményeit, hatásait. Egy ilyen évenkénti számvetés nemcsak elősegítheti a már megtett intézkedések értékelését – sikerült-e elérni azokat a célokat, amelyekre a meghirdetett intézkedések irányulnak –, hanem a jövőbeni kormányzati cselekvés irányai formálásában is fontos szerepet játszhat, amennyiben ráirányítja azokra a területekre a figyelmet, ahol további kormányzati beavatkozás szükséges – akár azért, mert az eddigi intézkedések nem hozták meg a várt eredményt. Hasznos része lehet az éves jelentésnek a hazai helyzet nemzetközi összehasonlításba helyezése, hiszen ez is segíthet a kormányzati törekvések fókuszálásában.

A vállalkozói adminisztratív terhek alakulásáról szóló éves jelentést megtárgyalják a releváns társadalmi-gazdasági egyeztetési fórumok, a Versenyképességi Tanács, és végül a Kormány is megvitatja, és ez alapján meghatározza az adminisztratív terhek további csökkentésére irányuló kormányzati fő irányait.

Az éves jelentés a következő tartalmi elemekből áll:

- beszámoló az elmúlt év adminisztratív terhek csökkentésére irányuló kezdeményezéseinek előrehaladásáról, eredményeiről, hatásairól
- a kormányzati és bírósági működés vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatásainak általános értékelése („helyzetkép”)
- a gazdaság egyes területeinek kiemelt bemutatása az adminisztratív terhek szempontjából
- egyes nemzetközi példák, legjobb gyakorlatok bemutatása

Ütemezés és felelősök: 2012. március 1. (majd évente) – éves jelentés a vállalkozói adminisztratív terhek alakulásáról (NGM)

110. A vállalkozói szektortól és a kormányzati szereplőktől érkező javaslatokra, illetve szakértői elemzésekre és nemzetközi tapasztalatokra építve évente javaslatcsomag (akcióterv) készül a vállalkozások adminisztratív terheinek további csökkentésére

Fontos hangsúlyozni, hogy a jelen Programban szereplő intézkedések, bár együttes nagyságrendjük nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő, hosszabb távon nem feltétlenül elégségesek Magyarország nemzetközi versenyképességének számottevő javítására. A vállalkozói adminisztratív terhek szintje Magyarországon ugyanis ma a legmagasabbak közé tartozik Európában – igen komoly versenyhátrányt teremtve ezzel a hazai vállalkozások számára –, és az adminisztratív terhek csökkentése az Európai Unió minden országában napirenden van. Magyarországgal egy időben több versenytárs ország is az adminisztratív terheket jelentősen csökkentő programokat hajt végre, s ezekkel Magyarországnak a jelen program végrehajtásán túlmenően is, folyamatosan lépést kell tartani.

Ebből következően az adminisztratív terhek jelen Programban tervezett, 500 milliárd Ft-os csökkentésével már középtávon sem szabad megelégedni: a következő években további, az adminisztratív terheket csökkentő intézkedések kidolgozására és következetes végrehajtására van szükség. Ennek érdekében a jelen Program elfogadását követően a Kormány minden évben a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésére irányuló komplex javaslatcsomagot (akciótervet) fog hirdetni.

Az éves akcióterv tartalmi elemei az alábbiak:

- az adminisztratív terhek (további) számottevő csökkentését előirányzó, részben átfogó, a vállalkozói szektor egészét érintő, részben célzott, a gazdaság egyes területeire fókuszáló javaslatok
- a javasolt intézkedések végrehajtási ütemterve, felelőse, eredményindikátorai
- a javasolt intézkedések ex ante hatásvizsgálata

A javaslatcsomagot a Kormány a vállalkozói szektorral való együttműködésben, folyamatos konzultáció mellett dolgozza ki.

Ütemezés és felelősök: 2012. június 1. (majd évente) – a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésére irányuló éves akcióterv elfogadása (NGM)

111. A jogalkotási és hatósági munkával kapcsolatos folyamatos vállalkozói visszacsatolást lehetővé tévő – internetes felületre és rendszeres fórumokra épülő – konzultációs rendszer, illetve külön vállalkozói tanácsadói panel fog működni, amely lehetővé teszi a vállalkozói szektor szempontjainak megjelenítését a kormányzati munka során

Jelen Program összeállításának egyik legfontosabb tapasztalata, hogy csak a vállalkozásokkal szoros együttműködésben lehet és érdemes a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésére törekedni. A Program összeállítását megelőzően lefolytatott Egyszerű Állam konzultáció alátámasztotta azt a találató kijelentést, hogy az íróasztal mellett ülve nem lehet bürokráciát csökkenteni: az igazi problémák azonosításához és a valódi megoldást jelentő intézkedési irányok megtalálásához szükség van a vállalkozások személyes ismereteire, tapasztalataira, ötleteire, javaslataira. Erre tekintettel létfontosságú, hogy épüljenek fel az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló kormányzati munkához kapcsolódó konzultációs rendszer stabil, intézményes keretei.

Az intézményes keretek legfontosabb elemei a következők:

- rendszeresen ülésező, a releváns kormányzati döntéseket még az előkészítési szakaszban véleményező (adott esetben kidolgozásukban is közreműködő) konzultációs fórum, amely a legfontosabb vállalkozói érdekképviselőket és a releváns kormányzati intézmények képviselőit összesíti
- a vállalkozások számára a személyes visszacsatolás lehetőségét is biztosító, általános/országos vagy regionális/tematikus konzultációsorozatok, részben az éves akcióterv összeállításához illeszkedve
- az egyes, előkészítési szakaszban lévő kormányzati döntésekhez, illetve általában az adminisztratív terhekhez kapcsolódó folyamatos és gyors vállalkozói visszacsatolást lehetővé tevő elektronikus felület biztosítása
- vállalkozókból és állandó szakértőkből álló konzultációs panel működtetése, amely javaslatokat tesz az adminisztratív terhek további csökkentésének fő irányaira, illetve aktívan hozzájárul a kormányzati intézkedések megfelelő minőségű és megalapozottságú hatásvizsgálatához; a panelt egy, a kormányzattól független, a vállalkozói adminisztratív terhek szempontjából kiemelkedő elméleti vagy gyakorlati jártassággal rendelkező szakember vezeti

Ütemezés és felelősök: 2011. december 1. – a konzultációs rendszer egyes elemeinek részletes kidolgozása (NGM)

2012. márciustól folyamatosan – a konzultációs rendszer folyamatos működtetése (NGM)

112. A vállalkozók adminisztrációs terheinek növelését megelőző, illetve korlátozó jogszabály-előkészítési és jogalkalmazási eljárások, gyakorlatok kerülnek kialakításra és terjesztésre.

113. A jogszabályi környezet stabilitását szolgáló, az üzleti környezetet negatívan befolyásoló gyakori jogszabály-módosítások lehetőségét korlátozó jogalkotási eljárások kerülnek kidolgozásra és alkalmazásra.

Az adminisztratív terheket hosszabb távon csak úgy lehet eredményesen csökkenteni, ha a tehercsökkentés szempontjai már a döntés-előkészítés korai szakaszában is érvényesülnek. Ha ezeket a szempontokat már egy kidolgozott előterjesztésben, utólag – ráadásul nem is az előterjesztő kezdeményezésére – kell érvényesíteni, akkor általában sokkal nehezebb, illetve sokkal több erőfeszítést igényel az előterjesztés elsődleges céljait elérő és az adminisztratív terhek szempontjából is kedvező javaslat kidolgozása. Ebből következően fontos cél az, hogy a kormány elé kerülő előterjesztések már eleve az adminisztratív terhek csökkentésének szempontjait figyelembe véve kerüljenek kidolgozásra.

Ez a cél akkor érhető el, ha

- az adminisztratív terhek csökkentésének céljával (vagy legalábbis peremfeltételként a terhek növelésének elkerülésével) minden kormányzati szereplő azonosul, és
- a kormányzati döntések előkészítői tisztában vannak azzal, hogy az adminisztratív terhek csökkentésének szempontjait a gyakorlatban hogyan kell érvényesíteni.

Az utóbbi feltétel teljesüléséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a kormányzati döntések előkészítői megfelelő információkkal és felkészültséggel rendelkezzenek ezen a területen: legyenek tisztában azzal, hogy hogyan, milyen módszerekkel lehet olyan kormányzati döntéseket előkészíteni, amelyek elősegítik az adminisztratív terhek csökkentését, és milyen eszközöket, milyen jellegű intézkedéseket kell elkerülni az üzleti környezetre gyakorolt negatív hatások miatt. Tekintettel a magyar államigazgatás szabályozásközpontúságára, és arra, hogy az adminisztratív terhek csökkentésének a szempontjai egyelőre még nem épültek be szervesen a kormányzati intézmények működési logikájába, lépéseket kell tenni az adminisztratív terhek csökkentését szem előtt tartó gondolkozásmód meghonosítására, és ehhez gyakorlati, módszertani segítséget is kell nyújtani a különböző kormányzati szervek számára.

További szükséges, bár az állam részéről bizonyos önkorlátozást igénylő lépés a hazai gyakorlatra jellemző gyakori jogszabály módosítások korlátozása. Az üzleti (környezet stabilitása a versenyképesség egyik alapeleme, ezért a vállalkozások működési feltételeit alapvetően befolyásoló jogszabályi környezet gyakori változása súlyosan rontja a hazai vállalkozások versenyképességét. Ennek a visszaszorítása érdekében az államnak – ésszerű mértékben – korlátoznia kell saját maga diszkrecionális jogszabály-alkotási jogkörét. Ennek értelemszerűen lehetnek kockázatai (amelyeket azonban megfelelő tervezéssel és előkészítéssel kezelni lehet), de egy ilyen lépés mutatná, hogy az állam maga is értéket tulajdonít a jogszabályi környezet stabilitásának.

A fentiek érdekében a következő lépések szükségesek:

- a jogszabály-alkotási folyamat egyes lépéseire szorosan illeszkedő, azokhoz szervesen integrálható, egyszerű, gyakorlatorientált eljárási rutinok kidolgozása, amelyek alkalmazásával elkerülhető, hogy egy-egy új jogszabály (vagy jogszabály-módosítás) az adminisztratív terhek növelésével járjon
- az újonnan előkészített jogszabályokra (vagy jogszabály-módosításokra) alkalmazható olyan egyszerű ellenőrzési segédlet (*check list*) kidolgozása, amely alapján egyszerűen és egyértelműen megítélhető, hogy az adott jogszabály (vagy jogszabály-módosítás) eleget tesz-e az adminisztratívteher-csökkentés szempontjainak
- az üzleti környezet stabilitását aláásó, gyakori jogszabály módosításokat korlátozó szabályok, eljárások kidolgozása

Ütemezés és felelősök: 2012. március 1.– a jogszabály-alkotási folyamathoz kapcsolódó eljárási rutinok, ellenőrzési segédletek kidolgozása (NGM)

2012. március 1.– jogszabály-módosítások gyakoriságát korlátozó alapelvek és -szabályok kidolgozása (KIM)

114. A vállalkozók adminisztrációs terheinek csökkentésével kapcsolatos kormányzati feladatokat ellátó, illetve koordináló szervezeti egység kerül felállításra.

A vállalkozói adminisztratív terhek jelenlegi magas szintjének kialakulásában fontos szerepet játszott, hogy az elmúlt évtizedben az adminisztratív terhekkel kapcsolatos feladatoknak a kormányzaton belül nem volt egyértelmű gazdája, így nem volt, aki ezeket a szempontokat a kormányzati döntések előkészítése során horizontálisan képviselje, érvényesítse. Ez részben annak is köszönhető, hogy az adminisztratív terhek a gazdaság minden területét érintik, az adminisztratív terheket generáló jogszabályok előkészítése, illetve a különböző hatóságok felügyelete különböző minisztériumokban helyezkedik el. A rendelkezésre álló nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a vállalkozói adminisztratív terhek sikeres csökkentéséhez szükség van egy kormányzati koordinációs szerepet betöltő, központi szervezeti egységre.

A fentiekre tekintettel szükséges a magyar kormányzaton belül is egy, a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésével összefüggő feladatokat horizontálisan, összkormányzati szinten koordináló szervezeti egység kialakítására. Tekintettel az adminisztratívteher-csökkentés versenyképességi megközelítésének elsődlegességére – illetve arra, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériumon belül már komoly előzményei vannak e munkának (többek között e Program összeállítása) –, az adminisztratív terhek csökkentésével összefüggő feladatokat a kormányzaton belül a Nemzetgazdasági Minisztérium versenyképességi helyettes államtitkárságára érdemes telepíteni.

Fontos hangsúlyozni, hogy az intézkedés nem teljesen új szervezeti egység létrehozására, és főleg nem az engedélyezett létszámkeretek bővítésére irányul, hanem arra, hogy a már meglévő kapacitások és kompetenciák egyértelmű szervezeti keretekhez, és a feladatok hatékony ellátásához szükséges felhatalmazáshoz jussanak.

Ütemezés és felelősök: 2012. január 1. – a szervezeti keretek kialakítása (NGM)

MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET: A PROGRAM INTÉZKEDÉSEINEK ÁTTEKINTÉSE

Az alábbi táblázatban áttekintjük a programban szereplő 114 intézkedést, illetve azoknak a vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt számszerű hatását. A táblázatban a 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében már végrehajtott (vagy folyamatban lévő) intézkedéseket is feltüntetjük, de ezek az intézkedések sorszám nélkül szerepelnek a táblázatban.

Intézkedés	Várható teher- csökkentés (Mrd Ft)
AZ ADÓZÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE	
1. A munkavállaló alkalmazásához kapcsolódó rendszeres adatszolgáltatás további jelentős egyszerűsítése , annak érdekében, hogy minden információszolgáltatás egyetlen adatlapon keresztül legyen megoldható.	18
2. Kisadók, járulékok rendszerének felülvizsgálata, számának csökkentése	7
3. Adóaudit lehetőségének bevezetése kis-és középvállalkozásoknál, melynek értelmében az a vállalkozás, amely adószakértővel/könyvvizsgálóval önként megvizsgálhatja cégét hitelesített módon, tevékenysége hitelesített körére mentesül a felelősség alól.	2**
4. A kérhető önkéntes adóellenőrzés lehetőségének bevezetése. Önként kért ellenőrzés esetén a megállapított hátralékon túl csak kirívó szabálytalanság után kerülhet sor büntetés megállapítására	1**
5. Adóadminisztrációhoz kapcsolódó elektronikus ügyintézés egyszerűsítése, továbbfejlesztése. A vállalkozások minden adózással kapcsolatos adminisztrációs kötelezettségüknek eleget tudjanak tenni kizárólag elektronikus úton az elektronikus ügyintézés továbbfejlesztésével, egyszerűsítésével, felhasználóbarátabbá, ügyfél-orientáltabbá tételével	5*
6. Vállalkozóbarát adóhatósági működés kialakítása , amely aktívan támogatja a jogkövető vállalkozót, többek között nyilvános és a hatóság számára kötelező érvényű állásfoglalások kiadásával, a bírságotlasi gyakorlat irritáló elemeinek felülvizsgálatával.	0,5
7. Az adószámlák kezelésének egyszerűsítése a számlák számának csökkentésével, az átvezetés egyszerűsítésével, az adatközlés cég- és könyvelőbaráttá tételével.	10
8. Transzferár-szabályozás egyszerűsítése	0,6
9. Számviteli és adószabályozás összhangjának megteremtése az egységes fogalomhasználat és egységes számítási eljárások alkalmazásával, a számviteli törvény vállalkozói szempontú megértésének fokozottabb támogatásával	
10. Az adórendszerrel kapcsolatos irritációt csökkentő rövidtávú intézkedések	3,5
Összesen	47,6
A SZÁMVITELI SZABÁLYOZÁS EGYSZERŰSÍTÉSE	
• Könyvvizsgálói értékhatár	5,6
11. Házipénztár szabályozás életszerűbbé tétele. A házipénztár napi maximális záró állományára vonatkozó előírások eltörlése	1,5
12. A kisvállalkozók egy körülhatárolt körére a mainál egyszerűbb kettős könyvviteli szabályrendszer kidolgozása és bevezetése (a beszámoló egyszerűsítésén túlmenően a könyvvezetés szabályainak a vállalati működéshez igazítása) – az EU negyedik társasági jogi irányelvének korszerűsítését indítványozó, a magyar elnökség	5

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
alatt elfogadott tanácsi következtetés szellemében.	
13. A bizonylatok megőrzésére vonatkozó jelenlegi szabályok módosítása: (a) rövidebb és egységes megőrzési idő-előírások (összehangolva a visszamenőleges hatósági ellenőrzés időhorizontjával); (b) az elektronikus archiválás támogatása, az elektronikusan archivált dokumentumok elfogadásának (bírószági eljárásban) jogi biztosítása.	5*
14. A számviteli beszámoló egyszerűbb formája választásának lehetővé tétele a jelenleginél szélesebb körben	0,2
15. A társasági adóalapot meghatározó, a számviteli előírások szerint megállapított adózás előtti eredmény meghatározásának egyszerűsítése a tipikus kisvállalati esetekhez igazodóan.	4,2
16. Az éves (egyszerűsített éves) beszámoló adatait ne kelljen a társasági adó bevallásban szerepeltetni; számos bevallási lap törölhető, hiszen ezen bevallási lapokon szereplő adatok elérhetőek az eredmény-kimutatás, mérleg és kiegészítő mellékletben, amelyek adatai esetében biztosítani kell annak a feltételeit, hogy azok más hatóságok által is feldolgozható formában kerüljenek benyújtásra	3
17. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő (vagy az alól is mentesülő) vállalkozás alkalmazhasson egy, a törvény mellékletbe vagy miniszteri rendeletbe kerülő számviteli politikát; azt ki se kelljen nyomtatnia, elég legyen a hivatkozás.	10
Összesen	34,5
A HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉGEK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE	
<ul style="list-style-type: none"> Az április végén elfogadott Kormányhatározat alapján folyamatban van az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) teljes áttekintése és felülvizsgálata, amelynek célja: <ul style="list-style-type: none"> a tartalmi átfedések kiszűrése, egyes szervek közötti adatátvitel megteremtése, az Unió elvárásokhoz megfelelő mértékben igazodó adatgyűjtések meghatározására. biztosítandó 2013. január elsejével az összes adatgyűjtés elektronikus teljesítése az OSAP mellékleteként jelenjen meg hatásvizsgálati módszertan a vállalkozások adminisztrációs terheinek felmérésére, mely az érintettek bevonásával készül és a következő évi OSAP vállalkozói lekérdezéséhez, szervezéséhez alapelveket jelöl ki 	0,5
18. A fővárosi és megyei kormányhivatalon belül intézendő ügyek esetében a szakhatósági állásfoglalások idejét az ügyintézési határidő foglalja magába, ezáltal a vállalkozások, ha csak a kormányhivatallal állnak kapcsolatban 30 napon belül megkaphassák az engedélyeket.	21
19. Kérhető hatósági ellenőrzés: A vállalkozások kérhessék magukra a hatósági ellenőrzés lefolytatását, ezáltal erősítve a hitelességüket. Az önállóan kezdeményezett ellenőrzések esetén a feltárt mulasztások megszüntetésének előírása mellett csak kirívó esetekben történhessen meg bírság vagy a működést korlátozó retorzió.	3,5
20. Hiteles audit elismerése: Azon vállalkozások, amelyek működését külső, hiteles auditor vizsgálja rendszeresen, azok tevékenységük hitelesített körére az auditor vállalja, a jogellenes magatartás azonnali megszüntetésén túli, felelősséget.	2,5
21. A bírságbevételek központosítása: Javasoljuk, hogy a bírságbevételek ne jelenjenek meg sem közvetlenül sem közvetetten a hatóságok költségvetésben, hanem központosított bevételként képezzenek, ezáltal a hatóságok működésének finanszírozása és a bírságolási politikája közti összefüggés teljesen megszűnik	1,5
22. A 30 napos ügyintézési idő 21napra csökkentése 2014-ig	7
23. Ügydöntő hatósági felelősségi kör megerősítése: meghatározott ügycsoportok esetén a hatóság maga dönthesse el, melyik szakhatóságot keresi meg az adott eljárás során, majd a beérkezett vélemények alapján a döntést maga hozhassa meg	1,75

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
a szakhatósági megállapítások hosszadalmas egyeztetése helyett.	
24. Jóhiszemű ellenőrzés: Azon vállalkozások esetében, amelyek jogszerűen, hosszú ideje megbízhatóan működnek, azok rendszeres ellenőrzése és az esetleges vétség szankcionálása méltányosan csökkenjen.	3
25. Nyilvános (önellenőrzésre használható) ellenőrzési eljárás kialakítása: olyan a hatóság által használt ellenőrzési eljárások nyilvánossá tétele, amelyeket a vállalkozások önmagukra nézvést is használhatnak.	0,5
26. Ellenőrzési terv nyilvánossága és társadalmi kontroll lehetőségének megteremtése Az egyes hatóságok ellenőrzési tervüket, illetve annak megvalósításáról szóló beszámolókat hozzák nyilvánosságra, továbbá készüljön évente jelentés a hatóságok munkájáról és azok vállalkozói megítéléséről, amit a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács is megtárgyal.	0,2
27. Olyan visszacsatolási rendszerek, ösztönzők és eljárási szabályok kidolgozása és bevezetése, melyek biztosítják, hogy az elsőfokú hatóság döntése a jogalkotói szándékot torzítatlanul jelenítse meg, annál ne legyen szigorúbb	0,5
28. Összevont ellenőrzés: Amennyiben több hatóság hasonló tevékenységeket ellenőriz, kötelező együttes eljárás javasolt a különböző hatósági szakterületek részéről. Erre a kormányhivatalok kialakítása jó lehetőséget nyújt.	1,5
29. Elsőre figyelmeztetés elve: Amennyiben lehet, minimalizálni kell azon lehetőségeket, ahol a jogsértő magatartás megszüntetésén túl azonnali büntetés kivetésére kerülhet sor. A hatóságoknak először a jogszerű magatartás követésére kell felszólítani a vállalkozásokat.	4
Összesen	47,45
A FEJLESZTÉSI CÉLÚ PÁLYÁZATOKHOZ ÉS A KÖZBESZERZÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRÁCIÓ EGYSZERŰSÍTÉSE	
30. Horizontális szempontok érvényesítése programok és nem minden projekt szintjén , a horizontális elvekhez kapcsolódó adatszolgáltatás ésszerűsítése. (ÚSZT)	0,4
31. Projekt monitoring, elszámolás, lezárás egyszerűsítése (ÚSZT): a) Szükséges dokumentáció ésszerűsítése és csökkentése. b) A támogatási szerződés módosítása esetén a módosítás ideje alatt a változással nem érintett költségvetési sorok tekintetében ne kerüljön sor a kifizetés felfüggesztésére.	10
32. A pályázónak ne kelljen állami társszerveknél már rendelkezésre álló igazolásokat benyújtania, ezt a Közreműködő Szervezet tudja ellenőrizni az adatbázisokból. (ÚSZT)	1,5*
33. A támogatási és kifizetési kérelmek elbírálási határidejének (a végső döntés meghozatalának) rövidítése	10
34. Közreműködő Szervezetek működésének felülvizsgálata, ügyfélbarát, egységes működés kialakítása. (ÚSZT)	1
35. Könnyen értelmezhető , a pályázatban való részvételről gyors, megalapozott döntést elősegítő pályázati kiírások , pályázati dokumentáció rendszerének kialakítása. (ÚSZT)	0,3
36. Az ÚMVP és ÚSZT eljárásrendjei harmonizációjának megteremtése. A sablonizálható – formalizálható szabályok alapján történő – projektkiválasztásból a bonyolult fejlesztési feladatok elhatárolása. Ez utóbbinál a pályázati rendszerre való mielőbbi áttérés lehetőségeinek vizsgálata, feltételeinek (informatikai, humán) megteremtése. A Ket alapú eljárások alkalmazási területeinek optimalizálása. Az ÚMVP miniszteri rendeletekkel történő részletszabályozásainak minimális szintre szorítása. (ÚMVP)	2,5
37. Egyértelmű információszolgáltatás és iránymutatások feltételeinek javítása (jogszabályok, kézikönyvek és kézikönyvek összhangjának pályázó barát módon törté-	1

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
nő biztosítása) (ÚMVP)	
38. Ügyfélszolgálati rendszer felülvizsgálata, elérhetőség javítása. (ÚMVP)	
39. Elektronikus feltételek megteremtése (ÚMVP): a) elektronikus ügyintézés lehetőségeinek fejlesztése, különös tekintettel a társ-szerveknél rendelkezésre álló igazolások elérhetőségére [Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MEPAR), állattenyésztési azonosító rendszerek (TIR, ENAR), TAKARNET, földhasználati nyilvántartás, VKSZI nyilvántartás] b) elektronikus formában vezethető nyilvántartások körének lehetőség szerinti bővítése c) IIER nyomon követhetőségének, adatszolgáltatási rendszerének, működtetés hatékonyságának javítása.	1
40. Jogorvoslat feltételeinek javítása (ÚMVP): a) első és másodfokú hatósági jogkörök elosztásának felülvizsgálata b) igazolási kérelem, hiánypótlás feltételeinek felülvizsgálata	0,5
<ul style="list-style-type: none"> Az új közbeszerzési törvény előkészítése során sikerült érvényre juttatni azt a szemléletet, miszerint a nemzeti értékhatár alá eső beszerzések esetében az ajánlatkérők saját eljárási szabályzatokat alkothatnak, amelyek csak a közbeszerzési törvényben foglalt alapelveknek (a verseny tisztaságának, átláthatóságának biztosítása, nyilvánosság, a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás) kell megfelelniük. Ezzel a kisebb értékű beszerzések esetében az eddigi adminisztrációs kötelezettségek gyakorlatias és számon kérhető eljárásokká alakulnak – támogatva a kis- és középvállalkozások érdemi megjelenését a közbeszerzési piacon. 	2
41. Ajánlások kibocsátása a vállalkozásbarát közbeszerzési eljárásrendek elősegítése érdekében: A közbeszerzési eljárások során az új törvény kínálta lehetőségekkel élve az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében a) kötőerővel nem bíró irányelvek kialakítása az egyes közbeszerzési eljárásrendek, különösen az ajánlatkérő saját eljárásrendje fejlesztésére, amelyek teljesítéséről az ajánlatkérők évente beszámolnak; b) minta eljárásrend készítése (Vállalkozásbarát Közbeszerzés), amely az adminisztratív terhek alacsony szinten tartását biztosító pontokat határozná meg, amelyeket az ajánlatkérők saját eljárásrendjükbe szabadon felvehetnek.	4
Összesen	34,2
EGYES ÁGAZATOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁS EGYSZERŰSÍTÉSE	
Az agrárgazdaságra és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése	
42. Családi gazdaságok, östermelők, valamint agrár mikro- és kisvállalkozások dokumentációs kötelezettségeinek átfogó felülvizsgálata annak érdekében, hogy a legkisebb vállalkozások - a kötelezettség alóli teljes egészében mentesülhessenek; - ahol a kötelezettség alóli kikerülésre nincsen lehetőség teljes körben, ott részleges mentesítésre nyíljon lehetőség (pl. bizonyos méret, tevékenység volumen, bevétel alatt, vagy induló vállalkozások esetében); - ahol a kötelezett kör nem csökkenthető, ott egyszerűbb tartalmi/formai elvárások vonatkozzanak rájuk.	10
43. Borászati intézkedéscsomag keretében a termékpálya szabályozórendszerének egyszerűsítése és ésszerűsítése, a versenyhátrányt okozó rendelkezések felülvizsgálata	1,48
44. A mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedékiadó-visszaigénylés egyszerűsítése (a) az egységes terület alapú támogatási kérelemmel egy időben történő benyújtás lehetővé tételével; vagy	7

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
(b) meg kell vizsgálni továbbá, hogy milyen feltételekkel fizethető minden gazdának átalány formájában, ha nem kíván tételes elszámolást benyújtani.	
45. Termelői vásár szabályozási kereteinek megteremtése (számla-, illetve nyugtadási kötelezettségek egyszerűsítése háztáji előállítókra, egyszerűbb piacalakítási szabályok kialakítása)	0,64
46. Mezőgazdasággal kapcsolatos hatósági eljárások egyszerűsítése (a) Az eljárás gyorsítása és költségeinek csökkentése azáltal, hogy egységes környezethasználati engedélyezés során a mezőgazdasági tevékenység alapján szakmailag indokolható vizsgálatok és eljárások kerüljenek csak lefolytatásra. Az engedély érvényességi idejének emelése vagy az évente fizetendő felügyeleti díj felülvizsgálata. (b) A vízjogi üzemeltetési engedély beemelése az egységes környezethasználati engedélybe.	6,8
47. Mezőgazdasági vállalkozások működésével összefüggő egyes hatósági és szakhatósági engedélyezési rend megváltoztatása (telephely-engedélyezés, szakhatósági közreműködés)	
48. Területalapú támogatások igénylése esetén önellenőrzés formájában korrekció lehetőségének megvizsgálása	
49. A földhasználati nyilvántartással kapcsolatos adatbázisok összehangolása és a hatóságok közötti adatszolgáltatás gyakorlatának javítása: a hatóságok a földhasználati igazolás beszerzését ne a gazdától várják, hanem a hatóságok közötti adatszolgáltatás keretében szerezzék be az eljárások során.	1,6*
50. Az Európai Unió egyik legkorszerűbb élelmiszerbiztonsági rendszerének alkalmazási feltételeinek kialakítása 2014-re: Meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy az európai uniós élelmiszerbiztonsági és higiéniai előírásoknak (HACCP) való teljes megfelelést biztosító, ugyanakkor a vállalkozások számára a lehető legkönnyebben betartható, számukra a lehető legkevesebb adminisztratív terhet jelentő rendszer jöjjön létre.	2,6
51. Vendéglátó vállalkozások számára kötelező anyaghányad nyilvántartások szükségességének kiértékelése a 62/2011.(VI. 30.) VM rendelet hatályba lépésétől számított egy év során végzett hatósági ellenőrzések tapasztalatainak fényében.	1,2
52. Élelmiszer-előállító vállalkozások számára kötelező gyártmánylap készítési kötelezettség (a termékek összetételének részletes dokumentálása) egyszerűsítése.	0,3
Összesen	31,62
A környezetvédelmi és a termékdíj-szabályozás további egyszerűsítése	
<ul style="list-style-type: none"> Az új termékdíj törvényen számos adminisztratív tehercsökkentést eredményező javaslatunk átvezetésére került: <ul style="list-style-type: none"> - a csomagolás esetében a gyártó fizeti meg a jövőben a termékdíjat mintegy 35.000 fővel csökkentve a kötelezeti kört - a kis mennyiségű csomagolást előállítók számára átalány fizetésére nyílik lehetőség - a termékdíjjal kapcsolatos adminisztráció egyablakossá alakult és egy bejelentkezéssel több kapcsolódó adatszolgáltatás is teljesítésre kerülhet - az ügyintézés során a közel 10 alkalmazott kód közül csupán 2 marad - 2013-tól a cégek opcionálisan vállalhatják, hogy a rendszeres negyedévi bevallás helyett az előző év azonos időszakában fizetett termékdíj 120%-át fizetik be. Ezzel mentesülnek a negyedéves bevallás alól, és év végén a tényleges kötelezettségük szerint elszámolhatnak. 	38,5
53. A környezetterhelési díj bevallásának egyszerűsítése és éves fizetési kötelezettséggé alakítása. Az adatszolgáltatás átalakítása annak érdekében, hogy a hatóság számára közölt adatokból az adóhatóság maga állapíthassa meg a fizetendő összeget.	6,1

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
54. Hulladék nyilvántartás egyszerűsítése során kelljen vezetni.	3,1
55. Az egységes környezetvédelmi engedély (EKHE) időtartamának meghosszabbítása, az éves ellenőrzés ritkábbá tétele Az egységes környezethasználati engedély legalább 10 éves időtartamra kerül kiadásra, amennyiben ennél rövidebb időszakra adja ki, a hatóságnak indokolnia kell a döntést. (A szabályozás átalakítása során figyelembe véve a vonatkozó 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet) A vonatkozó új, 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hazai átültetése során 2013-tól az éves ellenőrzések ritkábbá tétele, kockázatbecslési alapa helyezése.	0,5
56. Információs rendszer fejlesztések a környezethasználattal járó eljárások során felhasználandó adatok megosztására Adatbázis kiépítése a környezethasználattal járó eljárások során felhasználandó adatok megosztására. A hatóságok számára a saját eljárásához szükséges mértékben elérhető adatbázis legyen alkalmas: - a párhuzamos hatósági adatigények kiszűrésére; - a felesleges, szakmailag indokolatlan adatbekérések megszüntetésére; - elektronikus adatszolgáltatás teljesítésére; - az egyes adatokban bekövetkezett változások egyablakos bejelentésére; - a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek átláthatóságának javítására, a jogszabályok megkerülésével működő vállalkozói működés visszaszorítását célzó ellenőrzési gyakorlat megalapozására. Az adatbázis - 2012. január 1-től fogja át az egységes környezethasználati engedélyezés során felhasználandó adattartalmakat, légszennyező anyagok kibocsátásával, a felszíni vizek védelmével, valamint a hulladékok nyilvántartásával kapcsolatos eljárásokra, - majd 2013. január 1-től kerüljön alkalmazásra valamennyi, környezethasználattal összefüggésben szükséges hatósági eljárásban.	
57. A vízjogi üzemeltetési engedély kerüljön be az egységes környezethasználati engedélyezés rendszerébe, így nem kellene arra külön engedélyezési eljárást fenntartani azoknak, akik egységes környezetvédelmi engedély megszerzésére kötelezettek.	0,1
58. A környezetvédelemmel kapcsolatos eljárások során az ügyfelekre vonatkozóan alkalmazott egyedi azonosítók egy részének, (KÜJ) felváltása más eljárások során is használt, már meglévő azonosítókkal (pl. adószám, cégjegyzékszám), ezáltal az egyedi azonosító igénylésére vonatkozó kötelezés megszüntetése és további azonosítók kivezetési lehetőségeinek vizsgálata (KTJ).	16,5*
59. Az egyedi hulladékgazdálkodási terv készítési kötelezettség megszüntetése	0,3
60. A hulladékgazdálkodás területén a rendszeres adatszolgáltatók körének szűkítése	0,1
61. A természetvédelmi szakhatósági közreműködés megszüntetése bizonyos esetekben	
62. Egyes vízjogi engedélyezési eljárások egyszerűsítése: (a) egyes vízjogi engedélyezési eljárások bejelentéssel való felváltása, továbbá magának a vízjogi engedélyezési eljárásnak az egyszerűsítése, (b) a kármentesítési eljárás szabályainak egyszerűsítése	0,5
63. A csomagoláson kívül más termékcsoportok esetében is nyíljon meg a termékdíj átalány fizetés lehetősége.	0,18
Összesen	65,88
A fuvarozáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése	

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
64. Fuvardokumentációk elektronizálása. Az intézkedések eredményeként a helyszíni ellenőrzés során a sofőrnek elég lesz egy szűkebb fuvarokmány kört magánál tartania, elsősorban a belföldi szállítás esetében.	2,88*
65. A hatóságok közötti adatátadás javítása. A hatóságok közötti adatátadás javítása eredményeként a fuvarozási engedély megadása során a kormányhivatal közvetlenül a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól fogja kikérni a pozitív adólistán szereplő vállalkozók adatait.	0,81*
66. Megvalósul a fuvarozó járművek egyablakos ügyintézése: a fuvarozó járművek egyablakos ügyintézésének megteremtése első lépéseként a járműigazgatási eljárások során (okmányirodák hatásköre) és az engedélyezéssel kapcsolatos ügyeket fizikailag egy helyen lehet intézni.	0,38
67. A vezetői engedélyk és a gépjárművezetői képesítési igazolványok érvényességéi ideje összehangolásra vagy egyetlen okmányban egységesítésre kerül.	0,12
68. Az érintett hatóságok közös, koordinált ellenőrzési eljárásai: A hatósági ellenőrzések módszereinek fejlesztése magában foglalja Komplex Ellenőrzési és Bírágolási Útmutató felülvizsgálatát, az ellenőrzések informatikai támogatásának fejlesztését, és a hatóságok közös, koordinált ellenőrzés eljárásainak kialakítását. A Komplex Ellenőrzési és Bírágolási Útmutatóban foglaltakhoz, minden hatóságnak vállalnia kell, hogy tartja magát.	0,6
Összesen	4,79
AZ ÁLLAM MŰKÖDÉSÉNEK ELEKTRONIZÁLÁSÁRA IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK	
69. E-vállalkozás: Az e-vállalkozás kereteinek létrehozásával a vállalkozók az állammal szembeni minden kötelezettségének eleget tudnak tenni egy egységes, ügyfélbarát, elektronikus felületen keresztül, a rendszeres és életszerű adatszolgáltatás (pl. számlák leadása) minimálisra szűkíti a cég adat-szolgáltatási kötelezettségeit, a megfelelő ügyféltámogatás megszünteti az adminisztrációs kockázatokat.	1,2
70. Elektronikus adatszolgáltatás lehetőségeinek bővítése – A hatóságok és szervek számára legyen kötelező az adatbekérések és adatszolgáltatások ügyfélbarát elektronikus formáinak teljes körű bevezetésére intézkedési terv kidolgozása és megvalósítása úgy, hogy az adatigénylések 90 százaléka 2014-re, teljes köre 2016-ra elektronikusan teljesíthető legyen.	71,3
71. Elektronikus másolat hiteles megőrzése – Lehetővé válik az üzleti működéshez kapcsolódó papír dokumentumokról hiteles elektronikus másolat készítése, és az elektronikus másolat hiteles megőrzése úgy, hogy az eredeti papír példányt nem kell megőrizni.	16,5
72. Pénzügyi ösztönzők az új adatbekérés és a papíralapú adatszolgáltatás csökkentésére: a papíralapú adatbekérés költségei évente csökkenő mértékben lesznek tervezhetők/elismerhetők a hatóságok és igazgatási szervek számára, a hatósági vezetők jövedelem-kiegészítésekor szempont lesz, hogy mennyiben sikerült a bekért adatokat csökkenteni	
73. Állami adatbázisok interoperabilitásának növelése: megteremtődnek az állami adatbázisok interoperabilitásának szabályozási, szervezeti és technikai feltételei (adatszolgáltatási rendszer megújítása 3/2).	
74. Az elektronikus aláírás használati lehetőségeinek bővítése érdekében áttekintésre, aktualizálásra és egyszerűsítésre kerülnek a vonatkozó szabályok.	2,5
75. Minden hatósági eljárásban használni lehet az elektronikus fizetési rendszert (EFER), így lehetővé válik a bankkártyás, illetve internetbankos fizetés	10,03
76. Elektronikus számlázás használatának egyszerűsítése, ösztönzése érdekében megtörténik a releváns jogi környezet egyszerűsítése, tisztázása, és az állami vállalatokon keresztül az állam aktív példát mutat az e-számlázás használatában.	5,5
77. Vállalkozói portál létrehozása, amely a vállalkozók számára az állami előírásokat és azok eljárási, adminisztratív teljesítésének módját teljes körűen, megbízhatóan,	10,5

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
naprakészen, közérthetően mutatja be, és amelyhez a vállalkozók valós élethelyzeiteihez igazodó egységes internetes felület és ügyfélszolgálati háttérrel is kapcsolódik.	
Összesen	117,5
A BERUHÁZÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK GYORSABBÁ ÉS KISZÁMÍTHATÓBBÁ TÉTELE	
78. Az ipari területen történő beruházások esetében kerüljön kialakításra olyan egyszerűsített, a vélemény-nyilvánításra jogosult államigazgatási szervek gyors és szakszerű véleményezését kötelezően előíró – településrendezési típusú – eljárás, mely alkalmas a településrendezést követő államigazgatási eljárások túlburjánzásának visszaszorítására, kiiktatására.	0,1
79. A beruházásokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárások elhúzódsának visszaszorítása érdekében: a) maximálni és radikálisan rövidíteni kell a szakhatóság döntéshozatalára rendelkezésre álló időt, csökkenteni kell a résztvevő szakhatóságok számát; b) meg kell erősíteni az integrált engedélyezési eljárások alkalmazását; c.) az engedélyező hatóság szerepkörét, felelősségét erősíteni kell, a szakhatóságok szerepét a döntéshozó számára készülő szakvélemény adása felé kell eltolni.	7
80. Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a települések a helyi településrendezési előírások alkalmazásával csökkentsék a beruházásokhoz szükséges egyedi hatósági eljárások számát és idejét. A hatóságok (pl. régészet, környezetvédelem, földvédelem, erdővédelem) a településrendezési előírásokat hagyják jóvá, ezután szerepük jelentősen csökkenthető az engedélyezési folyamat végső szakaszában. Szükséges továbbá a környezetvédelmi, termőföldvédelmi és régészeti eljárás áttekintése.	0,39
81. Meg kell vizsgálni a gazdasági tevékenységet szolgáló beruházások megvalósítása érdekében az önálló – környezetvédelmi, természetvédelmi, és földvédelmi – hatósági eljárások helyettesítésére, továbbá a régészeti vizsgálat integrálására alkalmas, azok szakmai és garanciális elemeit biztosító, azokat magába foglaló településrendezési hatósági eljárás bevezetésének lehetőségét.	
82. Lehetővé kell tenni, hogy az engedélyezéshez elegendő legyen a szükséges dokumentumok elektronikus formában történő benyújtása.	2,72*
83. A korábban engedélyezési keretszabályokban megengedett elemek alapján az érintettek ne léphessenek fel az engedélyezés ellen.	8,6
84. Az érintettek engedélyezés elleni fellépése csak indokolt esetben akadályozhassa meg az engedélyek jogerőre emelkedését – a többi esetben fellépésük csak kártérítési igényre adhasson jogalapot.	
85. A sajátos építményfajták (közművek, közlekedési építmények) építésügyi hatósági eljárásait és a rájuk vonatkozó szabályozási környezetet is felül kell vizsgálni , engedélyeztetésük időigényét radikálisan csökkenteni kell az engedélyezés különböző folyamatainak összehangolásával, illetve a szakhatóságok munkájának erősebb integrálásával, összevonásával, az érvényes határidők, és határidő kitolódásával járó lehetőségek korlátozásával.	0,13
86. Biztosítani kell a közműtérképek nyilvánosságát	0,25
87. Az engedélyezett építési tervet a szakhatósági engedélyezések, a használatbaveteli és üzembe helyezési engedélyek kiadásának folyamata ne bírálhassa felül , az engedély óta történt szabályozási változásokra való hivatkozással sem.	13,3
88. Ki kell alakítani a beruházás főbb paramétereit alapján megállapításra kerülő, az egész engedélyezési folyamatra vonatkozó hatósági díjtáblány rendszerét.	0,4
89. Az engedélyezést lefolytató hatóságoknak kötelező legyen a beruházások engedélyezését részletesen és teljes körűen bemutató tájékoztatót készítenie és gondoskodnia az ügyfelek tájékoztatásáról.	0,84

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
90. A cím- és ingatlan-nyilvántartások összekapcsolásával, a hirdetményi értesítés lehetőségével váljon egyszerűbbé és gyorsabbá a beruházás engedélyezésében érintettek tájékoztatása .	0,13*
91. Egy beruházás érintettjeként csak a közvetlenül érintett ingatlanokkal rendelkezni jogosultak, illetve más módon közvetlenül érintettek léphessenek fel.	0,13
92. Biztosítsák az önkormányzatok a településrendezési eszközök és a további helyi szempontokat érvényesítő intézmények tartalmi és formai elvárásainak teljes körű nyilvánosságát és a részletes és megbízható tájékoztatást adó ügyfélszolgálat működését.	0,35
Összesen	34,34
A FOGLALKOZTATÁS ADMINISZTRÁCIÓS KÖLTSÉGEINEK CSÖKKENTÉSE	
<ul style="list-style-type: none"> Az április végén elfogadott Kormányhatározat nyomán az új Munka Törvénykönyvének tervezete számos egyszerűsítést tartalmaz a Magyar Munkatervvel összhangban. Megszűnik többek között a havi bérigazolás munkavállalók felé történő kiadásának kötelezettsége, ha a munkabér kiszámítás módja nem változik. A munkaviszony megszűnésekor kiadandó dokumentumok száma a töredékére csökken, valamint kivezetésre kerül azon életszerűtlen szabályozás is, hogy 200 óra túlóra felett túlmunkát a munkáltató csak a munkaügyi központon keresztüli sikertelen kiközvetítés után rendelhet el. 	45
93. A működéssel és a munkavállalókkal összefüggő szabályzatkészítési kötelezettségek kockázat alapúvá tétele - a kötelezetti kör szűkítésével a hatóság célzott ellenőrzéseinek elősegítése. Csak olyan esetekben kelljen a vállalkozásoknak a működésükkel és a foglalkoztatással összefüggésben belső szabályzatokat alkotni, ha a tevékenységük, vagy a munkakör veszélyessége indokolja azt. Csak a legindokoltabb körben kelljen külső szakértőt igénybe venni elkészítéséhez, ilyenkor a szakértő vállalja majd érte a felelősséget a hatóságok irányában.	25
94. A foglalkozás egészségüggyel kapcsolatos rendelkezések felülvizsgálata	25
95. Egyszerűsített foglalkoztatás: a) az egyszerűsített foglalkoztatással kapcsolatos, hónapon belüli időlimit megszüntetése; b) a nagyobb rugalmasság biztosításával mind a kijelentési szabályok, a bejelentési szabályok terén (pl. legyen elegendő 10 óráig bejelenteni az aznapi munkavállalókat); c) a Nemzeti Adó és Vámhivatal adóikvetéssel állapíts meg az egyszerűsített foglalkoztatásban résztvevők SZJA és járulék bevallásait, hiszen fix közteher társul hozzá.	5
96. A segítő családtag bejelentési kötelezettségének felülvizsgálata: meghatározott éves időkeretig a segítő családtag bejelentés nélkül legyen foglalkoztatható	
97. A szakképzési hozzájárulás felhasználásnak egyszerűsítése a szakképzésben részt vevő vállalkozások ösztönzésére	0,6
Összesen	100,6
A VÁLLALKOZÓI JOGÉRVÉNYESÍTÉS FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA	
98. Az állam által biztosított nyilvános céginformációk körének bővítése: egy olyan céginformációs rendszer létrehozása, amelyen keresztül a kisvállalkozások is könnyen megbizonyosodhatnak üzleti partnerük megbízhatóságáról.	18
99. Készüljön vizsgálat arról, hogy hogyan alakítható ki olyan, „csődmegelőző” eljárásrend, amely tisztázza a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet esetén a vezetői felelősség megállapításának feltételeit.	
100. Készüljön vizsgálat arról, hogy milyen módon könnyíthető az egyezség megkötése a vállalatok reorganizációját segítő csődeljárásban.	
101. A vállalkozók jogvitáinak elbírálása során eljáró bírók speciális szakmai ismeret-	

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
tekkel való ellátása	
102. Kisértékű perekkel kapcsolatos tapasztalatok alapján intézményfejlesztés és az eljárási határidő csökkentése	1,1
103. A vállalkozások egymás közötti jogvitáira külön eljárásrend kialakításának megalapozása - elektronikus kommunikáció kiszélesítése a per minél több szereplőjére - az eljárás elhúzását akadályozó szervezeti és eljárási mechanizmusok megerősítése - a vállalkozások egymás közötti jogvitáira külön eljárásrend megalapozása	1,1
104. A közvetítői eljárás (mediáció) támogatása annak érdekében, hogy az üzleti élet szereplői könnyebben hozzáférjenek	2,5
105. A választottbíráskodás támogatása annak érdekében, hogy az üzleti élet szereplői könnyen hozzáférjenek, különösen vidéken, illetve az alacsony perértékű ügyekben.	1,1
Összesen	23,8
AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK TOVÁBBI FOLYAMATOS CSÖKKENTÉSÉT ELŐSEGÍTŐ, RENDSZERSZINTŰ INTÉZKEDÉSEK	
106. Az adminisztrációs terheket feleslegesen növelő javaslatok kiszűrése - A jövőben minden, a vállalkozói üzleti környezetet befolyásoló, előkészítés alatt álló jogszabály vagy más kormányzati döntés esetében sor kerül a vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatások előzetes vizsgálatára	
107. A vállalkozói adminisztratív terhek növelésével együtt járó előterjesztéseket a Kormány csak úgy veszi napirendjére, ha abban az adminisztrációs terhek növekedésének elkerülhetetlensége és indokoltsága tételesen alá van támasztva. A Kormány döntéseit előkészítő testületek az adminisztratív terhek növekedésének tényére külön felhívják a Kormány figyelmét, és annak indokoltságát megerősítik	
108. A prudens működést és a kormánnyal a közös gazdaságpolitikai célok teljesítése érdekében működési és teljesítményvállalásokra épülő együttműködést kiépítő vállalkozások számára a hatósági eljárások ügyfélbarát intézését támogató versenyképességi szerződéses rendszerének kialakítása.	
109. A vállalkozói szektorral együttműködésben évente jelentés készül a Kormány számára, amely beszámol az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló kezdeményezések előrehaladásáról, és általában a kormányzati és a bírósági működés vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatásáról	
110. A vállalkozói szektortól és a kormányzati szereplőktől érkező javaslatokra, illetve szakértői elemzésekre és nemzetközi tapasztalatokra építve évente javaslatcsomag (akcióterv) készül a vállalkozások adminisztratív terheinek további csökkentésére	
111. A jogalkotási és hatósági munkával kapcsolatos folyamatos vállalkozói visszacsatolást lehetővé tevő – internetes felületre és rendszeres fórumokra épülő – konzultációs rendszer, illetve külön vállalkozói tanácsadói panel fog működni, amely lehetővé teszi a vállalkozói szektor szempontjainak megjelenítését a kormányzati munka során	
112. A vállalkozók adminisztrációs terheinek növelését megelőző, illetve korlátozó jogszabály-előkészítési és jogalkalmazási eljárások, gyakorlatok kerülnek kialakításra és terjesztésre.	
113. A jogszabályi környezet stabilitását szolgáló, az üzleti környezetet negatívan befolyásoló gyakori jogszabály-módosítások lehetőségét korlátozó jogalkotási eljárások kerülnek kidolgozásra és alkalmazásra.	
114. A vállalkozók adminisztrációs terheinek csökkentésével kapcsolatos kormányzati	

Intézkedés	Várható tehercsökkentés (Mrd Ft)
feladatokat ellátó, illetve koordináló szervezeti egység kerül felállításra.	
MINDÖSSZESEN	503,14***

* Az állam működésének elektronizálására irányuló intézkedések esetében is becsült hatás (duplikáció)

** A hatósági tevékenységek adminisztrációs terheinek csökkentésére vonatkozó intézkedések esetében is becsült hatás (duplikáció)

***A duplikációkkal korigált várható összes tehercsökkentés

2. MELLÉKLET: A KORMÁNY ÁLTAL EDDIG MEGTETT INTÉZKEDÉSEK ADMINISZTRÁCIÓCSÖKKENTŐ HATÁSA

A Kormány a Kormányprogramnak megfelelően tevékenysége első évében – a 1133/2011. (V.2.) sz. kormányhatározatban lefektetett 500 milliárdos bürokrácia-csökkentő programon túlmenően is – megkülönböztetett figyelmet fordított a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentésére. Már a Parlament által 2010 júliusában elfogadott Első akcióterv is éves szinten 700 millió Ft-ra becsülhető költségcsökkenést jelentett a vállalkozói szektor számára. Ezt követően szisztematikus munka kezdődött a terhek leépítésére, illetve újratermelődésük megakadályozására. A munka kiemelt állomásai a Kormányhatározat megszületésén kívül a következők:

- a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakítása (2010. évi CXXVI. tv.) és integrált ügyfélszolgálatok létrehozása (1187/2010. (IX. 10.) Korm. határozat),
- a pályázati rendszer egyszerűsítése (4/2011 (I.28.) Kormány rendelet),
- az Államreform Operatív Program (ÁROP) és
- az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) 2011-2013. évi akcióterveinek elfogadása, majd
- a termékdíj szabályozás korszerűsítése (2011. évi LXXXV. törvény).

Ezek az intézkedések külön-külön is hosszú távon 10-100 milliárd Ft nagyságrendű megtakarítások lehetőségét jelentik.

A minőségi jogalkotás érdekében intézkedések születtek a kormányzat működési gyakorlatának megváltoztatásáról. Új szabályozás született a jogalkotásról (2010. évi CXXX. tv.), a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről (2010. évi CXXXI. tv.) és az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról (24/2011 (VIII.9.) KIM rendelet). Ezek együttesen segítenek majd abban, hogy az új jogszabályok megszületésekor, illetve a meglévők módosításakor a társadalom – ezen belül a vállalkozások – számára optimális megoldások szülessenek.

A közvetlen költségcsökkentésen túlmenően a Kormány általában is nagy súlyt fektetett a vállalkozói környezet javítására: a vállalkozókat irritáló és a kívánt célok elérése érdekében nélkülözhető előírások kigyomlálására, a vállalkozói kockázatok csökkentésére, valamint a feketegazdaság visszaszorítására. Az irritációcsökkentésre jó példa a pályázati rendszer egyszerűsítése, a termékdíj-szabályozás módosítása, az energetikai engedélyezési eljárások egyszerűsítése, az alkoholtermékek havi standolási kötelezettségének megszüntetése, a kistermelői értékesítés megkönnyítése vagy egyes élelmiszer alapanyagoknál a közbeszerzési eljárás lefolytatási kötelezettségének megszüntetése. A vállalkozói kockázatok csökkentését jól szolgálják egyes ÁROP konstrukciók és az integrált ügyfélszolgálatok, amelyek a vállalkozások információhoz jutásának drasztikus javulását eredményezik. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal létrehozása hatékony eszköz lesz a feketegazdaság visszaszorítására. Nagy jelentőség tulajdonítható a közbeszerzési szabályok, illetve a pályázati rendszer egyszerűsítésére tett lépéseknek, melyek sok tekintetben feleslegessé teszik az optimalizációs célú cég(át)alakításokat.

A kormányzás első évében az adminisztrációcsökkentő intézkedések súlyponti területei a hatósági eljárások, a pályázati rendszer, az adózás, a munkavállalás, a közbeszerzések, az engedélyezési eljárások és a termékdíj rendszer voltak. A konkrét lépések közül néhány fontosabb:

- *Hatósági eljárások, szolgáltatások, működés:* A megyei/fővárosi kormányhivatalok a végrehajtó hatalom területi csúcsszerveiként jöttek létre 2011. január 1-jén a megyei/fővárosi közigazgatási hivatalok átalakulásával, amelyekbe szakigazgatási szervként épültek be meghatározott területi államigazgatási szervek. (Igazságügyi hivatalok, földhivatalok, egészségbiztosítási pénztárak, nyugdíjbiztosítási igazgatóságok, munkaügyi központok, munkaügyi felügyelőségek, a fogyasztóvédelmi hatóság felügyelőségei, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal irodái, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat intézetei, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságai, a Nemzeti Közlekedési Hatóság igazgatóságai és az Oktatási Hivatal igazgatóságai. Korábban a szociális és gyámhivatalok, illetve az építésügyi hivatalok). A 2011. január 1-től működő integrált ügyfélszolgálatok (kormányablakok) egyszerűbbé teszik a közigazgatási ügyek indítását személyesen, papír alapon és elektronikusan is, és megkönnyítik a folyamatban lévő ügyekről való tájékozódást is.
- Az ÁROP támogatásával sztenderdizálásra kerülnek a közigazgatási szolgáltatásokra és működésre vonatkozó elvárás- és normarendszerek. Az önkormányzati ügyintézői szolgáltatások fejlesztésére 3 milliárd Ft áll rendelkezésre. Képzés indul a hatósági ügyintézők számára. Hatékony és egységes állami információszolgáltatási rendszer kerül kialakításra. Megvalósul a közigazgatáson belüli egységes címkezelés, naprakész címregiszter kialakítása.
- *Pályázati rendszer:* A Kormány 4/2011 sz. rendeletének legfontosabb eleme a pályázati eljárások időtartamának rövidítése, ami elsősorban a kétfordulós pályázati eljárás megszüntetéséből, a befogadásról, támogatásról szóló döntések időtartamának csökkentéséből adódik. A vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése irányul továbbá az egyszerűbb formában elérhető jogszabályi keret, illetve a benyújtáshoz szükséges adatok mennyiségének csökkentése. A Kormányrendelet végrehajtása a következő 3-3,5 éves időszakban a vállalkozói adminisztratív terhek 8,4 milliárd Ft nagyságrendű csökkenését eredményezheti. A Kormányrendelet további új eleme a bírálati rendszer egyszerűsödése, amely egyben a bírálati határidőt is csökkenti.
- *Adózás:* 2010. július 1-től megszűntek egyes vállalkozásokat terhelő kisadók, többek között a bérfőzési szeszadó is. Egyenes ági rokonok közötti vagyonmozgás esetén öröklési- és ajándékozási illetékmentesség lépett életbe.
- 2011-től bevezetésre került az egykulcsos arányos személyi jövedelemadó rendszer (családi adózás mellett), melyből 2013-ig fokozatosan kivezetésre kerül az adójóváírás. A Cafeteria adóztatása egységessé vált. Megszűnt az adóterhet nem viselő járandóság fogalma. Egyszerűsödtek az adóelőleg szabályok. Bővült az egyszerűsített éves beszámoló készítés lehetősége. Egyszerűsödött, illetve a piaci-vásároló kiskereskedelmi tevékenység után megszűnt, az ideiglenes jellegű iparúzési tevékenység utáni adókötelezettség. Az adóhatósági igazolás kiadásának határideje 30 nappal 8 napra csökkent. Egyes NAV felé történő bejelentési kötelezettségek eltörlésre kerültek (passzív ellátások, végelszámolás időtartama). Megszüntették azt az előírást, hogy fizetési kedvezményben részesülő, jogkövető adózók adószámát az adóhatóság felfüggesztheti az adóbefizetés egy évet meghaladó késedelmére esetén. Megszűnt az a kötelezettség, hogy a cég képviselőjének adóazonosító számát a cégbíróságon kívül az adóhatóság részére is meg kell küldeni. Megkezdtek továbbá az önkormányzati adóhatóságokhoz benyújtandó helyi iparúzési adó és idegenforgalmi adó bejelentéséhez szükséges nyomtatványok egységesítését.
- *Munkavállalás:* Az egyszerűsített foglalkoztatás szabályai két ütemben kerültek átalakításra a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése érdekében. Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény hatályba lépésével megszűnt az általános munkaszerződés kötési kötelezettség, a munkavállaló bejelentéséhez elegendő lett a legfontosabb 5 adat megadása, nem kell a munkáltatónak jelenléti ívet vezetni. A törvény fix közteherrendszert vezetett be. A mezőgazdasági idénymunka esetében megszüntetésre került a 31 napos korlát, az éves 90 napos kor-

lát pedig 120 napra nőtt. Az Egyes munkaügyi tárgyú és más kapcsolódó törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2011. évi CV. törvény keretében további egyszerűsítésekre került sor, így például a foglalkoztatható alkalmi munkások számának kiszámítási módjában. Rövid időtartamú munka esetén, amennyiben munkaszerződés kötésére valamelyik fél kérésére sor kerül, az kiváltja a külön munkaidő-nyilvántartási és bérelszámolás kiadási kötelezettséget. A munkaviszony megszűnése esetén előírt igazolásokat sem kell a munkáltatónak kiadnia, elegendő a fix közterheket a bevallás elkészítése után befizetni.

- *Közbeszerzések:* A 2011. évi CVIII. törvénynek megfelelően 2012. január 1-től minden közbeszerzési eljárási cselekmény elektronikusan gyakorolhatóvá válik, beleértve a teljes elektronikus ajánlattételt is. Az ajánlatkérők nem kérhetik olyan információ megadását a vállalkozóktól, amely valamilyen közhiteles adatbázisból amúgy is elérhető számukra. Egyszerűsödnek az alvállalkozókkal kapcsolatos igazolások is. A törvény a nemzeti értékhatár alá eső beszerzések esetében lehetővé teszi, hogy az ajánlatkérők saját eljárási szabályzatot alkossanak a közbeszerzési törvényben foglalt alapelveknek (a verseny tisztaságának, átláthatóságának biztosítása, nyilvánosság, a közpénzekkel való hatékony és felelős gazdálkodás) megfelelően. Ezen szabályozási megoldás hatására az ajánlatkérők kizárólag releváns információkat kérnek be az ajánlattevőktől
- A közbeszerzési törvény 2010 szeptemberétől lehetővé teszi, hogy a közpénzek felhasználásával működő, közétkeztetést biztosító intézmények a hideg élelmiszereket, főzési alapanyagokat, zöldségeket és gyümölcsöket, tejet és tejtermékeket, gabonaféléket, mézet, tojást, kertészeti növényeket a számukra legkedvezőbb áron értékesítő gazdálkodóktól - (a közösségi értékhatár alatti tételben) közbeszerzés nélkül - vásárolhassák meg.
- *Engedélyezési eljárások:* Egyszerűsödtek a beruházások megvalósításához kapcsolódó engedélyezési eljárások. Megszűnt az elvi építési engedély kötelezővé tételének lehetősége. A nemzetgazdaságilag kiemelt beruházásokra bevezetett, gyorsított ügyintézés lehetősége kiterjesztésre került olyan beruházásokra is, amelyek elérik a 90 M Ft-os értékhatárt és ipari vagy szolgáltatási rendeltetésűek, vagy 90 M Ft teljes költségigényűek és emellett legalább 15 új munkahely megteremtését eredményezik. Egyszerűsödött továbbá a településrendezési egyeztetési eljárás is.
- Az energetikai beruházások területén a Megújuló Energia Nemzeti Cselekvési Terv előíranyozza az engedélyezési eljárások egyszerűsítését. 2012 januárjától rövidülnek az eljárási idők, csökken az eljárási cselekmények száma. A tervek szerint egyablakos rendszer kerül bevezetésre, ami lehetővé teszi, hogy a vállalkozások ne több hatósághoz forduljanak minden egyes engedélyéért. Mindezek hatására csökken az energetikai beruházások előkészítésének időigénye.
- *Termékdíj rendszer:* Ezen a területen a legnagyobb megtakarítást, éves szinten kb. 18 milliárd Ft-ot az jelenti, hogy ezentúl a csomagolási termékdíj nyilvántartással és megfizetéssel kapcsolatos kötelezettségeket a gyártónak kell megfizetni a csomagolóanyag felhasználói helyett. 17 milliárd Ft-ot takarítanak meg a vállalkozások azzal, hogy a termékdíj bevallás során egyetlen kódot kell csak alkalmazniuk, aminek megszerzéséért nem kell díjat fizetniük. 2012-től a gyártó a NAV felé történő termékdíj-bevallással minden hulladékgazdálkodási ágazati jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettségének eleget tesz. 2013-tól a termékdíjat fizetők opcionálisan választhatják, hogy év közben az előző év azonos időszakában fizetett összeg 120%-át fizetik meg negyedéves előlegként, kiváltva ezzel a negyedéves bevallást.
- Egyszerűsítések történtek a cégjog, illetve a társasági jog területén is. 2010. december 31. óta a természetes személyek cégjegyzékbe bejegyzett lakóhely-adatai mindenki számára külön kérelem nélkül megismerhetők. 2011 áprilisától megteremtettük a jogi feltételeit a cégbejegyzést elutasító végzés elleni fellebbezés esetén az elektronikus jogorvoslati eljárására. Lehetőség nyílt az egyesülési vagy szétválási dokumentumok közzététele céljából a társaságok honlapjainak, vagy

más honlapoknak a használatára, ezen dokumentumokat választásuk szerint nem szükséges a cégbíróság részére külön megküldeni.

- Végezetül érdemes megemlíteni, hogy az ÁROP finanszírozásában létrejön egy központi monitoring rendszer és egy egységes módszertan az adminisztratív tehercsökkentés mértékének meghatározására.

3. MELLÉKLET: ÖSSZEFOGLALÓ A HATÁSVIZSGÁLATI MÓDSZERTANRÓL

Az alábbi módszertani összefoglaló célja, hogy rövid áttekintést adjon a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésére irányuló középtávú kormányzati programban szereplő intézkedési javaslatokra alkalmazott hatásvizsgálati módszertanról.

A hatásvizsgálat a következő **fő lépésekből** áll:

- a javaslat lényegének, kontextusának, alternatíváinak bemutatása
- a javaslat érintettjeinek (és a rájuk gyakorolt hatások) azonosítása
- a javaslattól várható adminisztrációs tehercsökkenés várható hatásának nagyságrendi megbecslése
- a javaslat kockázatainak bemutatása

A javaslat lényegének, kontextusának, alternatíváinak bemutatása

A javaslatok hatásvizsgálatának első lépése a vizsgált javaslat tartalmának, kontextusának, esetleges alternatíváinak rövid, érthető bemutatása.

- Ennek keretében röviden – lehetőleg 1 mondat terjedelemben, de szakmai szempontból szabatosan és mindenképpen egyértelmű módon – megfogalmazásra kerül a **javaslat lényegi tartalma**. A cél, hogy az adott szakterületet kevésbé ismerők is megértsék belőle az intézkedés tartalmát.
- A **javaslat megvalósításának jellege** szempontjából azonosításra kerülnek a jogszabály-módosításra, az intézményi-működési gyakorlatok megváltoztatására irányuló javaslatok (röviden kifejtve például, hogy milyen jogszabály, milyen irányú, milyen módon történő módosításra van szükség), valamint az egyéb kategóriába sorolható intézkedések (pl. kommunikációs kampány, tájékoztatás, képzési program, mintaszerződések stb.).
- Röviden bemutatásra kerül a vizsgált javaslat **intézményi/szabályozási környezete**, a javaslat **motivációja, fókusza** – olyan mélységben és részletettségben, amilyen a javaslat kontextusának jobb megértéséhez feltétlenül szükséges.
- Bemutatásra kerül, hogy a vizsgált javaslat illeszkedik-e valamilyen más folyamatban lévő (vagy tervezet) kezdeményezéshez, végrehajtása nincs-e esetleg már folyamatban, vagy éppen nincsenek-e olyan objektív külső tényezők, amelyek miatt a végrehajtás jelenleg nem időszerű (pl. folyamatban lévő EU-jogalkotás miatt szükséges „moratórium”).
- Végül röviden bemutatásra kerülnek a vizsgált **javaslat mérlegelhető** (hasonló hatást más eszközökkel elérő) **alternatívái** (ha vannak ilyenek). **A javaslat érintettjeinek (és a rájuk gyakorolt hatások) azonosítása**

A javaslat érintettjeinek (és a rájuk gyakorolt hatások) azonosítása

A hatásvizsgálat következő lépése a vizsgált javaslat legfontosabb érintettjeinek azonosítása.

- Ennek keretében felsorolásra kerül az **érintett csoportok** (3, de legfeljebb 5), amelyeket a javaslat végrehajtása közvetlenül érint (lehetőség szerint minél pontosabban definiált, minél

homogénebb csoportok meghatározásával). Ennél a pontnál nemcsak a különböző vállalkozói csoportokat kell felsorolni, hanem a javaslat nem vállalkozói érintettjeit is (pl. fogyasztók, egy megszüntetendő bürokratikus aktus esetében az azt lebonyolító állami intézményi érintettek). Nem feltétlenül az érintett csoportok teljes körű felsorolása szükséges, hanem a legfontosabb, tényleges érintettek azonosítása.

- Ezzel párhuzamosan bemutatásra kerülnek azok a javaslatnak **az érintettekre gyakorolt legfontosabb hatásai** is (3, de legfeljebb 5), amelyek osztályozásra is kerülnek aszerint, hogy a hatás iránya pozitív vagy negatív, illetve hogy közvetlen vagy közvetett hatásról van szó.

A javaslattól várható adminisztrációs tehercsökkenés várható hatásának nagyságrendi megbecslése

A hatásvizsgálatnak ebben a fázisában azoknak a hatásoknak a nagyságrendi megbecslésére kerül sor, amelyek meghatározzák a vállalkozások – objektív vagy szubjektíve érzékelt – adminisztrációs terheit. A vizsgált javaslat **négyfokozatú skálán kerül osztályozásra** az alábbi tényezők mindegyike alapján (aszerint, hogy az adott tényező szempontjából a javaslat végrehajtása mennyire jelentős javulást jelent):

- a **közvetlen adminisztratív költségek** csökkenése (a Standard Cost Model alapján kalkulálva). A közvetlen adminisztratív költség kifejezhető az adott (megszüntetendő vagy leegyszerűsítendő) adminisztrációs aktusra fordított munkaidő és az órabér szorzataként.
- a **vállalkozói irritáció** mérséklése (A javaslat eredményeként mennyire csökken a vállalkozásokat a napi működésük során bosszantó „irritáció” - pl. a teljesen feleslegesnek, értelmetlennek vélt bürokrácia?) Lényegesen csökkenthetik a vállalkozói irritációt például a párhuzamos vagy többszöri (önmagában nem feltétlenül jelentős költséget jelentő) adatszolgáltatások megszüntetése.
- a **vállalkozóra terhelt kockázatok** csökkenése (Milyen mértékben csökkennek azok a kockázatok – illetve az azokhoz kapcsolódó költségek –, amelyek a piaci túlélést biztosító, de nem feltétlenül jogkövető üzleti modellel járnak együtt?) Például ha az építőiparban a vállalkozó pusztán a piaci túlélés érdekében nem lenne rákényszerítve a szürke (vagy fekete) foglalkoztatásra, akkor a szürke (vagy fekete) foglalkoztatással együtt járó kockázatok (például egy munkaügyi ellenőrzéstől várható büntetés kockázata, a munkavállalók magas fluktuációja) is csökkennének.
- az **„optimalizáció” hozamának** csökkenése (Milyen mértékben csökken az olyan, adminisztrációval járó „optimalizációs” tevékenységek és stratégiák (pl. különböző területek szabályozási sajátosságaira optimalizált cégforma, adózási kikapuk feltárása stb.) jövedelmezősége, amelyek a vállalkozás valós értékteremtő képességétől függetlenek?) Például egy homogén tevékenységet folytató vállalkozás felbontása egy evás cégre, a korlátolt felelősségű társaságra és egy betéti társaságra a különböző vállalattípusoktól várható parciális előnyök teljes körű kihasználására, vagy a különböző legális költség-elszámolási technikák közötti optimalizáció a vállalkozói tevékenység értékteremtő képességétől független többlethozamot biztosít, viszont adminisztratív jellegű költségekkel jár együtt (pl. adótanácsadói, könyvelői költségek).
- a **szürkegazdaságban elérhető többlethozam** csökkenése (Milyen mértékben csökken a tevékenység szürkegazdaságban való folytatásától várható hozamkülönbség?) A fő kérdés, hogy kevésbé fogja-e megérni a vállalkozási tevékenység egy részének az informális gazdaságba terelése? Például érdemesebb lenne legálisan bérbe adni egy ingatlant, ha a bérbeadás adminisztrációs és adózási terhei kedvezőbbek lennének, vagy a legális szerződés esetén egy

jogvitában a szerződő felek az állam részéről szerződéses jogaik hatékonyabb érvényesítését remélhetnék.

- a **megvalósuló fejlesztések** értékének növekedése (Mennyivel több értékteremtő fejlesztés várható attól, hogy a javaslat eredményeként az üzleti környezet adott elemének csökken vagy megszűnik az erőforrás- és figyelemelterelő hatása – vagyis a vállalkozásnak több energiája és erőforrása marad a fejlesztések végrehajtására?) Például egy engedélyezési eljárás felgyorsítása (amely önmagában nem feltétlenül jár költségcsökkenéssel) egy adott tevékenység (pl. beruházás) gyorsabb megkezdését eredményezheti. Például egy megfelelő ingatlan-bérbeadási típusszerződés jelentősen élénkíthetné a bérleti piacot.

A javaslat kockázatainak bemutatása

A hatásvizsgálat utolsó szakaszában bemutatásra kerülnek azok az esetleges kockázatok, amelyek a javaslat megvalósítását megakadályozhatják, illetve megnehezíthetik (pl. kommunikációs, megvalósíthatósági stb. kockázatok).

* * *

A fenti leírást követő hatásvizsgálatot valamennyi, a programban szereplő intézkedési javaslatra elvégeztük.

4. MELLÉKLET: A PROGRAM HATÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az alábbiakban röviden bemutatjuk a Program intézkedéseire – az előző mellékletben bemutatott módszertan alapján – elvégzett hatásvizsgálat fő eredményeit.

Az adózáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

A 11 javaslat túlnyomó többsége a vállalkozások mindegyikét érinti, jelentősen csökkentve az adózáshoz kapcsolódó adat-előállítási és –szolgáltatási rendszer jelenlegi bonyolultságát, valamint a kapcsolódó pénzmozgások (pénzátutalások) gyakoriságát, sokféleségét.

Nemzetközi összehasonlításokban (például a Világbank Doing Business elemzésében) Magyarország a világmézőny második és harmadik harmadának a határán foglal helyet az adatszolgáltatások mennyisége és ennek időbeli ráfordítási igénye miatt, messze elmaradva versenytársaitól. Tetemes tehát a költségmegtakarítások és az egyszerűsítések bevezetése révén elérhető irritációcsökkentés lehetősége. Várakozásaink szerint számottevően csökken az adórendszer bonyolultságából adódó terhek elkerülése miatti kockázatos magatartások előfordulási gyakorisága is. Ugyancsak számítunk a szürkegazdaságbeli megoldások visszaszorulására, egyszerűen ne érje meg pusztán a bonyolultság és a papírmunka mennyisége miatt mellőzni a szabályos nyilvántartásokat, bevallásokat.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		1	5	3
Kockázat csökkenés		3	6	
Optimalizációs hozam csökkenés		8	1	
Szürkegazdaság csökkenés		9		
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	47,6			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében végrehajtott intézkedésekkel együtt.

A számviteli szabályozás egyszerűsítése

A Program nyolc számviteli egyszerűsítési javaslatot tartalmaz.

Mivel a vállalkozói szektor egészét, minden egyes vállalkozást érintenek a javasolt változtatások, ezért viszonylag kis jelentőségű módosítások is összességükben jelentős megtakarításokat, vállalkozói közérzetjavulást, irritáció-csökkenést eredményezhetnek.

A házipénztárak napi zárókészletének részletekbe menő állami előírása a nehéz betarthatóságon és ebből következő állandó fenyegetettségen túlmenően sokféleképpen kijátszhatónak is bizonyult. Eltörlése egy rossz hatásfokú szabály hatályon kívül helyezése.

Több javaslat irányul a kis- és mikrovállalkozások könyvvezetési kötelezettségeinek egyszerűsítésére (egyszerűbb kettős könyvviteli szabályrendszer kidolgozása és választható alkalmazhatósága; kisvállalkozások által ingyen alkalmazható és hivatkozható standard számviteli politika kidolgozása és közzététele; számviteli előírások és tipikus kisvállalati adóbevallási helyzetek / előírások közelítése).

A számviteli bizonylatok megőrzési határidőinek felülvizsgálata valamint az elektronikusan archivált dokumentumok elfogadásának kiszélesítése számottevően csökkenthetné a dokumentumok tárolásának terheit. Továbbá az elektronikus számlázás egyelőre akadozó első lépései után a gyorsütemű elterjedést segítené a megfelelő szabványok gyors kidolgozása, valamint (s ez már nem szabályozási kérdés) az alkalmazás állami támogatása mintaprojektekkel, az államigazgatás és az állami vállalatok példamutatásával.

A javasolt intézkedések a vállalati szektorban – figyelembe véve a szolgáltatók körében sok esetben bekövetkező piacvesztési hatásokat is – 34,5 milliárd forintot közelítő megtakarítást eredményezhetnek.

A módosítási javaslatok szinte mindegyikéhez kapcsolódik az irritáció komolyabb, de legalább érzékelhető csökkenése. Az intézkedések felénél a vállalati működés kockázatainak és az „optimalizálásra” ösztönözöttségnek csökkenése is várható.

	nincs javulás	érezhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		4	3	
Kockázat csökkenés	4	3		
Optimalizációs hozam csökkenés	5	2		
Szürkegazdaság csökkenés	7			
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	34,5			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében végrehajtott intézkedésekkel együtt.

A hatósági tevékenységek adminisztrációs terheinek csökkentése

A tizenhárom intézkedési javaslat többsége a vállalkozásbarát, szolgáltató jellegű közigazgatás irányába teendő lépéseket helyez kilátásba. E mellett néhány intézkedés a kiszolgáltatottság érzés csökkentésére irányul. Ennek megfelelően várakozásaink szerint ennél az intézkedés-csoportnál kiemelkedően jelentős az irritációs elemek csökkenése, esetenként eltűnése. Ezzel együtt jár a hivatal és a

vállalkozói szektor együttműködési attitűdjének erősödése, a kölcsönös bizalom megteremtődése. A bizalom és ésszerűség térhódítása előzetes becsléseink szerint kb. 47,5 Mrd forint megtakarítást eredményez majd a vállalati szektornak.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés	1	3	5	3
Kockázat csökkenés	2	3	6	1
Optimalizációs hozam csökkenés	7	3	2	
Szürkegazdaság csökkenés	8	4		
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	47,5			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében végrehajtott intézkedésekkel együtt.

A fejlesztési célú pályázatokhoz és a közbeszerzésekhez kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

Tíz javasolt intézkedés becsült, közvetlen vállalati megtakarítási hatása kb. 34,2 Mrd Ft. Ugyanakkor ez esetben is számottevőek a közvetett - most nem mért, nem becsült - hatások. Ezek részben abból adódnak, hogy sok vállalkozás korábban azért nem adott be pályázatot, mert annak közvetlen pénz- és idő ráfordítása miatt nem volt érdemes, másrészt a pályázati támogatások gyorsabb megvalósulásának következményei.

A javaslatok elsősorban az adatigények csökkentésére és az elbírálási, folyósítási és ellenőrzési eljárások felgyorsítására irányulnak. Várakozásaink szerint ezen intézkedés-csoport végrehajtásának eredményeként a vállalkozókat leginkább irritáló pályázati előírások és megkötések jelentős része el fog tűnni, és egyúttal csökkenni fognak a vállalkozókra terhelt kockázatok is.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		1	3	6
Kockázat csökkenés	4	3	3	
Optimalizációs hozam csökkenés	10			
Szürkegazdaság csökkenés	10			
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	34,2			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében – vagy attól függetlenül már – végrehajtott intézkedésekkel együtt.

Az agrárgazdaságra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése

A hét (esetenként összetett) intézkedési javaslat az agrárszektor vállalkozói körében előzetes becsléseink szerint 27,5 Mrd forint megtakarítást eredményez.

Az intézkedések hatásai közt jelentős az irritáló eljárások, követelmények számának visszaszorulása, az azok ésszerű teljesíthetőségére való törekvés.

	nincs javulás	érezhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés			2	6
Kockázat csökkenés	3	2	2	1
Optimalizációs hozam csökkenés	7		1	
Szürkegazdaság csökkenés	7		1	
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft)	27,5			

Az élelmiszerbiztonságra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése

A három javaslat túlzottnak és túlhaladottnak ítélt szabályozások hatályon kívül helyezésére, illetve a HACCP irányelvnek való megfelelés egyszerűsítésére irányul. Ez utóbbi különösen sok céget érint, s a jelenlegi előírások merevsége komoly irritációs tényező, amely időnként szabály-kerülésre ösztönzi az egyébként szabálytisztelő vállalkozókat is.

Az intézkedések megvalósításával elérhető közvetlen megtakarítás (4,1 Mrd) sem csekély.

	nincs javulás	érezhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés			2	1
Kockázat csökkenés	2			1
Optimalizációs hozam csökkenés	3			
Szürkegazdaság csökkenés	3			

Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft)	4,1
--------------------------------------	-----

A környezetvédelmi és a termékdíj-szabályozás egyszerűsítése

A tizenhárom intézkedés az adminisztratív terhek csökkentéséhez, a kötelezettségek racionalizálásához elsősorban a kevesebb adatszolgáltatási és dokumentációs kötelezettség, ill. a papír alapú helyett elektronikus ügyintézés révén járul hozzá. Az éves megtakarítás mértéke 65,9 Mrd Ft-ra becsülhető. A változtatások komoly informatikai fejlesztéseket kívánnak, és végeredményként az ügyintézési idők jelentős csökkenését eredményezik. Az intézkedések révén számottevően csökken a vállalkozások irritációja és mérséklődnek kockázataik.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		4	8	1
Kockázat csökkenés	4	6	2	1
Optimalizációs hozam csökkenés	12		1	
Szürkegazdaság csökkenés	10	2	1	
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	65,9			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében végrehajtott intézkedésekkel együtt.

A fuvarozáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

Az öt javasolt intézkedés kevesebb és egyszerűbb adatszolgáltatásról, ügyintézésről, az informatikai fejlődés nyújtotta előnyök kihasználásáról és vállalkozásbarátabb ellenőrzésekről szól. Számottevő adminisztrációs költségcsökkentő hatásuk mellett mérséklik az érintett vállalkozók irritációját és kockázatait is.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		5		
Kockázat csökkenés	3		2	
Optimalizációs hozam csökkenés	5			
Szürkegazdaság csökke-	4	1		

nés				
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft)	4,8			

Az állam működésének elektronizálására irányuló intézkedések

A kilenc javasolt intézkedés megvalósítása (óvatos becsléssel) összesen 117,5 Mrd forint megtakarítást eredményez a vállalati szektorban. Ez nagyrészt az államigazgatáson belüli hatékonyabb és a vállalkozásokat kevésbé terhelő adatgazdálkodásból, adatcseréből adódik.

Természetesen a javaslatok megvalósítása az államigazgatás részéről komoly szakmai előkészítést kíván, s ennek megfelelően egy-egy projekt időigénye több évet is kitehet. A vállalkozások akkor tudják kihasználni a javaslatok következtében felálló állami szolgáltató rendszereket, ha maguk is felkészülnek a változásokra. A projektek közül már több túljutott az előkészítési szakaszon.

	nincs javulás	érezhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		2		7
Kockázat csökkenés	1	1	1	6
Optimalizációs hozam csökkenés	8			1
Szürkegazdaság csökkenés	8		1	
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	117,5			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében végrehajtott intézkedésekkel együtt.

A beruházások engedélyezésének gyorsabbá és kiszámíthatóbbá tétele

A 14 javasolt intézkedés elsősorban az építési jellegű beruházási eljárásokat egyszerűsíti, korszerűsíti. Az intézkedések a lehetséges „hivatali packázások” körének (az időhúzásnak, a bonyolult egyeztetési eljárások miatt – az ügyfél számára – nehezen átlátható helyzeteknek) szűkítésére irányulnak.

Ennek megfelelően a vállalati szektor irritációja jelentősen csökkenni fog, s a beruházások elhúzódsának megakadályozása érdekében vállalati oldalon olykor szükségesnek ítélt ügyeskedések, szabálytalanságok, korrupciós próbálkozások, trükkök is nélkülözhetőek lesznek.

A közvetlen megtakarítások becsült összege évi 34,3 Mrd Ft, de számottevőek a beruházási folyamatok akadálytalanságától, felgyorsulásától várható közvetett (a jövedelemtermelést elősegítő) hatások is.

	nincs javulás	érezkelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés	2		1	11
Kockázat csökkenés	3	1	8	2
Optimalizációs hozam csökkenés	10	2		2
Szürkegazdaság csökkenés	9	1		4
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft)	34,3			

A foglalkoztatás adminisztrációs költségeinek csökkentése

Az öt átfogó intézkedési javaslat mindegyike több önálló elemre bontható. Közös jellemzőjük, hogy csökkenteni fogják a vállalkozói szektor „zaklatottsági” érzését. A feketefoglalkoztatás egyes szektorokban, illetve tevékenységeknél kiterjedt alkalmazása miatt lényeges a felesleges irritáció megszüntetése, ugyanakkor a valóban szükséges ellenőrzések megfelelő és hatékony koncentrálása is.

A bürokratikus eljárások vállalatokra nehezedő terhei, ráfordításai összességében kb. 100 milliárd forinttal csökkenhetnek.

	nincs javulás	érezkelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		1		3
Kockázat csökkenés	2	1	1	
Optimalizációs hozam csökkenés	3	1		
Szürkegazdaság csökkenés	2	2		
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft) *	100,6			

* A 1133/2011 (V.2.) kormányhatározat keretében végrehajtott intézkedésekkel együtt.

A vállalkozói jogérvényesítés feltételeit javító intézkedések

Az öt intézkedés (melyek közül egy számos részintézkedésre oszlik) a jelenleg még elhúzódó és rendkívül költséges peres eljárások felgyorsítását, hatékonyabbá tételét szolgálja, illetve az alternatív vitarendezési eljárások kiterjedtebb alkalmazására irányul. A gazdasági jogviták hatékony és gyors rende-

zése nemcsak jelentős közvetlen haszonnal jár a jogos igényeit érvényesíteni kívánó vállalkozások számára, de a gazdaság egészének dinamizálását és tisztulását is nagyban tudja segíteni.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés		1	4	
Kockázat csökkenés	2	1	2	
Optimalizációs hozam csökkenés	5			
Szürkegazdaság csökkenés	5			
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft)	6,0			

A cégjogot érintő intézkedések

A három javasolt intézkedés a piaci tisztánlátás segítésére, a cégvezetői felelősség erősítésére és a csődegyezség megkönnyítésére irányul. Az intézkedések jelentősen csökkentik a tisztességes piaci szereplők kereskedelmi kockázatait, segítik a piac tisztulását. Kiemelkedően fontos az üzleti partnerek érdekeit szolgáló gyors, olcsó és megbízható informálódás lehetősége, ami önmagában 10 Mrd nagyságrendű megtakarítási potenciált jelent, miközben közvetett hatása ennél is lényegesen nagyobb.

	nincs javulás	érzékelhető javulás	komoly javulás	jelentős javulás
Irritáció csökkenés	1	1	1	
Kockázat csökkenés				3
Optimalizációs hozam csökkenés	2			1
Szürkegazdaság csökkenés	2	1		
Becsült megtakarítási hatás (Mrd Ft)	18			

5. MELLÉKLET: AZ EGYSZERŰ ÁLLAM KONZULTÁCIÓ ÁTTEKINTÉSE

2011. június 2-án Egyszerű Állam címmel konzultációsorozat indult azzal a céllal, hogy a vállalkozások és a kormány között kialakított együttműködésre építve határozzuk meg az adminisztrációcsökkentő lépések fő irányvonalait. A konzultáció operatív szervezője a Foglalkoztatási Hivatal (FH), finanszírozója a TÁMOP 2.5.2-es „Partnerség és párbeszéd szakmai hátterének megerősítése, közös kezdeményezések támogatása” c. kiemelt programja.

A kezdeményezéshez 15 országos szakmai szervezet, 28 önkormányzat és több társadalmi partner, helyi szervezetek és csatlakozott. A 35 sikeres rendezvényen több mint 1500 regisztrált résztvevő jelent meg. Az események a konzultáció online felületén is nyomon követhetők voltak, melyet több ezren látogattak. Az online konzultáció az www.egyszeruallam.hu honlapon keresztül zajlik, amelynek több ezer egyedi látogatója volt, a vállalkozók számára összeállított kérdőívre pedig 1500 érdeklődő volt kíváncsi. A rendezvények és az online konzultáció mellett 80 műhelyen mondták el a vállalkozók problémáikat, kérdéseiket és megoldási javaslatukat.

A konzultáció során tapasztalt vállalkozói aktivitásának köszönhetően beérkezett javaslatok nagyszemű alapjául szolgálnak a program második lépésének kidolgozásához. Alapelvünk volt, hogy a gazdaság minél több szegmensének a véleményeit rögzíthessük akár konferencia, akár 4-5 fős vállalkozói fórum keretében. A vállalkozók részéről komoly igény és érdeklődés mutatkozott a problémák megfogalmazására és munkánk segítésére. A javaslatok az Adminisztrációcsökkentő Munkacsoport ajánlásaival és belső egyeztetés útján lettek kiválasztva.

A konzultáció során elsősorban a következő területen fogalmazódtak meg észrevételek, javaslatok:

- Vendéglátás, turizmus
- Mezőgazdaság
- Feldolgozóipar
- Kereskedelem
- Energiaszektor
- Építőipar
- Közlekedés, fuvarozás
- Adózás és számvitel szabályainak egyszerűsítése (adatszolgáltatás, statisztika, egyes adók bevallása, cafetéria, házipénztár, elektronikus számlázás, transzferárak, bizonylatok megőrzésének kötelező időtartama, kötelező könyvelői továbbképzések stb.)
- A foglalkoztatáshoz kötődő adminisztráció egyszerűsítése
- Jogalkotás átláthatóbbá tétele
- Elektronizálás: Igazgatási tevékenységek, folyamatok, ügyfélkapcsolatok, egyablakos ügyintézés
- Adatbázisok közötti kapcsolatok erősítése (NAV (APEH, VPOP), nyugdíjbiztosító, foglalkoztatás-adminisztráció, földhivatal, ingatlan nyilvántartás, földhasználati nyilvántartás, lakcímnyilvántartás, cégbíróság/IRM, gépjármű-nyilvántartás, bíróságok, MVH)
- Mikro- és kisvállalkozások adminisztrációjának egyszerűsítése
- Hatósági, hivatali eljárások
- Önkormányzati rendszerek egyszerűsítése
- Pályázati rendszerek egyszerűsítése
- Közbeszerzések
- Vállalkozói jogviták költségének, idejének egyszerűsítése
- Telephely-létesítés

Konzultáció helyszínek

Június 2.	Megnyitó, Budapest
Június 3.	Zalaegerszeg
Június 7.	Győr
Június 7.	Miskolc
Június 8.	Dunaújváros
Június 8.	Fehérgyarmat
Június 9.	Sárospatak
Június 10.	Siófok
Június 14.	Félidei konferencia, Budapest
Június 15.	Hévíz
Június 15.	Mosonmagyaróvár
Június 15.	Nyíregyháza
Június 15.	Szolnok
Június 16.	Kecskemét
Június 17.	Szekszárd
Június 20.	Budapest (budapesti megnyitó)
Június 20.	Kaposvár
Június 20.	Pécs
Június 21.	Budakeszi
Június 21.	Székesfehérvár
Június 22.	Sopron
Június 22.	Dunaújváros (folytatás)
Június 23.	Budapest (tematikus)
Június 23.	Nagykanizsa
Június 23.	Szombathely
Június 24.	Szeged
Június 24.	Baja
Június 24.	Tatabánya
Június 28.	Békéscsaba
Június 29.	Budapest (tematikus)
Június 29.	Hódmezővásárhely
Június 29.	Debrecen
Június 29.	Eger
Június 29.	Tatabánya
Június 30.	Országos Zárókonferencia

Résztevő vállalkozói szervezetek:

- ÁFEOSZ
- AmCham
- BCCH
- BKIK
- FIVOSZ
- IPOSZ
- JVSZ
- KISOSZ
- Magyar Agrárkamara
- MGYOSZ
- MKIK
- MOSZ
- OKISZ
- VOSZ

Javaslatot benyújtók:

- 3B Hungária Kft.
- ÁFEOSZ
- AmCham
- BKIK
- FUVOSZ
- IPOSZ
- IPE
- JVSZ
- Kecskeméti Polgármesteri Hivatal
- KISZOSZ
- KSZGYSZ
- Magyar Agrárkamara
- Magyar Bankszövetség
- Magyar Nemzeti Bank
- Magyar Országos Közjegyző Kamara
- MOSZ
- Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület
- Vasi Vendéglősök Klubja
- VOSZ
- B. Erika
- Bokik
- Code-In Kft
- Florent Kft
- Forintsoft
- G. Attiláné
- IDSzSz
- Jankovits Hidraulika
- JNSZ Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- JNSZ Megyei Agrárkamara
- K. Éva
- K. Péter, FIVOSZ

- Saturex
- Sitform
- Tatabányai Könyvelők
- Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

A konzultációban résztvevő minisztériumok, hatóságok, önkormányzatok

- BM
- KIM
- NFM
- NGM
- NAV
- Fővárosi Polgármesteri Hivatal

6. MELLÉKLET: SABLON AZ ADMINISZTRATÍV KÖLTSÉGEKRE GYAKOROLT HATÁS BECSLÉSÉRE

(A) Az előterjesztés főbb elemei

Az előterjesztés elemekre bontása
<i>[A vizsgált előterjesztésben a vállalkozói adminisztratív költségekre hatást gyakorló intézkedések, elemek azonosítása és felsorolása. A következőkben bemutatott elemzést intézkedésenként, elemenként javasolt elvégezni.]</i>

(B) Az intézkedés fő hatásai, érintettjei

(i) A javasolt intézkedés legfontosabb, várható és közvetlen hatásai		Hatásterület megnevezése, hatás irányának megjelölése	
1. hatás	<i>[max. 3-5 legfontosabb hatás felsorolása]</i>		
2. hatás			
3. hatás			
4. hatás			
5. hatás			
(ii) Melyek a leginkább érintett vállalkozói csoportok?	Megnevezése	Kedvezően (-) / Kedvezőtlenül (+)	Elsődleges (1) / Másodlagos (2)
1. csoport	<i>[max. 3-5 fontosabb csoport]</i>		
2. csoport			
3. csoport			
4. csoport			
5. csoport			

(C) Az intézkedéstől várható közvetlen vállalkozói adminisztratív költség-változás nagyságrendje

(i) Az intézkedés által érintett fontosabb vállalkozói csoportok hozzávetőleges nagysága (létszáma)				
	pár száz	néhány ezer	több tízezer	több százezer
1. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Összesen (átfedéseket kiszűrve)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

(ii) Egy-egy vállalkozásnál az intézkedés eredményeként megszűnő közvetlen költségek becslése					
	elhanyagolható	évi néhány ezer Ft	tízezer Ft	százezer Ft	legalább 1 millió Ft
1. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5. csoport	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

(iii) Az intézkedés eredményeként megszűnő (-)/keletkező (+) összes közvetlen vállalkozói költség becslése [(iii) = (i) x (ii) + egyéb felmerülő költség]		
1. csoport	kb.	<input type="text"/> Ft
2. csoport	kb.	<input type="text"/> Ft
3. csoport	kb.	<input type="text"/> Ft
4. csoport	kb.	<input type="text"/> Ft
5. csoport	kb.	<input type="text"/> Ft

(iv) Az intézkedés eredményeként megszűnő közvetlen vállalkozói költségek összesen

Összes csoport együtt (átfedések nélkül) kb. Ft

(D) Az intézkedéstől várható hatások iránya és nagysága

Tényezők	Változások mértéke				Magyarázat
	nincs változás	érzékelhető változás	komoly változás	jelentős változás	
Közvetlen adminisztratív költségek változása	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Milyen nagyságrendben változnak a vállalkozások közvetlen adminisztratív költségei (B) táblázat (iii) és (iv) pontjainál használt besorolás szerint kategóriákba sorolva)?
Vállalkozói irritáció változása	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Az intézkedés eredményeként hogyan változnak a vállalkozásokat a napi működésük során bosszantó „irritáció” - pl. a teljesen feleslegesnek, értelmetlennek vélt bürokrácia?
Vállalkozóra terhelt kockázatok változása	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Milyen mértékben és milyen arányban változnak azok a kockázatok – illetve az azokhoz kapcsolódó költségek –, amelyek a az egyes feladatok vállalkozókra való átterhelése jelent?)
„Optimalizáció” hozamának változása	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Milyen mértékben változik az olyan, adminisztrációval járó „optimalizációs” tevékenységek és stratégiák (pl. különböző területek szabályozási sajátosságaira optimalizált cégforma, adózási kiskapuk feltárása stb.) jövedelmezősége, amelyek a vállalkozás valós értékteremtő képességétől függetlenek?
Szürkegazdaságban elérhető többlethozam változása	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Milyen mértékben változik a tevékenység szürkegazdaságban való folytatásától várható hozamkülönbség?

Megvalósuló fejlesztések értékének változása					Mennyivel több/kevesebb értékre-remtő fejlesztés várható attól, hogy az intézkedés eredményeként az üzleti környezet adott elemének csökken vagy megszűnik az erőforrás- és figyelemelterelő hatása – vagyis a vállalkozásnak több energiája és erőforrása marad a fejlesztések végrehajtására?

(E) Az intézkedéstől várható közvetett vállalkozói adminisztratív költség-változás nagyságrendjének becslése

(i) A javasolt intézkedés legfontosabb várható közvetett hatásai		hatásterület megnevezése, hatás irányának megjelölése
1. hatás	<i>[max. 2-3 legfontosabb hatás felsorolása]</i>	
2. hatás		
3. hatás		
(ii) Az 1. hatás számszerűsítése		
(iii) A 2. hatás számszerűsítése		
(iv) A 3. hatás számszerűsítése		

(F) Az értékelő szakértő kiegészítő észrevételei, megállapításai

Egyéb, eddig nem felmerült fontos értékelési szempontok

[Milyen szempontok maradtak ki a vállalkozói adminisztratív költségek megállapítása során, mely tényezőkre lehet valamilyen oknál fogva kiemelni?] A kérdés célja, hogy a speciális szempontok is megjelenjenek.]

(G) A teljes előterjesztés összesített hatása a vállalkozói adminisztratív költségekre

(i) Számszerűsíthető hatások összesítése

[A felmerült duplikációk kiküszöbölésével az közvetlen és közvetett hatások összegzése.]

kb.

Ft

(ii) Az előterjesztés vállalkozói adminisztratív költségekre gyakorolt hatásainak összefoglalása

[Amennyiben az előterjesztés több lényeges elemet tartalmaz, szükséges azok együttes hatásainak, egymáshoz való kapcsolódásának, összefüggéseinek bemutatása.]